

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

SUNUŞ

Birinci Bölüm REKABET HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ, 4054 SAYILI REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN, GENEL DEĞERLENDİRME

1.1. REKABET HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ	5
1.1.1. Amerika Birleşik Devletleri	5
1.1.2. Avrupa Birliği	5
1.1.3. Türkiye	6
1.2. 4054 SAYILI REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN	8
• 1.2.1. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar	8
• 1.2.2. Muafiyet	9
• 1.2.3. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması	10
• 1.2.4. Birleşme ve Devralmalar	10
• 1.2.5. Menfi Tespit	11
1.3. GENEL DEĞERLENDİRME	12

İkinci Bölüm REKABET KURALLARININ UYGULANMASINA İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. 5.11.1997-31.12.2003 TARİHLERİ ARASINDAKİ REKABET KURULU KARARLARI	18
2.1.1. Rekabet İhlalleri	22
2.1.1.1. Örnek Kararlar	37
2.1.2. Menfi Tespit/Muafiyet	52
2.1.2.1. Örnek Kararlar	60
2.1.3. Birleşme ve Devralmalar	68
2.1.3.1. Örnek Kararlar	84

Üçüncü Bölüm 2003 YILINDA YÜRÜTÜLEN DİĞER ÇALIŞMALAR

3.1. MEVZUAT ÇALIŞMALARI	93
3.1.1. 4971 Sayılı “Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	93
3.1.2. 2003/1 Sayılı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2003 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ”	93
3.1.3. 2002/2 Sayılı “Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı”	94
3.1.4. 2003/2 Sayılı “Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”	94

3.1.5. 2003/3 Sayılı “2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ”	95
3.1.6. “2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararının Değiştirilmesine Dair Karar”	96
3.2. GÖRÜŞLER	97
3.2.1. Kamu Kaynaklarının Bankacılık Sektöründe Değerlendirilmesi	97
3.2.2. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu Tasarısı Taslağı ve Genel Gereçesi.....	98
3.2.3. 4490 Sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı.....	99
3.2.4. Devlet Yardımlarının Çerçevesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı	99
3.2.5. 28 Ağustos 2001 Tarih ve 24507 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren Tarife Yönetmeliği Kapsamında Hazırlanan Türk Telekomünikasyon A.Ş. nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Tavan Fiyat Yöntemi ile Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ Taslağı.....	101
3.2.6. Sınai Hak Mevzuatında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı	103
3.2.7. Basın Kanunu Tasarısı Taslağı.....	103
3.2.8. Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği Kapsamında Hazırlanan Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı	106
3.2.9. Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı.....	107
3.2.10. Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı	108
3.2.11. Tüketim Maddeleri ve İhtiyaç Maddeleri Satışıyla İştigal Eden Büyük Mağazaların Kurulmasının İzne Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı.....	114
3.2.12. Elektronik Haberleşme Yasa Tasarısı Hakkında Kurum Görüşü Özeti	115
3.2.13. Telekomünikasyon Kurumunun "Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği" ve "Hakim Konumda Bulunan veya Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" taslaklarına ilişkin Rekabet Kurumu Görüşü.....	118
3.3. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	126
3.4. SEMPOZYUM, PANEL ve KONFERANSLAR	136
3.4.1. Enerji Hizmetlerinin Rekabete Açılması Fransa Örneği	136
3.4.2. Rekabet Politikası ve Yoğunlaşmaların (Birleşme ve Devralmaların) Kontrolü Sempozyumu	136
3.4.3. Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu.....	136
3.4.4. Rekabet: Düzenlemeler ve Politikalar Kongresi.....	137
3.4.5. AB’ye Tam Üyelik Sürecinde Rekabet Politikasının Rolü ve Önemi Sempozyumu	137
3.5. BASIM ve YAYIN FAALİYETLERİ	139
3.6. 2003 YILI EĞİTİM FAALİYETLERİ	144
EKLER	146

SUNUŞ

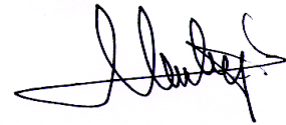
1997 yılından bu yana uygulamasından sorumlu olduğumuz 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Genel Gereğesinde ekonomik yaşamda rekabetin rolü ve önemi vurgulanırken; "Rekabet; firmaları verimli olmaya, kaliteli ve düşük bedelle daha fazla ürün ve hizmet sunmaya yönelten çok önemli bir süreçtir. Rekabetin egemen olduğu bir piyasa ekonomisinde fiyat ve kar göstergeleri müdahalelerden uzak olarak belirlenir. Firmaların bağımsız karar verebilmeleri ile ülkenin kısıtlı kaynakları verimli bir şekilde kullanılmaya başlanır ve böylece tüketicinin de refah düzeyi yükselir. Öte yandan rekabet, yeni buluşların yapılmasına ve teknolojik gelişmelere neden olarak ülke ekonomisinin bir bütün halinde kalkınmasına da katkıda bulunur." denilmektedir.

Geride bıraktığımız yaklaşık 7 yıllık uygulama, henüz rekabete açılmamış alanlarda rekabetin tesis edilmesinin, yaygın adı ile "serbestleşmenin" en az mal ve hizmet piyasalarında teşebbüslerin kartelleşme ve tekelleşme eğilimleri ile mücadele edilmesi, diğer bir deyişle rekabetin korunması kadar önemli olduğunu göstermiştir.

Bu durum Rekabet Kurumu olarak bize, Rekabet Kanununun maddi hukuk hükümlerinin (Md.4, 6 ve 7) titizlikle uygulanmasının yanısıra, devletin teşebbüs sayılmayan birimlerinin tasarruflarına yönelik rekabetçi görüş ve önerileri ortaya koymak şeklinde özetlenebilecek "rekabet savunuculuğu" görevine daha fazla ağırlık vermeyi hatırlatmakta; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ise, mal ve hizmet piyasalarına yönelik başta mevzuat hazırlıkları olmak üzere her türlü uygulamalarında ülkemizin yaptığı serbest piyasa ekonomisi tercihine paralel davranma sorumluluğunu yüklemektedir.

Rekabet Kurumuna her yıl yaptığı çalışmalar ile aynı yıl içinde görev alanındaki durum ve gelişmeleri yayınlayacağı bir raporla kamuoyuna duyurma görevini veren 4054 sayılı Kanun'un 27(k) maddesinin bir gereği olarak hazırlanan 2003 yılı Faaliyet Raporu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Rekabet Hukuku'nun tarihsel gelişimi, 4054 sayılı Kanun'un kısa bir açıklaması ve genel değerlendirme, ikinci bölümde rekabet kurallarının uygulanmasına ilişkin çalışmalar ve örnek kararlar, üçüncü bölümde ise, 2003 yılında yürütülen diğer çalışmalar yer almaktadır. Bu bölümleri takiben raporun ekleri olarak mevzuat listesi, organizasyon şeması, personel sayısı ve dağılımı, 2003 yılı kesin hesap rakamları ve bugüne kadar yapılan yayınlarımız ile Kurul kararlarına karşı açılan davalar listesine yer verilmiştir.

Beşinci Yıllık Raporun ilgililere yararlı olmasını diliyorum.

Mustafa PARLAK
Rekabet Kurumu Başkanı

Birinci Bölüm

- ◆ **REKABET HUKUKUNUN
TARİHSEL GELİŞİMİ**
- ◆ **4054 SAYILI KANUN**
- ◆ **GENEL DEĞERLENDİRME**

1.1. REKABET HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1.1. Amerika Birleşik Devletleri

Rekabete ilişkin ilk yasal düzenleme fikri XIX. Yüzyılın ortalarında ABD'de ticari hayatta tröstleşme eğilimlerinin artması üzerine tartışılmaya başlanmıştır. Hazırlayan Senatörün adıyla anılan *Sherman Act* 1890 yılında Kongre'de kabul edilmiş ve ABD'nin ilk federal rekabet yasası yürürlüğe girmiştir. *Senatör Sherman* Kongre'de bu yasanın hazırlanış gerekçesini açıklarken; “Biz nasıl ki siyasal yönetim biçimi olarak siyasal erkin tek elde toplandığı monarşi düzenini reddedip, çoğulcu, demokratik bir yönetim biçimini benimsemişsek, bu anlayışın doğal sonucu olarak ticari hayatta da piyasaya hakim olan tekel ve tröstlere karşı çıkmalıyız” demiş ve bir anlamda rekabetin korunması ve gelişmesine ilişkin düzenlemelerin yalnızca ekonomik gerekçelere dayanmadığının altını çizmiştir.

Rekabetin yatay veya dikey anlaşmalar ve uygulamalar yoluyla kısıtlanmasına ve tekelleşmenin yasaklanmasına yönelik düzenlemeler içeren *Sherman Act'in*, XX. yüzyılın başında görülmeye başlayan birleşme/devralma dalgası karşısında yetersiz kalması üzerine, 1914 yılında *Clayton Act ve Federal Trade Commission Act* kabul edilmiştir. 1936 yılında *Robinson-Patman Act* ile fiyat ayrımcılığı konusunda yeni bir düzenleme yapılmış, 1950 ve 1960 yıllarında ise, yasama alanında yapılan diğer düzenlemelerle rekabet hukuku ve özellikle birleşmeler alanındaki mevzuat takviye edilmiştir.

Bu düzenlemeler sonucunda ABD'de güçlü bir rekabet geleneği yerleşmiştir. Rekabet Hukuku ABD'de bireylerin özgürlüğünü koruma aracı olarak görülmesinin yanısıra, serbest rekabete dayalı ekonomi politikasını güçlendirmenin bir aracı olarak da değerlendirilmektedir. ABD'de rekabetin kısıtlanmasına yönelik bir takım uygulamalar ilke olarak yasaklanmıştır. Bu ilkenin içini dolduracak olan unsurlar ise, içtihat hukuku (*case law*) geleneğinin bir sonucu olarak mahkeme kararlarıdır.

ABD antitröst hukuku, içtihat hukuku dinamiğini esas alan uygulamaları ile tarihsel süreç içerisinde zenginleşmiştir. Hakimlerin kanun yapıcı rolleri ile birlikte, teşebbüslere verilen ağır para cezaları ve gerçek kişilere verilen para cezaları yanında hapis cezaları da öngörülmesi rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamaktadır.

1.1.2. Avrupa Birliği

Kıta Avrupasında rekabete ilişkin düzenlemeler, İkinci Dünya Savaşı sonrasına rastlamaktadır. İkinci Dünya Savaşını takiben ABD, politik ve ekonomik bakımdan Batı Dünyasının lideri haline gelmiş ve bu liderlik rolüne uygun olarak geniş kapsamlı ve katı bir rekabet politikası izlemiştir. ABD'nin liderliğindeki müttefiklerin baskısı sonucu Japonya ve Almanya ekonomik gücün yoğunlaşmasını engelleyen yasal düzenlemeler yapmak durumunda kalmışlardır.

Esasen, iki savaş arası dönemde boy gösteren karteller Avrupa'da rekabet düzenlemelerinin yapılması ihtiyacını doğurmuştur. Bu dönemde, özellikle Almanya'da kartellerin yoğun bir şekilde ortaya çıkması ve Nasyonel Sosyalistlere destek vermeleri, kartellerin dünyayı savaşa götüren totaliter rejimlerin gelişmesinde asli bir rol oynadığı düşüncesini doğurmuş ve Avrupa'da kartel oluşumlarına karşı güçlü bir eğilimin belirmesine neden olmuştur. Öte yandan ABD'nin rekabetin hüküm sürmesi yönündeki ödün vermeyen yaklaşımı, Avrupa ülkelerinin üretici ve tüketicileri üzerinde de etkili olmuştur. Bu etkileşim içinde Almanya'dan başlamak üzere demokratik düzeni

benimsemiş birçok Avrupa ülkesinde rekabet kanunları kabul edilmeye başlanmıştır. 1958 yılında, ABD ekolünden farklı nitelikler taşıyan ve Freiburg Okulunun sosyal pazar ekonomisi görüşünden büyük ölçüde etkilenen *Alman Kartel Kanunu* kabul edilmiştir.

Ancak, asıl önemli gelişme 18 Nisan 1951 tarihinde imzalanan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) Antlaşması'nın başlattığı süreçte Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) kuran Roma Antlaşması'nın 1 Ocak 1958'de yürürlüğe girmesidir. Münhasıran kömür ve çelik sektörlerine yönelik olan AKÇT Antlaşması rekabet düzenlemeleri bakımından iki önemli madde (65 ve 66 ncı maddeler) içermektedir. Söz konusu maddeler, hükümleri Roma Antlaşması'nda öngörülen rekabet sistemine de öncülük etmiştir.

Roma Antlaşması'nın 2 nci maddesinde, temel amaç “üye ülkeler arasında bir ortak pazarın yaratılması” olarak belirlenmiş ve 3 üncü maddenin (g) bendinde ifadesini bulan “iç pazar dahilinde rekabetin bozulmamasını sağlayacak bir sistemin kurulması” bu amaca yönelik önemli araçlardan birisi olarak kabul edilmiştir. Bu çerçevede, Roma Antlaşması'nda Rekabet Politikası başlığı altında ayrı bir bölüme yer verilmiştir. Bu bölümde yer alan ve teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı uygulamaları düzenleyen 85 inci ve hakim durumdaki teşebbüslerin bu hakim durumlarını kötüye kullanmalarını yasaklayan 86 ncı maddelerle teşebbüslere uygulanacak rekabet kuralları düzenlenmiştir*. Her iki madde Avrupa Topluluğu Rekabet Mevzuatının temel iki direği olarak kabul edilmektedir.

Ancak, Roma Antlaşması, imzalandığı dönemin şartları nedeniyle, teşebbüsler arasında gerçekleşen ve hakim durum yaratma ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirme yoluyla rekabeti önemli ölçüde kısıtlayan birleşme ya da devralmalara ilişkin bir düzenlemeden yoksun kalmıştır. Bu eksiklik, uzun çabalar sonucunda üzerinde anlaşmaya varılan 4064/89 Sayılı Birleşme Tüzüğü'nün 1990 yılında yürürlüğe girmesi ile giderilmiştir.

Roma Antlaşması'nda yer alan rekabet kurallarını ulusal rekabet kanunlarından ayıran önemli iki özellik; ilk kez rekabete ilişkin uluslar üstü bir düzenleme olması ve temel amacının, üye ülkeleri içeren ortak bir pazar yaratılmasıdır. Bu bağlamda, Avrupa Topluluğu Rekabet düzenlemesinin dar bir ekonomik etkinlik amacından daha fazlasıyla ilgili olduğu kabul edilmektedir.

Roma Antlaşması, uluslarüstü niteliği ile rekabet politikası alanında üye devletler düzeyinden Topluluk düzeyine, aralarındaki ticaretin etkilenmesi ölçüsünde egemenlik devri öngörmüştür. Ayrıca, Roma Antlaşmasının uygulanması sırasında ortaya çıkan AT Rekabet Mevzuatı Adalet Divanı kararları ile ulusal rekabet mevzuatları karşısında üstünlük kazanmıştır. Bu çerçevede, üye devletlerin ulusal rekabet kuralları ancak üye devletlerarası ticareti etkilemeyen rekabeti sınırlayıcı uygulamalar söz konusu olduğu ve AT mevzuatı ile çatışmadığı ölçüde uygulanmaktadır. Roma Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra birçok üye ülke Roma Antlaşması'nda ve ikincil mevzuatta öngörülen düzenlemelere paralel olarak kendi ulusal rekabet kanunlarını çıkarmış ya da değiştirmişlerdir. Avrupa Birliği'nde Rekabet politikası alanında yetkili kurumlar: *Avrupa Birliği Komisyonu*, Komisyonca alınan kararların yargısal denetimini yapan *İlk Derece Mahkemesi* ve *Avrupa Toplulukları Adalet Divanı*'dır.

1.1.3. Türkiye

Anayasanın 167 nci maddesi devlete; “para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri” alma; “piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi” önleme görev ve sorumluluğunu yüklemiştir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun hazırlığında rol oynayan birinci etmen bu Anayasal hükmün gereğinin yerine getirilmesidir.

* *Amsterdam Antlaşması'nın 1 Mayıs 1999'da yürürlüğe giren 12. maddesi uyarınca Roma Antlaşması'nın 85 ve 86'ncı maddelerinin yeni madde numaraları 81 ve 82 olarak belirlenmiştir.*

Kanunun hazırlanmasında etkili olan bir diğer unsur da, uluslararası anlaşmaların Türkiye'ye yüklediği yükümlülüklerdir. Burada özellikle, Türkiye ve AET arasındaki 12 Eylül 1963 tarihli Ortaklık Anlaşması (Ankara Anlaşması) çerçevesindeki yükümlülüklerden söz etmekte yarar vardır. Ortaklık Anlaşması'nın 16'ncı maddesi, Roma Antlaşması'nın rekabet, vergi ve mevzuatın uyumlaştırılması ile ilgili hükümlerinde anılan ilkelerin, ortaklık ilişkisinde uygulanmasını öngörmüştür. Nitekim, Türk Rekabet Kanunu büyük ölçüde Roma Antlaşması'nın 85 ve 86 ncı maddelerini kaynak almıştır. Ayrıca, belirtmek gerekir ki, 6 Mart 1995 tarihli Ortaklık Konseyi Kararı ile Avrupa Birliği ile Türkiye arasında 1 Ocak 1996'da yürürlüğe giren Gümrük Birliği'nin yarattığı olumlu atmosfer, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun kabul sürecinde kuşkusuz önemli bir rol oynamıştır.

Kanun 1994 yılı sonunda kabul edilerek yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, konuya ilişkin bir yasal düzenleme yapılmasına yönelik çalışmaların tarihi sanıldığı gibi aksine uzun sayılabilecek bir geçmişe sahiptir.

Türkiye'de rekabetin korunması doğrultusundaki ilk eylem 1971 yılında *Ticaret Bakanlığı* öncülüğünde yapılan ve esas konusu tüketicinin korunması olan bir sempozyumdur. Bu sempozyum sonrasında anılan Bakanlıkta yapılan bir çalışma ile; "*Tüketicinin Korunması İçin Ticaret Konusu Mal ve Hizmetlerle İlgili Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı*" hazırlanmıştır. Bu tasarıda esas itibariyle tüketicinin korunmasına ve iç piyasanın düzenlenmesine ilişkin hükümler yer almıştır.

Bu konuda Ticaret Bakanlığının hazırladığı ikinci tasarı 1975 tarihli, "*Ticaretin Düzenlenmesi ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı*"dır. Ülkemizde rekabet hukuku alanında düzenlemeler getiren hükümlere ilk kez bu tasarıda rastlanmaktadır.

Bakanlıkça 1980 yılında hazırlanan bir başka tasarı, "*Ticarette Dürüstlüğün Korunması Hakkında Kanun Tasarısı*" başlığını taşımaktaydı. Tasarıda kanunun amacı; "serbest piyasa düzenini korumak, rekabeti bozucu unsurları bertaraf etmek..." şeklinde ifade edilmiştir.

Ticaret Bakanlığınca 1981 yılında hazırlanan "*Ticari Faaliyetlerin Düzenlenmesi ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı*" ise esas itibariyle isminin farklılığı dışında özü itibariyle bir önceki tasarıdaki hükümlere paralel düzenlemeler içermektedir.

Ekim 1983 ve Mart 1984 tarihli "*Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarıları*" nda ilk defa karteller ve tekellere ilişkin düzenlemeler ayrı bölümlerde ele alınmıştır.

1980'li yıllarda Türkiye'de benimsenen yeni ekonomik modelin yaratmış olduğu ortamın yanı sıra 1982 Anayasasının 167 nci maddesinin Devlete açıkça, piyasalarda doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önleme görevi vermesi üzerine, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, rekabetin sınırlandırılmasına ilişkin sorunları, tüketicinin korunması ve ticaretin düzenlenmesine ilişkin hükümlerden ayırarak Kasım 1984 tarihinde, "*Rekabeti Sınırlayan Anlaşmalar ve Uygulamalar Hakkında Kanun Tasarısı*"nı hazırlamıştır.

Bu tasarı, rekabete ilişkin ilk bağımsız metin olmasının yanında, öncekilerden farklı olarak yasallaşmak üzere TBMM'ne giden ilk metin olma özelliğini de taşımaktadır. Tasarı, Aralık 1985'de TBMM'ne sevk edilmiş; ancak, 17. Yasama Dönemi içinde görüşülemediği için 1987 seçimlerinden sonra kadük olmuştur.

1991 genel seçimlerinin ardından Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda oluşturulan komisyon iki alt komisyon halinde çalışarak "*Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı*" ile "*Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı*"nı hazırlamıştır. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanırken, ABD, İngiliz ve AT rekabet kuralları dikkate alınarak önceki tasarılarından oldukça farklı yeni bir metin ortaya çıkarılmıştır. Temmuz 1992 tarihinde hazırlanan bu tasarı görüşleri alınmak üzere tüm ilgili kuruluşlara gönderilmiş, gelen görüş ve eleştiriler

değerlendirilerek son şekli verildikten sonra TBMM'ne sevk edilmiştir. Tasarı, girişte de belirtildiği gibi Genel Kurul'da 07.12.1994 tarihinde görüşülerek kabul edilmiş, 13.12.1994 tarih ve 22140 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1.2. 4054 SAYILI REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak Kanunda yer alan hükümleri üç ana başlık altında toplamak mümkündür:

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile ilgili hükümler;
- Piyasada hakim durumda olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanması ile ilgili hükümler;
- Hakim durum yaratmaya veya var olan bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik ve bunun sonucu olarak rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar ile ilgili hükümler.

Kanun uygulamasının çatısını oluşturan ve yasaklayıcı hükümler içeren 4, 6 ve 7 nci maddelerin getirdiği düzenlemeler teşebbüslere yöneliktir. Teşebbüs, Kanun'un 3 üncü maddesinde, "Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" şeklinde tanımlanmıştır. Bu noktada, ekonomik bir etkinlikte bulunan ve kendi ticari kararlarını verebilen birimlerin teşebbüs sayıldığı; ekonomik değişkenleri başka gerçek veya tüzel kişilerce belirlenen birimlerin ise, kontrolü elinde bulunduran irade yönüyle ekonomik bütünlük sergilediği diğer birimlerle birlikte tek bir teşebbüs olarak kabul edildiği belirtilmelidir. Tüzel kişiliğe sahip olup olmadığına bakılmaksızın, belirli amaçlara ulaşmak için teşebbüslerin oluşturduğu birliklerin (teşebbüs birliği) gerçekleştirdiği işlemler de Kanun kapsamında incelenmektedir.

Kanunun uygulanmasında kamu teşebbüsleri ya da özel teşebbüsler arasında herhangi bir fark gözetilmemiş, bir başka deyişle kamu teşebbüsleri için bir ayrıcalık getirilmemiştir. Rekabeti sınırlayıcı anlaşma, eylem veya kararların kamu teşebbüslerince gerçekleştirilmesi durumunda, bu teşebbüsler de Kanun hükümlerine muhatap olacaktır. Ayrıca, Kanun'da sektörel bir ayırım da bulunmamaktadır. Başka bir deyişle, istisna getirilmeksizin tüm mal veya hizmet piyasalarındaki teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin rekabeti sınırlayıcı işlemleri Kanun kapsamında sayılmaktadır.

1.2.1. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar

Kanun'un 4 üncü maddesinde; rekabeti sınırlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikte olan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları yasaklanmaktadır. 4 üncü maddeyle ilgili olarak, teşebbüs veya teşebbüs birliklerince oluşturulan anlaşma ve kararların rekabeti kısıtlama amacını taşıması veya rekabetin kısıtlanması etkisini doğurabilecek nitelikte olmasının, maddenin yasaklayıcı hükmünün uygulanması için yeterli olduğunu belirtmek gerekir. Başka bir deyişle, uygulanmamış ve böylece pazarda etki yaratmamış anlaşma ve kararlar, amacı ve olası etkileri yönüyle Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında sayılabilmektedir.

Aynı maddeyle ilgili olarak vurgulanması gereken bir diğer husus, söz konusu maddenin birden fazla teşebbüsün iradesiyle oluşan işlemleri konu almasıdır. Başka bir deyişle, bağımsızca alınması gereken ekonomik kararların ortaklaşa oluşturulması durumunda, işlem 4 üncü madde kapsamına girmektedir. Teşebbüs birliği kararları da; üyelerinin irade ve çıkarlarını yansıtmaları

nedeniyle, birden fazla teşebbüscü oluşturulmuş sayılmakta, dolayısıyla bu madde kapsamında incelenmektedir. Yazılı veya bağlayıcı olmayan anlaşma ve kararlar, hukuki geçerliliğine bakılmaksızın, rekabeti sınırlayabilecek nitelikte olması durumunda 4 üncü madde kapsamında değerlendirilmektedir.

Anlaşma ve kararların yanı sıra, anlaşma olmaksızın işletmelerin iradesiyle oluşan, pazardaki paralel davranışlar olarak nitelendirilebilecek uyumlu eylemler de 4 üncü madde kapsamındadır. 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan, “Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde bulduklarına karine teşkil eder.” şeklindeki hüküm ile uyumlu eylem karinesi getirilmiştir. Böyle bir durumda, uyumlu eylem karinesine dayalı bir iddia karşısında uyumlu eylemde bulunulmadığının ispat yükü teşebbüslerdedir. Bu bağlamda, uyumlu eylemi anlaşma ve kararlardan ayıran unsurlardan biri, karine dolayısıyla ispat yükümlülüğünün iddiaya konu olan teşebbüslere yüklenmiş olmasıdır.

4 üncü maddede, rekabeti sınırlayıcı işlemlere ilişkin bazı örnek davranışlar sayılmıştır. Ancak, rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olan ve teşebbüslerin ortak iradesiyle oluşan işlemler, madde de belirtilen örneklerle sınırlı değildir.

Rekabeti sınırlayıcı işlemleri, yatay ve dikey işlemler olarak iki ana başlık altında toplamak mümkündür. Pazarın aynı seviyesinde etkinlik gösteren teşebbüslerin gerçekleştirdiği anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar yatay işlemler; pazarın farklı seviyelerinde yer alan teşebbüslerin, örneğin mal sağlayıcısı ve dağıtıcının taraf olduğu anlaşmalar ise dikey işlemler olarak adlandırılır. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, bir işlem hem taraf teşebbüslerin faaliyet gösterdiği seviyedeki hem de pazarın diğer seviyelerindeki rekabeti olumsuz etkileyebilir. Bu noktaya ilişkin olarak, birlikte fiyat belirlenmesi ve pazarın paylaşılması örneklerinde olduğu gibi, markalar arası rekabeti sınırlayan yatay işlemlerin, marka içi rekabeti kısıtlayan dikey işlemlere göre, pazardaki rekabet üzerinde daha olumsuz etkiler doğurduğu hususunun rekabet hukuku uygulamalarında genel kabul gördüğünü belirtmekte yarar vardır.

1.2.2. Muafiyet

Kanun’un 5 inci maddesinde; belirli koşulların varlığı halinde tarafların talebi üzerine anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarına 4 üncü madde hükümlerinin Kurul kararı ile uygulanmayabileceği belirtilmiştir. Bunun için, tarafların rekabeti sınırlayıcı işlem hakkında Kurul’a başvurmak suretiyle bireysel muafiyet talep etmesi gerekmektedir. Bireysel muafiyetin ön koşulu olan bildirim, Kanun’un 12 nci maddesi çerçevesinde çıkarılan 1997/2 sayılı “Anlaşmaların, Uyumlu Eylem ve Kararların Kanun’un 10 uncu maddesine Göre Bildiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği” ekindeki formun (Form-1) eksiksiz olarak doldurulmasıyla yapılmaktadır. Kanun’un 10 uncu maddesi uyarınca; anlaşma, eylem ve kararların, oluşturulma tarihinden itibaren 30 gün içinde bildirilmesi gerekmektedir. Muafiyet kararları, en fazla 5 yıl için verilebilmekte ve Kanun’un 13 üncü maddesinde belirtilen durumlarda geri alınabilmektedir.

Bireysel muafiyet yalnızca 4 üncü maddeyi ihlal eder nitelikte olan işlemler için, bunların 5 inci maddedeki şartları taşıması koşuluyla söz konusu olabilmektedir. Başka bir deyişle, yalnızca rekabeti sınırlayabilecek nitelikteki anlaşma ve kararların bireysel muafiyet koşullarını taşıyıp taşımadığı Kurul tarafından incelenmektedir. Rekabeti sınırlayabilecek nitelikte olmayan işlemler için, bireysel muafiyet bildiriminde bulunulmasına gerek yoktur.

Muafiyet koşulları 5 inci maddede; üretim, dağıtım veya hizmetin sunulmasında yeni gelişme sağlanması, tüketicinin bundan faydalanması, ilgili pazarın önemli bir kısmında rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin sayılan amaçlara ulaşılması için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması olarak belirlenmiştir. 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında; bu koşulların

gerçekleşmesi durumunda, belirli tür anlaşma ve kararlara grup olarak muafiyet tanınabileceği ifade edilmiştir. Buna dayanılarak; 1997/3 sayılı “Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”, 1997/4 sayılı “Tek Elden Satın Alma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”, 1998/3 sayılı “Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” ve 1998/7 sayılı “Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” çıkarılmıştır. Daha sonra 97/3, 97/4 ve 98/7 sayılı Tebliğler ilga edilerek 2002/2 sayılı “Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” yürürlüğe girmiş ayrıca 2003/2 sayılı “Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” çıkarılmıştır.

1.2.3. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması

Kanun’un 6 ncı maddesinde; bir veya birden fazla teşebbüsün hakim durumunu kötüye kullanması yasaklanmaktadır. Aynı maddede; hakim durumun kötüye kullanılması durumlarıyla ilgili olarak pazara başka bir teşebbüsün girişinin engellenmesi, pazardaki teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, eşit durumdaki alıcılara farklı koşullar uygulanarak ayrımcılık yapılması, bir mal veya hizmet alımının diğer bir mal veya hizmetin alımına bağlanması, yeniden satış koşullarına sınırlama getirilmesi, bir pazardaki hakim duruma dayanarak başka bir pazardaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemlerde bulunulması ve tüketicinin zararına olacak şekilde pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması örnekleri verilmiştir.

6 ncı maddenin uygulanması açısından, bir teşebbüsün hakim durumda olup olmadığının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Kanun’un 3 üncü maddesinde hakim durum; “Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda açıkça yer almamakla birlikte uygulamada, alıcıların satıcılardan bağımsız bir şekilde hareket edebilmesinin, alıcıların satıcılara karşı hakim durumuna işaret ettiği kabul edilmektedir. Pazar payı, ürün çeşitliliği, pazara giriş engelleri, dikey bütünlük, ilgili ürünün ikame edilebilirliği ve diğer özellikleri gibi unsurlara bağlı olarak somutlaşan hakim durum, teşebbüsün pazarın aynı seviyesinde etkinlik gösteren diğer teşebbüslerin rekabetçi baskısından ve alıcılarının pazarlık gücünden bağımsız karar alabilmesini sağlamaktadır.

6 ncı madde ile hakim durumda olma değil, hakim durumun kötüye kullanılması yasaklanmakta ve bu durumdaki teşebbüslerin pazardaki mevcut ve potansiyel rekabeti ortadan kaldırması önlenmeye çalışılmaktadır. Hakim durumdaki teşebbüslerin ilgili pazarda güçlü konumda olması nedeniyle, bunların gerçekleştirdiği işlemler pazardaki rekabet üzerinde ciddi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çerçevede, 6 ncı madde kapsamındaki eylemlere muafiyet tanınmamaktadır.

1.2.4. Birleşme ve Devralmalar

Kanun’un 7 nci maddesinin birinci fıkrası; “Bir veya birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.” şeklindedir. Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanması için Rekabet Kurulu’na bildirilmesi gerektiği 1997/1 sayılı Tebliğ ile belirlenmiştir. Buna göre; bir birleşme, devralma veya ortak girişimin rekabet hukuku kapsamında değerlendirilebilmesi için öncelikle, söz konusu işlemin bağımsız teşebbüsler arasında gerçekleşmesi ve işlemin sonucunda kontrolün bir teşebbüsten başka bir teşebbüse geçiyor olması gerekmektedir. Bu çerçevedeki birleşme, devralma veya ortak girişim işlemine izin alınması için ayrıca, taraf teşebbüslerin ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının % 25’i veya toplam cirolarının 25 trilyon TL.’yi (1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik) aşması gerekmektedir.

Hakim durum yaratmaya veya var olan bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik birleşme ve devralmalar, aynı zamanda pazardaki rekabeti önemli ölçüde sınırlaması durumunda yasaklanmaktadır. Bu çerçevede, hakim durumdaki bir teşebbüsün gerçekleştirdiği birleşme ya da devralma işleminde de, ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde sınırlanıp sınırlanmadığı incelenmektedir.

Birleşme ve devralmaların değerlendirilmesinde, 6 ncı maddeye ilişkin incelemelerde olduğu gibi, ilgili pazarın tanımlanması oldukça önemlidir. İşlem sonucunda hangi mal veya hizmet pazarında ve hangi coğrafi alanda rekabetin etkileneceğinin öngörülmesi, ilgili pazarın doğru bir şekilde belirlenmesine bağlıdır. İlgili pazarın tanımı 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesinin son iki fıkrasında ortaya konulmuştur.

Bildirime konu olan işlemin sonucunda pazarda rekabetin önemli ölçüde azalması yönünde şüphelerin bulunması durumunda, Rekabet Kurulu işlemin nihai incelemeye alınmasına karar verebilmektedir. Nihai inceleme yapılmasına gerek görüldüğü durumlarda işlem, nihai karara kadar geçerli ve uygulanabilir değildir, diğer bir deyişle askıdadır.

Kanun'un 11 inci maddesine göre; bildirilmesi zorunlu olan birleşme ve devralmaların Kurul'a bildirilmemesi durumunda, Kurul'un işlemde haberdar olarak başlattığı inceleme sonunda, öncelikle izin başvurusunda bulunulması gerektiği halde bildirim yapılmadığı için 16 ncı maddenin birinci fıkrasında gösterilen cezai yaptırım uygulanmakta, işlemin aynı zamanda 7 nci madde kapsamında olduğu belirlenirse; 4 ve 6 ncı maddeye aykırı işlemlerde olduğu gibi, Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince, işlemi gerçekleştiren teşebbüslere idari para cezası verilmekte ve birleşme veya devralma işlemi geçersiz kılınmaktadır.

1.2.5. Menfi Tespit

Kanun'un 8 inci maddesine göre; ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın 4, 6 ve 7 nci maddelere aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilmektedir. Kurul, Kanun'un 13 üncü maddesinde belirtilen koşulların gerçekleşmesi durumunda, menfi tespit kararından geri dönebilmektedir. Menfi tespit belgesi, teşebbüslerin gerçekleştirdiği işlemlerin Kanun karşısındaki belirsizliğini ortadan kaldırması nedeniyle önem taşımaktadır. Menfi tespit başvurularının nasıl yapılacağı, 1997/2 sayılı "Anlaşmaların, Uyumlu Eylemler ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Kanun'un 10 uncu maddesine Göre Bildiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği"nde düzenlenmiştir.

1.3. GENEL DEĞERLENDİRME

Faaliyet Raporunun *2003 Yılında Alınan Kararlar* başlıklı bölümünden de görüleceği üzere Kurumumuza yapılan başvuru sayısı bir önceki yıla göre % 37, Kurumumuzca sonuçlandırılan dosya sayısı ise % 28 oranında artmış bulunmaktadır.

Yapılan başvurular incelendiğinde birleşme ve devralma dosyalarında geçtiğimiz yıla göre önemli bir değişiklik olmadığı ancak rekabet ihlalleri bakımından gelen başvuruların sayısında ciddi bir artış olduğu görülmektedir. İhlal başvurularında yaşanan bu artış geçmiş yıllara nazaran en üst seviyeye çıkmış bulunmaktadır.

Rekabet ihlallerine ilişkin dosyalara bakıldığında, ilk önce göze çarpan, 4 üncü madde uygulamasına konu olan dosyaların sayısının 6 ncı maddeye oranla giderek artmış olmasıdır.

Rekabet ihlallerine yönelik bir diğer dikkat çekici nokta, reddedilen veya incelemeye değer görülmemektedir reddedilmiş sayılan dosyalar ile Kanun kapsamı dışında bulunan rekabet ihlali başvurularında bir önceki yıla göre yaşanan artıştır.

İlgili tablolar değerlendirildiğinde, incelemeye tabi tutulan dosyalar bakımından *telekomünikasyon* sektörünün ön plana çıktığı, bunu *gıda ürünleri ve içeceklerin* takip ettiği görülmektedir.

Bu kapsamda rekabet ihllallerine yönelik olarak karara bağlanan dosyalar arasında özellikle düzenlemelere konu olan elektrik ve telekomünikasyon sektörleri ile ilgili olan *Çukurova* ve *TTAŞ* ve *Roaming* kararları dikkat çekmektedir.

Bu başlık altında son olarak belirtilmesi gereken nokta, alınan kararlar içinde teşebbüs birliği şeklinde ele alınan *serbest meslek birliklerine ilişkin dosya sayısının fazlalığıdır*.

Rekabet ihlalleri başlığı altında alınan kararlar arasında, ilk defa bir dosya bazında Kanun'un 9/3 üncü maddesi çerçevesinde soruşturma açılmadan görüş gönderilmiş olması ve görüşe uyulması durumunda soruşturma açılmamasının karara bağlanmış olması, geleceğe yönelik doğurabileceği etki bakımından ayrı olarak ele alınması gereken bir gelişmedir.

Menfi tespit ve muafiyet kararları bakımından yapılacak değerlendirmede; başvuru sayısı artmasına karşın hiçbir dosyanın kapsam dışı bulunmamış olması dikkati çekmekte, başvurularda *kara, deniz, hava ve demiryolu taşımacılığı* sektörlerinin ön plana çıktığı görülmektedir.

Birleşme ve devralma kararlarına bakıldığında, başvuru sayısında dikkat çekici bir değişikliğin yaşanmadığı, bunlar arasında taraflarının *yabancı-yabancı* olduğu işlemlerin sayısının önemli bir yer tuttuğu, kapsam dışı bulunan başvuruların sayısında ise önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Birleşme ve devralma başvurularına konu işlemler arasında *kimya, kimyasal ürünler, petro kimya, petrol ürünleri ve gübre sektörleri* ciddi paylara sahip sektörler olarak ön plana çıkmaktadır.

Birleşme ve devralmalara ilişkin dikkat çekici bir diğer husus ise *özelleştirme* yoluyla devirlerin sayısında yaşanan önemli artıştır.

Kurula yapılan başvurulara ilişkin yukarıda ortaya çıkan tablo bir bütün olarak ele alındığında;

- Son yıllarda 4 üncü madde kapsamında ele alınan dosyaların sayısındaki artışın Kurulca kartel soruşturmalarına özel önem verildiğini gösterdiği,
- Reddedilen veya incelemeye değer görülmeyen başvuruların sayısının fazlalığının gelen başvuruları sıkı bir değerlendirmeye tabi tutarak kaynakların etkin kullanılması yönünde

oluşan eğilimden ve sınırlı kaynakların gerçek anlamda rekabet ihlali oluşturabilecek dosyalar üzerinde yoğunlaştırılması anlayışından kaynaklandığı,

- Rekabet ihlali incelemesine konu sektörler arasında telekomünikasyonun ön plana çıkmasının esasen bu alanda yıl sonu itibarıyla tam liberalizasyon yaşanacağı dikkate alındığında geçiş aşamasının yaşandığı bu yıl ve önümüzdeki yıllarda başvuru sayısının artmasının tahmin edilebilir bir husus oluşturması gerektiği,
- Bu dosyaların dikkat çekici diğer bir yanını, bu alanlarda Rekabet Kurumu ile sektöre özgü düzenleyici kurumların arasındaki görev ve yetki sınırına ve rekabet kurallarının uygulanma alanına ilişkin yaşanan tartışmaların oluşturduğu, bu tartışmaların yargı kararları ile netleşeceği,
- Serbest meslek birlikleri ya da odaların kararlarına ilişkin süregelen ve sonuçlandırılan incelemelerin esasen bu alandaki Topluluk hukuku uygulamalarına paralellik sergilediği, ancak rekabet hukukunun bu alanlarda uygulanma sınırlarının bulunduğu 2004 yılı gündemine alınması gereken bir konu olduğu,
- Kurumun kaynaklarını etkin kullanması ve rekabet hukuku incelemelerine sürat kazandırılması bakımından son derece önem taşıyan 9/3 kararlarının uygulanma şekillerinin 2004 yılında tartışılması ve sürecin tüm boyutlarının, özellikle Topluluk hukukunda geçtiğimiz yıllarda süregelen Microsoft karar süreci ışığında ele alınmasının gerektiği,
- Muafiyet başvurularına yönelik başvuruların tümünün kapsam içinde bulunmasının (rekabet hukukunun kapsamında yer almadığı düşünülen) özellikle 2001 yılında dikey anlaşmalara yönelik yayınlanan 2002/2 sayılı Tebliğ'in amaçlarına ulaşması bakımından önemli ve anlamlı bir gelişme olarak ele alınabileceği,
- Muafiyet ve menfi tespit başvurularında taşımacılık sektörünün ön plana çıkmasının özellikle Topluluk hukukunda yaşanan gelişmeler de dikkate alınmak suretiyle, bu alanlara, özellikle deniz taşımacılığına ilişkin 2004 yılı içerisinde kapsamlı bir çalışma yapılması ihtiyacını gösterdiği,
- Birleşme ve devralmalara ilişkin olarak 2003 yılı içinde yapılan başvurularda özelleştirmelerin önemli bir payının bulunmasının, hükümetin konuya verdiği özel önemden kaynaklandığı,

şeklinde değerlendirilebilir.

Rekabet Kurulu'nun faaliyetlerini yakından takip edenlerce bilineceği üzere ihbar, şikayet veya başvurular üzerine başlatılan incelemeler Kurul üzerindeki iş yükünün önemli bir bölümünü oluşturmakla beraber esasen tamamını temsil etmemektedir.

Kurul'un üzerindeki iş yükünün önemli bir kısmını oluşturan diğer faaliyetlerden başlıcasını, Kurul'un Hükümete ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına göndermiş olduğu *Görüşler* teşkil etmektedir. 2003 yılına ilişkin "*uygulama*"nın önemli bir kısmını da bu *Görüşler* oluşturmaktadır.

Görüş hazırlanması, Kurul'ca ihbar, şikayet ya da başvurular üzerine yürütülen incelemelerden kimi durumlarda daha ağır bir iş yükü getirebilmekte, gönderilen görüşlerin hazırlanması diğer incelemelerden daha derin, yoğun ve geleceğe yönelik projeksiyonlar içeren ağır çalışmalardan oluşabilmektedir.

2003 yılına bakıldığında, Kurum'un Gözlükçülük Hakkında Tasarı'dan Petrol Piyasasına Yönelik Tasarı'ya kadar bir çok alana yönelik görüş hazırlamış olduğu, diğer yandan başta telekomünikasyon olmak üzere ikincil mevzuat çalışmalarına yönelik olarak da yoğun bir görüş hazırlığı evresi geçirdiği anlaşılmaktadır.

Bu noktada; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının kanun, tüzük ve yönetmelik hazırlıklarında rekabet kurallarını yeterince dikkate almamaları ve konuya ilişkin Başbakanlık genelgelerine rağmen Rekabet Kurumu'nun görüşünü almamakta ısrar ettiklerine ilişkin geçmiş yıllar raporlarındaki eleştirilerimizi, ne yazık ki yinelemek zorundayız. Kamunun düzenleyici işlemlerde rekabet kurallarını gözetmesi adil yarış koşullarının sağlanması bakımından hayati önem arz etmektedir.

Uygulamaya ilişkin yapılan bu açıklamalardan sonra *Mevzuatta Yaşanan Gelişmelere* değinilmesi yerinde olacaktır.

2003 yılı içerisinde mevzuat konusunda yaşanan gelişmeler ve yapılan çalışmalar kanaatimizce geleceğe yönelik atılmış çok önemli adımları oluşturmaktadır.

Ancak, bu gelişmeler yalnızca kamuoyunun daha fazla ilgisine mazhar olan 1.8.2003 tarihli ve 4971 sayılı *“Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair”* Kanun ile sınırlı değildir.

“Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği” başta olmak üzere ikincil mevzuatta yaşanan gelişmelerle beraber *“2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı”* (kılavuz) ikincil mevzuat alanında atılmış önemli adımlardır.

Keza kamuoyununun bilgisine sunulmak üzere henüz sınırlı sayıda akademisyenin görüşlerine açılmış olan *“4054 Sayılı Kanunda Yapılması Gerekli Değişiklikler Hakkında Tartışma Metni”*, 2003 yılında mevzuat alanında yaşanan kuşkusuz en ciddi gelişmeyi oluşturmaktadır.

Bu gelişmelerden ilki olan 4971 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 55 ve 15 inci maddelerinde değişiklikler yapılmış, bu değişikliklerden ilki ile, idare hukukunun *para cezalarının tahsili hususunda itirazın yürütmeyi durdurmayaacağı* şeklindeki genel prensibine dönüş sağlanmıştır.

Hatırlanacağı üzere 2002 Yılı Raporunda konu;

“Bugüne kadar ki uygulamalara bakıldığında; yargıya intikal eden dosyaların yargının bilinen iş yükü çerçevesinde kısa sürede sonuçlandırılmadığı, bu durumun Kanun'un yaptırım gücünü önemli ölçüde zayıflattığı, mevcut mevzuatın esasen para cezasını erteletme amacıyla kullanıldığı, bu nedenle para cezası uygulanan teşebbüslerin hemen tamamının yargı yoluna başvurduğu ve cezaların icra edilemediği, yargıda geçen süre içinde para değerindeki azalma nedeniyle teşebbüslerce önemli bir kazanım elde edilmesinin amaçlandığı, bu itibarla Rekabet Kurulu kararlarının piyasalarda etkilerini daha çabuk göstermesi ve rekabet ihlallerinin önünde daha etkin olarak geçilebilmesi”

şeklinde değerlendirilmiştir.

4971 sayılı Kanun ile getirilen ikinci değişikliğin konusunu, yerinde incelemelere ilişkin ihtiyaç duyulan *“mahkeme emri ile yerinde inceleme yapılması”* oluşturmaktadır.

Yerinde inceleme yetkisinin kullanılması konusunda karşılaşılan sıkıntılar dolayısıyla delil toplanmasında bugüne kadar bazı zorluklar yaşandığı bilinmektedir. Delil toplanmasının, sağlıklı bir değerlendirme yapılabilmesi için Kanun uygulamasında olmazsa olmaz bir husus oluşturması, bizleri bu konuda bir değişiklik yapılması ihtiyacı içine itmiş, 2003 yılı içerisinde gerçekleşen Kanun değişikliği ile konu ele alınarak bu ihtiyaç giderilmiştir.

Mevzuat başlığı altında ikincil düzenlemelere ilişkin olarak *“Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”* ve *“2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı”* (Kılavuz)'a değinilecek olduğunda ise, öncelikle, bu düzenlemelerin her ikisine de şiddetle ihtiyaç duyulduğunun altının çizilmesi gerekmektedir.

2003 yılında ülke ekonomisinde yaşanan gelişmeler paralelinde yatırım ortamının geliştirilmesine ilişkin duyulan ihtiyaç ile birlikte araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin teşviki yönünde somut adımlar atılması gerekliliği, bu konuda faaliyet gösteren teşebbüslerle beraber, Kurumumuzca da paylaşılan bir görüşür.

Bu alanda Rekabet Kurumu olarak üstümüze düşen görevin önemli bir kısmını oluşturan grup muafiyeti tebliği hazırlığı 2003 yılında tamamlanmış ve konuya ilişkin ikincil mevzuat yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak konu yalnızca mevzuatın yayımlanması ile çözümlenmiş sayılmamalıdır. Bu alanda düşünülen, ilgili mevzuatın uygulanmasına yönelik olarak ilgili teşebbüsler ile yakın tarihte biraraya gelinerek görüş öneri ve eleştirilerin alınmasıdır.

2003 yılına damgasını vuran gelişmelerden bir diğerini ise uygulayıcılar ve muhatap teşebbüsler arasında yapılan yoğun görüşmeler ertesinde yayınlanan *Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı* (Kılavuz)'dur.

Söz konusu Kılavuz, mevzuatı açıklayıcı metinlerin yayınlanması ihtiyacına yönelik Kurulca atılmış ilk adımı oluşturması nedeniyle önem taşımakta, benzeri bir uygulamanın diğer ikincil mevzuat düzenlemelerine yönelik olarak ele alınması hedeflenmektedir.

Dikey anlaşmalar, Kurul'un bugüne kadar süregelen uygulamasının önemli bir kısmını teşkil etmiştir. Ancak 2002/2 sayılı Tebliğ ve bu Tebliği açıklayıcı kılavuzun yayınlanması ertesinde, mevcut iş yükünün hafiflemesi beklenmektedir. Zira dikey anlaşmaların ekonomik etkinliğe olan katkısını gözeterek getirilen bu düzenlemeler çerçevesinde teşebbüslerin kendi konumlarına ilişkin, Kurul'dan ziyade kendilerinin bir değerlendirmede bulunabilmeleri istenmekte; dikey anlaşmalara yönelik getirilen bu düzenlemeler ile, ilgili anlaşmaların değerlendirilmesinde daha sağlıklı bir zeminin oluşturulması ve Kurul üzerindeki iş yükünün olması gereken düzeye çekilmesi hedeflenmektedir.

Mevzuata ilişkin en sona bıraktığımız hususu "*4054 Sayılı Kanunda Yapılması Gerekliliği Değişiklikler Hakkında Tartışma Metni*" oluşturmaktadır.

Her Faaliyet Raporunda ifade ettiğimiz üzere, elde edilen deneyim bizleri *daha sağlıklı değerlendirmelerin daha hızlı ve daha etkin bir biçimde yapılmasına olanak verecek, ancak teşebbüslerin savunma haklarını hiçbir surette kısıtlamayacak değişikliklerin neler olabileceği* sorusunu cevaplamaya itmekte, Tartışma Metni buna yönelik atılmış ilk ve en önemli adımı oluşturmaktadır.

Tartışma Metni'nin hazırlanmasında 6 yıla yakın uygulama sonucunda elde edilen tecrübelerin yanı sıra, 4054 sayılı Kanunun maddi hükümlerine mehzaz teşkil eden Avrupa Birliği Rekabet kurallarından ortaya çıkan gelişmeler de önemli ölçüde göz önünde bulundurulmuştur.

Gelinen bu noktada hazırlanan metin hakkında başta konunun uzmanları ve akademisyenler ile karşılıklı görüş alışverişinde bulunulması ve gelen görüş, öneri ve değerlendirmeler göz önünde bulundurularak Kurul'a sunulacak metnin hazırlanması amaçlanmıştır. Bu süreç çerçevesinde söz konusu metin, Kurumumuz içinde tartışılmaya devam edilmekte, ayrıca, konuya ilişkin çalıştayların yapılması planlanmaktadır.

Sonuç olarak, 2003 yılından elde ettiğimiz bilgi ve deneyimler ışığında 2004 yılına yönelik olarak aşağıdaki hususların belirtilmesinde yarar görülmektedir.

1. Rekabet kuralları ile düzenlemeler arası ilişkinin ve rekabet kurallarının uygulanma alanı sınırlarına ilişkin yaşanan tartışmaların 2004 yılı içerisinde netliğe kavuşturulması gerekmektedir.
2. Serbest meslek birlikleri ya da odaların faaliyetlerinin rekabet hukuku açısından ele alınması; 2004 yılı içerisinde gündeme alınması gereken diğer bir konuyu oluşturmaktadır.
3. Kurum kaynaklarının etkin kullanılması ve rekabet hukuku incelemelerine sürat kazandırılması bakımından 9/3 kararlarının uygulanma şeklinin, bu alanda Topluluk tecrübesi de dikkate alınmak suretiyle, tüm boyutlarıyla tartışılması gerekmektedir.
4. Yine Topluluk hukukunda yaşanan gelişmeler de dikkate alınmak suretiyle, taşımacılık sektörüne ilişkin kapsamlı bir çalışma yapılması ihtiyacı bulunmaktadır.
5. 2002/2 sayılı Tebliğ örneğine paralel bir biçimde diğer tebliğlere yönelik de açıklayıcı metinlerin hazırlanmasına hız verilmelidir.
6. “4054 sayılı Kanun’da Yapılması Gerekli Değişikliklere İlişkin Tartışma Metninin” alınan görüş ve değerlendirmeler ışığında kamuoyuna açılması yönünde çalışmalar tamamlanmalıdır.
7. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının her türlü tasarrufunda rekabet kurallarını öncelikli olarak gözetmesi ve piyasalarda adil yarış koşullarını bozan uygulamalardan özenle kaçınması sağlanmalıdır.

İkinci Bölüm

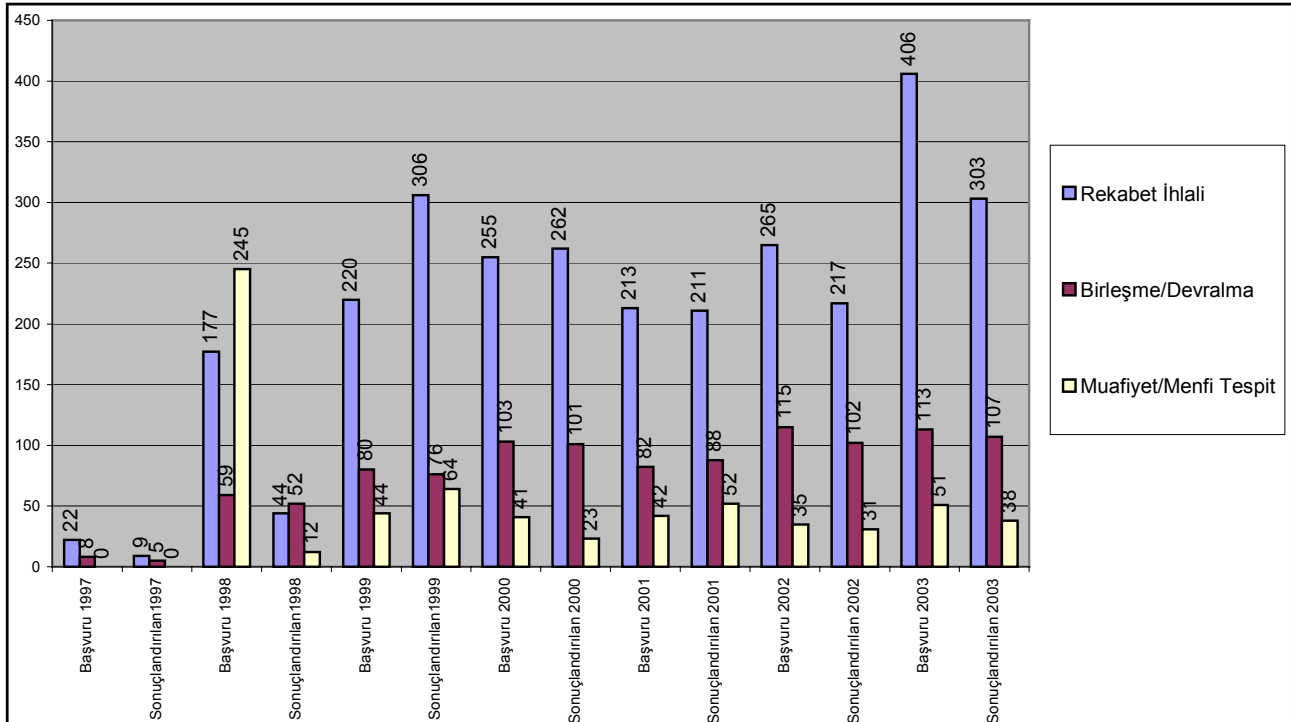
◆ REKABET KURALLARININ UYGULANMASINA İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

**2.1. 5.11.1997-31.12.2003 TARİHLERİ ARASINDAKİ
REKABET KURULU KARARLARI**

Tablo 1
BAŞVURULAR ve SONUÇLANDIRILAN DOSYALAR
5.11.1997-31.12.2003

		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	TOPLAM
Rekabet İhlali	Başvuru	22	177	220	255	213	265	406	1558
	Sonuçlandırılan	9	44	306	262	211	217	303	1352
Birleşme/Devralma	Başvuru	8	59	80	103	82	115	113	560
	Sonuçlandırılan	5	52	76	101	88	102	107	531
Muafiyet/Menfi Tespit	Başvuru	0	245	44	41	42	35	51	458
	Sonuçlandırılan	0	12	64	23	52	31	38	220
TOPLAM	Başvuru	30	481	344	399	337	415	570	2576
	Sonuçlanan	14	108	446	386	351	350	448	2103

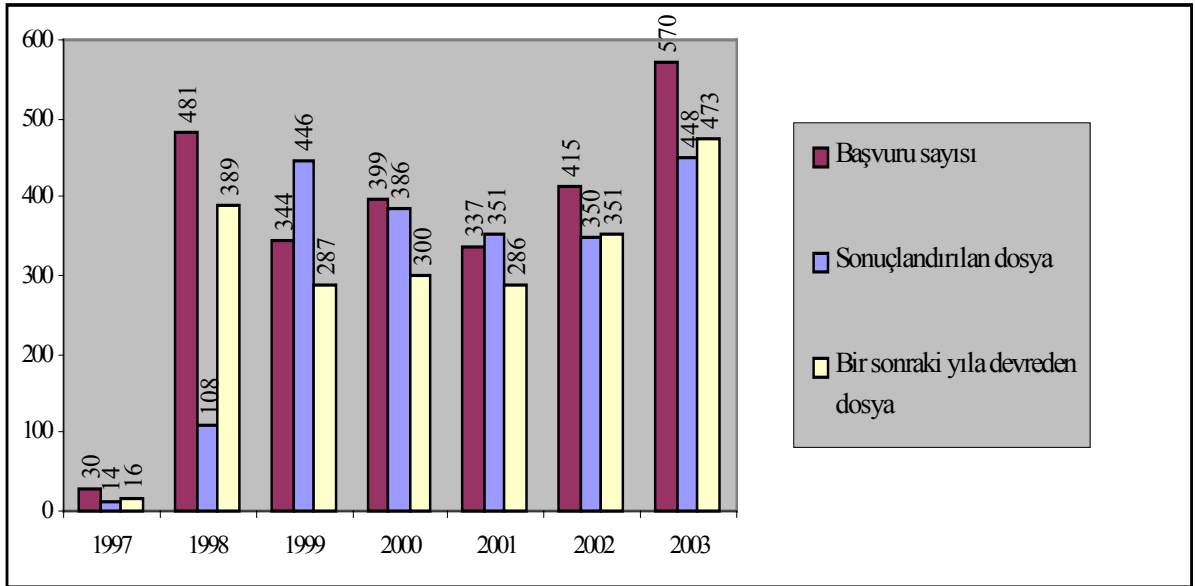
Şekil 1
BAŞVURULAR ve SONUÇLANDIRILAN DOSYALAR
5.11.1997-31.12.2003

Tablo 2
YIL SONU
DOSYA DURUMU
1997-2003

	Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Dosya	Bir Sonraki Yıla Devreden Dosya
1997	30	14	16
1998	481	108	389
1999	344	446	287
2000	399	386	300
2001	337	351	286
2002	415	350	351
2003	570	448	473

Şekil 2
YIL SONU
DOSYA DURUMU
1997-2003

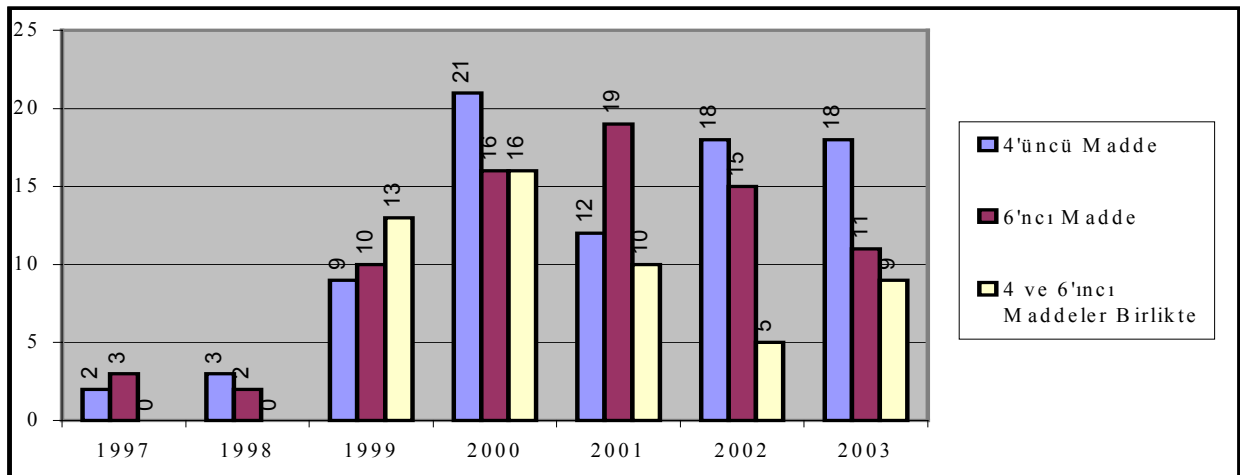
Tablo 3
İLK İNCELEME veya ÖNARAŞTIRMA/SORUŞTURMA
SONUCUNDA NİHAİ KARARA BAĞLANAN DOSYALARIN
4054 SAYILI KANUNUN İLGİLİ MADDELERİNE
GÖRE DAĞILIMI
1997-2003

(Reddedilen veya İncelemeye Değer Görülmeyerek Reddedilmiş Sayılanlar ile
Kanun Kapsamı Dışında Bulunanlar Hariç)

	4'üncü Madde	6'ncı Madde	4 ve 6'ncı Maddeler Birlikte	TOPLAM
1997	2	3	0	5
1998	3	2	0	5
1999	9	10	13	32
2000	21	16	16	53
2001	12	19	10	41
2002	18	15	5	38
2003	18	11	9	38
Toplam	83	76	53	212

Şekil 3
İLK İNCELEME veya ÖNARAŞTIRMA/SORUŞTURMA
SONUCUNDA NİHAİ KARARA BAĞLANAN DOSYALARIN
4054 SAYILI KANUNUN İLGİLİ MADDELERİNE
GÖRE DAĞILIMI
1997-2003

(Reddedilen veya İncelemeye Değer Görülmeyerek Reddedilmiş Sayılanlar ile
Kanun Kapsamı Dışında Bulunanlar Hariç)

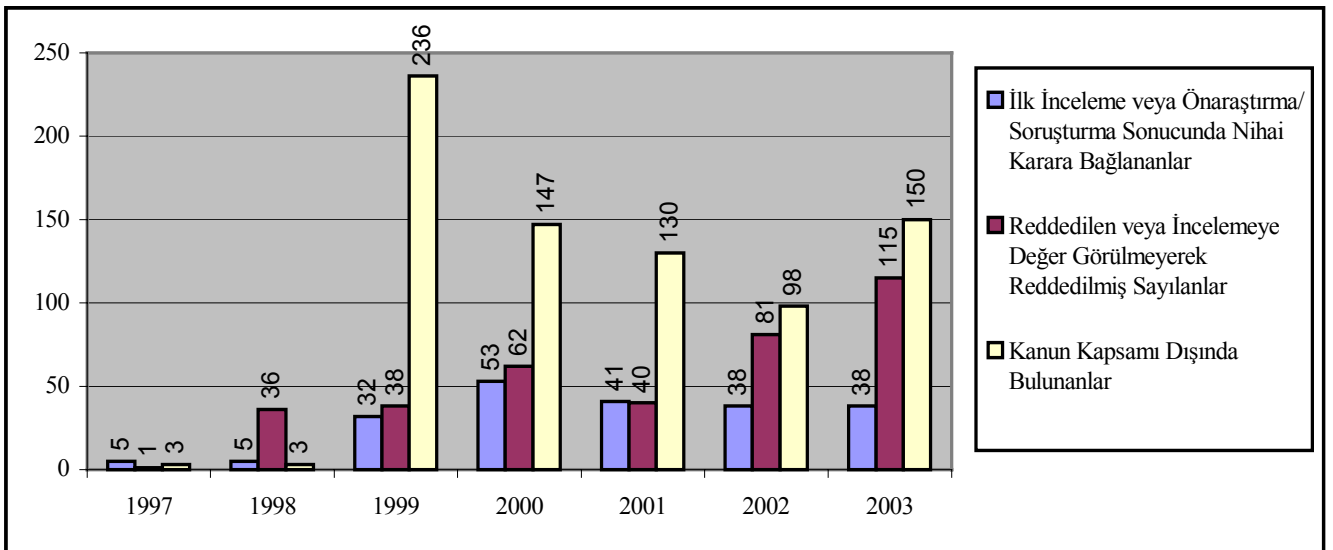
REKABET İHLALLERİ

2.1.1. Rekabet İhlalleri

Tablo 4
SONUÇLANDIRILAN
REKABET İHLALİ BAŞVURULARI
1997-2003

	İlk İnceleme veya Önaraştırma/ Soruşturma Sonucunda Nihai Karara Bağlananlar	Reddedilen veya İncelemeye Değer Görülmemeyerek Reddedilmiş Sayılanlar	Kanun Kapsamı Dışında Bulunanlar	Toplam
1997	5	1	3	9
1998	5	36	3	44
1999	32	38	236	306
2000	53	62	147	262
2001	41	40	130	211
2002	38	81	98	217
2003	38	115	150	303
TOPLAM	212	373	767	1352

Şekil 4
SONUÇLANDIRILAN
REKABET İHLALİ BAŞVURULARI
1997-2003

**01.01.2003-31.12.2003 TARİHLERİ ARASINDA
İLK İNCELEME veya ÖNARAŞTIRMA/SORUŞTURMA SONUCUNDA
NİHAİ KARARA BAĞLANAN DOSYALARIN
SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI**

SEKTÖR	Rekabet İhlalleri
Cam ve Cam Ürünleri	0
Demir-Çelik	0
Demir Dışı Metaller	0
Elektrik-Gaz-Su	1
İnşaat, Çimento ve Diğer İnşaat Malzemeleri	1
Kimya ve Kimyasal Ürünler, Petrokimya, Petrol Ürünleri, Gübre	3
Maden ve Madencilik	1
Plastik ve Kauçuk Ürünler	0
Pişmiş Kil ve Seramik	0
Basın ve Yayın, Plak, Kaset ve bu gibi kayıtlı medyanın çoğaltılması	0
Büro Makinaları ve Bilgisayar	0
Elektrik-Elektronik	0
Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	0
Telekomünikasyon	9
Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler	0
Beyaz Eşya, Mobilya, Oyuncak, Spor Malzemeleri, Müzik Aletleri, Kuyumculuk	0
Gıda Ürünleri ve İçecekler	7
Makine ve Teçhizat İmalatı	0
Tarım ve Hayvancılık, Orman Ürünleri, Su Ürünleri	1
Tekstil ve Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri	0
Tütün Ürünleri	1
Ulaştırma	4
Turizm	1
Finansal Hizmetler (bankacılık, sigortacılık ve diğer mali kuruluşlar)	2
Kara, Hava, Deniz ve Demiryolu Taşıtları	0
Sağlık, Eğitim, Spor, Diğer Hizmetler ve Serbest Meslek Faaliyetleri	6
Diğer	1
TOPLAM	38

REKABET İHLALLERİNE İLİŞKİN
2003 YILI NİHAİ KARARLAR LİSTESİ
(Kanun'un 42. Maddesinin 2. Fıkrası kapsamındaki başvurular dahil edilmemiştir.)

KARAR SAYISI : 03-05/58-20 **KARAR TARİHİ : 17-01-2003**

Ankara ve Konya başta olmak üzere un sektörü ile ilgili olarak Ankara Fırıncılar Odası tarafından yapılan şikayetin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal oluşturmadığı, dolayısıyla bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-06/59-21 **KARAR TARİHİ : 23-01-2003**

Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin, satış noktaları için Coca-Cola markalı ürünün satın alınmasını Turkuaz markalı ürünün de satın alınması koşuluna bağladığı, yeniden satıcılarına sadakat indirimleri uygulamak suretiyle rakiplerini dışlayıcı bir davranış motifini benimsediği yönündeki iddialar hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-07/74-29 **KARAR TARİHİ : 30-01-2003**

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT)'nin tekel oluşturmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-08/93-39 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-09/112-51 **KARAR TARİHİ : 07-02-2003**

Yabancı markalı gözlükleri ithal eden firmalar hakkında Gözlük İmalatçıları Derneği tarafından yapılan başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-10/114-52 **KARAR TARİHİ : 18-02-2003**

Bayilik sözleşmelerinde yer alan bazı hükümler aracılığıyla Nobel Pazarlama Ltd. Şti. tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlâl edilip edilmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; Nobel Pazarlama Ltd. Şti.'nin soruşturma konusu olan bayilik sözleşmelerinde yer verilen bayilik bölgesinin belirlenmesine yönelik hükmün, pasif satışları engellemeye yönelik olmadığı tespit edilmiş olması dolayısıyla, bu hüküm bakımından bir rekabet ihlâlinin söz konusu olmadığı; söz konusu sözleşmenin fiyat tespitine yönelik 6 ncı maddesinde yer alan hükmün 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında rekabet ihlâli oluşturduğu; bu ihlâl dolayısıyla Nobel Pazarlama Ltd. Şti.'ne idari para cezası verilmesi; soruşturmaya konu olan bayilik anlaşmasına ilişkin olarak Kurumumuza yapılmış olması gereken bildirim herhangi bir zamanda yapılmamış olması nedeniyle, Nobel Pazarlama Ltd. Şti.'ne ve bu teşebbüsün yönetim kurulunda görevli kişilere idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-11/126-59 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Pınarlı Belediyesi'nin yıkıcı fiyat uygulamak suretiyle 4504 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak; belediyelerin 4054 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi anlamında bir "teşebbüs" olmaması nedeniyle, iddialara yönelik olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, konunun İçişleri Bakanlığı'na ve Antalya Valiliği'ne intikal ettirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-12/135-63 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Yonga ve lif levha üreticisi firmaların ürünlerine aynı tarihlerde aynı oranlarda zam yaparak satış fiyatını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası üzerine

yürütülen soruşturma neticesinde; yonga levha ve/veya lif levha (MDF) piyasasında faaliyet gösteren teşebbüslerin ayda bir ya da bazen daha değişik aralıklarla düzenlenen toplantılarda biraraya geldikleri ve bu toplantılarda yonga levha ve/veya MDF'nin satış ve vade koşullarını belirledikleri, dolayısıyla yonga levha ve/veya lif levha piyasasında rekabeti engellemeye yönelik davranışlar içinde buldukları; soruşturma kapsamında bulunan teşebbüslerin 1993'ten bu yana sürdürülen anlaşma düzenine dahil olmaları ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal etmeleri nedeniyle Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası gereğince cezalandırılmaları; 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini anlaşma yoluyla ihlâl ettikleri tespit olunan soruşturma kapsamındaki teşebbüslere bundan sonra rekabetin tesisi yönünde yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken uygulamalar bakımından, rekabete aykırı eylemleri tekrarlamamaları gereğinin, aynı Kanun'un 9 uncu maddesinin 1. fıkrası uyarınca bildirilmesi ve aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca her gün için süreli para cezası ile cezalandırılacaklarının hatırlatılması.

KARAR SAYISI : 03-13/140-67

KARAR TARİHİ : 27-02-2003

Ere Elektrik Üretim ve Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin ürettiği elektrik fazlasının, enerji piyasasındaki diğer katılımcılara piyasa koşullarında satışının, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından engellendiği ve bu durumun rekabet mevzuatına aykırı olduğu, fiilen tek alıcı konumundaki Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.'nin söz konusu üretim miktarı için çok düşük alım fiyatları teklif ederek hakim durumunu kötüye kullandığı iddialarının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-28/346-146

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A.Ş. ile Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlâl ettikleri iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/347-147

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlâl ettiği iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/348-148

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlâl edildiği iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/349-149

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlâl ettikleri iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/351-150

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlâl ettikleri iddiasına yönelik olarak yürütülen önaraştırma kapsamında yer alan Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. ile Yılmaz Beton San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin eksik bilgi vermeleri sebebiyle bu teşebbüslere idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-28/352-151

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren çimento üreticilerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlâl ettikleri iddiasına yönelik olarak yürütülen önaraştırma kapsamında yer

alan Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş.'nin eksik bilgi vermesi sebebiyle bu teşebbüse idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-35/416-182

KARAR TARİHİ : 27-05-2003

İlaç alımlarına yönelik bazı tasarruf önlemlerini içeren genel düzenlemeleri ile Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-40/432-186

KARAR TARİHİ : 09-06-2003

Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. tarafından, İŞ-TİM Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin "ulusal dolaşım" (roaming) talebinin reddedilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasına yönelik olarak yürütülen soruşturma neticesinde; Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde tüm mal ve hizmet piyasalarındaki rekabetin tesisi ve korunması amacını hedefleyen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kapsamı çerçevesinde, rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı eylemlere karşı her piyasada olduğu gibi telekomünikasyon pazarında da Rekabet Kurulu'nun görevli ve yetkili bulunduğu; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin GSM telekomünikasyon altyapı hizmetleri pazarında birlikte hakim durumda buldukları; GSM altyapı hizmetleri pazarında birlikte hakim durumda bulunan Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'ne ait altyapıların, GSM hizmetleri piyasasında faaliyet gösteren teşebbüslerin piyasaya girişleri aşamasında "zorunlu unsur" niteliğinde olduğu, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin sahip oldukları GSM telekomünikasyon altyapısından, İŞ-TİM Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin ulusal dolaşım yoluyla yararlanma talebini reddettikleri ve bunun objektif gerekçelere dayanmadığı; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin, GSM telekomünikasyon altyapı hizmetleri pazarında hakim durumlarını birlikte davranışları ile kötüye kullanarak, GSM hizmetleri pazarına rakiplerinin girmesine engel olan eylemleriyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal ettikleri; bu ihlalleri nedeniyle aynı Kanun'un 16 ncı maddesi uyarınca Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'ne idari para cezası verilmesi; Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlale nasıl son verileceğinin ve ilgili pazarlarda rekabetin yeniden tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların, telekomünikasyon sektöründe ilgili düzenlemeleri yapmakla görevli Telekomünikasyon Kurumu tarafından saptanmasının yerinde olacağı ve anılan Kurum tarafından belirlenecek koşulların Rekabet Kurumu'na iletilmesinin ardından, Rekabet Kurulu'nca da benimsenmesi koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 9/1 inci maddesi doğrultusunda ilgili taraflara bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-40/436-187

KARAR TARİHİ : 10-06-2003

Ülker Gıda San. Tic. A.Ş.'nin hakim durumunu kötüye kullanmak suretiyle Saray Bisküvi ve Gıda San. A.Ş.'nin piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak bir önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-42/465-204

KARAR TARİHİ : 12-06-2003

Antalya ilinde faaliyet gösteren ekmek fırınlarının aralarında gizli anlaşmalar yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-43/485-207

KARAR TARİHİ : 13-06-2003

Ege bölgesi hazır beton pazarında yürütülmekte olan soruşturma çerçevesinde Kurum yetkili raporörlerinin yerinde inceleme yapmalarının Lafarge Beton A.Ş. tarafından engellenmesi nedeniyle söz konusu şirket yöneticilerine idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-43/490-229

KARAR TARİHİ : 17-06-2003

Sodexho Restoran Servisleri A.Ş., Accor Servisleri International A.Ş., Network Servisleri A. Ş. ve Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. firmalarının 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-44/501-221

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

Emekli Sandığı'nın, eşdeğer ilaçların fiyatlarının aritmetik ortalamasının alınmasıyla belirlenen referans fiyatlar üzerinden geri ödeme yapılması yönündeki kararının ve hastane eczanelerinden karşılanan reçetelerde referans fiyat uygulaması yapılmaması, % 2.5 iskonto verilmemesi ve ilaç kupürlerini reçete arkasına yapıştırma uygulamasından hastane eczanelerinin muaf tutulması işlemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-45/523-231

KARAR TARİHİ : 26-06-2003

Paşabahçe Cam Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin bayilerine yönelik hakim durumunu kötüye kullandığı iddialarının, önaraştırma yapılması veya soruşturma açılması için ciddi ve yeterli bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-53/601-267

KARAR TARİHİ : 24-07-2003

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin internet servis sağlayıcılarına kusurlu hizmet sunarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak bir önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-55/645-296

KARAR TARİHİ : 08-08-2003

"Ankara ili Sürücü Olur Sağlık Raporu" ilgili pazarında faaliyet gösteren bazı poliklinikler hakkında yürütülen soruşturma neticesinde; Özel Yeni Anıl Polikliniği, Özel Kızılay Mithatpaşa Polikliniği, Özel Başkent Sıhhiye Polikliniği, Özel Ziya Gökalp Polikliniği, Özel Yeni Dışkapı Polikliniği, Özel Sincan Bilgi Tıp Merkezi, Özel Ortadoğu Polikliniği, Özel Servet Ünsal Polikliniği, Özel Umar Uzman Doktorlar Polikliniği ve Özel İlkiz Polikliniği ünvanlı teşebbüslerin açılan banka hesapları ile bir havuz oluşturarak pazar paylaşımında bulunmak ve fiyat tespiti yapmak şeklindeki eylemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesinin (a) ve (b) bentlerinde sayılan örneklerle uyumlu olduğu ve yasak kapsamında rekabet ihlali oluşturduğu; 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında ihlale yol açan ve yukarıda ünvanları belirtilen 10 teşebbüsün her birinin ayrı ayrı 9.247.613.000.-'er TL. idari para cezası ile cezalandırılmaları; soruşturma kapsamındaki söz konusu teşebbüslerin ihlale konu olan sözleşmeler ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi uyarınca bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemelerinden dolayı herbirinin ve bu teşebbüslerin yönetim organlarında bildirim yükümlülüğü bulunan tarihte görevli olan kişilerin ayrı ayrı idari para cezası ile cezalandırılmaları; ilgili pazardaki işleyişte kamu denetimi ve uygulamaları nedeniyle oluşan aksaklıklar konusunda 4054 sayılı Kanun'un 2 ve 27/g maddeleri uyarınca Sağlık Bakanlığı'na görüş bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/653-300

KARAR TARİHİ : 14-08-2003

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu arasında imzalanmış bulunan "Trampa Sözleşmesi"nin 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırılık oluşturmadığı, talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi; Orica Nitro Patlayıcı Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ile ilgili sözleşmenin pazardaki rekabeti olumsuz etkileyecek nitelikte

olmadığı anlaşıldığından, önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-56/655-301

KARAR TARİHİ : 14-08-2003

AYCELL Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A.Ş.'nin GSM hizmetleri pazarında yıkıcı fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-57/671-304

KARAR TARİHİ : 15-08-2003

Boyner Holding A.Ş.'ne bağlı Benkar Tüketici Finansmanı ve Kart Hizmetleri A.Ş. ile Fiba Holding A.Ş.'ne bağlı Fiba Bank A.Ş. arasında tüketici finansmanı ve bankacılık hizmetleri alanında işbirliğine gidilerek bir ortak girişim kurulmasına izin talebi ile ilgili 18.9.2001 tarih, 01-44/433-111 sayılı Kurul kararında öngörülen düzenlemelerin süresi içinde yerine getirilmemiş olması üzerine yürütülen soruşturma neticesinde: Benkar ile üye işyerleri arasında düzenlenen Advantage Card dışında başka taksitli alışveriş kartları ile işlem yapmama –münhasır çalışma- şeklindeki belirsiz süreli rekabet yasağına ilişkin olarak, Rekabet Kurulu'nun 18.9.2001 tarih ve 01-44/433-111 sayılı kararı ile menfi tespit belgesinin geri alınmasına yönelik yapılan değerlendirme sonucu münhasırlık hükmünün uygulanmamasına ve gerekli düzenlemelerin yapılmasına karar verilmesine ve bu kararın taraflara tebliğ edilmesine rağmen Benkar'ın münhasırlık uygulamasına devam ettiği, söz konusu anlaşmaların 14.7.2002 tarihinde yürürlüğe giren 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı, ancak bu muafiyetin, sözleşmelerdeki sözleşme süresine bağlı olarak süresiz rekabet yasağına uygulanamayacağı, Tebliğ ile tanınan muafiyetin, sözleşmedeki süresiz rekabet yasağına uygulanmaması sonucu, sözleşmelerde süresiz rekabet yasağına yer verilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiği; hukuki halefiyet ve ihlale devam edilmesi nedeniyle, Benkar'ı devralan HSBC Bank A.Ş.'ye, teşebbüsün cirosu dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 5.000.000.000.000 TL. idari para cezası verilmesi; 13.11.2001 tarihli bildirimde yer alan anlaşmaların süresi içinde Rekabet Kurumu'na bildirilmemesi dolayısıyla, tüzel kişiliği ortadan kalkan Benkar Tüketici Finansmanı ve Kart Hizmetleri A.Ş.'ne bu nedenle ceza verilemeyeceği; Benkar'a verilemeyen bu cezanın, hukuki halefiyet dolayısıyla HSBC Bank A.Ş.'ne verilmesi gerektiği ve HSBC Bank A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendi ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği uyarınca, geç bildirimden dolayı idari para cezası ile cezalandırılması; diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 3 üncü fıkrası ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu tebliği uyarınca, bildirim yükümlülüğünün bulunduğu tarihte Benkar'ın yönetim kurulunda görev alanların herbirine ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası verilmesi; soruşturma sürecinde tespit olunan rekabet kısıtlaması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde muafiyet alabilmek için öngörülen koşullar sağlanamadığından, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 6 ncı maddesi uyarınca muafiyetin geri alınması, 4054 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca, üye işyerlerine yüklenen başka sağlayıcılara ait kartlarla taksitli satış yapma yasağının bu yükümlülüğü düzenleyen sözleşme veya protokollerden çıkarılması ve bu işlemin yapıldığının Rekabet Kurulu'na belgelendirilmesi; HSBC Bank A.Ş.'nce yukarıda belirtilen işlemin yapılmaması halinde, verilen sürenin bitiş tarihinden itibaren 4054 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin (e) bendi ve içinde bulunulan yıl için Rekabet Kurulu tarafından yayımlanan para cezalarına ilişkin Tebliğ uyarınca süreli para cezası uygulanması.

KARAR SAYISI : 03-58/681-308

KARAR TARİHİ : 21-08-2003

Uluslararası hızlı taşımacılık pazarında faaliyet gösteren DHL Worldwide Exspress, TNT International Expressve UPS United Parcel Service ünvanlı firmaların aralarında gizli centilmenlik

anlaşması yaparak yurtdışı gönderiler için ortak bir fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-59/710-331

KARAR TARİHİ : 28-08-2003

Türkiye genelinde; Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin "gelir ortaklığı sözleşmesi" yoluyla Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim hizmeti veren ve gelir ortağı olan firmaların uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak kablo operatör firmaları Topaz Telekomünikasyon Yayıncılık Reklamcılık San. ve Tic. A.Ş., Kablonet İletişim Sistemleri San. ve Tic. A.Ş., Aktif Kablo TV Teknik Hizmetler San. ve Tic. A.Ş. ile İnteraktif Telekomünikasyon Tic. Tah. A.Ş.'ne söz konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edebileceği gerekçesi ile 4054 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca bu yöndeki uygulamalarına son vermeleri yönünde yazılı görüş bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/711-332

KARAR TARİHİ : 28-08-2003

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin internet erişim hizmetleri piyasasındaki faaliyetlerinin rekabet koşullarını bozduğu iddialarına dair Yeşil Ege Telekomünikasyon ve İnternet Hizmetleri A.Ş. tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ne 4054 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca ihlale son verilmesi yönünde yazılı görüş bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-60/733-343

KARAR TARİHİ : 11-09-2003

Başta Erzurum, İzmir ve Van illeri olmak üzere, ithal parça kömür piyasasında yer alan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak kömür ithalatçıları hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı; Van S.S. Kömürçüler Oduncular Temin ve Tevzi Kooperatifi hakkında da soruşturma açılmasına gerek olmadığı, ancak üyelerinin ticari özgürlüklerinin kısıtlanmaması bakımından tavan fiyat belirlenmesi yönteminden vazgeçilmesi gerektiğinin ilgili kooperatife bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-61/748-352

KARAR TARİHİ : 17-09-2003

T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD)'nin ayrımcı davranışlarla Hat Uluslararası Taşımacılık ve Denizcilik Ltd. Şti'ni piyasa dışına iterek 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; şikayetçi taraf olan Hat Uluslararası Taşımacılık ve Denizcilik Ltd. Şti.'nin sözlü savunma toplantısı talebinin görüşülmesi sonucunda; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 46. ve 47 nci maddelerine göre sözlü savunma toplantısı yapılmasını gerektirecek bir durum bulunmadığı; T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un uygulanması bakımından bir teşebbüs olduğu, demiryolu işletmeciliği hizmetleri pazarında hakim durumda bulunduğu; şikayetçi Hat Uluslararası Taşımacılık ve Denizcilik Ltd. Şti. ile imzalanan protokolün süresinin bir ayrımcılık unsuru olduğuna ilişkin ve Hat Ltd'e vagonların uyması gereken teknik şartlarla ilgili olarak ayrımcı ve piyasa dışına itme amacıyla davranıldığına ilişkin yeterli kanıt bulunmadığı, TCDD'nin şikayete konu uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine aykırılık teşkil ettiği yönündeki şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-63/764-354

KARAR TARİHİ : 19-09-2003

Konya'da faaliyet gösteren makina mühendislerinin havuz oluşturarak pazar paylaşımında bulunmak ve fiyat tespit etmek yoluyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; "Konya İli Makina Mühendisliği Hizmetleri" ilgili pazarında bir havuz oluşturarak pazar paylaşımında bulunmak suretiyle, 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi ile hukuka aykırı ilan edilen ve yasaklanan eylemleri gerçekleştirmiş oldukları; söz konusu uygulamanın "havuz sistemi" olarak adlandırılan bir tür birlik içerisinde yürütüldüğü dikkate

alınarak, bu uygulamaya esas olan düzenlemenin, 4054 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde belirtildiği şekilde, 51 teşebbüs tarafından oluşturulan ve tüzel kişiliği olmayan bir teşebbüs birliği kararı olduğu; Kanun'un 4 üncü maddesinde yasaklanan eylemlerin gerçekleştirilmiş olması nedeniyle; Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu tebliği gereğince, tüzel kişiliği olmayan teşebbüs birliğinin 9.247.613.000.- TL. idari para cezası ile cezalandırılması ve bu cezanın, teşebbüs birliği içinde yer alan ve haklarında soruşturma yürütülen 51 teşebbüsten eşit olarak paylaşılacak suretiyle tahsili; ayrıca, Kanun'un 10 uncu maddesi hükümleri gereğince Rekabet Kurulu'na bildirmeleri gereken söz konusu havuz uygulamasına ilişkin kararı bildirmemiş olmaları nedeniyle, Kanun'un 16 ncı maddesi birinci fıkrası (c) bendi çerçevesinde ve 2003/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca söz konusu teşebbüs birliği kararına taraf olan mühendislerin her birine ayrı ayrı idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-64/768-355

KARAR TARİHİ : 02-10-2003

Aynı sermaye grubunun teşekkülleri olan Yapı Kredi Bankası, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve KVK Mobil Telefon Sistemleri A.Ş'nin piyasada rekabeti bozucu bir kampanya içine girdikleri, kampanyanın sadece K.V.K bayilerinde uygulandığı, K.V.K bayisi olmayanlara bu kampanyadan yararlanma imkanının tanınmadığı iddiasına yönelik olarak bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-69/833-363

KARAR TARİHİ : 23-10-2003

Selçuk, Nevzat ve Es ecza depolarının Duygu Eczanesi'ne, Trabzon Eczacı Odası ve Of ilçesindeki eczanelerin baskısı ile vadeli mal satışı yapmayı reddetmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak bir soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-69/834-364

KARAR TARİHİ : 23-10-2003

Marshall Boya ve Vernik Sanayii Anonim Şirketi'nin son kullanıcılara yönelik olarak satış fiyatını tespit etmek ve buna uymayan bir satıcıya bayilerinin mal satışını engellemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak bir soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-70/843-365

KARAR TARİHİ : 30-10-2003

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün "Yer Hizmetleri Çalışma Ruhsatları Tarifesi'nin ayrımcılığa ve piyasaya giriş engeline yol açtığı iddiasına yönelik olarak bir soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-70/844-366

KARAR TARİHİ : 30-10-2003

Sigortacılık hizmetleri alanında faaliyet göstermekte olan sigorta şirketlerinin Milli Reasürans T.A.Ş. önderliğinde, asgari sigorta fiyatı uygulama konusunda aralarında protokol imzalayarak anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; Aksigorta A.Ş., Anadolu Anonim Türk Sigorta A.Ş., Axa Oyak Sigorta A.Ş., Başak Sigorta A.Ş., Garanti Sigorta A.Ş., Güneş Sigorta A.Ş., İsviçre Sigorta A.Ş., Ray Sigorta A.Ş., TEB Sigorta A.Ş., T. Genel Sigorta A.Ş. ve Yapı Kredi Sigorta A.Ş.'nin 11.10.2001 tarihinde imzalamış oldukları protokol ile reasüransa devredilecek poliçeler bakımından yangın sigortaları ve ek teminatlarına yönelik uygulanacak asgari fiyatların belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiği; aynı protokolü imzalayarak taraf olan Milli Reasürans T.A.Ş.'nin de yukarıda belirtilen ihlale katıldığı; 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca, yukarıda belirtilen ihlali gerçekleştiren Aksigorta A.Ş., Anadolu Anonim Türk Sigorta A.Ş., Axa Oyak Sigorta A.Ş., Başak Sigorta A.Ş., Garanti Sigorta A.Ş., Güneş Sigorta A.Ş., İsviçre Sigorta A.Ş., Ray Sigorta A.Ş., TEB Sigorta A.Ş.,

T. Genel Sigorta A.Ş. ve Yapı Kredi Sigorta A.Ş. ile Milli Reasürans T.A.Ş.'nin toplam 2.020.077.808.000 TL. idari para cezası ile cezalandırılmaları; Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal edici nitelikteki 11.10.2001 tarihli protokolün 1997/6 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği'nin 2 nci ve 4054 sayılı Kanun'un 10 uncu maddeleri ile öngörülmüş olan bir aylık süre içerisinde Rekabet Kurumu'na bildirilmemesi nedeniyle protokolde imzası bulunan ve yukarıda adı geçen 11 sigorta şirketi ile Milli Reasürans Türk A.Ş.'ne ayrı ayrı, Kanun'un 2003/1 sayılı Tebliğ ile değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen para cezasının verilmesi; 4054 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi üçüncü fıkrası uyarınca, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemekten dolayı yukarıda anılan teşebbüslere verilen cezanın yüzde beşi oranında olmak üzere, bu teşebbüslerin yönetim organlarında görev alanlara da ayrı ayrı idari para cezası verilmesi; Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği tarafından 1992 yılından bu yana hazırlanarak üyelere gönderilen Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri, Kötü Niyetli Hareketler ve Terör Tarifesi ile yangın sigortasına ek olarak verilen bazı teminatlar bakımından uygulanacak tarifelerin ve koşulların belirlendiği ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiği; bu ihlali nedeniyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin 4054 sayılı Kanun'un 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile değişik 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca idari para cezası ile cezalandırılması; 1992 yılından bu yana yürürlükte bulunan tarifeler ile ilgili olarak 1997/6 sayılı "Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulmasından Sonra Teşebbüslerin ve Teşebbüs Birliklerinin 4054 Sayılı Kanun'dan Doğan Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Tebliğ" in 3 üncü maddesi gereğince 5.5.1998 tarihine kadar Rekabet Kurumuna bildirimde bulunulmadığı gibi, sonraki yıllarda da güncellenerek uygulanmaya devam edilmesine karşın bildirimde bulunulmadığı anlaşıldığından, söz konusu teşebbüs birliği kararı ile ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 10'uncu ve 1997/6 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesi ile öngörülmüş olan bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olması nedeniyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne, aynı Kanun'un 2003/1 sayılı Tebliğ ile değişik 16/I-c maddesi hükmü uyarınca para cezası uygulanması; 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi üçüncü fıkrası uyarınca, önceki maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemekten dolayı Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne verilen cezanın yüzde beşi oranında olmak üzere, anılan birliğin bildirim yükümlülüğü bulunan tarihte yönetim organlarında görev alanlara da ayrı ayrı idari para cezası verilmesi; Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlallere nasıl son verileceğinin ve ilgili pazarda rekabetin yeniden tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların, taraflara ve ilgili düzenlemeleri yapmakla görevli Bakanlığa 4054 sayılı Kanun'un 9/1 inci maddesi doğrultusunda bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-70/851-369

KARAR TARİHİ : 30-10-2003

Türk Tabipleri Birliği'nin düzenlemiş olduğu "Asgari Ücret Tarifesi" ile rekabet ihlaline neden olduğu iddiasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve dolayısıyla şikayetin reddi; ancak Türk Tabipler Birliği Kanunu ile Rekabetin Korunması Hakkında Kanun arasındaki ihtilafın, sağlık sektörünün özellikleri gözönünde bulundurularak özel muayene ve tahlil hizmetleri asgari tarifesi yerine rehber bir tarifenin tespiti yönünde 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu'nda yapılacak bir değişiklik ile giderilmesinin mümkün olduğu yönünde Kanun'un 27 nci maddesi (g) bendinde belirtilen "Rekabet hukuku ile ilgili mevzuatta yapılması gerekli değişiklikler konusunda doğrudan ... görüş bildirmek" ile ilgili süreç işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması; söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, fiyat tarifesi yayınlama yönünde meslek birliklerinin olası taleplerinin ise 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilebileceği.

KARAR SAYISI : 03-71/867-371

KARAR TARİHİ : 06-11-2003

Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş.'nin, nihai satış noktalarının fiyatlandırma politikasına müdahale etmek ve hakim durumunu kötüye kullanmak yoluyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; etkin bir rekabetin yaşanmadığı bira pazarında hakim durumda

olduğu anlaşılan Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş.'nin, rakibi olan Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin veya kendi ürünlerinin nihai satış noktalarındaki fiyatlarına müdahale ederek rakibinin fiyatlarını kendi fiyatlarının üzerine çıkarttığı yönünde herhangi bir girişiminin olmadığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı, şikayetin reddi; hakim durumda olan Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş.'nin, piyasaya yeni teşebbüslerin girmesine engel olmak ve özellikle rakibi olan Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin faaliyetlerini zorlaştırmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesinin (a) bendini ihlal ettiği yönündeki uygulamaların, "münhasırlık"tan kaynaklı sonuçlar olduğu anlaşıldığından, bu aşamada soruşturma açılmasına yer olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-72/874-373

KARAR TARİHİ : 10-11-2003

Çukurova Elektrik A.Ş. (ÇEAŞ)'nin, Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. (Enerjisa)'nin otoprodüktör santralinde üreteceği elektriğin nakli için gerekli sözleşmeyi ve ulusal iletim ve dağıtım hattına ulaşım için gerekli bağlantıyı yapmadığına; Toros Enerji Üretimi Otoprodüktör Grubu A.Ş. (Toros)'a ait otoprodüktör tesislerinde üretilen elektriği taraflar arasındaki sözleşmeye aykırı bir biçimde satın almadığına ve Toros'un ortaklarına enerji nakli yapmasını engellediğine ilişkin iddiaların incelenerek 4054 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; 04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı "Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun"a dayanılarak çıkarılan ve 16.08.1985 tarih ve 9800 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "TEK Dışındaki Kuruluşların Görevlendirilecekleri Bölgeleri Gösteren Yönetmelik" çerçevesinde belirlenen ve Bakanlık ile ÇEAŞ arasında 09.03.1998 tarihinde imzalanmış "Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye İleri Kahramanmaraş İlinin Üç Köyünde Elektrik Üretim, İletim, Dağıtım ve Ticareti Hizmetlerinin Yapılması İçin Görev Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi"nde gösterilen 1 No'lu Görev Bölgesi'nde, ÇEAŞ'ın zorunlu unsuru elinde bulundurduğu ve elektrik nakil pazarında hakim durumda olduğu, şikayetçi teşebbüslerin altyapıya erişimlerini engellediği, bunu yaparken öne sürdüğü gerekçelerin, engellemeyi haklı kılacak hukuki ve teknik dayanaklardan yoksun olduğu; Enerjisa'nın tesislerinin kabule hazır hale geldiği Aralık 2001 tarihinden "Enerji Alış ve Enerji Nakline İlişkin Sözleşme"nin imzalandığı Ağustos 2002 tarihine kadar, ÇEAŞ'ın Enerjisa'nın sisteme bağlantı talebini çeşitli gerekçelerle reddettiği; bu nedenle Enerjisa'nın şikayetine ilişkin ihlalin Aralık 2001-Ağustos 2002 tarihleri arasındaki dönemi kapsadığı; ÇEAŞ'ın, Toros'un sisteme bağlantı noktalarına ters röleler yerleştirerek, söz konusu teşebbüsün sisteme erişimini, dolayısıyla ortaklarına enerji naklini engellediği hususunun 21.06.2002 tarihli Ceyhan 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Bilirkişi Raporu ile saptandığı; ters rölelerin, 07.07.2002 tarihinde Mersin Asliye Ticaret Mahkemesinin almış olduğu ihtiyati tedbir kararının ardından, 08.08.2002 tarihinde kaldırıldığı; dolayısıyla, Toros'un şikayetine ilişkin ihlalin 21.06.2002-08.08.2002 tarihleri arasındaki dönemi kapsadığı; bu çerçevede, ÇEAŞ'ın bölge elektrik üretiminde tekelleşmeye yönelik olarak, alt pazardaki (elektrik nakil pazarı) hakim durumunu kullanarak, üst pazardaki (elektrik üretim pazarı) fiili ve potansiyel rekabeti engellediği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi bağlamında hakim durumunu kötüye kullandığı; bu nedenle ÇEAŞ'a, Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca 2001 yılı net satışları üzerinden takdiren 9.557.363.023.000. TL idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-a/374

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türkiye Barolar Birliği (TBB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınır belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 164 üncü ve 168 inci maddeleri ile verilen yetki kapsamında Türkiye Barolar Birliğinin asgari ücret tarifeleri belirlemesinin rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bulunması ve ilgili Kanun hükümleri ile 4054 sayılı Kanun'un arasında ihtilaf olması nedeniyle, aynı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri çerçevesinde yasal düzenlemede değişiklik talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması;

1136 sayılı Kanun ile verilen asgari ücret tarifesi belirleme yetkisi çerçevesinde sözleşmeli avukatlar için de aylık ücret düzenlemesi yapan Türkiye Barolar Birliği tarafından kanunla kendisine tanınan yetkinin aşıldığı, esasen anılan Kanun'un verdiği yetkinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve TBB tarafından sözleşmeli avukatlara ilişkin ücret düzenlemesi yapılması uygulamasının rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bulunduğu anlaşıldığından; 4054 sayılı Kanun'un 27(g) ve 30(f) maddeleri çerçevesinde ilgili süreç işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-b/375

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türk Dişhekimleri Birliği (TDB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınırı belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; Rekabet Kurulu'nun 9.7.2003 tarihli toplantısında 03-50/572-250 sayı ile, "3224 sayılı Kanun'un asgari ücret tarifesi belirleme yetkisini düzenlemiş olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 30(f) maddesi çerçevesinde Türk Dişhekimleri Birliği'ne asgari ücret tarifelerinin rekabeti kısıtlayıcı etkilerine ve ilgili yasa hükmünün 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle olası yasal düzenlemelerde bu durumun gözönünde bulundurulmasına ilişkin görüş bildirilmesine" karar verilmiş olmakla birlikte, aynı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri çerçevesinde, yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-c/376

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türk Tabipleri Birliği'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınır belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; Türk Tabipleri Birliğinin hekimlik hizmetleri için asgari fiyat tarifesi düzenlemesine ilişkin uygulamanın Rekabet Kurulunca daha önce incelenerek 30.10.2003 tarih, 03-70/851-369 sayı ile karara bağlanmış olduğu göz önüne alınarak, şikayete ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında başkaca yapılacak bir işlem bulunmadığı; bununla beraber, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu ile 4054 sayılı Kanun arasındaki ihtilafın giderilmesi yönünde Kurulca aynı Kanun'un 27 (g) maddesi çerçevesinde yasal düzenleme talebi ile ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması yönünde alınan karar ile ilgili olarak da şikayetçinin bilgilendirilmesi; Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 28 nci maddesinde izin verilen asgari ücret tarifesi düzenleme yetkisi çerçevesinde işyeri hekimleri için de aylık ücret düzenlemesi yapan Türk Tabipleri Birliği tarafından, kanunla kendisine verilen yetkinin aşıldığı, esasen söz konusu Kanun'un verdiği tarife belirleme yetkisinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve anılan uygulamanın rekabeti sınırlayıcı etkilerinin bulunduğu anlaşıldığından; 4054 sayılı Kanun'un 27 (g) ve 30(f) maddeleri çerçevesinde ilgili süreç işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-d/377

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınırı belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; serbest mühendislik ve mimarlık hizmetleri

asgari ücretlerinin Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından belirlenmesi uygulamasının durdurulmasına ilişkin, 26.5.2003 tarih, 25119 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.1.2002 tarih, 02-04/40-21 sayılı Rekabet Kurulu kararı çerçevesinde, şikayet konusunun Rekabet Kurulunca incelenerek karara bağlanmış olduğu gözönüne alınarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında başkaca yapılacak bir işlem bulunmadığı; bununla beraber benzeri şikayetlerin devam etmesi dolayısıyla, ilgili Rekabet Kurulu kararının gereğinin yapılmasının sağlanması yönünde gerekli takibin yapılmakta olduğu konusunda şikayetçinin bilgilendirilmesi; işyerlerinde istihdam edilen mühendislerin ücretlerinin ilgili odalarca belirlendiği şeklindeki iddiayı doğrulayacak herhangi bir bilgiye rastlanılmaması ve şikayetçi tarafından da belge sunulmaması dolayısıyla, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın şikayeti hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-e/378

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türkiye Serbest Muhasebeci Mâli Müşavirler ve Yeminli Mâli Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınır belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mâli Müşavirler ve Yeminli Mâli Müşavirler Odaları Birliği'ne asgari ücret tarifesi belirleme yetkisi verilmiş olduğundan, 4054 sayılı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri çerçevesinde ilgili sürecin işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasına ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi; işyerlerinde istihdam edilen yeminli mali müşavirlerin ücretlerinin ilgili odalarca belirlendiği şeklindeki iddiayı doğrulayacak bir bilgiye rastlanılmaması ve şikayetçi tarafından da bu konuda belge sunulmaması dolayısıyla, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın şikayeti hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-73/876-e/378

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Türkiye Serbest Muhasebeci Mâli Müşavirler ve Yeminli Mâli Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB)'nin üyelerinin çeşitli hizmetlerde uygulayacağı ücretler ile ilgili alt sınır belirlemek yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak; 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mâli Müşavirler ve Yeminli Mâli Müşavirler Odaları Birliği'ne asgari ücret tarifesi belirleme yetkisi verilmiş olduğundan, 4054 sayılı Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri çerçevesinde ilgili sürecin işletilerek yasal düzenleme değişikliği talebi ile TBMM, Başbakanlık ve ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasına ve söz konusu düzenleme değişiklikleri sağlandıktan sonra, asgari fiyat tarifesi yayınlama talebinde bulunan meslek birliklerinin olası taleplerinin, 4054 sayılı Kanun'un muafiyet hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi; işyerlerinde istihdam edilen yeminli mali müşavirlerin ücretlerinin ilgili odalarca belirlendiği şeklindeki iddiayı doğrulayacak bir bilgiye rastlanılmaması ve şikayetçi tarafından da bu konuda belge sunulmaması dolayısıyla, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın şikayeti hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-73/880-380

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Akort Tanıtım Organizasyon ve Fuarçılık Ltd.Şti. ile Gaziantep Sanayi Odası'nın 4 yılı aşkın bir süredir aralarında yaptıkları anlaşmalarla fuarçılık sektöründe tekel oluşturduğu ve diğer

fuarcılık şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiasına yönelik olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-73/881-381

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

TEKNOSA A.Ş. ile Axess kredi kartının sahibi Akbank T.A.Ş.'nin Sabancı Holding bünyesinde yer almakta olması ve bu iki teşebbüsün aynı ekonomik bütünlük içinde bulunmaları nedeniyle, TEKNOSA mağazalarında yalnızca Axess kredi kartıyla vade farksız 5 taksit yapılabilmesinin rekabet ihlali yaratacak nitelikte bir uygulama olmadığı, 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı, şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-76/925-389

KARAR TARİHİ : 04-12-2003

Ak-Kim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Koruma Klor-Alkali A.Ş.'nin, hammadde teminini aksatmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü ve 6 ncı maddelerine aykırı davranışlarda buldukları iddiasına yönelik olarak geçici tedbir alınmasına ve soruşturma açılmasına gerek olmadığı; şikayetin reddi.

KARAR SAYISI : 03-78/948-392

KARAR TARİHİ : 11-12-2003

Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiklerine ilişkin yeterli delil bulunmadığı anlaşıldığından, bu teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-80/967-397

KARAR TARİHİ : 17-12-2003

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) tarafından, Kasım 2001 tarihinde alınan Genel Kurul kararı ile yüksek giriş aidatı uygulanarak piyasaya girişlerin engellenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; "Seyahat Acenteliği Hizmetleri" pazarında faaliyet gösteren seyahat acentelerinin birer "teşebbüs" olduğu; seyahat acentelerinin ilgili mevzuat gereği üye olmak zorunda buldukları Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin bir "teşebbüs birliği" olduğu; TÜRSAB Genel Kurulu'nda alınan soruşturma konusu kararın bir "teşebbüs birliği kararı" niteliğinde olduğu; TÜRSAB'ın Kasım 2001 tarihinde yapılan 15. genel kurulunda alınan karar ile piyasaya yeni girişleri engelleyici nitelikte yüksek giriş ücreti belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiği; bu ihlalden dolayı TÜRSAB'ın, 2002 yılı sonunda oluşan gelirleri üzerinden taktiren 193.764.290.070.-TL. idari para cezası ile cezalandırılması; söz konusu genel kurul kararının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir teşebbüs birliği kararı olması nedeniyle, aynı kanununun 10 uncu maddesi ve 1997/6 sayılı Tebliğ'in 2 nci maddesi ile öngörülmüş olan bir aylık süre içerisinde bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmediği; bununla beraber 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca TÜRSAB'a bildirimde bulunulmaması nedeniyle ceza uygulanamayacağı; Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlale nasıl son verileceğine ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi birinci fıkrası doğrultusunda; TÜRSAB 15. Genel Kurulu'nda alınan ve piyasaya giriş engeli teşkil ettiği tespit edilen giriş ücreti ile ilgili kararın uygulamasının durdurulması ve bu yönde işlem yapıldığı konusunda Rekabet Kurumu'na bilgi verilmesi gerektiğinin TÜRSAB'a bildirilmesi; soruşturmaya konu genel kurul kararının uygulamasının durdurulması ve bununla ilgili işlemlerin tekemmül ettirilmesi için adigeçen teşebbüs birliğine 45 gün süre verilmesi; aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hergün için süreli para cezası ile cezalandırılacaklarının hatırlatılması.

KARAR SAYISI : 03-81/969-398

KARAR TARİHİ : 18-12-2003

Ankara İlinde faaliyet gösteren ve sürücü olur raporu vermeye yetkili olan Özel Sakarya Polikliniği'nin; 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak yürütülen soruşturma

neticesinde; “Ankara ili Sürücü Olur Sağlık Raporu” ilgili pazarında faaliyet gösteren Özel Sakarya Polikliniği’nin, aynı pazarda faaliyet gösteren Özel Yeni Anıl Polikliniği, Özel Kızılay Mithatpaşa Polikliniği, Özel Başkent Sıhhiye Polikliniği, Özel Ziya Gökalp Polikliniği, Özel Yeni Dışkapı Polikliniği, Özel Sincan Bilgi Tıp Merkezi, Özel Ortadoğu Polikliniği, Özel Servet Ünsal Polikliniği, Özel Umar Uzman Doktorlar Polikliniği ve Özel İlkiz Polikliniği ünvanlı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesinin (a) ve (b) bentlerinde sayılan örneklerle uyumlu olduğuna ve rekabet ihlali oluşturduğuna Rekabet Kurulu’nca daha önce 13.8.2003 tarih ve 03-55/645-296 sayılı ile karar verilen banka hesapları ile bir havuz oluşturarak pazar paylaşımında bulunmak ve fiyat tespiti yapmak şeklindeki eylemlerine katıldığı ve bu yolla aynı rekabet ihlallerini gerçekleştirdiği; adı geçen teşebbüsün, belirtilen anlaşma ve uygulamalara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun’un 10 uncu maddesi ile öngörülmüş olan bir aylık süre içerisinde bildirim yükümlülüğünü yerine getirmediği; 4054 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesi kapsamında ihlale yol açan ve yukarıda ünvanı belirtilen teşebbüsün takdiren, Kanun’un “Para Cezaları” başlıklı 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası ve Rekabet Kurulu’nun 2003/1 sayılı Tebliği uyarınca 9.247.613.000.- TL. asgari para cezası ile cezalandırılması, soruşturma kapsamındaki teşebbüsün ihlale konu olan sözleşmeler ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun’un 10 uncu maddesi uyarınca bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesinden dolayı, aynı Kanun’un 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılması.

KARAR SAYISI : 03-83/1003-405

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

Türkiye genelinde; Türk Telekomünikasyon A.Ş. (TTAŞ)’nin “gelir ortaklığı sözleşmesi” yoluyla Kablo TV şebekesi üzerinden internete erişim hizmeti veren ve gelir ortağı olan firmaların uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’u ihlal ettiği iddialarını içeren başvurular üzerine: Ortada bir zorunluluk bulunmamasına karşın kullanıcıların modem cihazlarını kendilerinden temin etmeleri şartını ileri süren kablo operatör firmaları Topaz Telekomünikasyon Yayıncılık Reklamcılık San. ve Tic. A.Ş., Kablonet İletişim Sistemleri San. ve Tic. A.Ş., Aktif Kablo TV Teknik Hizmetler San. ve Tic. A.Ş. ile İnteraktif Telekomünikasyon Tic. Tah. A.Ş.’ne söz konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun’a aykırılık teşkil edebileceği gerekçesi ile 4054 sayılı Kanun’un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca bu yöndeki uygulamalarına son vermeleri yönünde yazılı görüş bildirilmesi; ihlale ne şekilde son verileceğine dair Rekabet Kurulu’nun görüşü doğrultusunda işlem yapılmaya başlandığının ilgili operatörlerce 30 gün içinde Rekabet Kurumu’na bildirilmesi gerektiğinin, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun’un 40 ncı maddesi uyarınca haklarında soruşturma açılacağına bildirilmesi.

2.1.1.1. ÖRNEK KARARLAR

ÇUKUROVA ELEKTRİK A.Ş. KARARI

Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. (Enerjisa) ve Toros Elektrik Üretimi Otoprodüktör Grubu A.Ş. (Toros) tarafından yapılan başvurularda, Çukurova Elektrik A.Ş.'nin (ÇEAŞ), Enerjisa'nın otoprodüktör santralinde üreteceği elektriğin nakli için gerekli sözleşmeyi ve ulusal iletim ve dağıtım hattına ulaşım için gerekli bağlantıyı yapmadığı; yine aynı teşebbüsün Toros'a ait otoprodüktör tesislerinde üretilen elektriği taraflar arasındaki sözleşmeye aykırı bir biçimde satın almadığı ve Toros'un ortaklarına naklini engellediği; bu eylemleriyle ÇEAŞ'ın bölgedeki hakim durumunu kötüye kullandığı iddia edilmektedir. Bu iddiaların incelenmesi amacıyla Rekabet Kurulu ÇEAŞ hakkında soruşturma açılmasına karar vermiştir.

Rekabet Kurulu tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda ÇEAŞ'ın "Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye İlleri ile Kahramanmaraş İlinin Üç Köyünde Elektrik Üretim, İletim, Dağıtım ve Ticareti Hizmetlerinin Yapılması İçin Görev Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi" gereğince 16.08.1985 tarih ve 9800 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe giren "TEK Dışındaki Kuruluşların Görevlendirilecekleri Bölgeleri Gösteren Yönetmelik"te belirlenen "Adana-Mersin-Hatay-Osmaniye illerinin tamamı ile Kahramanmaraş İlinin Merkez ilçesi Merkez bucağına bağlı Küçüksır ve Yeşildere köyleri ile Merkez İlçe Yeniköy bucağına bağlı Kısıklı köyü sınırlarının içinde kalan" 1 No'lu görev bölgesinde görevli şirket durumunda olduğu ve bu bölge içinde elektrik üretimi, iletimi, dağıtım ve ticareti ile iştigal ettiği, şikayetçi teşebbüsler olan Enerjisa ve Toros'un aynı bölgede üretim seviyesinde faaliyet gösteren otoprodüktör şirketleri oldukları anlaşılmıştır.

Üretim seviyesinde Seyhan 1-2, Kadıncık 1-2, Sır ve Berke Baraj ve Hidroelektik Santrallerini işleten ÇEAŞ aynı zamanda bölgede tüm iletim hatlarının ve 66 kw ile 144 kw'lık iletim trafo merkezlerinin de işleticisidir. ÇEAŞ'ın sahip olduğu imtiyaz kapsamında bölge içinde kurulu gücü 500 kw'ın üzerindeki tüketicilere enerji dağıtım ve satışı yaptığı, bu miktarın altında kalan tüketicilere yönelik dağıtımın ise TEDAŞ tarafından yapıldığı anlaşılmıştır. Her iki şikayetçinin enterkonnekte sisteme bağlantı noktalarını oluşturan iletim ve dağıtım tesisleri de ÇEAŞ tarafından işletilmektedir.

Yapılan değerlendirme ve incelemeler sonunda ilgili ürün pazarı "elektrik üretimi ve nakil pazarı" olarak, ilgili coğrafi pazar ise ilgili Yönetmelik ve İmtiyaz Sözleşmesin'e göre belirlenen, "Adana-Mersin-Hatay-Osmaniye illerinin tamamı ile Kahramanmaraş ilinin Merkez ilçesi Merkez bucağına bağlı Küçüksır ve Yeşildere köyleri ile Merkez İlçe Yeniköy bucağına bağlı Kısıklı köyü sınırlarının içinde kalan 1 inci Görev Bölgesi" olarak tanımlanmıştır.

Bakanlık ile ÇEAŞ arasında 09.03.1998 tarihinde imzalanan İmtiyaz Sözleşmesi gereğince Soruşturma konusu ilgili coğrafi pazar olan 1 No'lu görev bölgesinde iletim ve dağıtım hizmeti görevinin ÇEAŞ'a verildiği ve bu nedenle, ÇEAŞ'ın "elektrik nakli" pazarında (alt pazar) hakim durumda olduğu görülmektedir. Elektriğin depolanamayan bir ürün olması nedeniyle enterkonnekte sistemin (elektrik iletimi ve dağıtım) üretim sürecinde çok önemli bir payı söz konusudur ve bu bakımdan elektriğin nakli, üretim sürecinin zorunlu bir unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Dosya konusu şikayete ilişkin olarak alt pazarda hakim durumda bulunan ÇEAŞ, zorunlu unsuru, bir başka deyişle, elektriğin nakline yönelik altyapıyı elinde bulundurmaktadır.

3096 sayılı "Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun" ve buna dayanılarak çıkarılan ilgili

Yönetmelik hükümlerine göre bir otoprodüktör tesisinin üretime geçebilmesi ve enterkonnekte sisteme bağlantısının yapılabilmesi için, iletim ve dağıtım hatlarını işleten görevli şirketle bir Elektrik Satış Anlaşması (ESA) imzalaması gerekmektedir. Enerjisa ile ÇEAŞ arasındaki soruşturma konusu ihtilafın temelinde de Enerjisa'nın sözleşme talebinin uzunca bir süre ÇEAŞ tarafından haklı bir neden olmaksızın reddedilmesi ve bu nedenle otoprodüktör tesisinin faaliyete geçememesi yatmaktadır.

Enerjisa ÇEAŞ'tan, Bakanlık ile imzaladığı İzin Sözleşmesi'ne atıf yaparak Enerjisa tesisinin Ulusal Elektrik Sistemi ile bağlantılı çalışması ve ESA için gereken hazırlıkların yapılmasını talep etmiştir. Enerjisa ve Bakanlığın ESA imzalanmasına ve tesislerin geçici kabulünün yapılarak işletilmesine başlanabilmesine ilişkin taleplerini daha sonraki tarihlerde de çeşitli yazılarla yinelemesine rağmen, ÇEAŞ tarafından bu taleplerin uzun bir süre kabul edilmediği anlaşılmaktadır. Bakanlık, ÇEAŞ ve Enerjisa arasındaki çok sayıdaki yazışmanın neticesinde, Enerjisa ile ÇEAŞ arasında "Sisteme Bağlantı ve Enerji Nakil Şartlarını Belirleyen Sözleşme" 17.8.2002 tarihinde imzalanmış; taraflar arasında Gerilim Uygulama Zaptı, 10.9.2002 tarihinde, Geçici Kabul Tutanağı ise 28.9.2002 tarihinde düzenlenmiştir.

ÇEAŞ, Enerjisa taslağını reddederken kimi zaman teknik nedenler öne sürmüş ve bağlantı yapılmasının mümkün olmadığını belirtmiş, kimi zaman da, Enerjisa'nın DPT onayı olmadan kurulmasının, imtiyaz sözleşmesine ve hukuka aykırı olduğunu, büyük müşterilerinin azalmasına sebep olan otoprodüktör tesislerinin kurulup, işletilmesinin, imtiyaz sözleşmesini ihlal ettiğini ve Enerjisa'ya kanuna aykırı olarak gizli bir enerji üretim ve ticaret imtiyazı verildiğini belirtmiştir. söz konusu teklif ile imzalanan sözleşme tarihleri arasında geçen sürede, ÇEAŞ'ın sözleşmeyi geciktirme gerekçelerini haklı kılacak nitelikte bir hukuki ya da teknik neden tespit edilememiştir.

Toros ile ÇEAŞ arasındaki ihtilaf, Toros'un, Otoprodüktör Grubu ortaklarına nakil yapması, ürettiği fazla enerjinin satışı konularında ortaya çıktığı ve tarafların aralarındaki mevcut sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Toros ile ÇEAŞ arasındaki ESA'ya rağmen, Bakanlık tarafından belirlenen fazla enerji fiyatları ve enerji mahsuplaşması konularında çıkan uyuşmazlıklar nedeniyle, Toros'un Ulusal Enterkonnekte Sistemle olan bağlantısının bir süre için ÇEAŞ tarafından kesildiği; bu sürenin sonunda da anlaşmazlıkların sürdüğü ve nihayetinde taraflar arasında yeni bir sözleşmenin 17.03.2003 tarihinde imzalandığı tespit edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Toros Elektrik Üretimi Otoprodüktör Grubu arasında 05.11.1998 tarihinde "Otoprodüktör Statüsünde Üretim Tesisi Kurulması, İşletilmesi ve Enerji Fazlası Satışına İzin Verilmesine İlişkin Sözleşme" imzalanmıştır. İmzalanan bu sözleşmenin gereği olarak 26.07.1999 tarihinde Toros'un Adana ve Mersin'de kurulu tesislerine ilişkin Toros ve ÇEAŞ arasında iki adet ESA imzalanmıştır.

ÇEAŞ ile Toros'un Adana-Yumurtalık ve Mersin otoprodüktör tesisleri için imzalanan 29.11.1999 tarihli ESA sözleşmelerinde Toros'un tesislerinde üreteceği fazla elektrik enerjisinin ÇEAŞ'a satılması, Toros tesislerinin ihtiyacı olması halinde ÇEAŞ'tan enerji alması hususları ve ÇEAŞ'a ait mevcut iletim ve dağıtım hatlarını kullanarak, Toros'un otoprodüktör grubu ortaklarına yapacağı enerji nakli için ödeyeceği bedeller düzenlenmiştir.

3096 sayılı Kanun'un ve ilgili mevzuat hükümlerinin incelenmesi sonucunda şikayet konusu bölgede görevli şirket olan ÇEAŞ'ın otoprodüktör şirketlerinin ürettiği enerjiyi ortaklarına nakletmekle yükümlü olduğu anlaşılmaktadır. Yine aynı hükümler uyarınca, Toros'un ürettiği fazla enerjiyi ÇEAŞ'a satma hakkı olduğu ve bunun bedelinin de Bakanlıkça belirleneceği görülmektedir.

ÇEAŞ ile Toros arasındaki sözleşmelerde, bu sözleşmelerin nasıl yürürlükten kaldırılabilirliği ve sözleşmeden doğacak ihtilafların nasıl ve hangi yetkili mercilerce çözüme bağlanacağı konusunda hükümler bulunmaktadır. ÇEAŞ'ın, Toros enerjinin kuruluşunun İmtiyaz Sözleşmesi'ni ihlal ettiği, kuruluşu sırasında DPT onayı alınmadığı gibi savunmalarını, ancak

İmtiyaz Sözleşmesinin diğer tarafı olan Bakanlığa karşı öne sürmesi gerekmekte, bunun dışında Toros ile imzaladığı ESA sözleşmelerine uyma yükümlülüğü bulunmaktadır. ÇEAŞ, Toros ile arasında ihtilaf kaynağı olan fazla enerjinin alınması ve bunun fiyatı ile ilgili hususlarda sözleşmede belirtilen şekilde yetkili mercilerde bunu çözümlenmek yerine, ters güç rölelerini sisteme yerleştirerek Toros'un otoprodüktör grubu ortaklarına enerji nakli yapmasını engellediği ve böylelikle yasal mevzuat ve ESA'dan doğan yükümlülüklerini yerine getirmediği görülmektedir.

Enerjisa tesisleri Aralık 2001 tarihi itibarıyla işletmeye hazır hale gelmesine rağmen ÇEAŞ, Bakanlık talimatlarına ve Enerjisa'nın taleplerine rağmen, Aralık 2001 tarihinden, Ağustos 2002 tarihine kadar enerji naklini ve Enerjisa'nın zorunlu unsura erişimini engellemiştir.

Toros ile arasındaki ihtilaf konusunda ise ÇEAŞ bölgede otoprodüktörler kurulmasına sürekli itiraz etmiş, Bakanlık talimatlarına ve mevzuat hükümlerine aykırı şekilde Toros'un ortaklarına enerji naklini engellemek amacıyla önce sisteme ters röleler yerleştirmiş, sonrasında ise şirketin elektrikliğini tümünden kesmiş, aralarındaki ESA'yı yenilemeyeceğini bildirdirmiş ve ayrıca mevcut ESA'nın kendisini bağlayıcı olmadığını bildirmiştir. Bu şekilde ÇEAŞ, Toros'un zorunlu unsura erişimini kesmiş, sonrasında ise ESA'nın feshine yönelik çalışmalar başlatmıştır.

ÇEAŞ'ın görev bölgesi içinde hakim durumda olduğu elektrik nakli pazarında Enerjisa'nın altyapıya erişim talebini geciktirdiği, Toros'un ise enerji naklini engelleyerek, şikayetçi teşebbüslerin zorunlu unsura erişimini engellemeye ve zorlaştırmaya yönelik uygulamalarda bulunduğu söz konusu uygulamalar ile kendisine tanınan imtiyazları kullanarak, üretimde tekelleşmeye yönelik amacını açıkça gösterdiği, bu yönüyle alt pazardaki hakim durumunu kullanarak, bölgedeki fiili ve potansiyel rekabeti engellediği ve bu hususun 4054 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi uyarınca hakim durumun kötüye kullanılması halini teşkil ettiği anlaşılmıştır.

ÇEAŞ hakkında yürütülen bu soruşturma sonunda, tarafların iddiaları ve savunmaları, toplanan bilgi ve belgeler ile soruşturma raporundaki açıklamalar değerlendirilerek, 10.11.2003 tarihinde 03-72/874-373 sayılı ile aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- 1- 04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı "Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun"a dayanılarak çıkarılan ve 16.08.1985 tarih ve 9800 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "TEK Dışındaki Kuruluşların Görevlendirilecekleri Bölgeleri Gösteren Yönetmelik" çerçevesinde belirlenen ve Bakanlık ile ÇEAŞ arasında 09.03.1998 tarihinde imzalanan İmtiyaz Sözleşmesi'nde gösterilen 1 No'lu Görev Bölgesi'nde, ÇEAŞ'ın zorunlu unsuru elinde bulundurduğu ve elektrik nakil pazarında hakim durumda olduğu, şikayetçi teşebbüslerin altyapıya erişimlerini engellediği, bunu yaparken öne sürdüğü gerekçelerin, engellemeyi haklı kılacak hukuki ve teknik dayanaklardan yoksun olduğu,
 - Enerjisa'nın tesislerinin kabule hazır hale geldiği Aralık 2001 tarihinden "Enerji Alış ve Enerji Nakline İlişkin Sözleşme"nin imzalandığı Ağustos 2002 tarihine kadar, ÇEAŞ'ın, Enerjisa'nın sisteme bağlantı talebini çeşitli gerekçelerle reddettiği; bu nedenle Enerjisa'nın şikayetine ilişkin ihlalin Aralık 2001-Ağustos 2002 tarihleri arasındaki dönemi kapsadığı,
 - ÇEAŞ'ın, Toros'un sisteme bağlantı noktalarına ters röleler yerleştirerek, söz konusu teşebbüsün sisteme erişimini, dolayısıyla ortaklarına enerji naklini engellediği hususunun 21.06.2002 tarihli Ceyhan 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Bilirkişi Raporu ile saptandığı; ters rölelerin, 07.07.2002 tarihinde Mersin Asliye Ticaret Mahkemesinin almış olduğu ihtiyati tedbir kararının ardından, 08.08.2002 tarihinde kaldırıldığı; dolayısıyla, Toros'un şikayetine ilişkin ihlalin 21.06.2002-08.08.2002 tarihleri arasındaki dönemi kapsadığı,

- Bu çerçevede, ÇEAŞ'ın bölge elektrik üretiminde tekelleşmeye yönelik olarak, alt pazardaki (elektrik nakil pazarı) hakim durumunu kullanarak, üst pazardaki (elektrik üretim pazarı) fiili ve potansiyel rekabeti engellediği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi bağlamında hakim durumunu kötüye kullandığı sonucuna ulaşılmış,
- 2- Bu nedenle ÇEAŞ'a, Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca 2001 yılı net satışları üzerinden taktiren %2 oranında olmak üzere 9.557.363.023.000 TL. idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

TTAŞ KARARI

Türk Telekomünikasyon A.Ş. hakkında, 2 No'lu Daire tarafından hazırlanan İlk İnceleme Raporu ve daha sonra Tüm İnternet Servis Sağlayıcıları Derneği'nin şikayetleri üzerine Rekabet Kurulu tarafından "internet erişim hizmetlerinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarlardaki hakim durumunu bu pazarlar ve internet erişim hizmetleri pazarlarında kötüye kullanıp kullanmadığının tespiti" amacıyla soruşturma açılmıştır. Soruşturma kararının ardından aynı konuya ilişkin olarak Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş.'nin başvurusunun, Rekabet Kurulu tarafından aynı soruşturma içerisinde değerlendirilmesine karar verilmiştir.

Soruşturma sürecinde yapılan yerinde incelemeler sırasında Eser Telekomünikasyon Sanayii ve Ticaret A.Ş.'den elde edilen bilgilere dayalı ihlal iddiaları, GlobalOne Telekomünikasyon Ltd. Şti.'nin ve Comsat İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin başvuruları, Rekabet Kurulu tarafından açılmış olan soruşturma kapsamına dahil edilmiştir.

Türk Telekomünikasyon A.Ş. hakkında yürütülen bu soruşturma sonucunda, tarafların iddiaları ve savunmaları, toplanan tüm bilgi ve belgeler ile soruşturma raporu ve sözlü savunma toplantısındaki açıklamalar değerlendirilerek, 02.10.2002 tarihinde 02-60/755-305 sayılı ile aşağıdaki kararlar alınmıştır:

Konuya ilişkin olarak Soruşturma Heyeti tarafından;

1. TTAŞ'ın;

- a) kurumsal kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda,
- b) yerel kullanıcılara dar bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda,
- c) yerel kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda,
- d) uzak mesafe veri aktarımına ilişkin royalti'leri içeren pazarda

hakim durumda olduğu,

2. TTAŞ'ın;

- a) Kurumsal kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazardaki hakim durumunu;
 - (i) Kurumsal kullanıcılara sunulan geniş bant internet erişim hizmetleri pazarında, kurumsal kullanıcılara TTNNet adı altında sunduğu geniş bant internet erişim hizmetleri karşılığında alınan ücretleri, rakiplerinin aynı pazarda faaliyet gösterebilmeleri için gerekli altyapı ücretlerini, toptan ve perakende ayırımına gitmeden, ilgili pazarda rekabet edebilmelerini zorlaştıracak şekilde yüksek belirlemek,

- (ii) 19.7.2001 tarihine kadar, İnternet Servis Sağlayıcı sözleşmelerindeki hükümler vasıtasıyla, İSS'lerin ticari faaliyetleri ile ilgili olan, herhangi bir mecrada açıklanmayan ve kendi hizmeti TTNet açısından ticari faaliyetlerine yön verirken kullanılma ihtimali bulunan bilgilerin İSS'lerce kendisine periyodik olarak bildirilmesini şart koşturmak,
- (iii) Geniş bant İnternet erişiminde kullanılan altyapı tarifelerinde kontör uygulamasına geçerken, kurumsal kullanıcılara yönelik geniş bant İnternet erişim piyasasında TTNet adı altında sunduğu hizmetlerin tarifelerini kontöre bağlayıp, kontörün her artışında rekabete aykırı sübvansiyonun artışına sebep olarak piyasadaki rekabet koşullarını bozmak,
- b) Yerel kullanıcılara dar bant İnternet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazardaki hakim durumunu,
- (i) Aynı pazarda
- İSS'lerin İSDN-PRI, No. 7 E1 taleplerinin karşılanmasında zorluk çıkararak, faaliyetlerin pazarın iç dinamiklere göre değil TTAŞ'ın dilediği biçimde yürütülmesini olanaklı kılmak üzere, yerel kullanıcıya sunulan dar bant İnternet erişim hizmetleri pazarında TTNet adı altında sunduğu hizmete rakip hizmetler sunan İSS'leri zor durumda bırakarak pazardaki rekabet koşullarını bozmak,
 - İSS'lerin kiralık devre taleplerine zamanında cevap vermeyerek ve bazı durumlarda talebin karşılanmasını kullanılacak malzemenin hibesi koşuluna bağlayarak yerel kullanıcıya sunulan dar bant İnternet erişim hizmetleri pazarındaki rakip İSS'lerin piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırarak rekabet koşullarını bozmak,
 - Yerel kullanıcıya dar bant İnternet erişim hizmeti sunan İSS'leri VPOP yöntemini kullanmaya zorlayıp, İSDN-PRI ve/veya No.7 E1 kullanmalarını engelleyerek, bu piyasaya girişte yeniden satışı İSS'ler için tek alternatif haline getirerek, yerel şebekeye erişim yoluyla piyasaya girişin yaratacağı rekabet sonucu oluşması muhtemel etkinlik artışlarından tüketicinin faydalanmasını engellemek ve İSS'lerin 2004 yılı sonrasına yönelik şebeke geliştirmelerini önleyerek potansiyel rekabetin gelişmesini durdurmak,
 - 19.7.2001 tarihine kadar, İnternet Servis Sağlayıcı Sözleşmesindeki hükümler yoluyla, İSS'lerin ticari faaliyetleri ile ilgili olan, herhangi bir mecrada açıklanmayan ve kendi şirketi TTNet tarafından ticari faaliyetlerine yön verirken kullanılma ihtimali bulunan bilgilerin İSS'lerce kendisine periyodik olarak bildirilmesini şart koşarak telekomünikasyon hizmetleri altyapı sağlama pazarında rekabet koşullarını bozmak,
 - Dar bant İnternet erişiminde kullanılan altyapı tarifelerinde kontör uygulamasına geçerken, dar bant İnternet erişim piyasasında TTNet adı altında son kullanıcıya sunduğu hizmetlerin tarifelerini kontöre bağlamayarak, kontörün her artışında rakip İSS'lerin temel girdilerinin fiyatlarını artırmak ve bu yolla rakiplerinin maliyetlerini yükseltmek yoluyla rekabete aykırı sübvansiyonun artışına sebep olarak dar bant İnternet erişim piyasasında rekabet koşullarını bozmak,
 - İSS'lere herhangi bir test olanağı veya garanti imkanı sunmadan kiraladığı dar bant İnternet erişiminde kullanılan VPOP hatların, iade edilmek istenmesi durumunda, ilk yıl için sadece % 10'una kadar iade imkanı sunmak,
 - Kiralık hatlara uygulanan indirim oranlarını 3, 5 ve 7 yıllık sözleşme sürelerine bağlamak suretiyle, 2004 yılı başında sona erecek olan ulusal ve uluslararası ses iletimi ile telekomünikasyon altyapısı hizmetleri piyasalarındaki hakim

durumunu, 2004 sonrasında da devam ettirmek amacıyla, ses iletimi ve telekomünikasyon altyapısı hizmetleri pazarına girebilecek ve kendi ses iletimi ve altyapı hizmetlerine alternatif sunabilecek teşebbüslerin pazara girişlerine engel olmak,

(ii) Yerel kullanıcılara sunulan dar bant internet erişim hizmetleri pazarında,

- TTNNet adı altında yerel kullanıcılara sunulan dar bant internet erişim hizmetleri karşılığında alınan ücretleri maliyetin altında belirleyerek, rakiplerin piyasadaki faaliyetlerini güçleştirmek,
- Sabit telefon abonelerine ayrıca bir abonelik gerektirmeden ülke çapında her yerden çevirmeli olarak internete erişim imkanı sağlayan, 146 numarası ile internet erişimi hizmetine benzer bir hizmeti diğer ISS'lerin sunmasına engel olarak bu pazardaki rekabet koşullarını bozmak,

c) Yerel kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazardaki hakim durumunu,

(i) Aynı pazarda,

- Kendi kontrolü altındaki kablo TV şebekesini yerel kullanıcılara sunulan geniş bant internet erişim hizmetleri pazarında faaliyet gösteren ISS'lerin kullanmasını engelleyerek (açık erişime izin vermeyerek) ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine engel olmak,
- Kendi kontrolü altındaki yerel telefon şebekesi üzerinden DSL teknoloji kullanarak yerel kullanıcılara sunulan geniş bant internet hizmetleri piyasasında faaliyet yürütmek durumunda olan ISS'lerin, bu şebekeyi birbirini tamamlayıcı nitelikte yeniden satış ve yerel şebekeye erişim yöntemleri ile kullanmalarını engelleyerek ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine engel olmak,
- Hem kablo TV hem de telefon şebekesinin ISS'ler tarafından geniş bant erişim hizmeti sunulmasında, kendi TTNNet hizmetinin son kullanıcıya sunulduğu fiyatin üstünde rakamları ISS'lerden erişim ücreti olarak talep etmek suretiyle ISS'lere yüksek ekipman maliyeti getirmek ve tarifesi yüksek kiralık devreler kullanmaya zorlayarak tüketicinin zararına olarak, tüketici tercihlerini sadece kendi sunduğu TTNNet hizmetleriyle kısıtlayarak ve diğer yatırımcıların bu alana yatırım yapmasını engellemek,

(ii) Yerel kullanıcılara sunulan geniş bant internet erişim hizmetleri pazarında

- Kablo TV şebekesi üzerinden internet erişim hizmeti alınabilmesini, gerekli kablo modem cihazında belli markaların satın alınması şartına bağlayarak, kablo modem alım satımının gerçekleştirildiği piyasada rekabet koşullarını bozmak,

d) Uzak mesafe veri aktarımına ilişkin royalty'leri içeren pazardaki hakim durumunu,

- (i) Uydu yer istasyonu işletmecilerinden aldığı royalty tarifelerinde 2,4 ila 63 kat arasında değişen oranlarda zam yaparak artık tekel hakkının kalmadığı bir piyasada, rakiplerinin piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırmak ve kendisi kullanmakta olduğu halde, diğer yeniden satıcı veya kurumsal kullanıcılara belirli kapasitenin üzerinde hat kiralamayarak ve kiraladığı düşük kapasitelerden yüksek fiyat talep ederek, uydu yer istasyonu hizmetleri pazarındaki rekabet koşullarını kendi lehine, uydu yer istasyonu işletmecileri aleyhine bozmak ve bu yolla ISS'lerin yurtdışı çıkış imkanlarını kısıtlamak,

- (ii) Devrelerin kiralanması sonrasında, taahhüt edilen hız, kalite ve satış sonrası destek gibi hususlarda ISS'lere zorluk çıkararak, bu hizmetlerin girdi olarak kullanıldığı dar ve geniş bant internet erişim hizmetleri pazarlarında rakibi konumundaki ISS'leri rekabette dezavantajlı konuma sokup bu pazarlardaki rekabet koşullarını bozmak

suretiyle 4054 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi kapsamında kötüye kullandığı,

Bu nedenle aynı Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası ile cezalandırılması gerektiği;

3. TTAŞ'ın yukarıda bahsedilen eylemlerinin sona erdirilebilmesi ve ilgili piyasalarda sağlıklı rekabet ortamının oluşturulabilmesi için;

- a) Son kullanıcıya yönelik internet erişim hizmeti tarifelerini hakim durumda olduğu piyasalarda yürüttüğü faaliyetlerinden elde ettiği gelirle doğrudan veya dolaylı olarak sübvansız etmemesi ve bu şekilde internet erişim hizmeti pazarında çapraz sübvansiyona yol açmayacak şekilde tarifelerini yeniden belirlemesi,
- b) Kurumsal ve yerel kullanıcıya sunduğu dar ve geniş bant internet erişim hizmeti faaliyetlerini ayrı bir tüzel kişilik oluşturarak yürütmesi,
- c) Yerel kullanıcılara dar bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda, yeniden satış ve yerel şebekeye erişerek piyasaya giriş şeklindeki alternatiflerden herhangi birisinin ISS'ler tarafından benimsenmesi yönünde zorlayıcı eylemlerine son vermesi, ISS'lerin fiziksel bağlantı ve ortak yerleşimlerine izin vermesi, mesafeli bağlantının sağlanmasında kullanılacak ISDN-PRI ve/veya No. 7 E1 teknolojilerini zamanın nötr bir unsur olmadığını dikkate alarak ISS'lerin kullanımına sunması, yasal tekel hakkına sahip bir operatör olarak yatırım kararlarını müşterilerinin taleplerine bağlı olarak tasarlaması ve bu taleplerin zamanında karşılanmasına yönelik tedbirleri alması,
- d) Son kullanıcıya yönelik internet hizmeti tarifeleri ile benzer hizmetleri son kullanıcıya sağlayan ISS'lere yönelik altyapı erişim tarifeleri arasında, internet erişim hizmeti pazarında rekabeti bozucu nitelikte olmayacak şekilde toptan ve perakende ayırımına giderek, ayrı tarife yapıları oluşturması,
- e) Kablo TV şebekesinin kontrolünü başka bir teşebbüse devretmesi, devir gerçekleşinceye kadar bu şebekeden yararlanarak hizmet sunmak isteyen teşebbüslerin şebekeyi kullanmalarını engelleyen veya zorlaştıran eylemlerine son vermesi,
- f) Yerel telefon şebekesini kullanarak yerel kullanıcılara dar ve geniş bant internet erişim hizmeti sunmak isteyen teşebbüslerin şebekeyi kullanmalarını engelleyen veya zorlaştıran eylemlerine son vermesi, bu kapsamda 2004 yılına kadar ses iletişimine kullanılmamak üzere yerel telefon şebekesini tam erişime, paylaşımlı erişime ve hızlı veri akışı erişimine açması ve ortak yerleşime izin vermesi,
- g) 146 hizmeti benzeri abonelik gerektirmeden internet erişim sağlama olanağını diğer teşebbüslerin kullanımına açması,
- h) Kiralık hatlara yönelik olarak uyguladığı indirim sistemini, sözleşme süresi ve hacme bağlı indirimleri birbiriyle ilişkilendirmeyecek şekilde tekrar gözden geçirmesi,
 - (i) İnternet erişimi sunulması sırasında ISS'lere uyguladığı kablo TV ve telefon şebekesine ilişkin, noktadan noktaya ve kiralık hat ücretlerini TTNNet adı altında sunulan hizmetlerle diğer ISS'ler arasındaki rekabet koşullarını bozmayacak şekilde yeniden belirlemesi,

gerektiği,

4. İlgili pazarlarda sağlıklı rekabet ortamının sağlanması amacıyla Telekomünikasyon Kurumunun işlem yapmasına yönelik olarak,

- a) Numara planında TTAŞ'a ilgili pazardaki diğer teşebbüslere kıyasla ticari avantaj sağlayan üç haneli numara tahsislerinin gözden geçirilmesi,
- b) Kablo TV şebekesi üzerinden sunulan hizmetlerin karşılığı olarak TTAŞ dışında gelir ortaklarının çeşitli adlar altında son kullanıcılardan ücret talep etmesinin sektöre özel düzenlemelere uygun olup olmadığının incelenmesi,

için görüş bildirilmesi gerektiği,

5. TTAŞ'ın, kablo TV şebekesi üzerinden internet bağlantısı sağlanabilmesi için gerekli olan kablo modem cihazında belli markaların satın alınması şartıyla bu bağlantının sağlanması; bu modemin sadece tek kullanıcı sistemlerde kullanılmasına izin verilmesi ve birden fazla kullanıcının bağlanması talep edildiği durumlarda belirli markalı yönlendiricilerin satın alınmasının zorunlu tutulması; kişilerin aynı donanımı, kablo TV internet aboneliği olan farklı iki noktada kullanmalarının engellenmesi iddialarına ilişkin olarak daha detaylı bir incelemenin yapılabilmesi ve 4054 sayılı Kanununun 40/1 inci maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılması gerektiği,

6. Soruşturma sırasında hakkında bilgi edinilen, BNET İletişim Hizmetleri A.Ş. Bursa Ofis sorumlusu Salim ACETER'in TTAŞ yetkilileri tarafından, dövmek ile tehdit edilmesi, yine TTAŞ Gayrettepe Özel Devreler Amirliğinde aynı şirket adına sahte imza ile evrak düzenlenmesi şeklindeki iddialar ile TTAŞ'dan talep edilen hizmetlerin malzemenin hibesi koşuluyla karşılanması uygulamalarının diğer kanunlara aykırılık oluşturması ihtimali göz önüne alınarak, ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması gerektiği

ifade edilmiştir.

Rekabet Kurulu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda ise;

1. Türk Telekomünikasyon AŞ'nin;

- A- Kurumsal kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazar,
- B- Yerel kullanıcılara dar bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazar,
- C- Yerel kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazar,
- D- Ve uzak mesafe veri aktarımına ilişkin royalti'leri içeren pazarda

hakim durumda olduğuna OYÇOKLUĞU ile,

2. Türk Telekomünikasyon AŞ'nin;

- A- Kurumsal kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda;
 - a) Bu pazardaki hakim durumunu kurumsal kullanıcılara TNet adı altında sunduğu geniş bant internet erişim hizmetleri karşılığında alınan ücretleri düşük belirlerken, bu hizmetin sunulması için gereken altyapıları toptan ve perakende ayırımına gitmeden, rakiplerinin ilgili pazarda rekabet edebilmelerini zorlaştıracak şekilde yüksek belirlemek suretiyle kötüye kullanarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal ettiğine ve bu nedenle hakkında cezai işlem uygulanmasına OYÇOKLUĞU ile,

b) 19.7.2001 tarihine kadar, internet servis sağlayıcı sözleşmelerindeki hükümler vasıtasıyla, internet servis sağlayıcılarının ticari faaliyetleri ile ilgili olan bilgilerin kendisine periyodik olarak bildirilmesini şart koşturma şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

B- Yerel kullanıcılara dar bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda;

a) İnternet servis sağlayıcılarının ISDN-PRI, No. 7 E1 taleplerinin karşılanmasında zorluk çıkararak, TTNNet adı altında sunduğu hizmete rakip hizmetler sunan bu teşebbüsleri zor durumda bırakarak pazardaki rekabet koşullarını bozmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

b) İnternet servis sağlayıcılarının kiralık devre taleplerine zamanında cevap vermeyerek ve bazı durumlarda talebin karşılanmasını kullanılacak malzemenin hibesi koşuluna bağlayarak bu teşebbüslerin piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırarak rekabet koşullarını bozmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

c) İnternet servis sağlayıcılarını VPOP kullanmaya zorlayıp, ISDN-PRI ve/veya No.7 E1 kullanmalarını engelleyerek, yerel şebekeye erişim yoluyla piyasaya girişin yaratacağı rekabet sonucu oluşması muhtemel etkinlik artışlarından tüketicinin faydalanmasını engellemek ve internet servis sağlayıcıların 2003 yılı sonrasına yönelik şebeke geliştirmelerini önleyerek potansiyel rekabetin gelişmesini durdurmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

d) 19.7.2001 tarihine kadar, internet servis sağlayıcı sözleşmelerindeki hükümler vasıtasıyla, internet servis sağlayıcılarının ticari faaliyetleri ile ilgili olan bilgilerin kendisine periyodik olarak bildirilmesini şart koşturma şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

e) Kiraladığı ve garantili uygulamadan çıkardığı VPOP'ların internet servis sağlayıcılar tarafından iade edilmek istenmesi durumunda, ilk yıl için sadece % 10'una kadar iade imkanı sunarak bu teşebbüslerin ilgili piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

f) Özel data devrelerine uygulanan indirim oranlarını 3, 5 ve 7 yıllık sözleşme sürelerine bağlamak suretiyle, 2004 sonrasında, ses iletimi ve telekomünikasyon altyapısı hizmetleri pazarına girebilecek potansiyel rakipler için pazara giriş engeli yaratmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

g) Devrelerin kiralanması sonrasında, taahhüt edilen hız, kalite ve satış sonrası destek gibi hususlarda internet servis sağlayıcılara zorluk çıkararak, bu teşebbüsleri rekabette dezavantajlı konuma sokup bu pazarlardaki rekabet koşullarını bozmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

h) TTNNet adı altında yerel kullanıcılara sunulan dar bant internet erişim hizmetleri karşılığında alınan ücretleri maliyetin altında belirleyerek, rakiplerin piyasadaki faaliyetlerini güçlendirmek suretiyle kötüye kullanarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal ettiğine ve bu nedenle hakkında cezai işlem uygulanmasına OYÇOKLUĞU ile,

- i) Sabit telefon abonelerine ayrıca bir abonelik gerektirmeden dar bant internet erişim imkanı sağlayan, 146 numarası ile internet erişimi hizmetine benzer bir hizmeti diğer internet servis sağlayıcılarının sunmasına engel olarak bu pazardaki rekabet koşullarını bozmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,
- C- Yerel kullanıcılara geniş bant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarda,
- a) Kontrolü altındaki kablo TV şebekesini internet servis sağlayıcılarının kullanmasını engelleyerek (açık erişime izin vermeyerek) ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine engel olmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,
- b) Yerel telefon şebekesi üzerinden DSL teknoloji kullanarak sunulan geniş bant internet hizmetleri piyasasına faaliyet yürütmek isteyen internet servis sağlayıcıların, bu şebekeyi birbirini tamamlayıcı nitelikte DSLAM cihazını kiralayarak ve yerel şebekeye erişim yöntemleri ile kullanmalarını engelleyerek ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine engel olmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,
- c) Hem kablo TV hem de telefon şebekesinin internet servis sağlayıcıları tarafından geniş bant erişim hizmeti sunulmasında, kendi TTNet hizmetinin son kullanıcıya sunulduğu fiyatın üstünde rakamları ISS'lerden erişim ücreti olarak talep etmek suretiyle ISS'lerin yüksek girdi maliyetlerini artırmak ve tarifesi yüksek kiralık devreler kullanmaya zorlayarak tüketicinin zararına olarak, tüketici tercihlerini sadece kendi sunduğu TTNet hizmetleriyle kısıtlamak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,
- d) Devrelerin kiralanması sonrasında, taahhüt edilen hız, kalite ve satış sonrası destek gibi hususlarda internet servis sağlayıcılarına zorluk çıkararak, bu teşebbüsleri rekabette dezavantajlı konuma sokup bu pazarlardaki rekabet koşullarını bozmak şeklindeki iddia yönünden cezai işlem uygulanmasına yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile,
- D- Uzak mesafe veri aktarımına ilişkin royalty'leri içeren pazardaki hakim durumunu, uydu yer istasyonu işletmecilerinden aldığı royalty tarifelerinde 2,4 ila 64 kat arasında değişen oranlarda zam yaparak artık tekel hakkının kalmadığı bir piyasada, rakiplerinin piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırmak ve kendisi kullanmakta olduğu halde, diğer yeniden satıcı veya kurumsal kullanıcılara belirli kapasitenin üzerinde hat kiralamayarak ve kiraladığı düşük kapasitelerden yüksek fiyat talep ederek, uydu yer istasyonu hizmetleri pazarındaki rekabet koşullarını kendi lehine, uydu yer istasyonu işletmecileri aleyhine bozmak ve bu yolla ISS'lerin yurtdışı çıkış imkanlarını kısıtlamak suretiyle kötüye kullanarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 6 ncı maddesini ihlal ettiğine ve bu nedenle hakkında cezai işlem uygulanmasına OYÇOKLUĞU ile,
- E- Yukarıda (2.A.a.), (2.B.h.) ve (2.D.) maddelerinde ihlal olarak tespit edilen eylemleri nedeniyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Türk Telekomünikasyon A.Ş.nin, 2000 yılı net satışlarının takdiren onbindebeşi oranında (1.136.376.790.621) (Birtrilyon yüzotuzaltımilyar üçyüzyetmişaltımilyon yediyüzdoksanbin altıyüzyirmibir) TL. para cezası ile cezalandırılmasına OYÇOKLUĞU ile,

3. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 9/1 inci maddesi uyarınca, ilgili piyasalarda sağlıklı rekabet ortamının oluşturabilmesi için Türk Telekomünikasyon AŞ'nin; son kullanıcıya yönelik internet erişim hizmeti tarifelerini hakim durumda olduğu piyasalarda yürüttüğü faaliyetlerinden elde ettiği gelire doğrudan veya dolaylı olarak sübvansiyon etmemesi ve bu şekilde internet erişim hizmeti pazarında çapraz sübvansiyona yol açmayacak şekilde tarifelerini yeniden belirlemesi suretiyle kurumsal kullanıcılara genişbant internet ve yerel kullanıcılara darbant internet erişim hizmetinin sunulması için gereken altyapıları içeren pazarlardaki hakim durumunu, kurumsal kullanıcılara genişbant ve yerel kullanıcılara darbant internet erişim hizmeti pazarlarında faaliyet gösteren şikayetçilerin ve diğer teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştıracak ve bu pazarlarda rekabeti engelleyecek şekilde kötüye kullanma eylemlerine son vermesi gerektiğinin adı geçen teşebbüse bildirilmesine OYÇOKLUĞU ile,

4. Bu soruşturma kapsamında Rekabet Kurulu tarafından 21.6.2001 tarih ve 01-28/273-M sayılı ile alınan geçici tedbir kararına ilişkin olarak süreli para cezası tahakkuk ettirilmesi gerekmediğine ile Danıştay yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

YONGA LEVHA VE/VEYA LİF LEVHA ÜRETİCİSİ 9 TEŞEBBÜS HAKKINDA YÜRÜTÜLEN SORUŞTURMAYA İLİŞKİN REKABET KURULU KARARI

25.2.2003 tarih ve 03-12/135-63 sayılı soruşturma kararının konusunu yonga ve lif levha üreticisi firmaların aynı tarihlerde aynı oranlarda zam yaparak satış fiyatını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası oluşturmaktadır. Soruşturma kararı sektörde yürütülen ikinci soruşturmadır. Türkiye Ağaç İşleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu'nun başvurusu üzerine, sektörde yer alan 12 teşebbüs ve Yonga Levha Sanayicileri Derneği hakkında yürütülen ilk soruşturma sürecinde, Soruşturma Heyeti 1997-2000 yılları arasında Dernek tarafından organize edilerek yapıldığı tespit edilen 32 toplantının 26'sına hangi üreticilerin katıldığı belirlemiştir. Soruşturma Heyeti'nin önerisi doğrultusunda, Dernek tarafından organize edilen toplantılara katıldığı önaraştırma sürecinde belirlenen ancak alınan kararlara uyup uymadığı eldeki bulgularla tespit edilemediği için haklarında soruşturma başlatılmamış 9 teşebbüs hakkında re'sen soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

İlk soruşturma kararına paralel olarak, 25.2.2003 tarihli toplantısında Kurul, yonga levha ve/veya lif levha (MDF) piyasasında faaliyet gösteren 9 teşebbüsün ayda bir ya da bazen değişik aralıklarla düzenlenen toplantılarda biraraya geldikleri ve bu toplantılarda yonga levha ve/veya MDF'nin satış ve vade koşullarını belirledikleri, dolayısıyla yonga levha ve/veya lif levha (MDF) piyasasında rekabeti engellemeye yönelik davranışlar içinde bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi ile hukuka aykırı ilan edilen ve yasaklanan eylemleri gerçekleştirdiklerine karar vermiş, Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası gereği cezalandırılmalarını hükme bağlamıştır. Kurul ayrıca, bundan sonra rekabetin tesisi yönünde yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken uygulamalar bakımından, teşebbüslere rekabete aykırı eylemleri tekrarlamamaları gereğinin, aynı Kanun'un 9 ncu maddesinin 1. fıkrası uyarınca bildirilmesini ve aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca her gün için süreli para cezası ile cezalandırılacaklarının hatırlatılmasını kararlaştırmıştır.

COCA COLA SATIŞ VE DAĞITIM A.Ş.'NİN SU PAZARINDA RAKİPLERİN PAZARA GİRİŞİNİ ENGELLEDİĞİ VE FAALİYETLERİNİ ZORLAŞTIRDIĞI İDDİASINA İLİŞKİN REKABET KURULU KARARI

Rekabet Kurulu, 11.7.2002 tarih ve 505-M sayılı kararında, Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin; bazı anlaşmalarla çeşitli süpermarket, büfe, lokanta gibi noktalarda Turkuaz markalı

şişelenmiş su dışında diğer menba sularının satışını engellediği ve alıcılara düşük fiyatla Coca-Cola satışının Turkuaz markalı suların pazarlanması şartına bağlaması suretiyle rakip su üreticilerinin pazara girişini engellediği iddialarının açıklığa kavuşturulmasına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Hakkında önaraştırma yürütülen teşebbüsün geniş anlamda gazlı içecekler, dar anlamda tüketici nezdinde yüksek marka bağımlılığı yaratan kolalı içecekler pazarında önemli bir konumda bulunduğu, bununla beraber şişelenmiş sular ile kolalı içeceklerin ürün özellikleri, kullanım alanları, tüketim amaçları yönünden birbiriyle ikâme edilebilirlik oranlarının son derece düşük olduğu göz önünde bulundurulmuş, şikayet dilekçesinde yer alan ve yerinde inceleme sırasında dile getirilen iddialar da dikkate alınarak birincisi, rekabetin ihlal edilme olasılığının bulunduğu pazar olarak “su pazarı”; ikincisi, su pazarında rekabetin sınırlanmasında araç olarak kullanılma olasılığı bulunan “kolalı içecekler pazarı” olmak üzere iki ayrı ürün pazarı tanımlanması uygun görülmüştür.

Rekabet hukuku bağlamında, incelemeye konu olan iddiaların birincisinde Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş. ile satış noktaları arasındaki ilişkinin bağlayıcılık (tying) niteliğine sahip olduğu, diğerinde ise, yine anılan teşebbüsün, yeniden satıcılarına sadakat indirimleri (loyalty rebate) uygulamak suretiyle rakiplerini dışlayıcı bir davranış motifini benimsediği hususları ifade edilmiştir.

Önaraştırma süreci içerisinde incelemeler ilgili pazarlara yönelik olarak bağlayıcılık ve sadakat indirimleri kapsamında ayrı ayrı olmak üzere üç kanaldan yürütülmüştür. Bu kanallar, sağlayıcılar (Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş. ve rakipleri), satış noktaları odaklı dağıtım faaliyetinde bulunan yeniden satıcılar (bayiler), nihai tüketici odaklı satış faaliyeti gösteren çeşitli ölçeklerdeki market, bakkal, büfe, restoran, pastane ve cafeler gibi. nihai satış noktalarıdır.

Bağlayıcılık niteliğine ilişkin olarak, Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.’ye, kendisiyle sözleşme akdetmiş olan bayiler ve satış noktalarından rakip firmalara ait alkolsüz içeceklerin satış ve dağıtımını gerçekleştirmemesini talep etme hakkı tanıyan, Rekabet Kurulu’nun 04.07.2000 tarih ve 00-25/260-142 sayılı Muafiyet Kararı’na karşın, fiili durumda bayiler ve satış noktalarında, Turkuaz markalı ürünün rakibi olan markaların da satılabildiği tespit edilmiştir. Satış noktaları açısından sadakat indirimlerinin söz konusu olup olmadığı noktasında ise Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.’ye ait ürün gamının tamamının bulundurulmasının yeniden satıcılar nezdinde önemli ticari avantajlar sağladığına ve bu yolla rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırıldığına, yahut pazara yeni girecek teşebbüslere yönelik olarak önemli bir giriş engeli oluşturulduğuna dair bulgulara rastlanılmamıştır.

Önaraştırma sonucunda, yapılan tespitler ve toplanan tüm bilgi ve belgeler değerlendirilerek, 23.01.2003 tarihinde 03-06/59-21 sayılı ile Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.’nin satış noktalarına Coca-Cola markalı ürünün satın alınmasını Turkuaz markalı ürünün de satın alınması koşuluna bağladığı, yine anılan teşebbüsün, yeniden satıcılarına sadakat indirimleri uygulamak suretiyle rakiplerini dışlayıcı bir davranış motifini benimsediği yönündeki iddiaları önaraştırma sürecinde destekleyecek kanıtların bulunmaması ve mevcut bulgulardan çıkan sonuçların da söz konusu iddiaları desteklememesi dolayısıyla, 4054 sayılı Kanun’un 41 inci maddesi gereğince Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.

SİGORTA KARARI

24.10.2001 tarihli Dünya Gazetesi’nde yayınlanan Aksigorta A.Ş., Anadolu Anonim Türk Sigorta A.Ş., Axa Oyak Sigorta A.Ş., Başak Sigorta A.Ş., Garanti Sigorta A.Ş., Güneş Sigorta A.Ş., İsviçre Sigorta A.Ş., Ray Sigorta A.Ş., TEB Sigorta A.Ş., T. Genel Sigorta A.Ş., Yapı Kredi Sigorta A.Ş. şirketlerinin Milli Reasürans T.A.Ş. önderliğinde, yangın sigortası ve tarifesi olmayan ek

teminatlarına yönelik olarak asgari sigorta fiyatı uygulama konusunda aralarında protokol imzalayarak centilmenlik anlaşması yaptıklarına ilişkin haber üzerine Rekabet Kurulu'nun 09.04.2002 tarihli toplantısında sigorta sektöründe soruşturma başlatılmasına karar verilmiştir.

Yapılan önaraştırma sırasında, önaraştırmaya dahil olmamakla birlikte, bu süreçte yapılan incelemelerde, Türkiye Sigorta ve Resürans Şirketleri Birliği'nin (Birlik) bazı sigorta branşlarında tarifeler yayınlamakta olduğu tespit edilmiş ve aynı kararda Birlik hakkında da soruşturma açılmıştır.

Soruşturma sonucunda Kurul'un 30.10.2003 tarihli toplantısında,

1. a) Adı geçen sigorta şirketlerinin ve Milli Reasürans'ın 11.10.2001 tarihinde imzalamış oldukları protokol ile reasüransa devredilecek poliçeler bakımından yangın sigortaları ve ek teminatlarına yönelik olarak uygulanacak asgari fiyatların belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiğine,
- b) 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 2. fıkrası uyarınca, yukarıda belirtilen ihlali gerçekleştiren teşebbüslerin 2001 yılı yangın sigortası ciroları üzerinden taktiren; Anadolu Anonim Türk Sigorta A.Ş.'nin ihlale katılım süresi ve anlaşmaya uymayacağını bildirmiş olması hafifletici nedenler olarak göz önüne alındığından net satışlarının % 0.1'i (binde biri), diğer sigorta şirketlerinin ise % 0.5'i (binde beşi) oranında; hafifletici nedenler göz önüne alındığından, Milli Reasürans T.A.Ş.'nin net satışlarının % 0.2'si (binde ikisi) oranında olmak üzere para cezası ile cezalandırılmasına,
- c) Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal edici nitelikteki 11.10.2001 tarihli protokolün 1997/6 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği'nin 2 nci ve 4054 sayılı Kanun'un 10 uncu maddeleri ile öngörülmüş olan bir aylık süre içerisinde Rekabet Kurumu'na bildirilmemesi nedeniyle protokole imzası bulunan ve yukarıda adı geçen 11 sigorta şirketi ile Milli Reasürans Türk A.Ş.'ne ayrı ayrı, Kanun'un 2003/1 sayılı Tebliğ ile değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen 2.311.902.000 TL para cezası verilmesine,
- d) 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi üçüncü fıkrası uyarınca, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemekten dolayı yukarıda anılan teşebbüslere ve teşebbüs birliğine verilen cezanın yüzde beşi oranında olmak üzere, anılan teşebbüslerin yönetim organlarında görev alanlara da ayrı ayrı taktiren 115.595.100. (yüzonbeşmilyonbeşyüz doksanbeşbinyüz) TL para cezası verilmesine,
2. a) Türkiye Sigorta Şirketleri Birliği tarafından 1992 yılından bu yana hazırlanarak üyelere gönderilen Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri, Kötü Niyetli Hareketler ve Terör Tarifesi ile yangın sigortasına ek olarak verilen bazı teminatlar bakımından uygulanacak tarifelerin ve koşulların belirlendiği ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin ihlal edildiğine,
- b) Bu ihlali nedeniyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin 4054 sayılı Kanun'un 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile değişik 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca taktiren 9.247.613.000 (dokuzmilyarikiyüzkırkyedimilyon altıyüzonüçbin) TL para cezası ile cezalandırılmasına,
- c) 1992 yılından bu yana yürürlükte bulunan tarifeler ile ilgili olarak 1997/6 sayılı "Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulmasından Sonra Teşebbüslerin ve Teşebbüs Birliklerinin 4054 Sayılı Kanun'dan Doğan Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Tebliğ" in 3 üncü maddesi gereğince 5.5.1998 tarihine kadar Rekabet Kurumuna bildirimde bulunulmadığı gibi, sonraki yıllarda da güncellenerek uygulanmaya devam

edilmesine karşın bildirimde bulunulmadığı anlaşıldığından, söz konusu teşebbüs birliği kararı ile ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 10'uncu ve 1997/6 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesi ile öngörölmüş olan bildirim yükümlölüğünün yerine getirilmemiş olması nedeniyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne, aynı Kanun'un 2003/1 sayılı Tebliğ ile değişik 16/I-c maddesi hükmü uyarınca 2.311.902.000 (ikimilyarüçyüzonbirmilyondokuz yüzikibin)TL para cezası uygulanmasına,

d) 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi üçüncü fıkrası uyarınca, önceki maddede belirtilen bildirim yükümlölüğünü yerine getirmemekten dolayı Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne verilen cezanın yüzde beşi oranında olmak üzere, anılan birliğin bildirim yükümlölüğü bulunan tarihte yönetim organlarında görev alanlara da ayrı ayrı taktiren 115.595.100. (yüzonbeşmilyonbeşyüzdoksan-beşbinyüz) TL para cezası verilmesine,

3. Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlallere nasıl son verileceğinin ve ilgili pazarda rekabetin yeniden tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların, taraflara ve ilgili düzenlemeleri yapmakla görevli Bakanlığa 4054 sayılı Kanun'un 9/1 inci maddesi doğrultusunda bildirilmesine

karar verilmiştir.

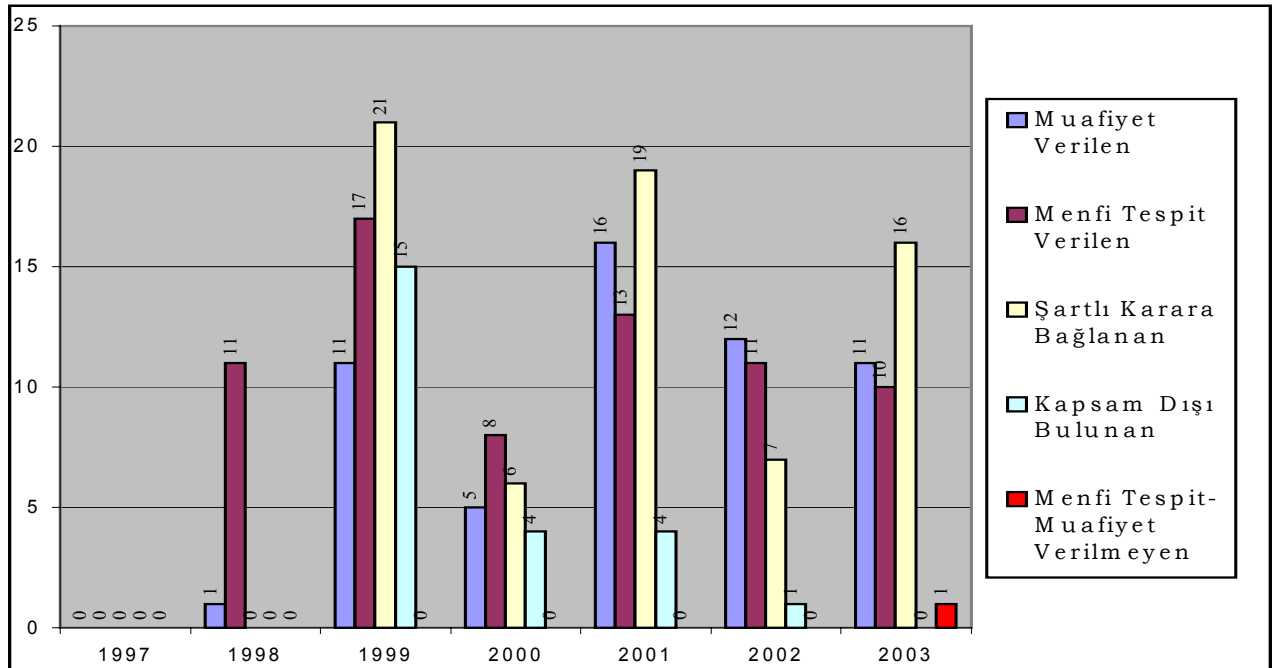
MENFİ TESPİT/MUAFİYET

2.1.2. Menfi Tespit/Muafiyet

Tablo 5
MENFİ TESPİT/MUAFİYET
KARARLARI
1997-2003

	Muafiyet Verilen	Menfi Tespit Verilen	Şartlı Karara Bağlanan	Kapsam Dışı Bulunan	Menfi Tespit Muafiyet Verilmeyen	Toplam
1997	0	0	0	0	0	0
1998	1	11	0	0	0	12
1999	11	17	21	15	0	64
2000	5	8	6	4	0	23
2001	16	13	19	4	0	52
2002	12	11	7	1	0	31
2003	11	10	16	0	1	38
Toplam	56	70	69	24	1	220

Şekil 5
MENFİ TESPİT/MUAFİYET
KARARLARI
1997-2003

**01.01.2003-31.12.2003 TARİHLERİ ARASINDA
MENFİ TESPİT/MUAFİYET İNCELEMESİ SONUCUNDA
NİHAİ KARARA BAĞLANAN DOSYALARIN
SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI**

SEKTÖR	Menfi Tespit/ Muafiyet
Cam ve Cam Ürünleri	2
Demir-Çelik	0
Demir Dışı Metaller	0
Elektrik-Gaz-Su	0
İnşaat, Çimento ve Diğer İnşaat Malzemeleri	0
Kimya ve Kimyasal Ürünler, Petrokimya, Petrol Ürünleri, Gübre	3
Maden ve Madencilik	0
Plastik ve Kauçuk Ürünler	0
Pişmiş Kil ve Seramik	0
Basın ve Yayın, Plak, Kaset ve bu gibi kayıtlı medyanın çoğaltılması	4
Büro Makinaları ve Bilgisayar	0
Elektrik-Elektronik	2
Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	2
Telekomünikasyon	3
Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler	0
Beyaz Eşya, Mobilya, Oyuncak, Spor Malzemeleri, Müzik Aletleri, Kuyumculuk	1
Gıda Ürünleri ve İçecekler	3
Makine ve Teçhizat İmalatı	1
Tarım ve Hayvancılık, Orman Ürünleri, Su Ürünleri	1
Tekstil ve Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri	0
Tütün Ürünleri	1
Ulaştırma	5
Turizm	0
Finansal Hizmetler (bankacılık, sigortacılık ve diğer mali kuruluşlar)	1
Kara, Hava, Deniz ve Demiryolu Taşıtları	8
Sağlık, Eğitim, Spor, Diğer Hizmetler ve Serbest Meslek Faaliyetleri	0
Diğer	1
TOPLAM	38

**MENFİ TESPİT/MUAFİYETE İLİŞKİN
2003 YILI NİHAİ KARARLAR LİSTESİ**

KARAR SAYISI : 03-08/87-37 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Total Oil Türkiye A.Ş.'nin Tüp-Gaz Ticaret ve Sanayi A.Ş.'ni devralması işleminin tarafları olan Total Oil Türkiye A.Ş. ile Tüp-Gaz Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin, ekonomik bütünlük içinde yer almaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun açısından tek bir teşebbüs niteliğinde olduğu; ayrıca bildirim konusu işlemin aynı Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırılık oluşturmaması nedeniyle talep edilen menfi tespit belgesinin 4054 sayılı Kanun'un 8 inci maddesi uyarınca verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-08/92-38 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Teba Isıtma Soğutma Klima Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş., Daikin Industries Ltd. ve Daikin Europe N.V. firmalarının aralarında akdettikleri üçlü anlaşma ile TEBA ISK ve Daikin Europe arasında aynı tarihte imzalanan alt anlaşmaya menfi tespit belgesi verilemeyeceği; bildirim konusu anlaşmalara imzalandıkları tarihten itibaren 5 yıl süre ile ve koşullu olarak bireysel muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-08/96-42 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Toyota Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş.'nin, Toyota Motor Corporation'dan ithal edeceği motorlu araçlar ve yedek parçaların dağıtım, pazarlama, satış ve servis işlerini düzenleyen Toyota Dağıtıcı Anlaşması'nın, 4054 sayılı Kanun ve "1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" hükümlerine uygun olduğu, bildirim gerek bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-13/138-65 **KARAR TARİHİ : 27-02-2003**

Camtaş Düzcamlar Pazarlama A.Ş. ile bayileri arasında imzalanan Isıcam yetkili üreticilik sözleşmelerine grup muafiyeti tanınması.

KARAR SAYISI : 03-23/278-126 **KARAR TARİHİ : 10-04-2003**

Camtaş Düzcamlar Pazarlama A.Ş. ile Anadolu Cam San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan bayilik sözleşmesine menfi tespit belgesi verilemeyeceği; söz konusu anlaşmanın 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilemeyeceği; sözleşme ile getirilen dağıtım sisteminin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5 inci maddesinde sayılan koşulları karşılamaması nedeniyle, sözleşmeyi grup muafiyeti kapsamından çıkaran rekabet kısıtlamalarına bireysel muafiyet verilemeyeceği; sözleşmenin koşullu olarak grup muafiyetinden yararlanması.

KARAR SAYISI : 03-42/463-202 **KARAR TARİHİ : 12-06-2003**

Anadolu Efes Biracılık ve Malt San. A.Ş. ile Brauerei Beck GmbH&Co arasında yapılan teknoloji ve marka lisans anlaşmasına koşullu olarak 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-42/464-203 **KARAR TARİHİ : 12-06-2003**

Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş. (PMSA) ile Maxi Market Tüketim Malları Pazarlama ve Ticaret A.Ş. arasında imzalanan "Tütün Mamulleri Satım Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilemeyeceği, sözleşmenin kullanım için bırakma niteliği taşımasından dolayı 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olmadığı, sözleşme konusu ürünlerin dağıtımında ve sunumunda iyileşme sağlanmakla birlikte, söz konusu uygulamayla rekabetin anılan amaçlara ulaşılabilmesi için zorunlu olandan fazla kısıtlanması ve pazara giriş engeli yaratabilecek nitelikte olması nedeniyle sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 5 nci maddesi

gereğince bireysel muafiyet de tanınmayacağı, bildirim konusu sözleşmeye koşullu olarak menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-43/486-208

KARAR TARİHİ : 13-06-2003

Tirsan Lemförder Aks Modülleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Lemförder International AG&Co.KG ve Tiryakiler Oto Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında akdedilen Distribütörlük Sözleşmesi'nin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında bir dikey anlaşma olduğu; Distribütörlük Sözleşmesi'nin 13.4. maddesi ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi'nin muhtelif hükümleri ile alıcıya sözleşmenin sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen sınırlamaların grup muafiyetinden yararlanamayacağı; bildirim konu Distribütörlük Sözleşmesi ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi'nin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında koşullu olarak grup muafiyetinden yararlanabileceği.

KARAR SAYISI : 03-43/487-209

KARAR TARİHİ : 13-06-2003

Profilo-Telra Elektronik San. ve Tic. A.Ş. ve Türk Philips Tic. A.Ş. ile BSH Profilo Elektrikli Gereçler San. A.Ş. arasında imzalanan "İşbirliği Anlaşması", "İmalat ve Tedarik Anlaşması", "Yerli Ürünler İçin Dağıtım Anlaşması" ve "İthal Ürünler İçin Yeniden Satış Anlaşması"na imza tarihlerinden itibaren 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-43/488-210

KARAR TARİHİ : 13-06-2003

İş-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. ile Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A.Ş. arasında imzalanan ve halen uygulanmakta olan "Şebekelerarası İrtibat ve İşbirliği Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-43/489-211

KARAR TARİHİ : 13-06-2003

Mais Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş. ile bayileri arasında akdedilen dağıtım ve yetkili satıcılık sözleşmelerine grup muafiyeti tanınması.

KARAR SAYISI : 03-44/503-223

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

Toprak Tüketim Malları Pazarlama ve Sanayi A.Ş.'nin pazarlamakta olduğu, Gala, Extra Gala, Selection, Nova, Ultra Nova marka temizlik kağıtlarının, Libero markalı çocuk bezlerinin, Libresse markalı hijyenik pedlerin ve Toprak markalı cam bardakların pazarlanması konusunda yapacağı Yetkili Satıcılık Sözleşmelerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amaç ve etkisinin olmadığı anlaşıldığından, aynı Kanun'un 8 inci madde hükmü gereğince talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-45/524-232

KARAR TARİHİ : 26-06-2003

CAMİŞ Ambalaj Sanayii A.Ş ile MASİT Maden Suları İşletmesi ve Ticaret A.Ş. arasında imzalanan "CAMBOPAK" çoklu ambalaj makinesinin kiralanmasına ilişkin Makine Kiralama Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 8 inci maddesi hükmü gereğince talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-49/556-241

KARAR TARİHİ : 09-07-2003

Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içerip içermediğinin ve bayilere yönelik fiyat tespitine ilişkin uygulamalar ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma neticesinde; Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bayilik sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal eden hükümler içermesi ve anılan teşebbüsün bayilerin satış fiyatlarını belirlemeye yönelik girişimlerinin, rekabeti kısıtlayıcı etki

doğurabilecek nitelikte olması nedeniyle Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal ettiği; 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 inci ve son fıkrası gereğince; anlaşmaların uygulama süreleri ile sonradan ibraz edilen sözleşmelerin ihlal içeren maddelerinin değiştirilmiş olduğu ve ayrıca önceki Soruşturma aşamasında sözleşmelerin ihlal içeren maddelerinin çıkarılmasına rağmen tekrar benzer nitelikteki hükümlerin yürürlüğe konulduğu hususlarının yanı sıra, 2001 yılı cirosu da dikkate alınarak Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 187.022.976.025 TL. idari para cezası ile cezalandırılması; 4054 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesine istinaden, bayileri ile yapmış olduğu rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki sözleşmeleri Tebliğ'de öngörülen süre içerisinde Rekabet Kurumu'na bildirmeyen Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye ve bu teşebbüsün yönetim kurulunda görevli kişilere Kanun'un 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen idari para cezasının uygulanması; 4054 sayılı Kanun'un "İhlale Son Verme" başlıklı 9 uncu maddesi uyarınca; söz konusu bayilik sözleşmelerinin bazı maddelerinde yer alan Kanun'a aykırı hükümlerin düzeltilmesini teminen, ilgili tarafa kararın tebliğinden itibaren 60 gün süre verilerek, söz konusu bayilik sözleşmelerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun hale getirilmesi gerektiği; öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında Kanun'un "Sürelili Para Cezaları" başlıklı 17 nci maddesinin (a) bendinin tatbik edileceği hususlarının Akmaya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-50/561-243

KARAR TARİHİ : 10-07-2003

AKSA Jeneratör Sanayi A.Ş. ile APC bayileri arasında yapılan bayilik sözleşmelerine koşullu olarak grup muafiyeti tanınması.

KARAR SAYISI : 03-51/576-252

KARAR TARİHİ : 17-07-2003

Reklamcılar Derneği'nin biri taslak sözleşmeler diğeri tavan fiyat listesi olmak üzere iki tavsiye kararına koşullu olarak muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-54/624-284

KARAR TARİHİ : 30-07-2003

Pfizer İlaçları Ltd. Şti. ile Boehringer Ingelheim İlaç Ticaret A.Ş. arasında akdedilen ve ortak promosyon çalışmasını konu edinen Hizmet Sözleşmesi 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırılık oluşturmadığından, talep edilen menfi tespit belgesinin aynı Kanun'un 8 inci maddesi uyarınca verilmesi, ancak sözleşme konusu ürünlerin kapsamının genişletilmesi durumunda Rekabet Kurumu'na yeniden başvuruda bulunmaları gerektiğinin taraflara bildirilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/650-298

KARAR TARİHİ : 14-08-2003

Yonga Levha Sanayicileri Derneği'ni oluşturan üreticilerin sektör genelinde 18 mm. kalınlıkta üretilen standart baz ve kalınlıktaki ürünlerin yerine 16 mm. kalınlığında ürün üretmek konusunda dernek bünyesinde alınan teşebbüs birliği kararının, teşebbüslerin kendi tercihleri doğrultusunda 16 mm. veya 18 mm. baz kalınlıkta üretim yapabilmelerinin kısıtlanması riskini ve teşebbüsler için dışlanma olasılığını doğurmayacağı anlaşıldığından, söz konusu karara 4054 sayılı Kanun'un 8 inci maddesi uyarınca talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/651-299

KARAR TARİHİ : 14-08-2003

Numil Gıda Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. ile distribütörleri arasında imzalanan "Distribütörlük Sözleşmesi"nin koşullu olarak grup muafiyetinden yararlanmasına izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/656-302

KARAR TARİHİ : 14-08-2003

Netcell İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş., Ericsson Telekomünikasyon A.Ş. ve Sony Ericsson Türkiye arasındaki 1.3.2002 tarihli ve Sony Ericsson markalı mobil iletişim cihazlarının dağıtımını konu eden "Protokol"e menfi tespit belgesi verilemeyeceği; imzalandığı tarihte yürürlükte olan 1997/3 ve 1997/4 sayılı grup muafiyeti tebliğleri kapsamında da olmadığı ve

bireysel muafiyet için bildirim tabi olduğu; 4054 sayılı Kanun uyarınca protokolün akit tarihinden itibaren bir aylık süre içinde Kurum'a bildirilmemesi sebebiyle ilgili taraflara idari para cezası verilmesi; protokolün yapıldığı tarih ile bildirildiği tarih arasındaki dönem için aynı konuda daha önce bir soruşturma yapılmış ve soruşturma sonunda verilen 20.7.2001 tarih ve 01-35/347-95 sayılı Kurul Kararı ile cep telefonu dağıtım piyasasına ilişkin düzenlemeler getirilmiş olması sebebiyle protokol tarafları hakkında geriye dönük olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı; protokolün 2002/2 sayılı Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten sonraki bir tarihte bildirildiği ve bu Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanabildiği, ancak 21.7.2003 itibarıyla protokolün taraflarca iptal edildiği bilgisine ulaşıldığı tespit edilerek bu sebeple anılan hükmün olası olumsuz etkileri açısından muafiyetin geri çekilmesi konusunda işlem yapılmasına gerek olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-58/674-307

KARAR TARİHİ : 21-08-2003

Transbeynak Uluslararası Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin Exel International B.V. ve Exel Lojistik Hizmetleri A.Ş. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı; Hisse Satın Alma Anlaşması'nın 10 uncu maddesi ile satıcı Sunshine Limited'e getirilen 3 yıl süreli rekabet yasağının devralma işlemi ile doğrudan ilgili ve gerekli bir sınırlama olduğu; "Hisse Satın Alma Anlaşması'nın 9 uncu maddesi ile taraflara getirilen gizli bilgileri ifşa etmeme ve kullanmama yükümlülüğünün ise devralma işleminin yürütülebilmesi için gerekenden fazla bir sınırlama olduğu ve dolayısıyla bu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmayacağı; koşullu olarak menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-64/770-356

KARAR TARİHİ : 02-10-2003

The Shell Company Of Turkey Limited tarafından menfi tespit/muafiyet talebi ile bildirilmiş olan İşletme Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamına girmesi sebebiyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceği; söz konusu sözleşmenin mevcut haliyle bireysel muafiyet almasının ve grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olmadığı; The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin bayileriyle yaptıkları dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin, 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5 inci maddesi uyarınca 5 yılı aşmaması gerektiği; bununla beraber The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının 18.9.2005 tarihine kadar mevcut anlaşmalarını 2003/3 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri öngörüldüğünden, bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesindeki yasaklamanın uygulanmayacağı; The Shell Company of Turkey Limited tarafından bildirilen işletme sözleşmelerinin koşullu olarak grup muafiyetinden yararlanabileceği; Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi ve Cabbaroğlu Kollektif Şirketi ile The Shell Company of Turkey Limited arasında yapılmış olan iki adet İşletme Sözleşmesi ve bu sözleşmeler kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin sözleşmelerin zamanında bildirilmiş oldukları dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-66/797-358

KARAR TARİHİ : 09-10-2003

Fiat Auto Holdings B.V. (Fiat Auto) ile Fiat-GM Powertrain B.V (Fiat-GM) arasında, Powertrain Mekanik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin hisselerinin devri konusunda imzalanan Hisse Satış Anlaşması'nın, Fiat Auto ve Fiat GM arasında imzalanan ortak girişim sözleşmesi çerçevesinde "powertrain" üretiminin Türkiye'de Fiat Auto ve Fiat GM tarafından ortak kontrolle gerçekleştirilmesi amacıyla yapılan işlemin bir aşamasını oluşturduğu anlaşıldığından, işlemin bütünüyle bir ortak girişim işlemi olarak değerlendirilmesi; bildirim konu ortak girişim işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2 nci maddesinin (c) fıkrası kapsamında yoğunlaşma doğurucu bir işlem sayılması için gereken bağımsız bir iktisadi varlık niteliğinde olmadığı, dolayısıyla anılan Tebliğ

kapsamında yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişim işlemi olarak değerlendirilemeyeceğinden Rekabet Kurulu'nun iznine tâbi bulunmadığı; 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı etkileri bulunan bir anlaşma niteliğindeki işleme menfi tespit belgesi verilemeyeceği, ancak Kanun'un 5 inci maddesinde öngörülen şartları taşıması nedeniyle bildirim konu ortak girişim işlemine 31.07.2001 tarihinden başlamak üzere 5 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-69/832-362

KARAR TARİHİ : 23-10-2003

Arıkanlı Holding ile Tibbet&Britten Overseas Limited'in Türkiye lojistik hizmetleri pazarında faaliyet göstermek üzere anonim şirket niteliğinde bir ortak girişim kurmalarının izne tabi bir işlem olmadığı; söz konusu ortak girişim anlaşmasına koşullu olarak menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-70/854-370

KARAR TARİHİ : 30-10-2003

Hayes Lemmerz Grubu ve İnci Grubu ortaklığında faaliyet gösteren Jantaş ve Hayes Lemmerz İnci şirketlerinin hisselerinin anılan ortaklar arasında devri işlemlerinin birer devralma işlemi olmadığı; Jantaş Jant Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 'Hissedarlar Sözleşmesi'nin 12 nci maddesinde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü nedeniyle sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceği, ancak yükümlülük kapsamının Jantaş'ın faaliyet gösterdiği ilgili pazarın dışında kalan pazarları kapsamaması şartıyla 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde sayılan şartları haiz olduğu ve bu madde kapsamında anlaşmaya imza tarihinden itibaren beş yıl süreyle muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-73/879(a)-379

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği'nin uluslararası karayolu, havayolu, denizyolu, demiryolu ile eşya, kargo taşımacılığı, acenteliği, organizatörlüğü, müteahhitliği, komisyonculuğu, danışmanlığı ve benzeri konularda iştegal eden gerçek ve tüzel kişi üyelerinin hizmet maliyetleri alanında bilgilendirilmesi amacıyla üyelere veri aktarımı konusundaki Yönetim Kurulu Karar Taslağı'na; Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği Yönetim Kurulu'nun çeşitli hizmet tarifeleri tespit edip üyelerine bildirmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle, bu uygulamaya menfi tespit verilemeyeceği; söz konusu karar taslağı için 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesi çerçevesinde yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesi sonucunda, kararın anılan maddede belirtilen şartların tamamını taşımadığı anlaşıldığından karara bireysel muafiyet de tanınmayacağı.

KARAR SAYISI : 03-73/883-382

KARAR TARİHİ : 13-11-2003

Toys R Us Inc., Geoffrey, Toys Headquarters ve Uluslararası Çocuk Çarşıları A.Ş. arasında akdedilen franchise sözleşmesine menfi tespit belgesi verilemeyeceği; 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirildiğinde, anlaşma süresi olan 16 yıl boyunca ve anlaşma bitiminden sonra 2 yıl süreyle "Franchise Alan"a rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olması nedeniyle, söz konusu franchise sözleşmesinin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'nden de yararlanamayacağı; bildirim konu olan franchise anlaşmasına koşullu olarak bireysel muafiyet verilebileceği; söz konusu bireysel muafiyet süresinin bitiminde, tarafların başvurusu üzerine, bireysel muafiyet kararının bildirim konu olan franchise sözleşmesinin kalan süresi için yenilenebileceği.

KARAR SAYISI : 03-74/899-383

KARAR TARİHİ : 17-11-2003

Anadolu Deniz Ticaret A.Ş. ve P&O Nedlloyd Logistics B.V. arasında kurulan ortak girişime ilişkin imzalanan "Sınırlayıcı Yükümlülük Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi

verilemeyeceği, sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı, koşullu olarak menfi tespit belgesi verilebileceği.

KARAR SAYISI : 03-75/909-384

KARAR TARİHİ : 20-11-2003

Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş., Türk Nokta Net Bilgi Hizmetleri A.Ş., Doğan İletişim Elektronik Servis Hizmetleri ve Yayıncılık A.Ş., Koç.net Haberleşme Teknolojileri ve İletişim Hizmetleri A.Ş., Siemens Business Services Sistem Hizmetleri A.Ş. ve Bnet İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından imzalanan TR-1 Network ağının kuruluşu hakkındaki Ortak İşletme Prosedürü Sözleşmesi'ne fiilen uygulamaya geçildiği tarih olan 1 Haziran 2002 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınması.

KARAR SAYISI : 03-75/912-386

KARAR TARİHİ : 20-11-2003

ABN AMRO Portföy Yönetimi A.Ş.'nin TEB Portföy Yönetimi A.Ş. tarafından devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olmadığı, talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-76/932-390

KARAR TARİHİ : 04-12-2003

Coşkunöz Metal Form Makina ve Endüstri ve Ticaret A.Ş., Coşkunöz Holding A.Ş. ve Vibracoustic Holding GmbH arasında akdedilen hisse devri ve işbirliği sözleşmelerinde yer alan rekabet yasağı maddesine, işlemin yan sınırlaması kabul edilerek koşullu olarak menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-76/933-391

KARAR TARİHİ : 04-12-2003

Coşkunöz Metal Form Makina ve Endüstri ve Ticaret A.Ş., Coşkunöz Holding A.Ş. ve DS Beteiligungs GmbH arasında akdedilen İşbirliği Sözleşmesi'nde yer alan rekabet yasağının ve münhasır lisansın yan sınırlama kabul edilerek, işleme koşullu olarak menfi tespit belgesi verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-83/1005-407

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

GeoPost CE GmbH ile Yurtiçi Kargo A.Ş. arasında GeoPost Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. ticari ünvanlı bir ortak girişim şirketi kurulmasını öngören Ortak Girişim Anlaşması'nın, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2 nci maddesinde birleşme/devralma sayılan hallerden (c) bendinde açıklanan türden bir ortak girişim oluşturmadığı; ilgili işlem ve eklerinde yer alan çeşitli rekabet kısıtları ve Kanun'un 4'üncü maddesine aykırılık taşıyan hükümler sebebiyle anlaşmaya menfi tespit belgesi verilemeyeceği; taraflar arasında akdedilen "Ortak Girişim" ve tamamlayıcı nitelikteki "Franchise" anlaşmalarına, Kanun'un 5 inci maddesi uyarınca beş yıllık bir süre için koşullu olarak bireysel muafiyet tanınması.

2.1.2.1. ÖRNEK KARARLAR

SHELL/CABBAROĞLU KARARI

The Shell Company of Turkey Limited (“Shell”) tarafından yapılan ve Kurum kayıtlarına 4.5.1998 tarih, 1044 sayı ile giren başvurusuda, Shell'in bayileri ile akdetmiş olduğu işletme sözleşmesine 4054 sayılı Kanun'un 8 inci maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi, uygun bulunmaması durumunda, söz konusu başvurunun muafiyet bildirimini olarak değerlendirilmesi talep edilmektedir.

Söz konusu başvuruyu takiben, Shell bayisi olan Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi ve Cabbaroğlu Kollektif Şirketi (ikisi birlikte “Cabbaroğlu”) tarafından yapılan ve Kurum kayıtlarına 8.2.2002 tarih, 690 sayı ile giren şikayet başvurusunda;

- 2001 yılında ülkede meydana gelen ekonomik kriz sonucu şikayetçinin, satış politikalarını gözden geçirerek kredi kartı ile yapılan satışlarda banka tarafından alınan % 5 oranındaki komisyonu müşterilerine yansıtmama kararı aldığı, ancak, sağlayıcı konumunda olan Shell'in, Cabbaroğlu'nun satış hacminin azalmasına yol açan bu stratejisini benimsememesi ve bu stratejiden vazgeçilmesi amacıyla değişik baskı yöntemlerine başvurmaya başladığı,

- Shell'in ilk olarak, daha önceden Cabbaroğlu'nun yaptığı promosyon faaliyetlerine uyguladığı % 40 katkı payını kestiği,

- Shell'in baskılarının, vade ve peşin satış indirim oranlarını azaltmak, mal tesliminde güçlük çıkarmak gibi yöntemlerle devam ettiği,

- Shell'in bu tutumu üzerine Cabbaroğlu'nun alternatif kaynaklardan ürün temini yoluna gittiği,

- Shell'in, Cabbaroğlu'nun alternatif temin kaynaklarından ürün aldığına dair resmi tespit yaptırdığı

ifade edilerek, Shell hakkında soruşturma açılması ve Shell ile yapılmış olan işletme sözleşmeleri ile kira sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine aykırı olduğunun ve 5 inci madde kapsamında muafiyetten yararlanamayacağını tespit edilmesi talep edilmektedir.

Yapılan başvuruda ayrıca, Cabbaroğlu ile Shell arasında, mülkiyeti Cabbaroğlu'na ait olan istasyonun Shell'e kiralanmasını içeren ve tapuya şerh olunmuş bulunan kira sözleşmesinin Rekabet Hukuku açısından değerlendirilmesi de talep edilmektedir.

Söz konusu başvurunun dayanağını oluşturan sözleşme ile Shell tarafından yapılan bildirimde yer alan sözleşmenin aynı olması nedeniyle anılan başvurular aynı dosya dahilinde incelenmiş ve sonuçlandırılmıştır.

Söz konusu başvuruların konusunu oluşturan sözleşmenin ilgili olduğu pazar dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı, “siyah ve beyaz ürünlerden oluşan (jet yakıtı hariç) akaryakıt ürünleri ve madeni yağ dağıtım pazarı” şeklinde tespit edilmiştir.

1- Shell'in Bayilik Sözleşmesinin Değerlendirilmesi

Shell tarafından bildirilmiş olan işletme sözleşmesinin, fiyat tespitine, tek elden satın alma ve rekabet etmeme yükümlülüğüne, sözleşme süresine, yerleşim koşulları ve müşteri kısıtlamasına ve işletme sözleşmesi ile kira sözleşmesi arasındaki ilişkiye ilişkin maddeleri 4054 sayılı Kanun çerçevesinde incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Shell'in bildiriminde yer alan işletme sözleşmelerinin, Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında düzenlenmiş olan dikey anlaşma niteliğini taşımakta olduğu tespit edilmiştir. Söz

konusu sözleşmelerin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında incelenmesi neticesinde sözleşmelerde;

- sabit fiyat tespitine yönelik hükümler bulunması,
- süresinin, dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüklerinin süresinin belirsiz olması,
- 6 ncı madde ile müşteri kısıtlaması getirilmesi

nedenleriyle anılan Tebliğ'in kapsamı dışında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle, bildirimde yer alan sözleşmeler, 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde yer alan bireysel muafiyet koşulları açısından değerlendirilmiş ve anılan maddede sayılan koşulları taşıması sebebiyle bireysel muafiyet de alamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

2- Cabbaroğlu'nun Şikayetin Değerlendirilmesi

Cabbaroğlu'nun şikayetine konu olan iki ayrı bayilik sözleşmesi bulunmaktadır. Yapılan iki sözleşme de içerdikleri hükümler itibarıyla benzer niteliktedir. Cabbaroğlu, bu sözleşmelerden kaynaklanan ticari ilişkiler dahilinde Shell'in baskıcı tutumu sonucunda iki teşebbüs arasında hukuki ihtilaf çıktığını belirtmektedir.

Shell ile bayileri arasında akdedilen sözleşmelerin içerdiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine aykırı olan bir takım hükümler sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un anılan maddesinde yer alan "açık ihlal" kavramının aynı Kanun'un 4 üncü ve 5 inci maddeleri ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Muafiyet başvurusunda bulunan taraflar esasen 4 üncü maddeye aykırı bir işlemde bulduklarının farkında olup, bu işlem için 5 inci madde aracılığıyla muafiyet talep etmektedirler. Bu nedenle, yapılan muafiyet başvuruları 4 üncü madde açısından bir ihbar olarak değil, 5 inci madde kapsamında bir izin talebi olarak değerlendirilmekte ve muafiyetin verilememesi durumunda da nihai karar alınana kadar geçen süre için herhangi bir soruşturma veya ceza uygulanmasına gerek duyulmamaktadır.

Öte yandan, adil ticareti sağlamak gibi bir gayesi olmadan, doğrudan rekabeti kısıtlamak amacıyla yapılan anlaşma ve kararların, zamanında muafiyet başvurusu yapılması halinde, nihai karar alınana kadar uygulanabilmesi ve bu süre için herhangi bir cezaya çarptırılmaması açısından riskli bir yönü bulunmaktadır. Örneğin, rakipleriyle fiyat tespiti anlaşmaları yaparak bazı firmaları piyasa dışına itmek isteyen taraflar, muafiyet başvurusunda bulunarak, nihai karar verilene kadar geçecek süre için cezadan kurtulabileceklerdir. İşte bu gibi "kasıt" unsuru içeren ve tarafların daha başvuru sırasında bile muafiyet alamayacağını bildikleri ihlallerin, muafiyet başvurusu sayesinde soruşturmadan kurtulmalarını önlemek için, 16 ncı maddenin son fıkrasında düzenlenen 'açık ihlal' kavramından yararlanılması gerekmektedir. Dolayısıyla, açık ihlal kavramındaki ihlal kelimesi; yalnızca 4 üncü maddeye aykırı olan ihlalleri değil, 4 üncü maddeye aykırı olduğu gibi 5 inci madde kapsamında muafiyet alması söz konusu olmayan ihlalleri de kastetmektedir. Bir uygulamanın açık ihlal olup olmadığının tespitinde rekabet kültürünün ülke ekonomisine ve ticaretine hangi ölçüde yerleştiğine de bakılabilmektedir.

Bu çerçevede, söz konusu sözleşmelerin zamanında bildirildikleri göz önüne alınarak, sözleşmelerde yer alan ve 4 üncü maddeye aykırı olan uygulamaların (bildirimde bulunmanın getireceği avantajları kötüye kullanma kastının olmaması kaydıyla) "açık ihlal" olarak kabul edilmemesi gerektiği ve dolayısıyla söz konusu ihlaller için önaraştırma veya soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

3- İşletme Sözleşmeleri ve Kira Sözleşmeleri Arasındaki İlişki

Başvuru konusu şikayet üzerine işletme sözleşmesi ve kira sözleşmesi arasındaki ilişki incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle başvuru konusu açısından rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmiştir. Dolayısıyla, rekabet hukuku açısından sözleşme sürelerinin tespiti haricinde, işletme sözleşmesinin geçersizliği, edinilmiş hakların nasıl geri verileceği veya kira/intifa hakkı ya da ariyet sözleşmeleri gibi taraflar arasındaki diğer anlaşmaların ne ölçüde işletme sözleşmesinin esaslı bir parçası olduğu ve ne şekilde etkileneceğine ilişkin hususların özel hukuk hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

4- Sonuç

Yapılan incelemeler ve değerlendirmeler sonucunda;

- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından menfi tespit/muafiyet talebi ile bildirilmiş olan işletme sözleşmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamına girmesi sebebiyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından bildirilen işletme sözleşmelerinin bireysel muafiyet almasının söz konusu olmadığına,
- Sözleşmelerin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden de yararlanmadığına,
- The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin bayileriyle yaptıkları mevcut dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin, 18.9.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalar İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5 inci maddesi uyarınca 5 yılı aşmaması gerektiğine; bununla beraber The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının 18.9.2005 tarihine kadar mevcut anlaşmalarını 2003/3 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri öngörüldüğünden, bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesindeki yasaklamaların uygulanmayacağına;
- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından bildirilen işletme sözleşmelerinde;
 - a- (i) sözleşme sürelerinin ve dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüklerinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 inci maddesi uyarınca beş yılı aşmayacak şekilde düzenlenmesi,
 - (ii) 5 inci maddede yer verilen ve sabit fiyat tespiti içeren hükümlerin kaldırılması,
 - (iii) 6 ncı maddenin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesinde belirtilen ve anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran kısıtlamalara yol açmayacak veya o şekilde anlaşılmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi,

halinde söz konusu anlaşmaların 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanacağına;

b- (i)'de belirtilen düzenlemenin 2003/3 sayılı Tebliğ'de öngörüldüğü üzere 18.9.2005 tarihine kadar yapılabileceğine; (ii) ve (iii)'de belirtilen değişikliklerin yapılabilmesi için taraflara 60 gün süre verilmesine, Kurulumuzca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflara bildirilmesine;

- Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi ve Cabbaroğlu Kollektif Şirketi ile The Shell Company of Turkey Limited arasında yapılmış olan iki adet işletme sözleşmesi ve bu sözleşmeler kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin sözleşmelerin zamanında bildirilmiş

oldukları dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayet başvurusunun reddine karar verilmiştir.

**TEBA ISITMA SOĞUTMA KLİMA TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
(TEBA ISK), JAPONYA'DA YERLEŞİK BULUNAN DAIKIN INDUSTRIES LTD. (DIL)
VE BELÇİKA'DA YERLEŞİK BULUNAN DAIKIN EUROPE N.V. (DENV)
FİRMALARININ ARALARINDA AKDETTİKLERİ ÜÇLÜ ANLAŞMA İLE TEBA ISK VE
DENV ARASINDA AYNI TARİHTE İMZALANAN ALT ANLAŞMAYA MENFİ
TESPİT/MUAFİYET VERİLMESİ TALEBİNE İLİŞKİN REKABET KURULU KARARI**

Menfi tespit/muafiyet bildirimine konu anlaşmalar TEBA ISK ile DENV ve DIL (topluca Daikin olarak adlandırılacaktır) arasında 02.09.2002 tarihinde imzalanan "Üçlü Anlaşma" ile TEBA ISK ve DENV arasında aynı tarihte imzalanan "Alt Anlaşma" dan oluşmaktadır. Birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olan bu anlaşmaların konusu, TEBA ISK'nın İzmir'deki fabrikasında VAM cihazlarının (ısıyı tutan vantilatör) Daikin Markasıyla ve Daikin adına monte edilerek tekrar DENV'ye tedarik edilmesidir. Bu anlaşmalar uyarınca TEBA ISK, Daikin adına ve Daikin'in verdiği siparişler doğrultusunda tekrar bu firmaya tedarik edilmek üzere Daikin marka VAM cihazının monte edilmesi işini, bu çerçevede anlaşma konusu malın üretim sürecinin bir kısmını yüklenmektedir. Bu çerçevede bildirim konusu anlaşmalar fason üretim anlaşması niteliğindedir.

Fason üretim anlaşmaları temelde dikey nitelikte olan anlaşmalardır. Ancak bu tür anlaşmalar rakip teşebbüsler arasında yapıldığında yatay üretim anlaşması niteliği kazanmakta, böylelikle tarafların rekabetçi davranışlarını koordine etmeleri sonucunu doğuran etkileri dikkate alınmaktadır. Anlaşma taraflarının her ikisinin de merkezi sistem klima cihazları ve Türkiye olarak belirlenen ilgili pazarda faaliyetlerinin olması nedeniyle, bildirim konusu anlaşmaların, tarafları arasında işbirliği doğurabilecek yatay üretim anlaşması niteliği taşımaları yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında oldukları anlaşılmıştır.

Bildirim konusu anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde ifade edilen koşulları sağladığı görülmüştür. Diğer yandan genelde yatay üretim anlaşmalarında olduğu gibi söz konusu anlaşmaların işbirliği doğurucu etkilerinin değerlendirilebilmesi bakımından da önemli olan iki unsur; tarafların pazar güçleri ve pazarın yapısı değerlendirildiğinde, tarafların pazar paylarının yüksek seviyelerde olmadığı, genel olarak Türkiye klima sektöründe faaliyet gösteren firma sayısı ve ithal ürünlerin yarattığı rekabetçi baskı dikkate alındığında yoğunlaşma oranının yüksek olmadığı, markalar arası rekabetin ön planda olduğu ve önemli giriş engellerinin bulunmadığı görülmüş, bu çerçevede bildirim konusu anlaşmaların muhtemel işbirlikçi etkilerinin pazarda ciddi rekabet problemlerine yol açabilecek seviyede olmayacağı ve bu etkilerin anlaşmaların bireysel muafiyetten yararlanmalarına engel oluşturmayacağı anlaşılmıştır.

Diğer yandan incelenen anlaşmalarda TEBA ISK'nın kendi imkanları ile geliştireceği teknik bilgileri ve buluşları kullanmasını engeller nitelikte bir düzenlemeye gidildiği görülmüştür. Yüklenicinin anlaşma konusu işlemle ilgili olarak ortaya koyduğu teknik gelişmelere ya da buluşlara ilişkin bilgiyi kullanmasına sınırlama getirilmesi, bu bilginin ana sanayinin teknik bilgisinden bağımsız olarak kullanılabilirdiği durumlarda, bilgiyi geliştiren tarafı kısıtlamakta, anlaşma konusunu oluşturan alanda kendi işini geliştirmesini engellemekte, gizlilik amacını aşarak, yüklenicinin teknik gelişme ve buluşları gerçekleştirme güdüsünü olumsuz yönde etkilemektedir. Bildirim konusu anlaşmalar çerçevesinde Daikin, TEBA ISK'ya çeşitli teknik bilgiler aktarmaktadır. Bu bilgilerin kullanımı sonucunda TEBA ISK'nın yeni teknik gelişme ya da buluşları gerçekleştirme olasılığının önüne geçilmemesi ilgili anlaşmaların Türkiye'de yeni teknolojilerin kullanılması ve yaratılması yönündeki olumlu etkilerinin ortaya çıkması bakımından önem taşımaktadır. Ancak söz konusu kısıtlama, TEBA ISK'nın Daikin'in bilgisini kullanıp üretim yaparak kendisini geliştirme

fırsatını ve yeni teknik gelişmeleri gerçekleştirme yönündeki güdüsünü dolayısıyla fason üretim sözleşmelerinden beklenen ve bu sözleşmelerin bireysel muafiyet çerçevesinde değerlendirilebilmesinin temel nedenini oluşturan olumlu etkilerin ortaya çıkmasını engellemektedir. Bu nedenlerle söz konusu kısıtlamanın bildirim konusu anlaşmaların bireysel muafiyetten yararlanmasını engellediği, bu kısıtlamanın sadece TEBA ISK'nın geliştirdiği, Daikin'in teknik bilgisinden bağımsız bir Şekilde kullanamayacağı bilgileri kapsayacak Şekilde düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca "Alt Anlaşma" ile TEBA ISK'a 2000 metreküpten düşük kapasiteli VAM cihazı ya da ısıyı tutan vantilatör üretmesini, satmasını ve monte etmesini engelleyen bir kısıtlama getirildiği görülmüştür. Bu kısıtlama, kısıtlamaya konu ürün bakımından TEBA ISK'nın pazara girmesini dolayısıyla bu alanda kendi işini geliştirmesini engelleyerek, bildirim konusu anlaşmalardan beklenen ve bunların bireysel muafiyet çerçevesinde değerlendirilebilmesinin temel nedenini oluşturan olumlu etkilerin ortaya çıkmasını da sınırlandırmaktadır. Ayrıca alınan bilgilerden TEBA ISK'aya Daikin tarafından aktarılan bilginin know how niteliğinde olmadığı ve aktarılan bu bilgi ile TEBA ISK'nın VAM cihazını baştan sona üretme ya da tasarlama olanağına sahip olmadığı öğrenilmiştir. Bu doğrultuda ilgili kısıtlamanın Daikin'in know how'ını korumak gibi bir amacının ya da işlevinin de bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede anılan kısıtlamanın anlaşmanın hayata geçirilebilmesi için gereklilik ve zorunluluk niteliklerini taşımadığı, bu nedenle anlaşmanın bireysel muafiyetten yararlanabilmesi için söz konusu kısıtlamanın anlaşmadan çıkarılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

NUMİL GIDA ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ő.'NİN NUMİL ÜRÜNLERİNİN TÜKETİCİLERE MARKETLER KANALIYLA DA ULAŞMASI AMACIYLA DAğITICILARLA İMZALADIğI DİSTRİBÜTÖRLÜK SÖZLEŞMESİNE MENFİ TESPİT/MUAFİYET VERİLMESİ TALEBİNE İLİŞKİN KARAR

Numil Gıda rnleri Sanayi ve Ticaret A.Ő. (Numil), ürünlerini, market, bakkal, büfe v.b. satış noktaları kanalıyla tüketicilere ulaştırmak amacıyla, distribütörleri ile imzaladığı sözleşmeye menfi tespit belgesi verilmesi ya da muafiyet tanınmasını talep etmiştir. Söz konusu sözleşme ile distribütörler, kendilerine tanınan bölgede münhasır olarak, zincir marketler, ecza depoları, eczaneler ve sözleşme konusu ürün ticaretine odaklanmış nihai satış noktaları dışındaki, bakkal, market, büfe ve benzeri satış noktalarına dağıtım yapmak üzere yetkilendirilmiş ve bölge dışına yapılacak aktif satışlar yasaklanmıştır. Buna ek olarak, distribütörlere sözleşme süresince ve sözleşmenin sona ermesinden sonraki bir yıllık dönemde faaliyette bulunan tesis ile sınırlı olmak üzere sözleşme konusu ürünlerle rekabet halindeki ürünlerin pazarlaması ve dağıtımı ile doğrudan veya dolaylı olarak iştigal etmeme yükümlülüğü getirilmiştir.

Anılan sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında incelenmesi sonucunda, sözleşme ile distribütörlerin eczanelere aktif satış yapmasının engellenmesi sözleşmeyi grup muafiyeti kapsamından çıkaracak bir sınırlama olarak değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere sağlayıcının alıcının münhasır bir bölge ya da müşteri grubuna aktif satış yapmasını engellemesi 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında değerlendirilen bir kısıtlamadır. Ancak, Numil ile ecza (ıtriyat) depoları arasında herhangi bir münhasır bölge tayininin söz konusu olmadığı, eczanelerin koşullarını uygun buldukları her ecza deposundan mal temin edebildikleri, dolayısıyla eczanelerin münhasır bir müşteri grubu teşkil etmediği anlaşıldığından, Numil'in, distribütörlerinin eczanelere satış yapmasını yasaklaması, sözleşmenin grup muafiyeti ve bireysel muafiyetten yararlananmasını engelleyen bir sınırlama olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla sözleşmenin, distribütörlerin kendi bölgesinde olsun ya da olmasın, belirli bir ecza deposunun münhasır müşteri grubunu oluşturmayan eczanelere aktif satış yapmalarını kısıtlamayacak Şekilde değiştirilmesi halinde, sözleşmenin 2002/2 sayılı grup muafiyetinden yararlanacağına karar verilmiştir.

Ayrıca yapılan incelemeler ve görüşmeler sonucunda, distribütörlerin bölgeleri dışına aktif satış yapmalarını engelleyen sözleşme maddelerinin pasif satış yapmanın da yasak olduğu şeklinde algıladıkları anlaşıldığından, bu maddelerin pasif satışların serbest olduğu hususunun açıkça anlaşılabilir şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Buna ek olarak, gerek sözleşme süresince gerekse sözleşmenin bitiminden sonraki dönemde, distribütörlere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün kapsam ve süre bakımından Tebliğ’de belirtilen koşullara uygun olduğu anlaşılmıştır. Numil’in mevcut dağıtım yapılanmasında, ileride bazı bölge/müşteri gruplarının münhasır olma özelliklerini yitirmeleri ya da mevcut durumda münhasır olmayan bölge/müşteri gruplarının münhasır hale gelmesi gibi değişikliklerin olması halinde, sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ’in ilgili hükümlerine uygun olarak değiştirilmesi gerekeceğinin Numil’e hatırlatılmasına karar verilmiştir.

FIAT AUTO HOLDINGS B.V./FIAT-GM POWERTRAIN B.V. KARARI

Rekabet Kurumu kayıtlarına en son 30.4.2003 tarih ve 1835 sayı ile giren bildirimde; Fiat Auto Holdings B.V. (Fiat Auto)'nin Powertrain Mekanik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (Powertrain)'nde bulunan hisselerinin Fiat-GM Powertrain B.V. (Fiat-GM)'ye devri işlemine izin verilmesi veya bu konuda taraflar arasında imzalanan Hisse Satış Anlaşması'na menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebinde bulunulmuştur.

Yapılan incelemede ilgili ürün pazarları; bildirim konu işlemin konusunun binek otomobiller ve hafif ticari araçlar için üretilen powertrainler olduğu göz önüne alınarak "hafif ticari araç pazarı" ve "binek otomobil pazarı" olarak tanımlanmıştır. İlgili ürünün etkili olduğu coğrafi pazar ise, ürünün niteliği itibarıyla "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir.

Fiat ve GM , aralarında imzaladıkları “Powertrain Ortak Girişim Anlaşması” ve “Katılım Sözleşmesi” gereği, başta Avrupa ve Latin Amerika olmak üzere değişik bölgelerde yer alan powertrain fabrikalarını Fiat-GM ortak girişimine devretmişlerdir. Tarafların powertrain üretimlerini ortak kontrolle yönettikleri bir ortak girişim şirketi vasıtasıyla yapmayı amaçladıkları ve Türkiye pazarında bu amacı, Powertrain’in Fiat-GM ortak girişim şirketine devredilmesi yoluyla gerçekleştirmeye çalıştıkları anlaşılmıştır. Dolayısıyla önce Fiat Grubunun, Koç Grubu ile ortak yönetiminde bulunan Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. bünyesindeki powertrain üretim tesislerinin ekipman ve işçileri ile birlikte Powertrain'e devri ve akabinde Powertrain'de bulunan Fiat Auto hisselerinin Fiat-GM'ye devri suretiyle aşamalı olarak gerçekleştirilen işlem sonucunda Powertrain, Fiat-GM ortak girişim şirketinin kontrolüne geçecek ve fiili durumda ortak kontrolle yönetilecektir.

Ortak girişim işleminin niteliğinin değerlendirilmesi hususunda ise, tarafların Fiat-GM’yi kurmaktaki temel amacının kendi ürettikleri otomobillerin powertrainlerinin geliştirilmesi ve üretimi konusunda sinerji yaratmak olduğu, genel olarak otomotiv piyasasına powertrain sağlayacak bir teşebbüs kurmak olmadığı anlaşıldığından, bildirim konusu işlemin tam işlevsellik şartını taşımadığı ve 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir yoğunlaşma olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

Tarafların ortak girişim sözleşmesinde üzerinde anlaştıkları ilgili coğrafi pazarlarda birbirleriyle münhasır çalışma ve rekabet etmeme yükümlülüklerinden dolayı, kurulan ortak girişimin, tarafların Türkiye’de başka teşebbüslerle powertrain üretimi konusunda işbirliği yapma imkanını ortadan kaldırması nedeniyle, rekabeti sınırlayıcı boyutu bulunduğu ve işleme menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle ortak girişim işleminin 4054 sayılı Kanun’un 5 inci maddesinde sayılan bireysel muafiyet şartları bakımından değerlendirilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. Ortak girişim işleminin bireysel muafiyet şartları bakımından değerlendirilmesi sonucunda işlemin, özellikle malların üretimi konusunda önemli bir ekonomik ve teknik gelişme

sağlayacağı; Fiat ve GM'nin ürettiği otomobillerde kullanılacak powertrainlerde ortaya çıkan teknik ve ekonomik gelişmelerin tüketicilere doğrudan yansıtacağı; Türkiye'de binek otomobil ve hafif ticari araç pazarında rekabeti ortadan kaldıracak bir etkiye yol açmayacağı; taraflar arasında kurulan ortak girişimde ortaya çıkacak know-how'ın korunmasının, taraflardan herhangi birisinin ortak girişimde elde edilen know-how'ı, rakip bir teşebbüsle anlaşma yapmak suretiyle haksız biçimde diğer bir platforma taşınmasının engellenmesi bakımından önemli ve gerekli olduğu, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde öngörülen son şartın da sağlandığı kanaatine ulaşılmıştır.

Sonuç olarak; söz konusu Hisse Satış Anlaşması'nın, Fiat Auto ile General Motors Corporation arasında imzalanan bir sözleşme çerçevesinde, powertrain üretiminin Türkiye'de Fiat ve GM tarafından ortak kontrolle gerçekleştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen işlemin bir aşamasını oluşturduğu anlaşıldığından, işlemin bir ortak girişim işlemi olarak değerlendirilmesine, bildirim konu ortak girişim işleminin 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 2/1 inci maddesinin (c) bendi kapsamında yoğunlaşma doğurucu bir işlem kabul edilmesi için gereken bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkma şartını taşımadığına, dolayısıyla anılan Tebliğ kapsamında yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişim işlemi olarak değerlendirilemeyeceğinden Rekabet Kurulunun iznine tabi olmadığına, 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı etkileri bulunan bir anlaşma niteliğindeki işleme menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, ancak Kanun'un 5 inci maddesinde öngörülen şartları taşıması nedeniyle bildirim konu ortak girişim işlemine 31.7.2001 tarihinden başlamak üzere 5 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

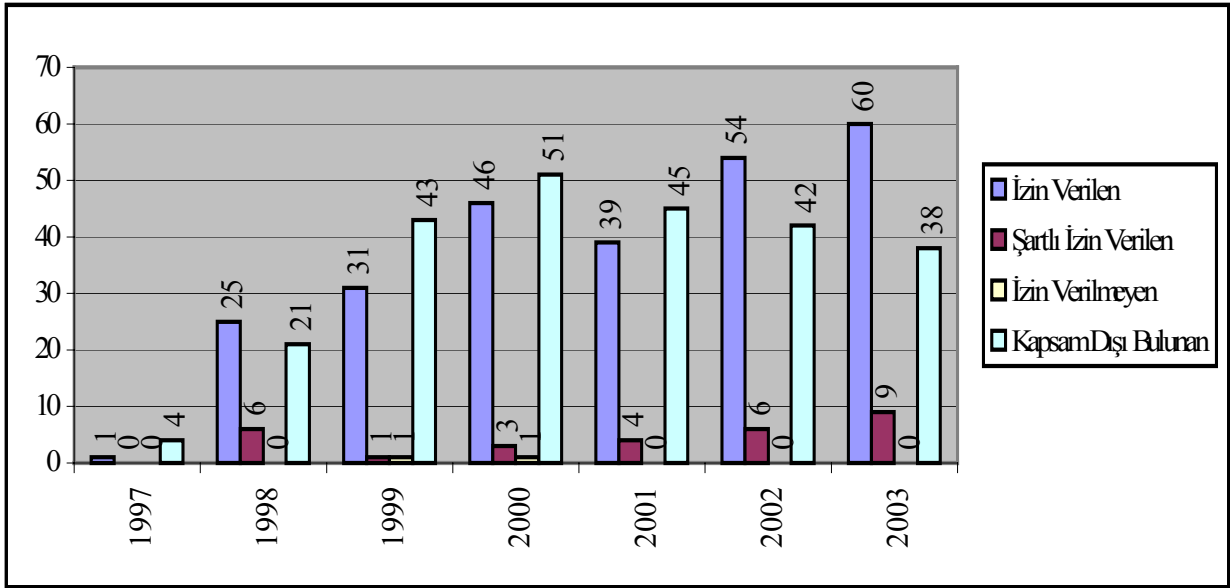
BİRLEŞME VE DEVRALMALAR

2.1.3. Birleşme ve Devralmalar

Tablo 6
BİRLEŞME/DEVRALMA KARARLARI
1997-2003

	İzin Verilen	Şartlı İzin Verilen	İzin Verilmeyen	Kapsam Dışı Bulunan	Toplam
1997	1	0	0	4	5
1998	25	6	0	21	52
1999	31	1	1	43	76
2000	46	3	1	51	101
2001	39	4	0	45	88
2002	54	6	0	42	102
2003	60	9	0	38	107
Toplam	256	29	2	244	531

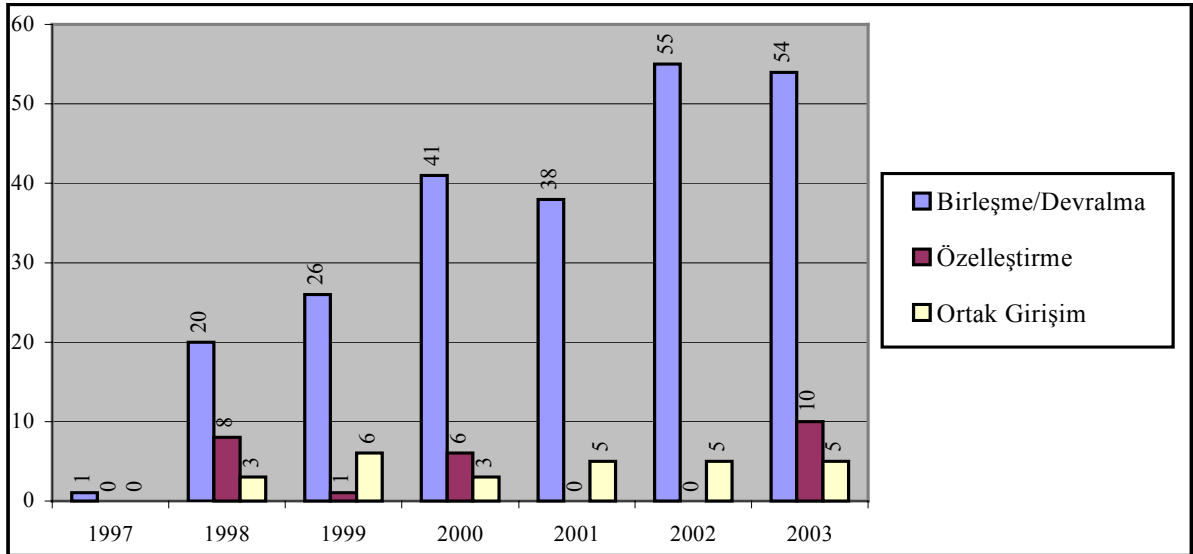
Şekil 6
BİRLEŞME/DEVRALMA KARARLARI
1997-2003

Tablo 7
BİRLEŞME/DEVRALMANIN NİTELİĞİ
1997-2003
(Kapsam Dışı Başvurular Hariç)

	Birleşme/ Devralma	Özelleştirme	Ortak Girişim	Toplam
1997	1	0	0	1
1998	20	8	3	31
1999	26	1	6	33
2000	41	6	3	50
2001	38	0	5	43
2002	55	0	5	60
2003	54	10	5	69
Toplam	235	25	27	287

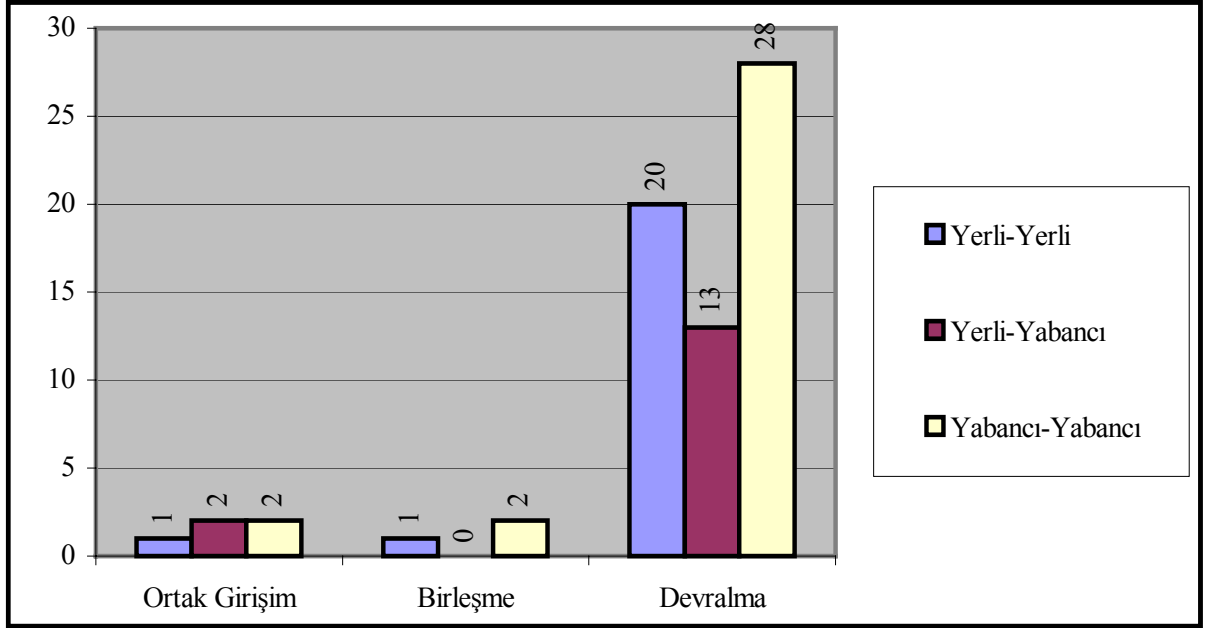
Şekil 7
BİRLEŞME/DEVRALMANIN NİTELİĞİ
1997-2003
(Kapsam Dışı Başvurular Hariç)

Tablo 8
BİRLEŞME/DEVRALMANIN
TARAFLARINA GÖRE DAĞILIMI
2003

	Ortak Girişim	Birleşme	Devralma	Toplam
Yerli-Yerli	1	1	20	22
Yerli-Yabancı	2	0	13	15
Yabancı-Yabancı	2	2	28	32
Toplam	5	3	61	69

Şekil 8
BİRLEŞME/DEVRALMANIN
TARAFLARINA GÖRE DAĞILIMI
2003

**01.01.2003-31.12.2003 TARİHLERİ ARASINDA
BİRLEŞME ve DEVRALMA İNCELEMESİ SONUCUNDA
NİHAİ KARARA BAĞLANAN DOSYALARIN
SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI**

SEKTÖR	Birleşme/ Devralma
Cam ve Cam Ürünleri	1
Demir-Çelik	2
Demir Dışı Metaller	2
Elektrik-Gaz-Su	3
İnşaat, Çimento ve Diğer İnşaat Malzemeleri	6
Kimya ve Kimyasal Ürünler, Petrokimya, Petrol Ürünleri, Gübre	26
Maden ve Madencilik	3
Plastik ve Kauçuk Ürünler	2
Pişmiş Kil ve Seramik	0
Basın ve Yayın, Plak, Kaset ve bu gibi kayıtlı medyanın çoğaltılması	2
Büro Makinaları ve Bilgisayar	4
Elektrik-Elektronik	4
Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	9
Telekomünikasyon	7
Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler	1
Beyaz Eşya, Mobilya, Oyuncak, Spor Malzemeleri, Müzik Aletleri, Kuyumculuk	1
Gıda Ürünleri ve İçecekler	12
Makine ve Teçhizat İmalatı	8
Tarım ve Hayvancılık, Orman Ürünleri, Su Ürünleri	1
Tekstil ve Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri	1
Tütün Ürünleri	1
Ulaştırma	0
Turizm	1
Finansal Hizmetler (bankacılık, sigortacılık ve diğer mali kuruluşlar)	3
Kara, Hava, Deniz ve Demiryolu Taşıtları	2
Sağlık, Eğitim, Spor, Diğer Hizmetler ve Serbest Meslek Faaliyetleri	1
Diğer	4
TOPLAM	107

**BİRLEŞME VE DEVRALMALARA İLİŞKİN
2003 YILI NİHAİ KARARLAR LİSTESİ**

KARAR SAYISI : 03-01/2-1 **KARAR TARİHİ : 03-01-2003**

Stockhausen Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin, Degussa Tic. Ltd. Şti. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-03/17-2 **KARAR TARİHİ : 09-01-2003**

Swisslog Management AG tarafından kontrol edilen Corob S.p.A'nın, Industri Kapital şirketi tarafından kontrol edilen CPS Color Group Oy tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-03/18-3 **KARAR TARİHİ : 09-01-2003**

SC Johnson and Son. Inc. tarafından, Bayer AG'nin belirli bir mal varlığının devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-03/19-4 **KARAR TARİHİ : 09-01-2003**

OYSA Niğde Çimento San. ve Tic. A.Ş. tarafından, OYSA İskenderun Çimento ve Tic. A.Ş.'nin devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-03/20-5 **KARAR TARİHİ : 09-01-2003**

Standart Çimento Sanayi A.Ş. tarafından, EŞÇİM Eskişehir Çimento Fabrikası T.A.Ş.'nin cebri icra yoluyla devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-04/42-15 **KARAR TARİHİ : 16-01-2003**

ECT'nin OPET Petrolcülük A.Ş.'ndeki % 7,75 oranındaki hissesinin, OPET'in ortaklarından Fikret ÖZTÜRK tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-04/43-16 **KARAR TARİHİ : 16-01-2003**

Isısan Isıtma ve Klima Sanayi A.Ş. ile Isısan Dış Ticaret ve Klima Sanayi A.Ş.'nin % 80 oranındaki hisselerinin, Buderus Heiztechnik GmbH tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-05/48-16 **KARAR TARİHİ : 17-01-2003**

Deniz Bank A.Ş.'nin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun sahibi bulunduğu Milli Aydın Bankası T.A.Ş. Tarışbank hisselerinin % 99,99'unu satınalması dolayısıyla, Tarış Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin Denizbank'ın iştirakine dönüşmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-07/71-28 **KARAR TARİHİ : 30-01-2003**

Solutia Inc.'in reçine, katkı ve yapıştırıcı üretimi, imalatı ve satışı işlerinin, UCB S.A. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-08/94-40 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Northrop Grumman Corporation'a bağlı TRW Incorporated'in otomotiv işkolunun, The Blackstone Group L.P. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-08/95-41 **KARAR TARİHİ : 06-02-2003**

Dedeman Turizm Yatırımları A.Ş.'nin Detur Turizm ve Ticaret A.Ş. ile birleşmesi işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir birleşme veya devralma işlemi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-11/116-53 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Hazer Yapı Malzemeleri İnşaat ve San. Tic. A.Ş.'ne ait mal varlığının bir kısmını oluşturan profil mamullerinin üretimine ilişkin fabrikanın, Tepe Knauf İnşaat ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine ve Tepe Knauf Grubu (Tepe Knauf İnşaat ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş., PFT Sıva Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.) ile Hazer Grubu (Murat İnkılap HAZİNEDAROĞLU, Ümit Süleyman HAZİNEDAROĞLU, Hakan BEKİŞOĞLU) arasında Knauf Artfix Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş. ünvanlı bir ortak girişim şirketinin kurulması işlemine 3 yıl süre ile izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-11/117-54 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Hydro Aluminium Deutschland GmbH'nin esnek ambalajlama bölümü olan FlexPac'ın, Alcan Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-11/118-55 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Semavi YORGANCILAR, Ender YORGANCILAR, Ali Şükrü GÜLYURT, Özker GÜLYURT ve Solika YORGANCILAR'ın Orim Cam San. ve Tic. A.Ş.'nde sahip olduğu hisselerin, Schott Glaverbel B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-11/122-56 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Rational Software Corporation'ın kontrolünün, International Business Machines Corporation (IBM) tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-11/123-57 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

Doğuş Holding A.Ş.'ne ait Filiz Gıda San. ve Tic. A.Ş.'nin sermayesinin % 44,99'unu temsil eden hisse senetlerinin tamamının, Barilla Alimentare SpA tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-11/124-58 **KARAR TARİHİ : 20-02-2003**

"Budget" markası altında gerçekleştirilen oto kiralama işi ile ilgili bazı maddi ve gayrimaddi malvarlıklarının, Avis Europe plc tarafından bizzat ve/veya iştirakleri aracılığı ile devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-13/136-64 **KARAR TARİHİ : 27-02-2003**

E.ON Grubu'nun çoğunluk hissesine sahip olduğu DEGUSSA Aktiengesellschaft'ın kontrolünün, RAG Grubu tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-13/139-66 **KARAR TARİHİ : 27-02-2003**

Yazıcıoğlu Metal Endüstri ve Ticaret A.Ş. ile Yazıcıoğlu Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.'nin bazı aktiflerinin, Omya Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bildirim tabi bir devralma işlemi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-13/141-68 **KARAR TARİHİ : 27-02-2003**

Alice BBDO Reklam ve İlet. Hiz. Tic. A.Ş., TBWA Reklam Hiz. A.Ş. ve Medina/Turgul DDB Reklam Hiz. Tic. ve San. A.Ş. tarafından Optimum Media Direction Medya Hizmetleri A.Ş. ünvanlı bir ortak girişim kurulması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-13/142-69 **KARAR TARİHİ : 27-02-2003**

Murat TOPOĞLU, Hülya TOPOĞLU ve Ahmet ÖZTÜRK'ün Mavi-Yeşil Kozmetik ve Gıda Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ndeki % 51 oranındaki hisselerinin, Yıldız Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-21/237-102 **KARAR TARİHİ : 31-03-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ne ait Kastamonu İşletmesi'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işleminin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ hükümlerine aykırılık içermediği.

KARAR SAYISI : 03-21/238-103 **KARAR TARİHİ : 31-03-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ne ait Afyon İşletmesi'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işleminin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ hükümlerine aykırılık içermediği.

KARAR SAYISI : 03-22/243-104 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Nissho Iwai Corporation ve Nichimen Corporation tarafından ortak bir holding şirketi kurmak amacıyla yapılan müşterek hisse devri işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-22/244-105 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Teck Cominco Ltd., Fording Inc., Consol Of Canada Inc. ve Sheritt International Corporation ile Ontario Teacher's Pension Plan Board'un metalurjik kömür işlerinin, yeni kurulacak kömür ortaklığı bünyesinde birleştirilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-22/245-106 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Mauser Industriebeteiligungen GmbH&Co KG tarafından Mauser Beteiligungs GmbH'nin devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-22/246-107 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Odak Dış Ticaret A.Ş. tarafından Şöllmer Dondurma San. A.Ş.'nin % 58 oranındaki hisselerinin devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-22/247-108 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Pfizer Inc.'in iştiraki olan Warner Lambert şirketinin şekerli mamuller alanında iş kolu olan Adams'ın iştiraklerinin ve mal varlığının, Cadbury Schweppes tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-22/249-109 **KARAR TARİHİ : 03-04-2003**

Termik santral kazanları için mühendislik hizmetleri vermekte olan Babcock Borsing Power Systems GmbH'nin Babcock Borsing AG'ye ait olan % 90 oranındaki hissesinin, Babcock-Hitachi K.K. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-23/277-125 **KARAR TARİHİ : 10-04-2003**

Kıraça Otomotiv Sanayi ve Ticari Yatırımlar A.Ş.'ne ait Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş. hisselerinin Peugeot Automobiles'e, Kıraça bayilerinin bazı taşınır, taşınmaz malları ve tarafı olduğu sözleşmelerin ise Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş.'ne devredilmesi işlemlerine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-25/299-132

KARAR TARİHİ : 18-04-2003

Mavişehir Carrefour Alışveriş Merkezi'ni oluşturan taşınmazın 3.620/10.000 oranındaki kısmının, İntem Ticaret Merkezleri A.Ş. tarafından Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş.'ne devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-25/300-133

KARAR TARİHİ : 18-04-2003

Unifar Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin, Mustafa Nevzat İlaç Sanayi A.Ş. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-25/301-134

KARAR TARİHİ : 18-04-2003

Okmal Hassas Kağıt Kırtasiye ve Kopya Makine ve Malzeme Ticaret A.Ş., Ege Okmal Hassas Kağıt Yapıştırıcı Bant ve Kırtasiye Malzemeleri Pazarlama A.Ş. ve Ve-Ge Kağıt ve Yapıştırıcı Bant Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Ve-Ge Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant ve Sanayi Ticaret A.Ş.'ye devredilmesi işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-27/322-138

KARAR TARİHİ : 25-04-2003

Türkiye Ziraî Donatım A.Ş.'ne ait Adapazarı'ndaki Traktör İşletme Müdürlüğü ile Tarım Makinaları İşletme Müdürlüğü'nün (Sakarya Traktör Sanayi İşletmesi), 17 Ağustos Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-27/323-139

KARAR TARİHİ : 25-04-2003

Doğuş Holding A.Ş., Doğuş İnşaat ve Ticaret A.Ş., Garanti Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş. ve Somtaş Tarım ve Ticaret A.Ş. kontrolünde bulunan Unmaş Unlu Mamuller San. ve Tic. A.Ş.'ne ait hisselerin tamamının DAT Bakery International Holding B.V. tarafından devralınması işleminin, 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında bildirilmesi zorunlu olmayan bir devir işlemi olduğu; 24.03.2003 tarihli Hisse Satım Sözleşmesi'nin "Rekabet Yasağı" başlıklı 8.17 nci maddesiyle Doğuş Holding A.Ş., Doğuş İnşaat ve Ticaret A.Ş., Garanti Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş., Somtaş Tarım ve Ticaret A.Ş.'ne getirilen iki yıllık rekabet yasağının yan sınırlama sayılacak nitelikte olduğu; söz konusu devralma işlemine kaynak olan "Hisse Satım Sözleşmesi"ne koşullu olarak menfi tespit belgesi verilebileceği.

KARAR SAYISI : 03-27/324-140

KARAR TARİHİ : 25-04-2003

Selkasan Kağıt ve Paketleme Malzemeleri İma. San. ve Tic. A.Ş. ile OVA-SCA Packaging Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.'ndeki Kaplamin Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.'ne ait hisselerin, SCA Packaging International B.V. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/340-141

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Eczacıbaşı Grubu'na ait Eczacıbaşı Avon Kozmetik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.'nin % 50 oranındaki hisselerinin , Avon Grubu tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-28/341-142

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Sartid a.d.'nin, US Steel Balkan d.o.o tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-28/342-143

KARAR TARİHİ : 01-05-2003

Böhler Thyssen Schweibtechnik GmbH ve Gedik Kaynak Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında GBT Gedik Böhlet Thyssen Kaynak Sanayi A.Ş. ünvanlı bir ortak girişim şirketi kurulmasına izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-28/343-144 **KARAR TARİHİ : 01-05-2003**

Takım Tezgahları San. ve Tic. A.Ş.'nin kamuya ait % 100 oranındaki hissesinin, "Satış Yöntemi" ile "Belirli İstekliler Arasında Kapalı Teklif Usulü" ne göre özelleştirilmesinin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-28/344-145 **KARAR TARİHİ : 01-05-2003**

Vestelnet Elektronik İletişim ve Bilgilendirme A.Ş. ile Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. arasında imzalanan "Altyapı Paylaşım Anlaşması"na menfi tespit belgesi verilmesi ayrıca sözleşme konusu abone bilgilerinin, abonelik modellerinin, bazı altyapı ve servislerin devredilmesi işlemine de izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-31/377-164 **KARAR TARİHİ : 08-05-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ye ait Çaycuma İşletmesi'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-31/378-165 **KARAR TARİHİ : 08-05-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ye ait Balıkesir İşletmesi'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-31/379-166 **KARAR TARİHİ : 08-05-2003**

T.C Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.'nin Prestij Menkul Değerler A.Ş'ni devralması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-31/380-167 **KARAR TARİHİ : 08-05-2003**

Vestelnet Elektronik İletişim ve Bilgilendirme A.Ş. ile Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. arasında imzalanan "Altyapı Paylaşım Anlaşması"nın zamanında bildirilmemesi nedeniyle, Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. ile Vestelnet Elektronik İletişim ve Bilgilendirme A.Ş.'ne, 4054 sayılı Kanun'un 16 ıncı maddesinin 1. Fıkrası c) bendi ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği uyarınca, ayrı ayrı idari para cezası uygulanması; ayrıca bildirim yükümlülüğü bulunan sürede anılan teşebbüslerin yönetim kurullarında görevli olan kişilere de aynı Kanun'un 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği uyarınca, ayrı ayrı idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-31/391-172 **KARAR TARİHİ : 08-05-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'nin Akdeniz İşletmesi'nin, varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-35/413-180 **KARAR TARİHİ : 27-05-2003**

General Electric Company ile AGFA-Gevaert N.V., AGFA-Gevaert AG, AGFA CORPORATION, AGFA NDT LTD., AGFA NDT INC, AGFA-SLOVAKIA ve AGFA-SLOVAKIA, s.r.o AGFA NDT SA ("saticılar") arasında imzalanmış "Hisse ve Malvarlığı Satın Alma Sözleşmesi" çerçevesinde, General Electric Company'nin satıcıların bir takım malvarlığı ile yükümlülüklerini ayrıca AGFA NDT GmbH'nin ihraç edilmiş hisseleri ile diğer tüm hisselerini devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-35/414-181 **KARAR TARİHİ : 27-05-2003**

ThyssenKrupp AG grubuna ait şirketlerden Thyssen Polymer GmbH (Alman Şirketi), Vinyl Building Products Inc.(ABD Şirketi) ve Thyssen Polymer Polska Sp.zo.o (Polonya Şirketi)'nin hisselerinin, Deceuninck NV tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-35/424-186

KARAR TARİHİ : 27-05-2003

Eti Gümüş A.Ş.'nin, özelleştirme yoluyla 3 S Madencilik Seramik ve İnşaat Yapı Malzemeleri Dış Ticaret A.Ş.'ne devri işleminin, 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurulu'na Yapılacak Önbildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir "devralma" olmakla birlikte, ilgili pazar dikkate alındığında aynı Tebliğ'de öngörülen pazar payı ve ciro eşiklerinin altında bulunduğu anlaşıldığından bildirim tabi olmadığı, teklif sahibi teşebbüsün ilgili ürün pazarında faaliyette bulunmaması sebebiyle pazar yapısında bir değişiklik olmadığı ve Eti Gümüş A.Ş.'nin herhangi bir imtiyaza sahip bulunmadığı göz önüne alındığında, Türkiye pazarındaki rekabet koşullarını etkilemeyeceği, dolayısıyla bildirim konusu devir işleminin gerçekleşmesinde rekabet hukuku bakımından bir sakınca bulunmadığı.

KARAR SAYISI : 03-42/462-201

KARAR TARİHİ : 12-06-2003

Volution Limited'in Smiths Group Ltd.'den satın almak istediği şirket hisselerine ilişkin ödemelerin karşılanması amacıyla, yöneticiler ve HSBC'nin kendileri namına yatırımları yaptığı ve yönettiği yatırımcıların, Volution Holdings Limited'in belirli sayıda hissesini satın alması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-44/499-219

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

Özelleştirme kapsam ve programında bulunan PETKİM Petrokimya Holding A.Ş. (PETKİM)'nin % 88.86 oranındaki hissesinin, özelleştirme yoluyla Standart Kimya Petrol Doğalgaz San. Tic. A.Ş.'ne devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-44/500-220

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

Ülkemizde faaliyette bulunmayan ancak ürünleri Avrupa'daki bağımsız tacirler tarafından ülkemizde pazarlanan Oxeno ve Celanese tarafından kurulacak olan ortak girişime izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-44/502-222

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

Vestelnet Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Vestelnet Elektronik İletişim ve Bilgilendirme A.Ş.'deki % 97,6 oranındaki hissesinin, DKnet Elektronik İletişim ve Teknolojik Yatırımlar Ticaret A.Ş.'ne devredilmesi işlemine izin verilmesi, ancak devralma işleminin zamanında bildirilmemesi nedeniyle taraf teşebbüslere ve bildirim yükümlülüğünün bulunduğu sürede taraf teşebbüslerin yönetim kurullarında görevli kişilerin herbirine ayrı ayrı idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-44/505-224

KARAR TARİHİ : 19-06-2003

DHL Danzas Air&Ocean Sanayi Ltd. Şti.'nin, Berben Ekspres Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti.'nin tüm malvarlığını devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-45/519-230

KARAR TARİHİ : 26-06-2003

Tesco Plc tarafından Kipa Kitle Pazarlama Ticaret ve Gıda Sanayi A.Ş.'nin devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-48/544-237

KARAR TARİHİ : 03-07-2003

BP Gaz A.Ş. tarafından Ocakgaz Ticaret ve Sanayi A.Ş. ile Öztekin Metalurji ve Kimya Sanayi A.Ş.'ne ait hisselerin tamamının devralınması işlemine izin verilmesi; BP Gaz ve satıcılar arasında imzalanan "Hisse Alım ve Satış Sözleşmesi"nin 8 inci maddesinde yer alan rekabet yasaklarının yoğunlaşmanın tamamlanabilmesi için gerekli yan sınırlamalar niteliğinde olduğu ve dolayısıyla bu hükümlere devralma işlemi ile birlikte izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-50/559-242 **KARAR TARİHİ : 10-07-2003**

The Goodyear Tire&Rubber Company'nin Goodyear Lastikleri T.A.Ş.'ndeki hisselerinin tümünün Goodyear S.A. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-51/577-253 **KARAR TARİHİ : 17-07-2003**

SEEF Holdings Limited'in Unikom Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ni devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-51/578-254 **KARAR TARİHİ : 17-07-2003**

Actaris Holding Luxembourg S.A. hisselerinin LBO France Gestion S.A., ING Bank N.V. ve RBS Mezzanine Ltd. tarafından ACTARIS Development S.A. şirketine devredilmesi işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-51/579-255 **KARAR TARİHİ : 17-07-2003**

MatlinPatterson Global Opportunities Partners L.P., Huntsman Holdings LLC ve Vantico Holdings S.A. arasında gerçekleşmesi öngörülen ortak girişim işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-53/599-266 **KARAR TARİHİ : 24-07-2003**

Linpac Group Limited'in HSBC Bank tarafından kontrol edilen Montagu Private Equity Limited tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-53/619-280 **KARAR TARİHİ : 24-07-2003**

Gerkonsan Gerede Çelik Konstrüksiyon ve Teçhizat Fab. San. ve Tic. A.Ş.'nin % 99.99 oranındaki hissesinin özelleştirme yoluyla Törem Ortak Girişim Grubu, Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş. ve Teknotes-Oral Baytok Ortak Girişim Grubu'ndan herhangi birine devredilmesinin, 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devir işlemi olduğu, ancak Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-54/621-281 **KARAR TARİHİ : 30-07-2003**

Sümer Holding A.Ş.'ne ait Malatya Pamuklu Sanayii İşletmesi, Diyarbakır Pamuklu Sanayii İşletmesi, Adıyaman Pamuklu Sanayii İşletmesi ve Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin özelleştirme yoluyla devredilmesi işlemlerinin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-54/622-282 **KARAR TARİHİ : 30-07-2003**

Lafarge Beton A.Ş.'ne ait olan iki hazır beton tesisinin Çimbeton Hazır beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.'ne devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-54/623-283 **KARAR TARİHİ : 30-07-2003**

Samsung Generals Chemicals Co. Ltd. ile Total Holdings Uk Limited arasında kurulacak ortak girişim işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-54/627-285 **KARAR TARİHİ : 30-07-2003**

İnfronic Bilgisayar Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Acer Computer International Ltd.'ye ait % 44 ve İhlas Holding A.Ş.'ye ait % 41.59 oranındaki hissesinin Meteksan Bilgisayar ve Sistem Teknolojileri A.Ş. tarafından satın alınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-56/646-296 **KARAR TARİHİ : 14-08-2003**

İNTEM Ticaret Merkezleri A.Ş. hisselerinin tümünün CARREFOURSA Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş., İzzet HATEM, Claudia HATEM, Fulya DİKİCİ, Nedim KARAKO ve Sertaç SAYHAN tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/647-297 **KARAR TARİHİ : 14-08-2003**

Buderus Aktiengesellschaft'ın hisselerinin Robert Bosch GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-56/669-303 **KARAR TARİHİ : 14-08-2003**

Milda Mecmua Gazete Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Bintaş Bina Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş. ünvanlı teşebbüslerden herhangi birinin Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş.'ne ait Aksu İşletmesi'ni devralmasında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde bir sakınca bulunmadığı, bildirim konu özelleştirme işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-58/672-305 **KARAR TARİHİ : 21-08-2003**

Alcan, Inc. tarafından, hisselerinin tamamına sahip olduğu Lawson Mardon Group International Ltd. aracılığıyla Rotopak Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş., Rotogravyür Klişecilik Grafik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Rotopaş Ambalaj Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.'nin sırasıyla % 30, % 1.5 ve % 30 oranındaki hisselerinin devralınması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-58/673-306 **KARAR TARİHİ : 21-08-2003**

Telefonaktiebolaget LM Ericsson şirketinin bilişim teknolojileri varlıklarının Hewlett-Packard Sverige AB şirketi tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/706-327 **KARAR TARİHİ : 28-08-2003**

Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş.'ne ait Kastamonu İşletmesi'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/707-328 **KARAR TARİHİ : 28-08-2003**

PKD Pencere ve Kapı Donanımları San. ve Tic. A.Ş.'nin tüm aktif ve pasiflerinin Gretsche-Unitas Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/708-329 **KARAR TARİHİ : 28-08-2003**

Biogen Inc. ile IDEC Pharmaceuticas Corporation'un birleşmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/709-330 **KARAR TARİHİ : 28-08-2003**

OM Group, Inc.'in Değerli Madenler Grubu'na ait işkolunun NV Umicore S.A. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-59/724-337 **KARAR TARİHİ : 28-08-2003**

Milliyet Gazetecilik A.Ş.'nin çoğunluk hissesine sahip olduğu Simge Yayıncılık A.Ş.'ni devralması işleminin izne tabi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-60/726-338 **KARAR TARİHİ : 11-09-2003**

Philip Morris Holland B.V. şirketinin Papastratos Cigarette Manufacturing S.A. şirketini devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-60/727-339 **KARAR TARİHİ : 11-09-2003**

Nike Inc.'ın Converse Inc.'ı devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-60/728-340 **KARAR TARİHİ : 11-09-2003**

Anadolu Holding A.Ş.'nin, Tur-kecom Teknoloji Hizmetleri A.Ş. hisselerinin % 74,84'ünü devralması işleminin izne tabi bir işlem olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-60/729-341 **KARAR TARİHİ : 11-09-2003**

Bnet İletişim Hizmetleri A.Ş. ile Equant İstanbul Telekomünikasyon Ltd. Şti. arasında imzalanmış olan "Alım-Satım Anlaşması" yoluyla müşteri portföyünün kısmen devri işleminin izne tabi olmadığı; ancak, izne tabi bir işlem olmamasına rağmen, devir sözleşmesinde yer alan rekabet yasağına ilişkin hükümler nedeniyle sözkonusu devralma işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-60/730-342 **KARAR TARİHİ : 11-09-2003**

Roche Grubu'nun vitaminler ve ince kimyasallar bölümünün tüm kontrolünün, hisse ve mal satımı yoluyla DSM N.V.'ye devredilmesi işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-62/749-353 **KARAR TARİHİ : 18-09-2003**

Seminis Inc.'ın % 75 ila % 91 oranındaki hisselerinin, Seminis Acquisitions LLC tarafından Fox Paine Seminis Holdings, LLC'ye devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-66/796-357 **KARAR TARİHİ : 09-10-2003**

İbrahim Arıkan, Ümit Arıkan, Ebru Arıkan, Turgut Arıkan ve Eda Arıkan tarafından, R.L. Lojistik Dağıtım Kurye A.Ş.'nin sermayesinin % 75'ini oluşturan hisselerinin % 18,75'er oranının satış yoluyla devralınması işlemine izin verilmesi; izne tabi bir devralma işlemi süresi içinde bildirmedikleri ve izin almaksızın gerçekleştirdikleri için 1997/6 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği'nin 7 nci maddesi hükmü çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi birinci fıkrası (c) bendi hükmü ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği uyarınca ilgili tarafların herbirine ayrı ayrı idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-68/811-359 **KARAR TARİHİ : 16-10-2003**

Ülker Gıda A.Ş.'nin, Anadolu Gıda A.Ş.'ni devralması işleminin izne tabi bir devralma işlemi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-68/812-360 **KARAR TARİHİ : 16-10-2003**

Promatech ile Sulzer arasında Sulzer'in bütün mekanik tekstil bölümünün, Promatech tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-69/831-361 **KARAR TARİHİ : 23-10-2003**

Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş. ve Comsat Digital Hizmetleri Ticaret A.Ş. hisselerinin, Comsat International Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi; ancak devralma işleminin zamanında bildirilmemesi nedeniyle taraf teşebbüslere ve bildirim yükümlülüğünün bulunduğu sürede tarafların yönetim kurullarında görevli kişilerin herbirine ayrı ayrı idari para cezası verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-70/846-367 **KARAR TARİHİ : 30-10-2003**

Abbot Laboratories'in kontrolündeki Abbot A.G. aracılığıyla Jomed N.V.'nin ve kontrolündeki iştiraklerinin koroner ve periferik girişim ürünlerinin üretimi ve satışına yönelik malvarlığını devralması işleminin izne tabi bir işlem olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-70/847-368 **KARAR TARİHİ : 30-10-2003**

Arkas Holding A.Ş.'nin Ser-Gü Taahhüt Taşıma ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin % 70'ini devralması işleminin izne tabi bir işlem olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-71/868-372 **KARAR TARİHİ : 06-11-2003**

Lafarge Beton A.Ş.'ne ait Urla ve Menemen hazır beton santrallerinin Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.'ne devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-75/911-385 **KARAR TARİHİ : 20-11-2003**

KONE Corporation'ın kontrol etmekte olduğu Valtra Inc.'ın, AGCO Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-75/921-387 **KARAR TARİHİ : 20-11-2003**

Doğuş Holding A.Ş. tarafından kontrol edilmekte olan ve yazılım piyasasında faaliyette bulunan Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Siemens Business Services Sistem Hizmetleri A.Ş.'ne devredilmesi ve Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.'nin Siemens Business Services Sistem Hizmetleri A.Ş. ile birleşmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-76/924-388 **KARAR TARİHİ : 04-12-2003**

Pennzoil-Quaker State Company'nin hisselerinin tamamının Shell Oil Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-78/950-393 **KARAR TARİHİ : 11-12-2003**

Compaigne Gervais Danone S.A.'nın Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'den Danones a Danone Sabancı Gıda ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş. hisselerinin % 50'sini ve bu işleme bağlı olarak Danones a'nın mutlak kontrolünde bulunan Danones a Tikveşli Süt Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin de % 99.9 oranındaki hisselerini devralması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-78/953-394 **KARAR TARİHİ : 11-12-2003**

Barkisan Holding A.Ş.'nin Öztüre Kimtaş Kimyevi Kireç San. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-78/954-395 **KARAR TARİHİ : 11-12-2003**

Bayer AG'nin FMD dışı faaliyetleri ile ilgili fikri mülkiyet hakları ve marker aşları, immünomodülatörler ve hayvan sağlığı ile ilgili diğer teknolojiye bağlı malvarlığının Pfizer Animal Health SA tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-79/965-396 **KARAR TARİHİ : 16-12-2003**

Tütün, Tütün Mamülleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.(TEKEL)'nin % 100 oranında hisselerine sahip olduğu Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamının blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-81/970-399 **KARAR TARİHİ : 18-12-2003**

GSM mobil telekomünikasyon hizmetleri piyasasında faaliyet gösteren İŞ-TİM ve AYCELL'in bu teşebbüslerin hissedarları tarafından kurulan TTI İletişim ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. çatısı altında birleşmeleri işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-81/973-400 **KARAR TARİHİ : 18-12-2003**

Danimarka'da kurulu InterGen Adapazarı Holdings ApS, InterGen Gebze Holdings ApS ve InterGen İzmir Holdings ApS şirketlerinin, Hollanda'da kurulu InterGen Adapazarı Generating Company B.V., InterGen Gebze Generating Company B.V. ve InterGen İzmir Generating Company

B.V. şirketlerinde sahip oldukları hisselerinin % 49'unun, merkezleri Lüksemburg'da bulunan BTU Adapazarı S.a.r.l., BTU Gebze S.a.r.l. ve BTU İzmir S.a.r.l. şirketlerine devredilmesi işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-83/998-401

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

DuPont Türkiye Sanayi Boyaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. sermayesinin % 49'unu temsil eden Uzunyol Holding A.Ş., Ömer İsmet Uzunyol, Necla Uzunyol ve Feridun Uzunyol'a ait hisselerin, DuPont Chemical and Energy Operations Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-83/999-402

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

Celanese AG'nin akrilat işinin The Dow Chemical Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-83/1001-403

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

Siemens San. ve Tic. A.Ş.'nin, Siemens Cerberus Güvenlik Sistemleri A.Ş.'ni devralması yoluyla birleşmesi işleminin izne tabi bir işlem olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-83/1002-404

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

Metesan-Lexel Elektrik Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin Schneider Elektrik Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işleminin, kontrol değişikliğinin gerçekleşmemesi nedeniyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ve 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2 nci maddesi kapsamında olmadığı, Schneider Electric S.A.'nin, Lexel A/S'yi devralmasına ilişkin dünya çapında yürütülen işlemin Türkiye pazarında etki doğurucu nitelikte olması sebebiyle 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 sayılı tebliğ hükümleri uyarınca bildirim ve izne tabi bir işlem olup olmadığının ayrıca re'sen incelenmesi.

KARAR SAYISI : 03-83/1004-406

KARAR TARİHİ : 25-12-2003

Global Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin tüm aktif ve pasifleriyle tasfiyesiz olarak Avrasya Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir işlem olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-84/1020-408

KARAR TARİHİ : 30-12-2003

Metso Paper Inc.'in sahip olduğu Valmet Converting Business'in Bobst Group SA tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-84/1021-409

KARAR TARİHİ : 30-12-2003

Nestlé Türkiye Gıda San. A.Ş.'nin "Satış Markaları ve Lisanslı Markalar" altında ve markasız olarak yürüttüğü süt ve süt ürünleri ve meyve suyu faaliyetlerinin, bazı varlıklar dışarıda tutulmak üzere, Danones Tikveşli Süt Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-85/1027-410

KARAR TARİHİ : 31-12-2003

Atlas Pen Kalem San. A.Ş.'nin bir kısım malvarlığının ADEL Kalemcilik Tic. ve San. A.Ş. tarafından devralınması işleminin; 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olmadığı.

KARAR SAYISI : 03-85/1028-411

KARAR TARİHİ : 31-12-2003

Wella A.G. hisselerinin tamamının Procter&Gamble Germany Management GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesi.

KARAR SAYISI : 03-85/1029-412

KARAR TARİHİ : 31-12-2003

Birleşik Oksijen San. A.Ş.'ndeki The BOC Group Plc. ile BOC Nominees Ltd.'ye ait % 50 oranındaki hissenin Aygaz A.Ş. tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verilmesi.

2.1.3.1. ÖRNEK KARARLAR

STANDART ÇİMENTO / ESÇİM KARARI

Standart Çimento Sanayi A.Ş.'nin ESÇİM Eskişehir Çimento Fabrikası T.A.Ş.'yi (Esçim), cebri icra yoluyla devralması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.

Cebri icra yoluyla gerçekleştirilecek söz konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2 nci maddesi (b) bendi kapsamında bir işlem olup olmadığı belirlenmesi bakımından, Rekabet Kurulu'nun OYSA İskenderun Çimento Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin, Esçim'in cebri icra yoluyla devrinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında olup olmadığına ve izlenecek prosedüre ilişkin 13.09.2002 tarih ve 4036 sayılı bilgi talebine ilişkin görüşüne atıfta bulunulmuştur. Rekabet Kurulu söz konusu görüşte;

- 4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesinde, bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere devralması hukuka aykırı ve yasak sayılmış olup cebri icra yoluyla da olsa bir teşebbüsün kontrolünün bir başka teşebbüs tarafından devralınmasının, 4054 sayılı Kanun kapsamında bir devralma işlemi sayılabileceğine,

- Esçim'in gayrimenkullerinin, mütemmim cüz ve teferruatlarının satılması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesindeki koşulları taşıması halinde, yapılacak ihaleden sonra ve devrin gerçekleşmesinden önce bu işlemin Rekabet Kurulu'na ihaleyi kazanan teşebbüs tarafından bildirilmesi gerektiğine,

- İhaleye katılmak isteyen teşebbüslerin bilgilendirilmesi amacıyla konunun Eskişehir 3 üncü İcra Müdürlüğü'ne de ayrıca bildirilmesine,

karar vermiştir. Bu çerçevede, Standart Çimento Sanayi A.Ş.'nin, Esçim'i, cebri icra yoluyla devralması işleminin, 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2 nci maddesi (b) bendi kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Neticede Standart Çimento Sanayi A.Ş.'nin, ESÇİM Eskişehir Çimento Fabrikası T.A.Ş.'yi, cebri icra yoluyla devralmasının, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi anlamında hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendirerek ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine ulaşılarak ilgili işleme izin verilmiştir.

SEKA ÖZELLEŞTİRMELERİ

2003 yılı içerisinde SEKA'ya ait işletmelerden selüloz üretimi yapılan Afyon, sigara kağıdı üretimi yapılan Kastamonu, kraft kağıdı üretimi yapılan Akdeniz, gazete kağıdı üretimi yapılan Balıkesir ve kraft torba kağıdı üretimi yapılan Çaycuma fabrikalarının özelleştirme izin başvurusu için Rekabet Kurumu'na bildirim yapılmıştır.

Bu fabrikalarının satışı esnasında Rekabet Kurumu tarafından yapılan incelemeler 1997/1 sayılı "Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" ile, 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön

Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” hükümleri çerçevesinde yapılmıştır. Bu özelleştirmelerde, diğer tüm özelleştirmelerde olduğu gibi öncelikle özelleştirme sonrasında oluşacak piyasa yapısı irdelenmiştir. Ayrıca tanımlanan ilgili pazarlarda bir hakim durum yaratılıp yaratılmadığı ve rekabetin ortadan kaldırılıp kaldırılmadığı incelenmiştir. Ancak, belirtilen bu ve benzeri rekabetçi kaygıların yanısıra, gerçekleştirilen özelleştirme işlemlerinde Rekabet Kurumunun mevzuatla kendisine verilen görevlerin dışında, örneğin devredilen kamu işletmesinin devir bedeli hakkında, bir görüş bildirmesi söz konusu değildir.

SEKA'ya ait işletmelere yönelik yapılan değerlendirmelerin kısa bir özeti aşağıda sunulmaktadır:

Afyon İşletmesi

Türkiye’de genel bir kabul olarak SEKA’nın selüloz üretiminde tekel olduğu söylenmektedir. Rekabet Kurumu tarafından yapılan incelemeler neticesinde selüloz ile ilgili olarak 3 farklı pazar tanımlanabileceği belirtilmiştir. Bu pazarlar şunlardır:

- Genel bir “selüloz (kağıt hamuru) pazarı”,
- Dar bir pazar olarak “yazı tab’ı kağıtları ve bristol karton üretiminde kullanılan selüloz pazarı”,
- Ya da bu iki tanım dışında pazar daha dar bir şekilde, yalnızca Afyon İşletmesinin ürettiği “(beyazlatılmış) saman ve kamış selülozu pazarı”.

Tanımlanan bu 3 farklı selüloz pazarı çerçevesinde Afyon İşletmesinin pazar payları; en geniş tanım olan selüloz pazarında yaklaşık % 7.5, yazı tabı kağıtları ve bristol karton üretiminde kullanılan selüloz pazarında yaklaşık % 8.5 ve en dar pazar olan saman ve kamış selülozu pazarında da % 100’dür.

Rekabet Kurumu, yapmış olduğu analizlerde, en dar pazar tanımını ele almıştır. Sonuçta doğaldır ki, söz konusu devralma işlemi bu en dar şekilde tanımlanan pazarda bir sorun yaratmıyorsa, daha geniş bir şekilde tanımlanan pazarlarda da rekabetçi açıdan sorunlar ortaya çıkmaması mümkün değildir. Neticede, Afyon İşletmesini devralmak isteyen teşebbüslerin daha önce Türkiye’de bu alanda faaliyetlerinin olmaması, özel sektörün kullandığı selülozu, halihazırda farklı kanallarla temin ediyor olması ve Afyon İşletmesinde üretilen selüloza alternatif selüloz çeşitlerinin bulunması da göz önüne alınarak söz konusu devralma işlemine izin verilmiştir.

Kastamonu İşletmesi

Türkiye’de sigara kağıdı üretiminde tekel olan Kastamonu İşletmesinin özelleştirmesi için açılan ilk ihale iptal edilmiş, ardından yine 2003 yılı içerisinde tekrar ihaleye çıkmıştır. Her iki işlemde de Rekabet Kurumu tarafından birleşme/devralma incelemesi yapılmıştır.

Rekabet Kurumu tarafından yapılan değerlendirmelerde ilgili pazar “sigara ve benzeri özel ince kağıtlar” olarak tanımlanmıştır. Tanımlanan bu pazar çerçevesinde Kastamonu İşletmesinin Türkiye’deki üretimde tekel olduğu tespit edilmiştir. Ancak yapılan incelemeler neticesinde, ithalat miktarı da göz önüne alındığında Kastamonu İşletmesinin yurtiçi tüketimin tamamını karşılayamadığı görülmüştür. Özellikle alıcıların büyük sigara üreticileri olduğu ve sigara kağıdına yönelik global bir rekabetin bulunduğu da göz önüne alındığında Kastamonu İşletmesini devralacak teşebbüsün rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket edecek şekilde bir hakim duruma ulaşamayacağı ve söz konusu devralma işleminin ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Aksu ve Balıkesir İşletmeleri

Gazete kağıdı üretimi ile iştigal eden Aksu ve Balıkesir İşletmeleri için ayrı ayrı ihaleye çıkılmış ve bu işletmeleri farklı teşebbüsler devralmıştır. Bu iki işletme de Türkiye’deki tek gazete

üreticisidir. Ancak yapılan incelemeler neticesinde bu iki teşebbüsün de gazete kağıdı piyasasında hakim durumda bulunmadığı, bu kağıt segmentinde önemli miktarda ithalat yapıldığı ve bu işletmelerde üretilen kağıt kalitesinin ithal edilen kağıtla rekabet edemeyecek derecede düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, dikey bütünleşme açısından bakıldığında da; bu işletmelerden Balıkesir İşletmesini devralacak teşebbüs olan Albayraklar'ın (Yeni Şafak gazetesi) gazete kağıdı kullanıcısı olduğu göz önüne alındığında dahi, Albayraklar'ın üretilen gazete kağıdının tümünü kullanacak kapasiteye sahip olmadığı ve bir fabrikanın verimli ve etkin bir şekilde çalışması için mutlaka belirli bir miktarda üretim yapması gerektiği tespit edilmiştir. Belirtilen bu hususlar da değerlendirildiğinde söz konusu devralma işlemlerine Rekabet Kurulu tarafından izin verilmiştir.

Çaycuma İşletmesi

Kraft torba kağıdı üretilen Çaycuma İşletmesi de diğer işletmeler gibi Türkiye'de tek kraft torba kağıdı üreticisidir. Benzer bir kağıt türü olan ancak aralarında belli farklar bulunan kraft liner kağıdı ise yine SEKA'ya ait bulunan Akdeniz İşletmesi tarafından üretilmektedir. Yapılan incelemeler neticesinde ithal edilen kraft torba kağıdı göz önüne alındığında Çaycuma İşletmesinin son yıllardaki pazar payının % 50'nin altında olduğu, Çaycuma İşletmesinde üretilen kağıdın ithal edilen kraft torba kağıdı ile hem kalite hem de fiyat bakımından rekabet etmekte zorlandığı tespit edilmiştir. Bu işletmeyi devralacak teşebbüsün kraft torba kağıdı kullanıcısı olabileceği nedeniyle olası bir dikey bütünleşmenin piyasada rekabeti bozucu bir etkisinin olup olmayacağı da ayrıca incelenmiştir. Sonuçta gazete kağıdı üreten işletmelerin özelleştirmesinde olduğu gibi, devralınan Çaycuma İşletmesinin de belirli bir üretim miktarı seviyesinin altına düşmeyeceği ve devralan teşebbüsün de bu kapasitenin hepsini kullanacak üretim kapasitesine sahip olmaması nedeniyle söz konusu işleme izin verilmiştir.

Akdeniz İşletmesi

Akdeniz İşletmesinde kraft liner kağıdı üretilmektedir. Akdeniz ve Çaycuma İşletmelerinde üretilen iki ayrı çeşit kraft kağıdının arasındaki fark gramajlarından, dolayısıyla mukavemetlerinden (fiziksel dayanıklılık), üretim süreçlerinin ve hammadde olarak kullanıldıkları ürünlerin farklılığından kaynaklanmaktadır. Akdeniz İşletmesinde üretilen kraft liner kağıdı 125 ila 250 gr/m² arasındayken, Çaycuma İşletmesinde üretilen kraft torba kağıdı ise 70-100 gr/m² arasındadır.

Yapılan arz ve talep yönlü değerlendirmeler sonucunda söz konusu işlem açısından ilgili ürün kraft liner kağıdı olarak kabul edilmiştir.

Akdeniz İşletmesinin devir işleminde genel bir değerlendirme olarak işletmenin hakim durumda bulunup bulunmadığına yönelik bir inceleme yapılmıştır. Birleşme devralma işlemlerinde önemli olan nokta birleşme devralma sonrasında ilgili pazarda oluşacak yeni yapının bir hakim durum yaratıp yaratmayacağı ve bunun sonucunda da rekabeti önemli ölçüde olumsuz bir şekilde etkileyip etkilemeyeceğidir. Bu çerçevede yapılan incelemelerde, her ne kadar SEKA Akdeniz İşletmesi kraft liner kağıdı üretiminde yurtiçinde tek olsa da, kraft liner kağıdının yurtiçi fiyatlarının belirlenmesinde SEKA'nın ithalattan bağımsız bir şekilde hareket edemediği tespit edilmiştir. Ayrıca Karar'da, Akdeniz İşletmesini devralacak teşebbüsün, Çaycuma İşletmesinde de belirli yatırımlarla bu kağıt türü üretilebileceği için tekeli bir fiyatlandırmaya gidemeyeceği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, oluklu mukavva kutu üreticileri kraft liner yerine (fiziksel dayanıklılığı daha düşük olmakla birlikte) belirli ölçüde test liner de kullanabilmektedirler. Bu durumda, Akdeniz İşletmesi, Türkiye'deki tek kraft liner kağıdı üreticisi olmasına rağmen, bu işletmenin hakim duruma sahip olduğunu iddia etmenin mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu değerlendirmeler çerçevesinde, işlemin pazara olası etkilerinin değerlendirilmesinde Akdeniz İşletmesinin alıcısı konumunda bulunan teşebbüslerin daha önceden bu alanda herhangi bir faaliyetlerinin olmaması da göz önüne alınarak işleme izin verilmiştir.

Ancak, söz konusu özelleştirme işlemi çeşitli nedenlerle hayata geçirilememiştir.

**TEKEL ALKOLLÜ İÇKİLER SAN. VE TİC. A.Ş.'NİN, NUROL HOLDİNG A.Ş.,
LİMAK İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş., ÖZALTIN İNŞAAT TİC. VE SAN. A.Ş. VE TÜTSAB
TEKEL ÜRÜNLERİ TOPTAN SATICILAR BİRLİĞİ TİC. A.Ş. TARAFINDAN
OLUŞTURULAN ORTAK GİRİŞİM GRUBU TARAFINDAN ÖZELLEŞTİRME
YOLUYLA DEVRALINMASI İŞLEMİNE İLİŞKİN REKABET KURULU KARARI**

Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamının blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi işlemine Rekabet Kurumu tarafından izin verilmesi talep edilmektedir.

Rakı, Votka, Cin, Kaynak, Viski, Likör, Bira, Şarap ve Suma üretimi alanlarında faaliyet gösteren Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş., halihazırda 19 adet üretim tesisine sahiptir. Özelleştirme işlemi; Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 8 içki fabrikası, 4 şarap fabrikası, 5 suma fabrikası, 1 bira fabrikası ve 1 kanyak fabrikası olmak üzere toplam 19 adet fabrikasını, 2003 yılında faaliyete geçecek olan Acıpayam Anason İşleme Tesisi ve Almanya'da faaliyet gösteren TEKEL GmbH isimli bağlı ortaklığı kapsamaktadır. Aynı zamanda Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin sahip olduğu taşınmazlardan İstanbul, Ankara ve İzmir fabrikalarının mülkiyeti TEKEL A.Ş.'de kalacak olup, söz konusu tesislerin beş yıllık kullanım hakkı bedelsiz olarak devredilecektir.

İnceleme konusu özelleştirme işleminin alkollü içecekler bölümüne yönelik olarak; rakı pazarı, bira pazarı, şarap ve vermut pazarı ve diğer yüksek oranlı alkollü içkiler pazarı olmak üzere dört farklı ürün pazarı tanımlanmıştır. Alkollü içecekler sektörü açısından arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları," olarak belirlenmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 7 inci maddesi hükmü uyarınca; bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarının daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırılık teşkil etmektedir. Bu noktadan hareketle, TEKEL Alkollü İçkiler Müessesesinin, Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması sonucunda yukarıda tanımlanan pazarlarda bir hakim durum yaratılıp yaratılmadığı, ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilip güçlendirilmediği hususunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Bira Pazarı

Bira pazarında TEKEL'in pazar payı % 1 gibi son derece düşük bir seviyededir. Bu nedenle özelleştirme sonrasında anılan pazarda hakim durum yaratılmasının söz konusu olmayacağı sonucuna varılacaktır.

Şarap Pazarı

Şarap pazarı dikkate alındığında, Tekel'in pazar payı açısından konumu bira pazarındaki gibi ihmal edilebilir düzeyde olmasa dahi, mevcut durumda rekabetçi kaygı yaratacak bir konumda bulunmadığı gözlenmektedir. Nitekim ilgili pazarda TEKEL markalı ürünlerin 2002 yılı itibarıyla pazar payı % 20 düzeyinde iken, görece anlamlı pazar payına sahip başlıca üç rakibinin pazar payı toplamı % 25 seviyesinde, öte yandan küçük pazar paylarına sahip olan yaklaşık 20 kadar üreticinin payı ise % 55 seviyesinde bulunmaktadır. Bu bilgilerin ışığında rekabetçi bir yapıya sahip olan şarap pazarında, halihazırda pazar lideri olmasına karşın, TEKEL'in rekabetçi yapıyı bozacak ölçüde pazar gücüne sahip bulunmadığı, bu nedenle, ortak girişim grubu tarafından devralınmasının, Kanun'un 7 inci maddesi bağlamında bir sakınca doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

Rakı ve Yüksek Alkollü İçecek Pazarı

Yüksek alkollü içkiler ve rakı pazarlarında TEKEL Alkollü İçkiler Müessesesinin blok halinde özelleştirmesi, Kanun'un 7 inci maddesi bağlamında dikkate değer görülmektedir. Zira TEKEL'in pazar payı yüksek alkollü içkiler pazarında % 70, rakı pazarında ise % 100 seviyesindedir. Bu nedenle TEKEL'in, Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması işlemi, potansiyel rekabet koşulları dikkate alınmadığı takdirde, her ne kadar Ortak Girişim Grubunu oluşturan teşebbüsler ilgili ürün pazarlarında faaliyet göstermese de, yeni bir hakim durum yaratan bir işlem olarak yorumlanabilecektir.

Bununla birlikte yatay yoğunlaşmaların sağlıklı bir şekilde tahlil edilmesi, yoğunlaşmanın etkilediği pazarda ne gibi rekabetçi baskıların bulunduğu ortaya konulmasına bağlıdır. Bir piyasada mevcut firmalar, iki tür rekabetçi baskıyla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu baskılardan ilki, piyasada yerleşik firmalardan kaynaklanan fiili rekabet, ikincisi henüz piyasada olmayan, fakat piyasadaki firmaların fiyatları artırması halinde piyasaya girebilecek firmaların yarattığı potansiyel rekabettir. Şüphesiz, firma davranış ve kararları üzerinde etkileri açısından fiili rekabetin büyük önemi bulunmakla birlikte piyasaya girecek potansiyel firmalar da önemli rekabetçi baskılar oluşturacaktır.

Bu çerçevede, TEKEL'in Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması işleminin rakı ve yüksek alkollü içkiler pazarlarında doğuracağı sonuçları potansiyel rekabet koşulları bağlamında değerlendirmek gerekmektedir.

Potansiyel rekabet, ilgili pazarda faaliyette bulunan ve kısa bir zaman aralığı içinde kapasitesini arttırma olanağına sahip olan firmaların ya da ilgili pazarda herhangi bir faaliyeti bulunmamakla birlikte, pazara girmesi muhtemel firmaların yarattığı rekabet olarak tanımlanmaktadır.

Potansiyel rekabetin kaynakları; mevcut rakiplerin kapasitelerini arttırmaları, farklı coğrafi pazarlardan ithalat yapılması, başka bir piyasada faaliyet gösteren firmanın üretimini ilgili pazara yönlendirmesi ve pazara tamamen yeni firmaların girmesi, başlıkları altında değerlendirilebilir.

Rakı ve diğer yüksek alkollü içecek pazarlarının yukarıda sayılan ölçütler bakımından değerlendirilmesi aşağıda yapılmaktadır.

1. Mevcut Rakiplerin Kapasite Arttırmaları

Rakı ve diğer yüksek alkollü içecekler pazarında TEKEL dışında fiilen üretim gerçekleştiren herhangi bir teşebbüs bulunmamaktadır. Bu nedenle kapasite arttırımı vasıtasıyla potansiyel rekabet baskısı yaratılması mümkün görülmemektedir.

2. Farklı Coğrafi Pazarlardan İthalat Yapılması

Coğrafi pazar genişlemesinin en belirgin şekli, aynı malı üreten ancak başka coğrafi bölgelerde faaliyet gösteren firmaların ilgili pazara girmesidir. Farklı coğrafi bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, ilgili pazara en çok doğrudan ihracat vasıtasıyla girmektedirler.

AB Komisyonu ithalat yoluyla yaratılan potansiyel rekabeti değerlendirirken, ilgili pazardaki ithalatın payını ve son yıllardaki bu payın seyrini dikkate almaktadır. Nitekim Komisyon, Eridania/ISI1 davasında yoğunlaşma sonucunda İtalyan şeker piyasasında tarafların toplam pazar payının % 50'yi geçmesine ve yeni girişlerin önünde önemli kamusal engellerin bulunmasına rağmen, özellikle son yıllarda ilgili pazara Almanya ve Fransa'dan yapılan ithalatın artarak devam etmesini gözönüne alarak yoğunlaşmayla herhangi bir pazar gücü yaratılmayacağı sonucuna ulaşmıştır.

¹ Case No.IVM.062.

Farklı coğrafi pazarlardan ithalat yapılması vasıtasıyla potansiyel rekabet yaratılmasının yüksek alkollü içecekler pazarında geçerli olduğu ileri sürülebilir. Zira halihazırda Diageo, Maxxium gibi birçok uluslararası firma yoğun olarak yüksek alkollü içecek ithalatı gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte özellikle yüksek oranlı gümrük vergilerinin görece azalmasıyla birlikte ithalat miktarının artması beklenmektedir.

Bununla birlikte, yukarıda belirtildiği üzere TAPDK'nın bir milyon litrelik fiyatlama eşliğini, ayrı ürünler bazında değil toplam ithal edilen ürün bazında yorumlaması sonucu ithalatçılar fiyatlama serbestisine kavuşmuş, bu sayede viski ve tabii köpüren şaraplar dışındaki yüksek alkollü içeceklerin fiyatlarında % 20-50 arasında bir indirim gerçekleşmiş, buna bağlı olarak ithal ürünlere olan talep artmıştır. Öte yandan bir milyon litrelik eşğin mevzuat gereği yıllar içinde kademeli olarak azaltılmasıyla ithalat olanaklarının artması beklenmektedir. Sonuçta yüksek alkollü içkiler pazarında ithalat imkanlarına bağlı olarak potansiyel rekabet koşullarının varolduğu ileri sürülebilir.

Öte yandan rakı pazarı için yukarıdaki savın geçerli olduğunu ileri sürmek mümkün değildir. Zira rakı yerel nitelikli bir içki hüviyetindedir. Bu nedenle ağırlıklı olarak türk tüketicisi tarafından tüketilmektedir. Sonuç olarak rakı pazarında ithalat imkanlarından kaynaklanan potansiyel rekabet koşulları bulunmamaktadır.

3. Başka Bir Piyasada Faaliyet Gösteren Firmanın Üretimini İlgili Pazara Yönlendirmesi

Ürün genişlemesinin yarattığı potansiyel rekabet, bir firmanın, kısa sürede, fazla bir zorlukla karşılaşmadan ilgili ürünü üretebilecek imkan ve kapasiteye sahip olması durumunda ortaya çıkmaktadır. Ürün genişlemesi genellikle şu şekillerde söz konusu olmaktadır:

- İlgili ürünle yakından alakalı bir mal üreten firmanın, üretimini söz konusu ürüne yönlendirmesi,
- İlgili ürünün tamamlayıcı malını üreten firmanın, üretimini söz konusu ürüne yönlendirmesi,
- Markasız ürün üreten bir firmanın, aynı ürünün markasını üretmesi (tersi durumda olabilir).

AB Komisyonu Henkel/Nobel² davasında ürün genişlemesi durumunu değerlendirmiştir. Bu çerçevede, tarafların faaliyet gösterdiği kişisel bakım ürünleri endüstrisine, özellikle ağız bakım ürünleri üreten firmaların girmesinin kolay olduğu sonucuna varmıştır.

Yüksek alkollü içecekler ve rakı pazarları dikkate alındığında, Türkiye sınırları içinde düşük alkollü içecek üreten teşebbüslerin yanısıra yüksek alkollü içkilerin hammaddesini üreten çok sayıda firmanın varlığı dikkat çekmektedir. Özellikle alkolsüz içecekler üreten ve dağıtım ve pazarlama alanlarında uzmanlaşmış bazı büyük grupların anılan pazarlarda faaliyet göstermeyi planladıkları düşünüldüğünde, ürün genişlemesi vasıtasıyla potansiyel rekabet koşullarının varolduğunu ileri sürmek mümkündür. Bu teşebbüslere; Koç Grubu, Tariş ve Sabancı Grubu örnek verilebilir.

4. Yeni Firmaların Pazara Girmesi

Herhangi bir piyasada iktisadi faaliyeti olmayan bir firmanın, üretim faktörlerine yatırım yaparak ilgili pazara girmesi, yeni giriş olarak tanımlanmaktadır.

AB Komisyonu Costa Crociere/Chargeurs/Accor³ davasında pazara yeni girişlerin olup olmayacağını değerlendirmiştir. Bu çerçevede turistik yat gezileri piyasasının genişleyen ve giriş

² Case No.IV M.186.

³ Case No.IVM.334.

engelleri çok düşük olan bir pazar olması nedeniyle, yeni girişlere açık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İnceleme konusu dosya bakımından değerlendirildiğinde, ELDA gibi (İzmir Ticaret Odası üyesi bir grup teşebbüsün kurmuş olduğu teşebbüs) rakı ve yüksek alkollü içecekler pazarında faaliyet göstermeyi planlayan teşebbüslerin yanısıra, yukarıda belirtildiği gibi, ilgili ürün pazarı ile ilgili alanlarda faaliyet göstermekte olan ya da rakı dışındaki yüksek alkollü içkileri yurtdışında üretmekte olan çok sayıda teşebbüsün varlığı dikkat çekmektedir.

Öte yandan ilgili pazarların yapısı da potansiyel rekabet koşullarına imkan sağlamaktadır. Zira anılan pazarlarda potansiyel rekabeti engelleyecek ölçüde giriş engelleri bulunmadığı gözlenmektedir. Nitekim, ilgili pazarlarda faaliyet göstermek için gerekli yatırım tutarı incelendiğinde, yüksek oranda batık ya da sabit maliyetin söz konusu olmadığı görülmektedir. Örneğin sektör temsilcileri tarafından, 10 milyon litre kapasiteli bir rakı ve votka üretimine imkan veren entegre tesisin yaklaşık 15 milyon ABD Dolarına malolacağı vurgulanmakta, bu ölçekte bir tesisin bir yıl içinde faaliyete geçebileceği ifade edilmektedir. Öte yandan arz ikamesi koşullarının uygun olması nedeniyle, rakı üreten bir tesiste cin, votka gibi diğer yüksek alkollü içecekler pazarında ağırlıklı paya sahip olan malları üretmek mümkündür. Bu unsurların yanısıra pazara girişi engelleyen, ilgili Kanun'daki üretim eşiği dışında, herhangi bir hukuki engel de bulunmamaktadır.

Rakı ve yüksek alkollü içkiler pazarı için geçerli olduğu ileri sürülebilecek bir diğer giriş engeli unsuru, pazarda reklam yasaklarının bulunmasıdır. Bununla birlikte pazarda faaliyet göstermeyi planlayan teşebbüslerin yetkilileri başvuru kapsamında kendileri ile yapılan görüşmeler sırasında, bira ve şarap pazarlarında faaliyet gösteren özel teşebbüslerin uyguladığı yöntemlere benzer bazı pazarlama ve satış yöntemleriyle, reklam yasakları engelini aşılabilirliğini vurgulamışlardır. Örneğin şarap üreticileri, bar, restoran ve café gibi ev dışı pazarlarda yoğun tanıtım kampanyaları düzenlemek suretiyle marka imajı yaratmayı başarmışlardır.

Bu noktada giriş engeli olarak değerlendirilebilecek bir diğer unsur da özellikle rakı pazarında "Yeni Rakı" markasının sahip olduğu marka gücüdür. Yine bu konuyla ilgili yapılan görüşmelerde, rakının homojen bir ürün niteliğinde olması nedeniyle marka imajının sanıldığı ölçüde güçlü olmadığı, etkin bir satış ve pazarlama faaliyeti ile pazarda anlamlı bir pazar payı elde edilebileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak rakı ve yüksek alkollü içecek pazarlarında TEKEL'in yüksek pazar payı bulunmakla birlikte, anılan pazarlarda potansiyel rekabet koşullarının varolduğu, bir diğer ifade ile devralma işlemi sonrasında ortak girişim grubunun pazara giriş yapmayı planlayan ya da kısa bir zaman dilimi sonrasında fiilen pazara girecek olan teşebbüslerin rekabetçi baskısına maruz kalacağı, bu nedenle devralma işlemi sonucunda ilgili pazarlarda hakim konuma gelmesinin beklenmediği düşünülmektedir.

Yapılan tespit ve değerlendirmelerin ışığında, TEKEL Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Nurol Holding A.Ş., Limak İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş., Özaltın İnşaat Ticaret ve Sanayi A.Ş. ve TÜTSAB Tekel Ürünleri Toptan Satıcılar Birliği Ticaret A.Ş. teşebbüsleri tarafından oluşturulan Ortak Girişim Grubu tarafından özelleştirme yoluyla devralınması işleminin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciro ve pazar payı bakımından 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu, rakı ve yüksek alkollü içkiler pazarında potansiyel rekabet koşullarının varolması nedeniyle devralma işlemi sonucunda yeni bir hakim durum yaratılmayacağı veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmeyeceği gerekçesiyle özelleştirme kapsamında bulunan TEKEL Alkollü İçkiler Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması işlemine izin verilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

**ÜMİT ARIKAN, İBRAHİM ARIKAN, EBRU ARIKAN TURGUT VE
EDA ARIKAN TARAFINDAN R.L. LOJİSTİK DAĞITIM KURYE
ANONİM ŞİRKETİ'NİN % 75 HİSSESİNİN DEVRALINMASI İŞLEMİNE
İLİŞKİN REKABET KURULU KARARI**

Rekabet Kurumu kayıtlarına 18.09.2003 tarihinde intikal eden bildirimde; Ümit ARIKAN, İbrahim ARIKAN, Ebru ARIKAN TURGUT ve Eda ARIKAN tarafından R.L. Lojistik Dağıtım Kurye Anonim Şirketi'nin % 75 oranındaki hisselerinin (her bir alıcı % 18,75 oranında olmak üzere), şirketin % 93,5 hissesine sahip olan Celal DOLUEL'den devralınması işlemine izin talebinde bulunulmuştur. İşlemin devralan tarafında yer alan şahıslar Arıkanlı Holding A.Ş.'nin ortakları olup, aynı ekonomik birlik içinde yer almakta; bununla birlikte devralınan teşebbüsle aynı ilgili hizmet pazarlarında faaliyet gösteren Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. ve Yurtiçi Lojistik ve Kargo Hizmetleri Ltd. Şti. ünvanlı teşebbüslerin de kontrollerini ellerinde bulundurmaktadırlar.

İşlemin 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir devralma işlemi olduğu belirlenmiştir. Yapılan incelemede ilgili ürün/hizmet pazarları; "kargo taşımacılığı pazarı" ve "lojistik hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmıştır. İlgili hizmetlerin etkili olduğu coğrafi pazar ise, hizmetlerin herhangi bir bölgeyle sınırlı olmaksızın tüm Türkiye'de veriliyor olması dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

Bildirim konusu devralma işleminin pazarlarda meydana getireceği etkinin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi bakımından tarafların pazar payları ve pazarların yapıları incelenmiştir. Kargo taşımacılığı pazarına ilişkin olarak; pazarın giriş engelleri bulunmayan, büyüyen bir pazar olması, pazarda yoğun bir rekabetin bulunması, uluslararası kargo taşıma pazarında faaliyet gösteren finans gücü yüksek bazı teşebbüslerin pazara yeni girmiş olmaları ve muhtemelen pazar paylarının dağılımını değiştirecek olmaları, halihazırda pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin yurt çapında ağlarının bulunması ve pazardaki varlıklarını geliştirme imkanlarına sahip bulunmaları hususları da dikkate alınarak tarafların pazar paylarının tek bir teşebbüsün ilgili hizmet pazarında hakim duruma geleceğine ya da varolan hakim durumunu güçlendireceğine işaret etmediği değerlendirilmiştir.

Lojistik hizmetleri pazarına ilişkin olarak da, pazarın çok sayıda birbirine yakın güçte teşebbüsün faaliyet gösterdiği ve hızla büyüyen bir pazar olması, tarafların pazar paylarının oldukça düşük olması, lojistik hizmetinin farklı pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslere sunulan bir ara mal niteliğinde olması, dolayısıyla alıcı konumunda genel itibarıyla pazarlık gücü bulunan, çoğu zaman kendi taşıma ve depolama sistemini kurma imkanına sahip teşebbüslerin bulunması gibi hususlar dikkate alınarak, işlem sonucunda anılan pazarda da bir hakim durumun yaratılması ya da varolan bir hakim durumun güçlendirilmesinin muhtemel olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Devralma işlemi 04.03.2003 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, işleme ilişkin izin başvurusu Rekabet Kurumu'na 06.08.2003 tarihinde yapılmıştır. Tarafların, bildirim geç yapılmasını mazur gösterecek bir gerekçelerinin bulunmadığı da göz önüne alınarak, taraflara, izne tabi bir devralma işlemini süresi içinde bildirmedikleri ve izin almaksızın gerçekleştirdikleri için, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi birinci fıkrası (c) bendi hükmü ve 2003/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği uyarınca, adı geçen şahısların her birine ayrı ayrı olmak üzere, 2.311.902.000 TL idari para cezası uygulanması gerektiği neticesine varılmıştır.

Sonuç olarak, taraflara yukarıda anılan idari para cezasının uygulanmasına ve devir işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.

Üçüncü Bölüm

◆ 2003 YILINDA YÜRÜTÜLEN DİĞER ÇALIŞMALAR

3.1. MEVZUAT ÇALIŞMALARI

3.1.1. 4971 Sayılı “Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” (15.08.2003 tarih ve 25200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

4971 sayılı Kanun’un 25 inci maddesinin (A) fıkrası ile 4054 sayılı Kanun’un 15 inci maddesinin sonuna bir fıkra eklenmiştir. Bu düzenleme ile, yerinde inceleme sırasında kullanılacak yetkiler açıklığa kavuşturulmuş; yerinde incelemenin yapılmasına yönelik engellerin giderilmesi için mahkeme kararıyla yerinde inceleme yapabilme imkanı getirilmiştir.

Söz konusu maddenin (B) fıkrası ile, 4054 sayılı Kanun’un 39 uncu maddesinin (b) bendi ile maddenin son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan bu hükümler uyarınca, Kurum tarafından verilen idari para cezalarının % 75’inin Hazineye % 25’inin ise Kurum’a gelir olarak kaydedilmesi, Kanun’un muhatapları teşebbüsler ve özellikle uluslararası platformlarda yabancı kurum ve kuruluşlar tarafından sıkça eleştirilmiş; bu düzenlemenin, Kurum’u bir menfaat çatışmasına iteceği ve kararlarındaki tarafsızlığı zedeleyeceği ifade edilmiştir. Bu eleştirilere konu olan hükümlerin kaldırılması neticesinde, kamu vicdanında rahatsızlık uyandırma ve idarenin hesap verebilirliğine gölge düşürme ihtimali bulunan anılan uygulamaya son verilmiş ve para cezalarının tamamının Hazineye irat kaydedilmesi sağlanmıştır.

Maddenin (C) fıkrası ile, 4054 sayılı Kanun’un 53 üncü maddesinde yer alan ve Kurul kararlarının ne zaman yayımlanacağına ilişkin tereddütlere neden olan ibare çıkarılmıştır. Bu ibarenin çıkması ile Kurul’un gerekçeli kararları yargısal kesinleşme beklenmeksizin Resmi Gazete’de yayımlanabilmektedir.

Maddenin (D) fıkrası ile, 4054 sayılı Kanun’un 55 inci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Anılan maddenin ikinci fıkrası, para cezalarının Kurul kararı kesinleşmeden tahsil edilemeyeceğini öngörmekteydi. Buradaki kesinleşmeden yargısal kesinleşmenin kastediliyor olması nedeniyle, Kurul’ca verilen para cezaları, ya süresi içinde aleyhine yargı yoluna başvurulmaması ya da yargı yoluna başvurulması halinde yargının Kurul kararını onaması ile kesinleşebilmekte ve ancak bu durumda tahsil edilebilmekteydi. 55 incimaddedeki bu düzenleme, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’ndaki “itirazın yürütmeyi durdurmayacağı”na ilişkin genel prensip ile de çelişmekteydi.

Kurul kararlarının iptali talebiyle açılan davaların yargının iş yükü nedeniyle kısa sürelerde sonuçlandırılmadığı bilinmektedir. Bu nedenle, 55 inci maddede söz konusu değişiklik yapılmadan önce, rekabet ihlali nedeniyle hakkında para cezası uygulanan teşebbüslerin yargı yoluna başvurusu, yargıda geçen iki, üç yıllık süre içerisinde para değerindeki azalma nedeniyle Kanun’un öngördüğü yaptırım gücünün önemli ölçüde zayıflamasına neden olmaktadır. Bahse konu maddede yapılan değişiklik ile hem bu durumun önüne geçilmiş hem de buradaki düzenleme 2577 sayılı Kanun’un 27 inci maddesi ile uyumlu hale getirilmiştir.

3.1.2. 2003/1 Sayılı “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2003 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ” (25.02.2003 tarih ve 25031 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 16 ve 17 inci maddelerinde düzenlenmiş olan idari para cezaları, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 28.07.1999 tarih ve 4421 sayılı Kanun ile değişik Ek 2 nci maddesindeki usule göre 08.12.2002 tarih ve 24957 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 310 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde tespit edilen 2002 yılı

için yeniden değerlendirme oranı olan % 59,0 (ellidokuz virgöl sıfır) artış esas alınarak, 01.01.2003'den 31.12.2003 tarihine kadar geçerli olmak üzere Tebliğ'de düzenlenen şekilde yükseltilmiştir.

**3.1.3. “2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı”
(30.06.2003 tarih ve 03-46/540-M sayılı karar, 09.08.2003 tarih ve 25194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)**

Teşebbüslerin üretim ve dağıtım sürecini en iyi şekilde kurmalarını ve bunun sonucu olarak genellikle pazarda markalararası rekabetin artmasını sağlayan dikey anlaşmalar, belirli koşulları sağlamaları halinde, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4 üncü maddesindeki yasaklamadan muaf tutulması gereken anlaşma gruplarının başında gelmektedir. Nitekim, Rekabet Kurulu, 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği, 1997/4 sayılı Tek Elden Satın Alma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği, 1998/7 sayılı Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ve 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyet Tebliği ile, söz konusu Tebliğlerde öngörülen şartları sağlayan dikey anlaşmaları Kanun’un 4 üncü maddesinin uygulanmasından grup olarak muaf tutmuştur. söz konusugrup muafiyeti tebliğlerinin -oldukça ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş olmalarına rağmen- dikey anlaşmalardan sınırlı bir kısmını kapsamış oldukları geçtiğimiz dönemdeki uygulamalar neticesinde tespit edilmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, Rekabet Kurulu, 1998/3 sayılı Tebliğ hariç olmak üzere yukarıda sayılan diğer üç grup muafiyetinin yerine geçen ve daha da önemlisi kapsamı çok daha geniş olan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’ni çıkarmıştır. Bu kılavuzun yayınlanmasındaki amaç, Tebliğ’in uygulanmasında Kurul’ca gözönünde bulundurulacak hususları olabildiğince açıklıkla belirtmek ve böylece Tebliğ’in teşebbüslerce yorumlanmasında doğabilecek belirsizlikleri en aza indirmektir.

**3.1.4. 2003/2 Sayılı “Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”
(27.08.2003 tarih ve 25212 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)**

Araştırma ve geliştirme (AR-GE) çalışmalarını ve AR-GE sonuçlarının birden fazla teşebbüsün katılımı ile ortaklaşa kullanılmasını konu edinen anlaşmalar, çoğu zaman taraflar arasında teknik bilginin yayılma hızını arttırmakta; aynı yöndeki AR-GE çalışmalarının çakışmasını önlemekte ve birbirini tamamlayan teknik bilgilerin karşılıklı değişimi yoluyla yeni gelişmelere yol açmaktadır. Bu tür anlaşmaların teknolojik ve ekonomik gelişmeye katkısı, özellikle yeni ürünlerin piyasaya sunulması ve geliştirilmiş üretim tekniklerinin uygulanması söz konusu olduğunda ortaya çıkmaktadır. AR-GE' nin yaygınlaşması ve etkinliği sayesinde, yeni ya da geliştirilmiş ürün veya hizmetlerin pazara girişi ve/veya yeni ya da geliştirilmiş üretim teknikleri sonucu ortaya çıkan fiyat düşüşleri yoluyla tüketicilerin fayda sağlayacağı umulmaktadır. Taraflar ve tüketiciler açısından beklenen yararın elde edilebilmesi, kimi zaman bazı rekabet sınırlamaları ile mümkün olabilmektedir. Ancak, rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması, hedeflenen amaçların elde edilebilmesi ve ekonomik etkinliğin sürdürülebilmesi bakımından önemli bir koşuldur. Bu nedenle, söz konusu anlaşmalarda rekabet kurallarının ihlali anlamına gelebilecek nitelikteki sınırlamaların belirlenmesi gerekmektedir.

Bu Tebliğ ile -rekabetin etkin bir şekilde korunmasının yanısıra- AR-GE konusunda işbirliğine giden teşebbüslerin hukuki bakımdan tereddütlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçların gerçekleştirilmesine yönelik uygulamalarda ve düzenlemelerde mümkün olduğunca basit bir idari denetimin ve net bir yasal çerçevenin sağlanması önem kazanmaktadır. Bu nedenle, bu Tebliğ’de, makul görülen rekabet sınırlamalarının da yer alması yaklaşımı yerine, yalnızca, teşebbüslerin grup muafiyetinden yararlanabilmesi için gerekli önkoşullara ve anlaşmayı grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaracak rekabet sınırlamalarına yer verilmesi yaklaşımı benimsenmiştir. Bu şekilde, belirli konularda işbirliğine giden bazı teşebbüslerce grup muafiyeti kapsamındaki

rekabet sınırlamalarına ilişkin hükümlerin anlaşmada bulunması gereken unsurlar olarak değerlendirilmesinin ve böylece zaman zaman anlaşmalarda taraflarca gerek duyulandan daha fazla rekabeti sınırlayıcı yükümlülükler yer verilmesinin önüne geçilmesi kısmen mümkün olabilecektir. Rekabet hukuku bakımından makul görülemeyecek sınırlamaların belirlenerek, işbirliğine yönelik diğer düzenlemelerde teşebbüslere serbestlik tanınması, teşebbüsler arası anlaşmaların ilgili pazarda yaratacağı iktisadi etkilerinin değerlendirilmesine öncelik ve ağırlık verilmesine yönündeki son dönemde benimsenen yaklaşıma da uygun düşmektedir.

3.1.5. 2003/3 Sayılı “2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ” (18.09.2003 tarih ve 25233 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

14.07.2002 tarih ve 24815 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin madde 5/a hükmüne göre alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyeti kapsamı dışında bırakılmıştır.

Aynı maddenin ikinci paragrafında ise bu duruma istisna getirilerek, “...Ancak alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetini gerçekleştirebilmesi için gerekli yatırım tutarının % 35’den az olmamak kaydıyla bir kısmının sağlayıcı tarafından karşılanması halinde, alıcıya getirilecek rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi, beş yılı aşan kısmı sadece bu yatırımın yapıldığı tesiste yürütülecek faaliyetle sınırlı kalmak kaydıyla, on yıla kadar olabilir...” denilmektedir.

Rekabet otoriteleri için dikey anlaşmaların -özellikle akaryakıt dağıtımına ilişkin olanların- süresi, gündemden düşmeyen, önemli bir konudur. Bu bağlamda yukarıda anılan hüküm gereğince, “yatırımın % 35’i istisna” hükmünün 2002/2 sayılı Tebliğ’de yer almasının gerekçesi;

- Bazı sektörlerde (esas itibariyle akaryakıt dağıtım sektörünün hedef alındığını söylemek yanlış olmayacaktır) faaliyetin gerektireceği alana sağlayıcıların da yatırım yapmakta oldukları,
- Bu yatırımların geri dönüşümlerinin sağlanması için 5 yıllık sürenin yeterli olmayabileceği,
- Belli bir kriterle, bu türden uzun süreli anlaşmaların gerekli olduğu yerlerin tespit edilerek, buralarda yapılan anlaşmalarda rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 10 yıla uzatılması olarak özetlenebilir.

Ancak, kısa süreli uygulama göstermiştir ki, her ne kadar 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5 inci maddesinin ilk fıkrasında rekabet etmeme yükümlülükleri 5 yıllı sınırlandırılrsa da, daha sonraki paragrafta getirilen yatırımın %35’i istisnai hükmü, isteyen teşebbüslerin bir anlamda Tebliğ’in açığından yararlanarak 10 yıl süreli rekabet etmeme yükümlülüğü içeren anlaşma yapmalarını olanaklı hale getirmektedir. Böyle bir uygulamanın Kanun’un 5 inci maddesi kapsamında bireysel olarak dahi muafiyet alamayacak sözleşmelerin grup muafiyeti kapsamına alınmasını ve bildirimini dahi gereksiz hale getirmiştir.

Tebliğin 5 inci maddesinin (a) bendinde yer alan “yatırımın % 35’i istisna” kriteri, getiriliş amacına uygun kriter olmadığı gibi, hesaplanması da oldukça zor ve zaman zaman imkansız olan, belirsizlik yaratan, grup muafiyeti kavramına ve bunun da ötesinde Kanun’un 4 ve 5 inci maddelerine aykırı durumlar ortaya çıkarabilen bir yapıya sahiptir. Bu nedenle 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin 5 inci maddesinin (a) bendinin 2 inci paragrafı, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Rekabet etmeme yükümlülüğünün yukarıda belirtilen süreyi aşacak şekilde zimnen yenilenebileceğinin kararlaştırılması halinde, rekabet etmeme yükümlülüğü belirsiz süreli sayılır."

Henüz yeni çıkmış bir Tebliğ’de yer alan bir hükmün, yine Kurul kararı ile ortadan kaldırılmasının, hukuki güven sorunu yaratacağı söylenirse bile, Tebliğ’in mevcut halinde ısrar edilmesi, ileride daha büyük hukuksal kargaşalara ve olumsuzluklara yol açabilecektir.

3.1.6. “2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararının Değiştirilmesine Dair Karar” (25.12.2003 tarih ve 03-83/1009-M sayılı karar, 07.01.2004 tarih ve 25339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

18.09.2003 tarih ve 25233 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2003/3 sayılı “2002/2 Sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ” ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin “Rekabet Etmeme Yükümlülüğü”ne ilişkin 5 inci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik uyarınca, alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetini gerçekleştirebilmesi için gerekli yatırım tutarının % 35’den az olmamak kaydıyla bir kısmının sağlayıcı tarafından karşılanması durumunda, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün en fazla on yıla kadar uzatılabileceği yönündeki düzenleme kaldırılmıştır. Dolayısıyla, bundan böyle, söz konusu yatırım tutarının % 35 veya daha fazlasını sağlayıcı karşılasa dahi, alıcıya en fazla beş yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilebileceği yönündeki genel düzenleme uygulanacaktır.

2002/2 sayılı Tebliğ’de yapılan bu değişiklik, söz konusu Tebliğ’in açıklanmasına ilişkin olarak 09.08.2003 tarihli ve 25194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan “2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı”nda da birtakım değişikliklerin yapılmasını gerekli kılmıştır.

3.2. GÖRÜŞLER

Bu bölümde 4054 sayılı Kanun'un 27 nci maddesi (g) bendi ve 30 uncu maddesi (f) bendi çerçevesinde çeşitli kurum ve kuruluşlara, uygulama ya da mevzuat değişiklikleri konularında 2003 yılı içerisinde gönderilen görüşlerden örnekler verilmiştir.

3.2.1. Kamu Kaynaklarının Bankacılık Sektöründe Değerlendirilmesi

Türkiye Bankalar Birliği tarafından Rekabet Kurumu'na yapılan başvuruda; 1999 yılında çıkarılan yeni Bankalar Kanunu ve bu kanunda gerçekleştirilen değişikliklerle kamu bankaları ile özel bankalar arasındaki farklılıkların kaldırıldığı, ancak bütçe kanunlarında getirilen hükümlerle kamu kurum ve kuruluşlarının paralarını yatıracakları bankaların seçimine müdahale edilmesinin serbest rekabet ilkesi ile çelişmesinin yanı sıra Anayasanın "Kanun Önünde Eşitlik" ilkesine, "Hukukun Temel Prensiplerine" ve "Hukuk Devleti" fikrine aykırı olduğu aktarılmıştır. Piyasa mekanizması içerisinde bankacılık sisteminin kaynakların toplanmasında ve kullanılmasında gösterebileceği etkinliğin kaynak akışkanlığını önleyici bu tür müdahalelerle bozulacağı, reform aşamasındaki banka sisteminde ciddi olumsuzluklara yol açacağı belirtilmiştir.

Türkiye Bankalar Birliği tarafından, bankalar arasında rekabet eşitliğinin korunması, Anayasaya, hukukun temel prensiplerine ve ekonominin gerçeklerine uygunluğun sağlanması amacıyla, genel bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler, özel idareler ve belediyelere ait hesapların T.C. Merkez Bankası'na aktarılmasında mevduat toplayan tüm bankaların aracılık etmesi, bu kurumlar dışındaki kamu kurumları ve özel tüzel kurumların paralarının tüm mevduat bankalarına yatırılabilmesine imkan verecek yasal düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

TBB başvurusunda belirtilen yasa düzenlemelerinde getirilen hükümler ve bu hükme dayalı uygulamalar, kamu kaynaklarının bankacılık sistemine girişinde getirdiği sınırlayıcı ve ayrımcı hükümler nedeniyle serbest rekabet ilkeleri ile bağdaşmamakta, aynı şartlar içerisinde faaliyet göstermesi gereken bankalar arasında ayrımcı uygulama anlamına gelmektedir. Aynı şekilde kaynaklarını serbest piyasa şartları ile sistem içerisinde değerlendirmek ve faaliyet yürütmek durumunda olan kamu iktisadi teşebbüsleri, bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmelerinin faaliyetlerinin sınırlandırılıyor olması da, bu işletmelerin faaliyette bulunduğu sektördeki rekabet şartlarını bozucu nitelik arz etmektedir. Bu bağlamda TBB tarafından belirtilen kamu haznedarlığının tüm bankalar tarafından yürütülmesi gerektiği iddiası, rekabet politikası bakımından haklılık taşımaktadır. Kamu kurumlarının kaynaklarının ne şekilde sisteme dahil edileceği hususunda politika belirlenmesinin siyasi bir tercih olacağı kabulü halinde dahi, bu tercihin rekabet politikası açısından doğrulanabilmesi tüm aktörlere eşit bir uygulama içermesi halinde mümkün olabilecektir.

Belirtilen mevzuat düzenlemeleri hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca, Devletin yasa ve diğer mevzuatla veya yürütme organı olan Bakanlar Kurulu kararları ile rekabeti bozucu uygulamalarda bulunması halinde Rekabet Kurulu'nun, Kanun'un 27 nci maddesinin (g) bendi uyarınca ilgili mevzuatta değişiklik yapılmasını bildirme görevi bulunmaktadır. Konu 15.05.2003 tarih ve 03-32/404-176 sayılı Rekabet Kurulu toplantısında görüşülmüş olup; Bütçe Kanunu ve diğer ilgili mevzuatlardaki benzer nitelikli hükümlerin de kaldırılmasını teminen, Bankalar Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklikte; muhtelif kanunlarda yer alan çeşitli kurumların paralarının devlet bankalarında toplanması şeklindeki hükümlerin kaldırılmasına yönelik bir düzenleme yapılması hususunun ilgili Bakanlık kanalıyla yetkili mercilere iletilmesinin piyasadaki rekabetin tesisine katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

3.2.2. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu Tasarısı Taslağı ve Genel Gerekeğesi

T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼đ¼ tarafından ‘‘T¼rkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu Tasarısı Taslağı’’ ve ‘‘Genel Gerekeğesi’’ hakkında Kurumumuz g¼r¼ř¼ talep edilmiştir.

İnceleme konusu kanun tasarısının 12 nci maddesi odaların g¼revlerini d¼zenlemektedir. Bu maddenin (1) bendinde: ‘‘Esas ve usulleri bakanlıkça çıkarılacak y¼netmeliđe uygun olarak gerektiği hallerde fiyat tarifesi tespit etmek ve onaylamak.’’ ifadesi yer almaktadır. Anılan madde ile ticaret ve sanayi odaları ile ticaret odaları ve sanayi odalarına fiyat tespit etme yetkisi verildiği g¼r¼lmektedir. Oysa 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un ‘‘Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar’’ başlıklı 4 ¼nc¼ maddesi ikinci fıkrası (a) bendinde yer alan ¼rneđe g¼re: ‘‘Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her t¼rl¼ alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,’’ anılan madde yasağı kapsamındadır. Bir başka deyişle, meslek kuruluşlarının fiyat tarifesi hazırlaması, tespit etmesi ya da onaylaması ilgili pazardaki rekabetin ortadan kalkmasına yol açacak nitelikte bir uygulamadır ve bu bakımdan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile açık bir çelişki halindedir. Bu çerçevede vurgulanması gereken bir diğer husus, odaca tespit edilen ya da onaylanan tarifeler ile belirlenen fiyatların asgari, azami ya da sabit fiyat olarak uygulanmasının, uygulamanın rekabeti kısıtlayıcı niteliğini ortadan kaldırmayacak olduğudur. Dolayısıyla, 12 nci maddenin (1) bendinin ikamesiz olarak taslaktan çıkarılmasının yerinde olacağı d¼ř¼n¼lmektedir.

Bu kapsamda değinilmesi gereken bir diğer husus, halihazırda Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları fiyat belirlemedikleri için bazı tacirlerin esnaf odalarına ¼ye oldukları ve b¼y¼ce esnaf odaları tarafından tespit edilen azami fiyatları g¼sterir tarifeleri uyguladıklarıdır. Esnaf odalarına tanınan azami fiyat tespit etme ayrıcalığının temelinde, esnaf faaliyetinin istihdam ¼zerindeki etkisi ve esnafın sosyal dokudaki yerlerinin korunmak istenmesi yatmaktadır. Tacirin, esnaf için belirlenen tarifeleri uygulaması bir yandan bu uygulamayı gerçekleştiren tacirler arasında rekabeti bozarak 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal teşkil etmekte, diğer yandan da başta ¼retim ¼leđi ve maliyet yapısı olmak ¼zere pek çok bakımdan tacire g¼re dezavantajlı olan esnafın varlığını korumasını ve faaliyetini s¼rd¼rmesini zorlaştırmaktadır. Bu hususlar dikkate alınarak, inceleme konusu Kanun tasarısına tacirlerin, esnaf odalarına ¼ye olmalarının ¼n¼ne geçilmesi için madde eklenmesinin yerinde olacağı d¼ř¼n¼lmektedir.

Aynı maddenin (b) bendi odalara ‘‘...¼yelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak,...’’ ve (c) bendi ‘‘Ticaret ve sanayiye ait her t¼rl¼ incelemeleri yapmak, b¼lgeleri içindeki iktisadi, ticari ve sanayi faaliyetlere ait istatistik ve endeksleri tutmak, başlıca maddelerin piyasa fiyatlarını takip ve kaydetmek ve bunları uygun vasıtalarla yaymak.’’ g¼revlerini y¼klemektedir. Odalara y¼klenen bu g¼revlerin meslek kuruluşlarının yerine getirmesi beklenen başlıca g¼revlerden oldukları ve bu şekilde ekonomik hayat ve kamu idaresi bakımından ¼nemli bir hizmetin yerine getirildiği bir gerçektir. Diğer yandan, teřebb¼s faaliyetlerine ilişkin bir takım bilgilerin pazarda faaliyet g¼steren b¼t¼n teřebb¼sler için kolaylıkla ulaşılabilir olması bazı pazar yapılarında rekabetin kısıtlanmasına yol açacak uygulamaları kolaylaştırmakta hatta bu t¼r uygulamaların bir koşulu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum ¼zellikle homojen ¼r¼nlerin arz edildiği dar oligopol pazarları için s¼z konusudur. Bu t¼r pazarlarda teřebb¼slerin rakiplerine ait ¼retim kapasitesi, ¼retim miktarı, ¼retim maliyetleri ve satış fiyatı gibi bilgilere ilişkin g¼ncel ve ayrıntılı bilgilere sahip olmaları, pazarda rekabeti kısıtlayıcı uyumlu eylemleri m¼mk¼n kılmakta ayrıca olası rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların uygulanmasına ilişkin denetimleri kolaylaştırarak bu

tür anlaşmaların yapılması için zemin hazırlamaktadır. Diğer yandan, anılan yapısal özellikleri göstermeyen pazarlar için yukarıda sayılan bilgilerin teşebbüsler için ulaşılabilir olması, pazarın şeffaflığını arttırarak müteşebbislerin rekabetçi davranışlarını planlamalarını ve etkilerini

3.2.3. 4490 Sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

izlemelerini kolaylaştırarak rekabeti arttırıcı bir etki yaratmaktadır. Bu husus da dikkate alınarak anılan maddelerde bir değişiklik yapılmasına gerek olmadığı ancak maddelerin uygulanmasına Rekabet Kurumu tarafından somut olay temelinde itiraz edilebileceğinin vurgulanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Kanun tasarısının 12 nci maddesinin (u) bendinde: “Yurtiçi ve yurtdışı fuarları programlamak, yapılan müracaatları değerlendirip Birlik onayı ile yerine getirmek ve/veya izin vermek,” ifadesi yer almaktadır. Özellikle fuarların düzenlemesi alanında uzmanlaşmış teşebbüsler bulunduğu bilinmektedir. Bu teşebbüsler, serbest pazar şartlarında faaliyet göstermektedir. Fuar düzenlenmesi hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları ve Sanayi Odaları tarafından ayrımcılık yapılması, bu pazardaki rekabeti kısıtlayabilecektir, zira anılan odalar, bir ilçe, il ya da bölgedeki tüm tüccar ve sanayiciyi bünyesinde barındırmaktadır. Bu bakımdan, fuar organizasyonunun uzman bir teşebbüse devredileceği durumlarda, talip teşebbüsler aleyhine olası bir rekabet kısıtlamasının engellenmesi için fuarların hazırlanmasının oda tarafından belirlenen kalite şartlarında en düşük fiyat ya da en yüksek gelir gibi nesnel kriterlere dayanılarak belirlenecek teşebbüslere ihale edilmesi yerinde olacaktır. İnceleme konusu maddeye bu yönde bir hüküm eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı tarafından “4490 Sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu İle 491 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı” hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

Kanun Tasarısının incelenmesi sonucunda, amacının, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı balıkçı gemileri dahil ticaret gemileri ile turizm şirketleri envanterlerinde kayıtlı ticari yatların temin ve işletilmesinde kolaylık sağlamak amacıyla çıkarılmış olan 16.12.1999 tarihli 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un uygulamasından, Kanunun amacına aykırı bazı sonuçların ortaya çıktığının ve daha sonra yürürlüğe konulan mevzuat değişiklikleri ile bazı çelişkili durumlar meydana geldiğinin tespit edilmiş olması nedeniyle değişiklik yapılması ihtiyacı olduğu anlaşılmıştır.

Kanun Tasarısının maddeleri bu amaç doğrultusunda yatın tanımı, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilere uygulanacak vergi ve istisnalar, harçlar ve yabancı uyruklu gemi adamı çalıştırma ile ilgili düzenlemelerden ibaret olup, 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilecek nitelikte değildir. Bu nedenle ilgili Kanunun bu haliyle çıkarılmasında 4054 sayılı Kanun açısından herhangi bir sakınca olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

3.2.4. Devlet Yardımlarının Çerçevesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından "Devlet Yardımlarının Çerçevesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı" hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

1) Tasarının 2'nci maddesinde devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi için Devlet Planlama Müsteşarlığı (DPT) bünyesinde Devlet Yardımları Genel Müdürlüğü adı altında bir birim görülmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Avrupa Birliği'ne (AB) aday tüm ülkelerdeki devlet yardımlarının denetiminden sorumlu birimlerinin uygulamaya konulacak yardımlar hakkında bağımsız görüş bildirebilme yeteneğini haiz olmaları gerekmektedir. Bu durum, AB'nin 2001 yılında yayımlanan 31. Rekabet Politikası Raporu'nda açıkça ifade edilmiştir. Nitekim, Türkiye'nin devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi konusunda AB'ye taahhüdü de aynı gerekçeyle bu yöndedir. Bu görüş, dayanağını, izleme ve denetlemekle görevli kuruluşun uygulayıcı kuruluşlardan bağımsız olması prensibinden almaktadır. Tasarıda öngörülen konuya ilişkin DPT Müsteşarlığı bünyesinde bir birim oluşturulmasının, bu Müsteşarlığımızın, Tasarıda yer aldığı şekliyle devlet yardımlarına ilişkin politikayı da belirliyor olması nedeniyle yukarıda anlatılan temel prensibe esastan aykırı olduğu ve AB üyeliği müzakerelerinde Türkiye'nin konumunu zayıflatacağı düşünülmektedir.

Öte yandan, devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi bir ülkedeki rekabet ortamının sağlıklı biçimde işlemesi amaçlanarak yürütülen bir çalışmadır ve rekabet politikasının bir parçasıdır. AB'ye girmeye aday ülkelerden çoğunda bu görevin ülke rekabet otoritelerine verilmesi de bu nedendir. Daha önemlisi, AB üyesi ülkelerdeki devlet yardımlarının Birlik adına denetlenmesi de yine aynı nedenle AB Komisyonu'nun Rekabet Genel Müdürlüğü (Competition DG) tarafından yürütülmektedir.

Bilindiği gibi, Türkiye'de rekabet hukukunun geçmişi, Rekabet Kurumu'nun geçmişiyle örtüşmekte ve rekabet hukuku konusunda eğitim görüp deneyim kazanmış uzmanlar Rekabet Kurumu'nda istihdam edilmektedir. Bu noktaya da ancak altı yıllık ve çok yoğun çabalar içeren bir süreç sonunda gelinebilmiştir.

Devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi için yeni bir kurum/birim ile yeni kadro oluşturulması en iyi olasılıkla benzer bir süreci gerektirecektir. Buna karşılık, söz konusu izleme ve denetleme görevi AB'ye tam üyeliğin gerçekleşmesiyle birlikte zorunlu olmaktan çıkacaktır. Dolayısıyla, kısa, hatta Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin tam üyelik görüşmelerinin başlamasını erkene çekmek doğrultusunda son zamanlarda yaptığı girişimlerden sonuç alınabilirse, çok kısa olabilecek bir süre için yeni bir kurum/birim oluşturup, sonra onu personeliyle birlikte tasfiye etmeye çalışmanın zaman ve kaynak bakımından büyük bir savurganlık olacağı açıktır.

Rekabet Kurumu ise mevcut uzman kadrosu ile öngörülen görevleri yapabilecek yeterliliktedir.

Bu çerçevede, devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi görevinin DPT Müsteşarlığı bünyesinde oluşturulacak yeni bir birime verilmesi yerine, Rekabet Kurumu'na verilmesi gerektiği, dolayısıyla Tasarı metninde "DPT Müsteşarlığı" veya "Müsteşarlık" şeklinde geçen ibarelerin yerine "Rekabet Kurumu" ibaresinin konulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

2) Türkiye açısından önem taşıyan hayvancılık sektörüne mümkünse, "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1'inci maddenin ikinci fıkrasında yer verilmesi, eğer bu mümkün görülmezse, madde metninde geçen "tarım" sözcüğünün hayvancılığı da kapsar biçimde anlaşılması gerektiğine madde gerekçesinde yer verilmesi uygun olacaktır.

3) Tasarının "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendindeki devlet yardımı tanımında verilen devlet yardımı örneklerinin tahdidi olmadığını ifade eden bir ibare eklenmesi ve bildirilmesi gereken ve karar alınıncaya kadar uygulamaya konulamayacak "yeni yardım"ları da kapsayacak şekilde kaleme alınması ve (k) bendindeki Teşebbüs tanımının "Hukuki statüsü ve finansman şekline bakılmaksızın piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden tüm birimler" olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

4) 11 inci maddenin son cümlesinde süre uzatımına ilişkin bir sınır belirlenmesi uygun olacaktır.

5) 12 nci maddede yer alan süre uzatımı kararındaki yardım verenin rolünün kaldırılması yerinde olacaktır.

6) 20 nci maddenin ilk cümlesinin "Bir yardımın suiistimal edilmesinin, rekabeti bozduğu veya bozma tehdidi yarattığının tespit edilmesi halinde, kanuna aykırı yardıma uygulanan hükümler aynen uygulanır." şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

7) 10 uncu maddenin (a) bendi uyarınca alınan kararlar, 12 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan araştırmanın sona erdirilmesi kararı, 10 uncu maddenin (c) bendi uyarınca yardımın uygulamaya konulması ve 13 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca araştırmanın sona erdirilmesi hallerinin Resmi Gazetede yayımlanmasına ilişkin düzenleme yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

3.2.5. 28 Ağustos 2001 Tarih ve 24507 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren Tarife Yönetmeliği Kapsamında Hazırlanan Türk Telekomünikasyon A.Ş. nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Tavan Fiyat Yöntemi ile Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ Taslağı

Telekomünikasyon Kurumu tarafından “Tarife Yönetmeliği” kapsamında hazırlanan “Türk Telekomünikasyon A.Ş.’nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Tavan Fiyat Yöntemi ile Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ Taslağı” hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

1) Mevcut Düzenleme ve Taslak Metin

Türk Telekomünikasyon A.Ş.’in (TTAŞ) tarifeleri, 11.01.2002 tarih ve 24637 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürürlüğü sağlanan “Türk Telekomünikasyon A.Ş. Tarifelerine Tavan Fiyat Yönteminin Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ” (Tebliğ) ile düzenlenmektedir.

Bu Tebliğ’de TTAŞ’ın fiyatları düzenlenen hizmetleri A ve B sepetleri olarak ikiye ayrılmıştır. A sepetinde sabit telefon hatları üzerinden sunulan hizmetler (PSTN ve ISDN), B sepetinde ise kiralık sayısal hatlar konu edilmektedir.

Taslak metninde ise A, B ve C hizmet sepetleri yeniden tanımlanmaktadır. Buna göre, A sepeti; sabit telefon hatlarının (PSTN ve ISDN) bağlantı ve nakil hizmetlerini,

B sepeti; bu hatların aylık sabit ücretleri (PSTN) ile aylık kira ücretlerini (ISDN),

C sepeti ise; bu hatlar aracılığıyla yapılan arama hizmetlerini kapsamaktadır.

Dolayısıyla, Tebliğ’de ‘sayısal kiralık hatlar’ için varolan düzenlemenin Taslak’ta yer almadığı anlaşılmaktadır.

Tebliğ’in 4. maddesinde, bu tebliğ ile getirilen tavan fiyat uygulamasının A sepeti için 31.12.2003 tarihinde, B sepetindeki hizmetler (sayısal kiralık hatlar) için ise 01.01.2003 tarihinde sona ereceği belirtilmektedir. Aynı maddede, Telekomünikasyon Kurulu’nun B sepetinde yer alan hizmetlerin tarifelerini 01.01.2003 tarihinden itibaren ‘Hizmetin Etkin Olarak Sağlanması Maliyeti Yöntemi’ne göre onaylayabileceği ve bunun için gerekli olan tüm hazırlıkların 01.01.2003 tarihine kadar Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından tamamlanması gerektiği ifade edilmektedir. Ancak uygulamada 01.01.2003’den itibaren B sepetindeki hizmetler için Hizmetin Etkin Olarak Sağlanması Maliyeti Yöntemi’ne göre onaylanması söz konusu olmamıştır. Yukarıda değinildiği gibi sayısal kiralık hatlar hakkında yeni bir düzenleme Taslak’ta yer almamaktadır. Taslak’ta, mevcut Tebliğ’de benimsenen tavan fiyat uygulamasına (aşağıdaki yer verilen ilave unsurlarla birlikte) devam edilmektedir. Bu durumda sayısal kiralık hatlar hakkında 1.1.2004 sonrasında nasıl bir düzenleme yapılacağı ve TTAŞ’ın bu konuda yapması gereken hazırlıkların hangi aşamada olduğu konusunda Kurumumuza bir bilgi iletilmemiştir.

2) Taslak Metindeki Yenilikler

Taslak Madde 4- Tavan Fiyat Formülleri

Taslak'ta, yenilik olarak, her sepet içindeki her bir 'i' hizmeti için de bir tavan fiyat formülü getirilmektedir:

Bu formülün, sepetin geneli için geçerli olan ağırlıklandırılmış diğer formülle aynı anda gerçekleştirilmesi istenmektedir.

Bu yeniliğin, bir hizmetin geliri ile diğer bir hizmetin sübvansiyon edilmesinin önüne geçmek amacıyla önerildiği düşünülmektedir. Bu yenilik, hesapların ayrıştırılması ve aynı paket içindeki her hizmetin kendi tavan fiyat uygulamasına imkan tanınmasıyla rekabet açısından yerinde bir uygulama olarak değerlendirilmektedir.

Ancak yeni formüldeki $\alpha_{i,t}$ değişkeni ile ifade edilen 'i' hizmetinin 't' periyodu için belirlenen azami artış oranının hangi kurallara göre belirleneceği taslakta belirtilmemiştir. Sadece Taslağın 'Azami Artış Oranı' başlıklı 12. maddesinde bu oranın, tarifelerin dengelenmesi, ekonomik ve sektörel gelişmeler ve tüketici menfaatleri göz önüne alınarak Telekomünikasyon Kurulu tarafından 1.1.2004 tarihinden önce belirleneceği ifade edilmektedir. Halbuki paketin bütünü için verilen tavan fiyat formülünde yer alan şekilde hesaplanacak ifadeyle üst sınır tespit edilmiştir.

Tebliğ'de dikkati çeken bir diğer husus ise hizmet sepetlerinde yapılan değişikliklerdir. Önceki Tebliğ'de yer alan kiralık sayısal hatların tebliğ kapsamından çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Bunun nedenine ilişkin olarak elde yeterli bir bilgi olmamakla birlikte, adı geçen hizmetin fiyatlandırılmasında uzun dönem artan maliyet yöntemine geçileceği tahmin edilmektedir. Bu halde sayısal kiralık hatların bu tebliğ kapsamından çıkarılması olumlu bir gelişme olarak mütalaa edilmektedir.

3) Uzun Dönem Artan Maliyet ile Tavan Fiyat Regülasyonu Arasındaki İlişki

Diğer taraftan 2003 yılı sonunda TTAŞ'ın tüm tekel haklarının ortadan kalkacağı malumdur. Bu tarihten itibaren serbestleşmeden beklenen faydaların sağlanması erişim fiyatlandırmasına ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerin sağlıklı biçimde işlemesi sonucunda mümkün olacaktır. Bu kapsamda serbestleşme sonrası uzun dönem artan maliyet uygulaması, düzenlemeler içerisinde en önemlilerinden biri olarak göze çarpmaktadır. Yurtdışında serbestleşme sonrası yaşanan sorunlar arasında fiyatlandırmaya ilişkin olanların önemli bir yer tutması konunun önemini vurgulamaktadır.

Ancak tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de serbestleşme sonrası maliyet bazlı fiyatlandırma politikasının tek başına uygulanması yeterli olmayacaktır. Diğer düzenlemelerin de fiyatlandırma politikalarıyla uyumlu olması esastır.

Bu açıdan bakıldığında tavan fiyat tebliğinin içinde yer alan hizmet sepetlerinin içeriği oldukça önem kazanmaktadır. Aynı hizmet için iki farklı fiyat belirleme politikasının kullanılmamasına özen gösterilmesi gereklidir. Hizmet sepeti incelendiğinde TTAŞ'ın son kullanıcı fiyatlarının da yer aldığı görülmektedir. 2004 yılı başında bu kategorilerde yer alan hizmetleri sunmak için pazara girecek teşebbüsler için belirlenecek olan erişim bedeli uzun dönem artan maliyet (LRIC) yöntemine göre belirlendiği takdirde TTAŞ'ın rekabete açık aynı nitelikteki hizmetinin son kullanıcı fiyatları üzerindeki tavan fiyat regülasyonu kaldırılarak fiyatın oluşumu pazar dinamiklerine bırakılmalıdır.

Yıkıcı Fiyatlandırma, Çapraz Sübvansiyon ve Fiyat Ayrımcılığı

Taslağın 19. maddesinin "Bu Tebliğ, yıkıcı fiyatlandırma, çapraz sübvansiyon, ve/veya fiyat ayrımcılığı vb. rekabet ihlallerini önlemeye yönelik değildir. Rekabet ihlallerinin tesbiti

durumunda söz konusu hizmetler için bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz.” şeklinde değiştirilerek, olası diğer rekabet ihlallerinin de bu madde kapsamında olduğunun açıklığa kavuşturulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

3.2.6. Sınai Hak Mevzuatında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı

Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü tarafından “Sınai Hak Mevzuatında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı” hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

Sınai hak mevzuatının günün ihtiyaçlarına cevap vermesi, sınai hakların daha etkin ve hızlı bir şekilde korunabilmesi amacıyla, 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 24/6/1995 tarihli ve 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 24/6/1995 tarihli ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 24/6/1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameler ile bu kararnamelerde değişiklik yapan 3/11/1995 tarihli ve 4128 sayılı “12/9/1960 tarihli ve 80 sayılı, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı ve 10/6/1930 tarihli ve 1705 sayılı Kanunlar ile 24/6/1995 tarihli ve 551, 552, 554, 555, 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 28/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”daki değişiklikleri kapsayacak şekilde hazırlanan “Sınai Hak Mevzuatında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı” hakkında Kurumumuzun görüşü; sözü edilen Taslağın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’a aykırı nitelikte olmadığı yönündedir.

3.2.7. Basın Kanunu Tasarısı Taslağı

T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü tarafından “Basın Kanunu Tasarısı Taslağı” hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

Basın özgürlüğünün temeli olan bilgi edinme-yayma, eleştirme ve eser yaratma hakları, ancak söz konusuhakların veya yaratılan eserlerin diğer kişilere iletilebilmesi halinde anlam kazanmaktadır. Dolayısıyla bir eserin okuyucusuna iletilmesinin düzenlenmesi ve teminat altına alınması, eserin yaratılma süreci kadar önem kazanmakta ve hatta eserlerin kamuya iletim sürecinin, eserlerin meydana gelmesini etkilediği görülmektedir. Okuyucuya ulaşmayan (veya ulaştırılmayan) bir yayının, yayın hayatına devam edebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, süreli yayınların dağıtımında kötüye kullanmayı önlemeyi amaçlayan Basın Kanun Tasarısının "Süreli Yayınların Dağıtımı" başlıklı 27. Maddesi hükmüne kanunda yer verilmesi, basın özgürlüğünün kullanılabilmesi için büyük bir gereklilik arz etmektedir. Ancak Tasarı Taslağı'nın 27. Maddesinin, aşağıda ayrıntılı olarak belirtileceği üzere, süreli yayınların okuyuculara ulaşmasını güvence altına alma açısından yeterli olmadığı ve bu nedenle anılan maddenin süreli yayınların satışa sunulmasını da kapsayacak şekilde değiştirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Şöyle ki;

Rekabet Kurumu'nun bugüne kadar konu ile ilgili idari işlemleri irdelendiğinde, yayınların (gazete ve dergi) dağıtımına ilişkin üç soruşturma yürüttüğü ve yürütülen ilk iki soruşturmanın ana konusunu ise, gazete ve dergi dağıtım piyasasındaki teşebbüslerin, gazete ve dergi yayıncılığı piyasasındaki rekabeti engellemek olduğu görülmektedir.

Rekabet Kurulu'nun 26.04.2001 tarihli 24384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17.07.2000 ve 00-26/292-162 sayılı ilk kararında, gazete ve dergi dağıtım ile uğraşan teşebbüslerin; dağıtım koşullarını gazete ve dergi yayıncılığı piyasasındaki teşebbüslerin aleyhine olacak şekilde ağırlaştırdıklarına ve yeni dağıtım koşullarını kabul etmeyen yayıncıların süreli yayınlarının dağıtılmadığına, ayrıca yayınladıkları gazete ve dergileri kendi imkanları (bir başka deyişle dağıtım şirketi hüviyeti) ile dağıtmak isteyen yayıncıların, yayınlarının okuyuculara ulaşmasının mevcut dağıtım şirketleri tarafından engellendiğine ilişkin tespitlerde bulunulmuştur.

Benzer şekilde, 16.04.2001 tarih ve 24375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul'un 14.12.2000 ve 00-49/529-291 sayılı kararı ile de dağıtım şirketlerinin, rakip dağıtım şirketleri vasıtasıyla dağıtılan yayınların okuyuculara sunulmasını engellemeye yönelik davranışları cezalandırılmıştır.

Anılan kararlarda da belirtildiği üzere, gazete ve dergi (sürelî yayın) dağıtımı, "dağıtım şirketleri ile ana bayilik ve tali bayilik teşkilatından oluşan bir bütündür ve yayınevi tarafından dağıtım şirketine teslim edilen sürelî yayınların son satış noktalarında okuyucuya ulaştırılmasına kadar olan hizmeti de kapsamaktadır."

Her iki kararda da önemle vurgulanan husus, genellikle "gazete bayileri" olarak da bilinen "son satış noktalarının" sürelî yayınların okuyuculara sunulmasındaki stratejik öneme sahip olduğudur. Nitekim, gazete ve dergi dağıtım piyasasında birlikte hakim durumda bulunan teşebbüslerin, farklı dağıtım şirketleri tarafından getirilen sürelî yayınları satmak isteyen bayiler üzerinde baskı kurarak rakip yayınların satışını engelledikleri, böylece yeni dağıtım şirketlerinin ve bu şirketlerle çalışmak isteyen gazete-dergi yayıncılarının piyasaya girişini engelledikleri veya zorlaştırdıkları tespit edilmiştir. Oysa gazete ve dergi yayıncılığının sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi, dağıtım faaliyetinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesine de bağlıdır ve dağıtım piyasasındaki rekabet ortamı, yayıncılık piyasasındaki özgürlüğün teminatıdır.

Gazete ve dergi dağıtım faaliyetinin sağlıklı bir şekilde işlemesi ise, dağıtım açısından stratejik öneme sahip olan son satış noktalarının tüm dağıtım şirketlerinin erişimine açık olmasına, bu durum ise bazı dağıtım şirketlerinin bu noktalar üzerinde baskı kurmalarının engellenmesine bağlıdır. Nitekim Rekabet Kurulu, yukarıda değinilen kararlarda bu hususu göz önünde bulundurarak ilk aşamada dağıtım şirketlerinin son satış noktaları ile "münhasır anlaşmalar yapmasını", yani son satış noktalarının başka dağıtım şirketlerinden gelen yayınları (rakip yayınları) satmalarının engellenmesini yasaklamıştır.

Diğer yandan, yapılan soruşturmalar çerçevesinde münhasırlık yasağı getirilmesinin, gazete ve dergi dağıtım ve satış faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesi için tek başına yeterli olmadığı, başka dağıtım şirketleri ile de sözleşme yapma olanağı tanınan bayilerin yine çeşitli baskılar nedeniyle bu özgürlüklerini kullanamadıkları, ürün yelpazesi en geniş dağıtım şirketini "tercih etmek durumunda kaldıkları" tespit edilmiştir. Bu durumun, hem yeni dağıtım şirketlerinin hem de yeni yayınların piyasaya girişini olumsuz yönde etkilediğini dikkate alan Rekabet Kurulu, sürelî yayınların mevcut dağıtım şirketlerinin baskısından uzak bir şekilde satışa sunulması ve yeni dağıtım şirketlerinin de piyasaya girmesini sağlamak amacıyla aşağıda yer alan düzenlemelerin yapılmasını gerekli görmüştür. söz konusudüzenlemeler yapılırken son satış noktaları aşağıda yer alan şekilde iki ana grup altında değerlendirilmiştir.

- a- Gazete ve dergi satışı faaliyetlerini de içerecek şekilde, belediyeler tarafından kurulan ve belediyelerce veya belediyelerin yetki verdiği kişilerce üçüncü şahıslara kiralanan satış büfeleri (momo, kiosk vb.) ve
- b- Diğer faaliyetlerinin yanı sıra gazete ve dergi de satan yerler (market, bakkal, manav, butik vb.).

Kurul, ilk grupta yer alan işletmelerin kamusal bir otorite tarafından ve özellikle sürelî yayın satışı için yetkilendirildiklerini ve bu işletmelerin gelirlerinin tamamına yakın bir bölümünün sürelî yayın satışından oluştuğunu dikkate alarak, belediyelerin yetkilendirdikleri bu işletmelerin "hangi dağıtım şirketlerinden gelirse gelsin, mevzuata ve yasalara uygun gazete ve dergileri, makul bir ücret veya komisyon oranı karşılığında satmasını temin edecek" düzenlemeler yapmasını sağlamak üzere Kurul kararının yetkili mercilere bildirilmesine karar vermiştir.

İkinci grupta yer alan teşebbüslerin asli faaliyetlerinin sürelî yayın satışı olmadığı dikkate alınarak, dağıtım şirketlerinin bu teşebbüslere rakip yayın satmama yükümlülüğü getirmesinin

yasaklanması, dolayısıyla bu teşebbüslere aynı anda diledikleri sayıda dağıtım şirketi ile anlaşma ve diledikleri yayınları satma özgürlüğü tanınması yeterli bulunmuştur.

Dolayısıyla, bu Kanun Taslağı'nda da anılan maddeye;

Sürelî yayınların dağıtımını ile iştiğal eden gerçek veya tüzel kişilerin, sürelî yayınları perakende olarak satışa sunan gerçek veya tüzel kişilere rakip yayınları satmama yükümlülüğü getiremeyeceklerinin,

Gazete ve dergi satışı faaliyetlerini de içerecek şekilde, belediyeler tarafından kurulan ve belediyelerce veya belediyelerin yetki verdiği kişilerce üçüncü şahıslara kiralanan satış büfelerine, mevzuata uygun sürelî yayınların, hangi dağıtım şirketlerinden gelirse gelsin, emsalleri ile aynı şartlarda, makul bir ücret veya komisyon oranı karşılığında satılması yükümlülüğünün getirilmesinin,

Yukarıda yer verilen hükümlere aykırı davranışlara karşı yaptırım uygulanmasına ilişkin yeni bir paragraf eklenmesi suretiyle sürelî yayınların dağıtımının ve okuyucuya ulaşmasının güvence altına alınmasının mümkün olacağı düşünülmektedir.

Öte yandan bu tür bir değişikliğin ele alınması halinde, önem arzeden başka bir hususta, belediyeler vasıtasıyla ihdas edilen ve/veya yetkilendirilen son satış noktalarına getirilen herhangi bir dağıtım şirketi tarafından getirilen sürelî yayınları satma yükümlülüğünün, Anayasal bir hak olan sözleşme hürriyeti çerçevesinde makul olup olmadığıdır.

Nitekim, son satış noktalarına satış yükümlülüğü getirilmesi amacıyla, 6.11.1996 tarih ve 4202 sayılı Kanun ile 5680 sayılı Basın Kanunu'na "Sürelî veya süresiz yayınların satışa arz edildikleri yerlere ulaştırılmasına rağmen bu yayınları satışa sunmaktan kaçınanların işyeri, şikâyet üzerine, mahallin en büyük mülki amirliğince üç gün süre ile kapatılır..." hükmünü içeren bir madde (Ek Madde 8) eklenmiş, ancak bu madde daha sonra 4/4/2003 tarih ve 25069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 5/6/1997 tarihli ve E.1996/70, K.1997/53 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Ancak Kararın gerekçesine bakıldığında, Anayasa Mahkemesi'nin Basın Kanunu'nun anılan maddesini, sözleşme serbestisine getirilen sınır nedeniyle değil, sadece öngörülen "işyeri kapatma cezasının" Kanun'un amacı ile bağdaşmaması ve işyerinin kapatılmasına ilişkin kuralın, devletin özel teşebbüsleri koruyacak ve sosyal amaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak önlemleri almak görevine ilişkin Anayasa'nın 48. Maddesine ve Devlete toplumun refah ve mutluluğunu sağlamak, insanının maddi ve manevi varlığınının gelişmesine ilişkin şartları hazırlama görevi veren 5. Maddesine aykırılık oluşturması nedeniyle iptal etmiş olduğu görülecektir. Dolayısıyla, söz konusu karar çerçevesinde belirli nitelikteki sürelî yayın satış noktalarına bu tür bir satış zorunluluğu getirilmesinin, bu zorunluluğa uymayanlara daha önceki gibi "işyeri kapatma cezası" şeklinde bir yaptırım öngörülmediği takdirde anayasal bir engeli de bulunmamaktadır.

Yukarıda izah edilen tüm bu açıklamalar doğrultusunda, Rekabet Kurumu'nun bugüne kadar konu ile ilgili önüne intikal eden sorunlar ve bu sorunlar karşısındaki tespitleri ve verdiği kararları da dikkate alındığında, Basın Kanunu Tasarısı'nın "Sürelî Yayınların Dağıtımını" başlıklı 27. maddesinin başlığının "Sürelî Yayınların Dağıtımını ve Satışa Sunulması" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye yeni fıkralar eklenerek aşağıdaki şekilde düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

" Sürelî Yayınların Dağıtımını ve Satışa Sunulması

Madde 27- Sürelî yayınların dağıtımını yapan kişiler, kendilerinden dağıtım istenen yayınları, dağıtımını yaptıkları yayınlardan satış fiyatı, tiraj ve sayfa sayısı gibi ölçütlere göre belirlenen emsalleri ile aynı koşullarda dağıtmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe aykırı davranışlar, dağıtımından kaçındıkları yayının toplam bedelinin yarısı oranında ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Sürelî yayınları perakende olarak satışı sunan kişiler, aynı anda diledikleri kadar dağıtım şirketi ile anlaşıp diledikleri yayınları satabilirler. Hiçbir kişi sürelî yayınları perakende olarak satışı sunan gerçek veya tüzel kişilere, rakip yayınları satmama yükümlülüğü getiremez ve rakip yayınları satmama koşuluna bağlı olan veya bu sonucu doğuracak edimlerde bulunamaz.

Sürelî yayın satışı faaliyetlerini de içerecek şekilde, belediyeler tarafından kurulan ve belediyelerce veya belediyelerin yetki verdiği kişilerce işletilen ya da üçüncü şahıslara kiralanmış satış yerlerinde, sürelî yayınları perakende olarak satışı sunan kişiler mevzuata uygun sürelî yayınları, hangi dağıtım şirketinden gelirse gelsin, satış fiyatı, satış adedi ve sayfa sayısı gibi ölçütler bakımından emsalleri ile aynı şartlarda, makul bir ücret veya komisyon oranı karşılığında satışı sunmakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğe aykırı davranışlar, satışı sunmaktan kaçındıkları yayının toplam bedelinin yarısı oranında idari para cezası ile cezalandırılırlar. Belediyeler bu fıkra uyarınca gerekli tedbirleri alır ve son satıcıların sürelî yayınları satışı sunmaktan kaçındıkları hallerde bu fıkroda belirtilen idari para cezasını uygular.

Bu maddenin uygulanması açısından 7.12.1994 tarih ve 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.”

3.2.8. Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği Kapsamında Hazırlanan Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı

Telekomünikasyon Kurumu tarafından 23 Mayıs 2003 tarih ve 25116 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği” kapsamında hazırlanan “Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı” hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

Çapraz sübvansiyon ve fiyat sıkıştırması olarak adlandırılan rekabet ihlalleri, pazarda hakim durumda olan ya da genellikle sektörün rekabete yeni açıldığı ülkelerde olduğu gibi yasal tekel hakkına sahip olan operatörün bir pazarda elde ettiği gelirleri, pazarın rekabete açık kısımlardaki faaliyetini sübvansiyon ederek ya da aynı pazarda faaliyet gösterdiği rakiplerinin girdi fiyatlarını yükselterek perakende pazarda rekabet koşullarını bozması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Asimetrik bilgi sorunu nedeniyle tesbit edilmesi kolay olmayan söz konusu rekabet ihlalleri, endüstrinin rekabete açık kısımlarında pazarın tekelci ve oligopolistik yapısı nedeniyle sık sık gündeme gelmektedir. Bu nedenle, ortaya çıkabilecek rekabet ihlallerini engellemek için farklı nitelikteki iş ve hizmetlerin muhasebe sistemlerinin ayrıştırılarak maliyet muhasebesi uygulaması getirilmesi adil rekabet ortamının oluşturulması bakımından olumlu olarak görülmektedir.

Hesapların birbirinden ayrıştırılarak maliyet muhasebesi uygulamasının zorunlu hale getirilmesi, hem şeffaflığın sağlanarak pazara yeni girecek teşebbüslerin ayrımcı uygulamaya maruz kalmasını engellemek, hem de rekabeti bozucu nitelikteki çapraz sübvansiyon, fiyat sıkıştırması ve sömürücü fiyatlandırma gibi uygulamaların önüne geçmek için kullanılacak önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Hesap ayrımıyla amaçlanan, düzenlemeye tabi işletmecilerin hangi hizmetleri hangi maliyetlerle pazarda sunmaya hazır hale geldiklerinin tespitidir. Böylelikle hangi hizmet ya da hizmetlerin maliyetinin altında ya da üstünde fiyatlandırıldığına da net bir şekilde tespit edilebilmesi amaçlanmakta, ortaya çıkabilecek etkisizliklerin önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Bu açıdan incelendiğinde, hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi ilkeleri getirilirken Avrupa Birliğinin uygulamalarına temel teşkil eden 98/232 sayılı Komisyon Tavsiyesi ile uyumluluğun dikkate alınması, bu düzenlemenin uygulanabilirliğini arttıracak başka bir etmen olarak göze çarpmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, hesap ayrımı yükümlülüğünün en temel amacı, rekabetçi bir yapıda sunulan hizmetler ve rekabetçi olmayan bir yapıda sunulan hizmetler ile ilgili işletmecilerin maliyetlerinin şeffaf olarak belirlenebilmesine hizmet etmesidir. Bu bağlamda hesap ayrımı yükümlülüğünün pazarda faaliyet gösteren tüm operatörlere getirilebileceği düşünülse de,

piyasa ekonomisinin gereği olarak esas olan, bu yönde bir yükümlülüğün pazarda hakim durumda bulunan veya etkin pazar gücüne sahip olan operatörlere getirilmesidir.

Bu nedenle, Usul ve Esaslar Taslağı çerçevesinde hesap ayırımının ve maliyet muhasebesinin hangi işletmeciler için zorunlu tutulacağı konusu dikkatle irdelenmesi gereken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. “*Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı*”nın “Hesap Ayrımı” başlıklı 5 inci maddesince sabit telekomünikasyon şebekesi ve mobil telekomünikasyon şebekesi işletmecilerinin tamamına hesap ayırımı yükümlülüğü getirildiği görülmektedir. “*Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği*”nin Hesap Ayrımı başlıklı 18 inci maddesinde ise, etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin hesap ayırımı yapmakla yükümlü olduğu belirtilerek, söz konusu maddenin ikinci cümlesinde “Kurum tarafından arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen diğer işletmecilere de hesap ayırımı yapma yükümlülüğü getirilebilir” denilmektedir. Yönetmeliğin tanımlar kısmında “arabağlantı yükümlüsü” kavramı Türk Telekomünikasyon A.Ş.yi (TTAŞ) ve Kurum (Telekomünikasyon Kurumu) tarafından arabağlantı yükümlülüğü getirilen diğer işletmecileri kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin arabağlantıya ilişkin 10. maddesinde ise TTAŞ’ın ve etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin arabağlantı yükümlüsü olduğu belirlenmiş ve maddenin devamında Kurumun bir işletmecinin, arabağlantıya izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engellediğine veya ortaya çıkacak durumun kullanıcıların aleyhine olduğuna karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciyi arabağlantı yükümlüsü olarak belirleyeceği hükme bağlanmıştır.

“Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği”nin yukarıda yer verilen ilgili bölümlerinden, TTAŞ’ın ve Kurum tarafından etkin piyasa gücüne sahip olduğu belirlenen diğer işletmecilerin arabağlantı yükümlüsü olduğu, ayrıca Kurum tarafından söz konusu yönetmeliğin 10. maddesi uyarınca belirlenecek diğer işletmecilerin de arabağlantı yükümlüsü olacağı anlaşılmaktadır. Yine aynı Yönetmeliğin Hesap Ayrımı başlıklı 18. maddesi uyarınca hesap ayırımı yükümlülüğünün ancak etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler ile TTAŞ ve Kurum tarafından arabağlantı yükümlüsü olarak tesbit edilen diğer işletmecilere getirilebileceği anlaşılmaktadır.

Fakat yukarıda da belirtildiği gibi, “Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı” çerçevesinde sabit ve mobil telekomünikasyon şebekesi işletmecilerinin tamamına hesap ayırımı yükümlülüğü getirildiği görülmektedir. Her ne kadar Usul ve Esaslar Taslağının Kapsam başlıklı 2. maddesi hesap ayırımı yükümlülüğü getirilecek işletmecilerin sınırlarını çiziyorsa da, mobil ve sabit şebeke işletmecilerinin tamamının hesap ayırımı yükümlülüğü altında olmadığı ifade edilmelidir. Aksi halde Usul ve Esasların dayanağı olan “Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği”ne aykırı bir durum oluşacaktır. Sonuç olarak, hesap ayırımı yükümlülüğünün sadece TTAŞ ile etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere ve “*Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği*”nin 10. maddesi uyarınca arabağlantı yükümlüsü olarak belirlenen işletmecilere getirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

3.2.9. Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı

T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü tarafından Sağlık Bakanlığı'nca hazırlanan "Gözlükçülük Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı" hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

Bahse konu Kanun Tasarısı hakkında Kurumumuzca yapılacak incelemenin çerçevesi 4054 sayılı Kanun ile sınırlı olmakla birlikte, sağlık sektörüne yönelik düzenlemelerin salt ekonomik açıdan değerlendirilmemeleri gerektiği, konunun kamu yararı ve sosyal boyutu da göz önüne alınarak bir değerlendirmeye tabi tutulması gerektiği açıktır. Bilindiği gibi, sağlık sektörüne yönelik düzenlemelerde, insan sağlığı gözönüne alınarak, serbest piyasa koşullarına aykırı olabilecek bazı kısıtlamalara yer verilebilmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, söz konusu düzenlemeler

ile teşebbüslere getirilen kısıtlamaların düzenlemeden beklenen faydalarla orantılı olması gerekliliğidir. Bir başka deyişle, rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmamasına dikkat edilmelidir. Bu çerçevede, Gözlükçülük Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasına ilişkin söz konusu Kanun Tasarısı Taslağı Kurumumuzca incelenmiş olup, rekabetin gereğinden fazla kısıtlandığına ilişkin açık bir hükme rastlanılmamıştır.

3.2.10. Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı

T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü tarafından "Petrol Piyasası Kanunu Tasarısı" hakkında Kurumumuz görüşü talep edilmiştir.

1. Bayilik Sistemine İlişkin Değerlendirmeler

Tasarıda, Türkiye akaryakıt sektöründe dağıtıcıların kuracağı bayilik ağında öngörülen sistemin, akaryakıt istasyonlarının münhasır olarak tek bir dağıtıcıyla yapacağı "tek elden satış sözleşmeleri"nden oluşacağı anlaşılmaktadır.

Tasarı'nın 2. maddesinde yer alan "akaryakıt istasyonu" tanımı, 7. maddenin 3 üncü fıkrasının son cümlesinde dağıtıcılara getirilen yasaklama ve madde 8/a'da yer alan bayilere getirilen yasaklamalar tek elden satın alma anlaşmalarına dayanan bu sistemi esas almaktadır.

Tasarının gerekçesinde net bir açıklama bulunmamakla birlikte, bu yöntemin ağırlıklı olarak bayilerin, dağıtıcıların kontrolü altında kalarak özellikle kaçak yakıtın kontrol altına alınması isteğinden kaynaklandığı ve beyaz bayraklı istasyonların sektörden kaldırılması amacını taşıdığı söylenebilir.

Gerekçesi ne olursa olsun söz konusu sistemin beraberinde bir takım olumsuzlukları getireceği düşünülmektedir. Bu olumsuzlukları iki ana grup altında toplamak mümkündür. Bunlardan birincisi, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile oluşacak çelişkilerin beraberinde getireceği hukuksal çelişki ve sorunlardır. İkicisi ise bu sistemin, Kanun'un amacını oluşturan petrol piyasasının oluşumu ve işleyişine ilişkin temel unsurlardan rekabet ortamının sağlanması ilkesi ile ters düşmesidir. Konu aşağıda bu iki başlık altında incelenecektir.

a- 4054 Sayılı Kanun ile Oluşabilecek Çelişkiler

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi, rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve eylemleri hukuka aykırı ve yasak ilan etmektedir. Bu madde kapsamına rakip teşebbüsler arasında yapılan kartel anlaşmaları girdiği gibi, sağlayıcı konumunda olan bir teşebbüsün bayileriyle yapmış olduğu ve bayilerine rakip teşebbüslerin girişini engelleyen münhasır bayilik anlaşmaları da girmektedir. Bir başka ifadeyle, Tasarı ile petrol piyasasına kanuni zorunluluk olarak getirilen bayilerin tek elden satış yapması yükümlülüğü, 4054 sayılı Kanun kapsamında yasaklanmış bir durumdur. Bu tür anlaşmaların yasal geçerlilik kazanmaları, ancak yine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca Rekabet Kurulu'nun vereceği muafiyet kararı ile mümkündür. Söz konusu muafiyet kararında Rekabet Kurulu, bayilik anlaşmalarının kapsamı, içerdiği hükümler ve süresi gibi çeşitli hususlarda;

- Ekonomik veya teknik gelişme,
- Tüketici yararı,
- İlgili piyasada rekabetin kalkmaması,
- Rekabetin (ekonomik gelişme ve tüketici yararı sağlamak için) gereğinden fazla kısıtlanmaması

unsurlarını dikkate almakta ve gerekli gördüğü hallerde koşullar getirmektedir.

Bu durum göstermektedir ki, Rekabet Kanunu'nun hukuka aykırı kabul ettiği bir sözleşme türü Tasarı ile yasal zorunluluk haline gelecek ve Rekabet Kurulu'nun bu alanda uygulayacağı muafiyet rejiminde belirsizlikler oluşacaktır. Serbest piyasa prensipleri dahilinde sağlayıcılar ile bayileri arasında akdedilen ikili anlaşmaların, tarafların serbest iradeleri ile gerçekleşmesi gerektiği

dikkate alındığında, bu anlaşmaların rekabet kurallarına uygunluk denetiminin halihazırda olduğu gibi Rekabet Kanunu kapsamında bırakılmasının yerinde olacağı ve oluşabilecek hukuksal çelişkileri önleyeceği düşünülmektedir.

b- Sağlıklı Bir Petrol Piyasası Oluşturma Yönünde Oluşacak Olumsuzluklar

Türkiye petrol sektörünün son 10 yılına bakıldığında, gerek belirli standartların yakalanması, gerekse devletin vergi kaybı gibi sorunlarda öne çıkan hususların sınır ticareti veya diğer yollarla yapılan kaçak akaryakıt satışları ve tağşiş gibi eylemler olduğu görülmektedir. Bu tip eylemler özellikle gelişmekte olan ülkelerde sorun teşkil etmekte olup, gelişmiş ülkelerde daha az gerçekleşmektedir. Bunun başlıca nedenini, gelişmiş ülkelerdeki bilinçli tüketiciden kaynaklanan kamu baskısının, akaryakıt firmalarının kamuya karşı imajlarına daha ciddi yaklaşımlarını sağlaması ve bu ülkelerde sosyal sorumluluk içeren davranışların adil ve iyi ticaret kavramının bir parçası olarak kabul edilmesi oluşturmaktadır. Başka bir ifadeyle, bu tip sorunların çözümünde en önemli husus kamuoyunun bilinçlendirilmesidir. Ayrıca, bu tip eylemleri gerçekleştirenlerin etkin bir şekilde gözlenmesi, tespit edilmesi ve caydırıcı olacak şekilde cezalandırılması da devletin üstlenmesi gereken görevlerden biridir. Nitekim Tasarıda, Ulusal Marker kavramı ve Tağşişe ilişkin hükümlerin de bu amaca yönelik olduğu söylenebilir. Tasarının yasalaşması ile birlikte, Kurul'un bu tip piyasa bozukluklarına yol açan kaçak yakıt ya da tağşişli ürün satışlarına ilişkin tespit ve müeyyidelerde en etkin şekilde çalışmasının, piyasaya çok olumlu yansımalarının olacağı açıktır.

Bununla birlikte, kaçak yakıt/tağşişli ürün sorunları ile dağıtıcı firmaların birbirlerinin anlaşmalı oldukları bayilerine mal satmalarının aynı şekilde değerlendirilmesinin doğru olmayacağı görülmektedir.

Özellikle bayilerin de Tasarı ile lisans altına alındığı ve "Ulusal Marker" sisteminin uygulamaya konulacağı dikkate alındığında, kaçak akaryakıt sorununun çözümü olarak beyaz bayraklı istasyonların piyasadan çıkarılması yönteminin kullanılmasının uygun bir gerekçe olmayacağı düşünülmektedir. Her akaryakıt istasyonunun muhakkak bir dağıtım firmasıyla anlaşma yapma zorunluluğu bulunmamalıdır. Bağımsız istasyonların varlığı, rekabetçi yapı için yararlı ve dahası gerekli olabilir. İstasyon sahiplerinin bağımsız birer teşebbüs olduğu ve tek sağlayıcıyla süreli ve münhasır bir anlaşma yaparak belli bir marka şemsiyesi altında çalışmak ya da bir marka adı kullanmadan temin kaynağını serbestçe seçmek arasında tercih kullanma özgürlüğünün bulunması gerektiği düşünülmektedir. Tasarının kanunlaşmasıyla birlikte fiyatların da serbestleşeceği dikkate alındığında, öngörülen piyasa yapısının sadece kalite yönünden değil, rekabetçi fiyat seviyesinin oluşturulmasına uygun bir ortam oluşturulması yönünden de ele alınması yerinde olacaktır. Bağımsız istasyonların varlığı tüketiciler için de tercih imkanını artıracak, ayrıca sektörün paylaşılmış bayi ağlarıyla oluşabilecek statik bir yapıdan daha rekabetçi ve dinamik bir yapıya dönüşmesini sağlayabilecektir.

Avrupa uygulamalarına bakıldığında, piyasaların tek tip yeniden satış anlaşmalarından oluşması gibi bir durumun söz konusu olmadığı, serbest piyasa koşulları altında dağıtım firmalarının uygun gördükleri sistemde bayilik ağı kurdukları, daha net bir ifadeyle, bayiler ile dağıtıcılar arasındaki ilişkilerin sözleşme yapma özgürlüğü çerçevesinde ortaya çıktığı görülmektedir. Örnek olarak Almanya'da istasyonların % 60'ının marka çatısı altında faaliyette olduğu ve sistemin tek elden satın alma anlaşmalarından ziyade acentalık anlaşmalarına dayalı olduğu görülmektedir. Görüldüğü üzere, bir piyasada yer alan anlaşmaların nasıl şekillenmesi gerektiğine piyasanın aktörleri karar vermelidir. Anlaşmaların içeriğinin ve yapısının devlet tarafından Kanun ile belirlenmesi ise piyasayı rekabete açmaktan çok, statikleşmeye yol açacak bir yaklaşım olacaktır.

Bu gerekçeler dahilinde Tasarıda yer alan ve akaryakıt istasyonlarının tek elden satış (satın alma) sözleşmeleri yapmalarını zorunlu kılan sistemin kaldırılması amacıyla; Tasarının

2. maddesinde yer alan akaryakıt istasyonu tanımından "...Tek elden satış sözleşmesi yapmış..." ifadesinin çıkarılması gerektiği düşünülmektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, akaryakıt istasyonlarına getirilen bu yükümlülüklerde amacın beyaz bayraklı istasyonların ortadan kaldırılması olduğu görülmektedir. Ancak, tek elden satın alma anlaşmalarına dayanan bu sistemin sadece beyaz bayraklı istasyonları önlemekle sınırlı kalmadığı, ayrıca dağıtıcıların rakip dağıtıcıların anlaşmalı olduğu bayilere satışının ve bayilerin de anlaşmalı olmadığı dağıtıcılardan mal alışının engellendiği görülmektedir (madde 7/3 ve madde 8/a). Mevcut sisteme bakıldığında, bu yükümlülüklerin (tek elden satın alma şartı) dağıtıcılar ile bayileri arasındaki bayilik sözleşmelerinde yer aldığı ve bu nedenle söz konusu hususların ayrıca Kanun'da da yer almasının doğru bir yaklaşım olmayacağı düşünülmektedir.

Esas itibarıyla, dağıtıcılar ile bayileri arasında, aralarındaki sözleşmeye istinaden oluşacak anlaşmazlıkların ve sözleşmelere aykırı davranışların çözüm yerinin Kurul değil mahkemeler olmasının gerektiği söylenebilir. Aksi halde Kurul'un sayısı 10.000'e yaklaşan bayiye ilişkin oluşacak sorunlarla tek tek ilgilenmek, takip, kontrol ve müeyyide uygulamak gibi büyük bir iş yükü üstlenmesi gerekecektir ki, bu durumun Kurul'un etkin çalışmasına engel teşkil edebileceği düşünülmektedir. Kaldı ki; akaryakıt piyasasında haksız rekabete yol açan (kaçak yakıt, taşıt ve münhasır bayilerin diğer dağıtıcıların ürününü satması gibi) bu tip uygulamaların sona erdirilmesindeki en önemli noktalardan birini de, dağıtım firmaları seviyesinde oluşturulacak otokontrol sistemi (self-policing) oluşturmaktadır. Dağıtıcılar, anlaşmalı oldukları bayilik ağları içindeki istasyonları kontrol altında tutmalı ve haksız rekabete yol açtığını tespit ettiği bayileri, gerekirse bayilik ağından çıkarmalıdır. Bir başka ifadeyle, dağıtım firmaları, kendi bayilik ağlarının kamu gözündeki imaj ve güvenilirliğini artırarak pazar paylarını yükseltebilmeli ve çalışmalarını bu yönde yoğunlaştırmalıdır. Bu türden kontrollerin dağıtım firmaları yerine Kanun ile Kurul tarafından yerine getirilmesi halinde dağıtım firmalarının işleyişini yitireceği düşünülmektedir.

Sonuç itibarıyla, Kurul'un bayilere ilişkin bu tür bireysel sorunlarla ilgilenmek yerine daha makro düzeyde olayları ele almasının ve bayilerin (bir dağıtım firmasıyla münhasır anlaşması varken başka bir firmadan ürün temin etmesi hususunda) takip ve kontrolü işini dağıtıcılara bırakmasının doğru yöntem olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle;

- madde 7/3'de yer alan "...Dağıtıcılar başka akaryakıt dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar."
- madde 8/a'da yer alan "...Bayisi olduğu dağıtıcı haricinde diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden akaryakıt ikmali yapılmaması,"

hükümlerinin Tasarı'dan çıkarılması yerinde olacaktır.

2. Pazar Payı Kısıtlamalarına İlişkin Değerlendirme

Tasarının Dağıtıma ilişkin hususların yer aldığı 7 nci maddesinin 6 ncı fıkrasında; "dağıtıcıların yurt içi pazar payının % 40 sınırını aşamayacağı" şeklinde bir kısıtlama getirildiği görülmektedir.

Buna benzer kısıtlamaların elektrik ve doğal gaz piyasalarını düzenleyen kanunlarda da yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte petrol piyasasının, normal şartlar altında, bu tip pazar kısıtları içeren düzenlemelerle şekillenmesi için bir gereklilik bulunmadığı söylenebilir. Şöyle ki; elektrik ve doğal gaz piyasaları, doğal tekel niteliğinde olan, serbestleştirme/rekabete açma amacıyla düzenlemeye tabi tutulan ve bu nedenle bir takım yapısal önlemleri gerekli kılan piyasalardır. Akaryakıt sektörünün ise, özellikle dağıtım piyasasında oldukça rekabetçi bir piyasa yapısına sahip olduğu söylenebilir. Konu rekabet hukuku çerçevesinde ele alındığında, bir piyasada etkin şekilde çalışan bir firmanın çeşitli pazarlama stratejileri ile pazar payını yükseltmesi ve bunun da ötesinde

hakim duruma geçmesinde bir sakınca bulunmamaktadır. Kaldı ki, serbest piyasa ortamında firmaların etkin ve rekabetçi faaliyet göstermelerindeki en büyük teşvik edici unsur, firmaların pazar paylarını artırarak daha fazla kâr edebilme şanslarının bulunmasıdır. Bu nedenle, rekabetçi özellikler gösteren bu piyasalarda pazar payına sınır getirmek gibi yapısal düzenlemelerin gereksiz olduğu düşünülmektedir.

Bu tip yapısal kısıtlamaların bir başka olumsuz yanı da, uygulamada ortaya çıkan zorluklardır. Öncelikle, söz konusu pazar eşiklerinin hesaplanması (hangi ürünlerde, hangi coğrafi pazardaki verilerin ele alınacağı gibi hususların net bir şekilde ortaya konması) ve takibi oldukça karmaşık ve belirsizliğe yol açabilecek bir husustur. Asıl zorluk ise maddenin öngördüğü pazar eşğine bir teşebbüsün ulaşması halinde ortaya çıkacaktır. Böyle bir durumda, örneğin bir dağıtıcı firmanın % 40 pazar payına ulaşması halinde Üst Kurul'un ne gibi önlemler ve yaptırımlar aracılığıyla piyasa yapısını düzenlemelere uygun bir hale getireceğinin sorun oluşturacağı düşünülmektedir. Yine piyasada oluşan (bazı firmaların iflas etmesi, kriz ortamı gibi) dönemsel olaylar nedeniyle bir firmanın pazar payının yine dönemsel olarak artması sonucu pazar payının % 40'ı geçmesi durumunda, adil olmayan ve gereksiz müdahaleler söz konusu olabilecektir.

Tüm bu değerlendirmeler sonucunda, elektrik ve doğal gaz piyasalarındaki gibi çok istisnai durumlar olmadığı takdirde pazar paylarına kısıtlama getirecek şekilde yapılan sektörel düzenlemelerden kaçınılmasının gerektiği ortaya çıkmaktadır. Türkiye petrol sektöründe bu tip yapısal kısıtlamaları gerektirecek durumun, dağıtım pazarında rekabetin oluşturulması değil, ülke rafinaj kapasitesinin % 86'sını elinde tutan Tüpraş'ın dağıtım piyasasına girmesi durumunun rekabetçi yapıda doğurabileceği riskler olduğu söylenebilir.

Türkiye petrol piyasasının rafinaj kısmında günümüze kadar yapılan yatırımların ağırlıklı olarak kamu tarafından gerçekleştirilmesi sonucu Tüpraş'ın ülke rafineri kapasitesinin % 86'sını elinde bulunduruyor olmasının, Tüpraş'ı doğal tekel olmasa bile, hakim durumda bir teşebbüs haline getirmesi, petrol sektöründe yapılacak serbestleştirme çalışmalarında bir takım düzenlemelere gidilmesini gerekli kılabilir. Öte yandan, düşük rafinaj kapasitesine sahip firmaların da dağıtım pazarındaki gelişmelerinin sınırlanacak olmasının, rafinaj sektöründe yapılabilecek yatırımların önünde engel teşkil edebileceği düşünülmektedir. Kanunla getirilecek düzenlemenin amacının, ülke rafinaj kapasitesinin çok büyük bir kısmını elinde tutan bir rafineri şirketinin (mevcut durumda bu şirket Tüpraş'tır) dağıtım pazarındaki dengeleri bozma riskini ortadan kaldırmak olmalıdır. Bir başka ifade ile, eğer güçlü bir rafineri şirketinin dağıtım pazarına girerek rekabeti ortadan kaldırılması çekincesi ile bir takım yapısal kısıtlamalara Kanun'da yer verilecekse, bu kısıtlamaların yatay anlamda dağıtım pazarında faaliyet gösteren tüm firmalara değil, hem rafinaj hem de dağıtım faaliyeti göstermek isteyen, dolayısıyla dikey bütünleşmeyi hedefleyen firmalara getirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Dikey bütünleşmenin oluşturabileceği riskleri ortadan kaldırmak için, rafineri lisanslarına ilişkin madde 5/b'nin aşağıdaki gibi şekillendirilebileceği düşünülmektedir;

"Madde 5

Rafinerici lisansı sahipleri...

b) Sahip olacağı (kontrolü altında olan) dağıtım şirketi ile akaryakıt dağıtım faaliyetlerinde de bulunabilir. Şu kadar ki; Türkiye'de kurulu rafinaj kapasitesinin % 50'den fazlasını elinde tutan bir rafinericinin dağıtım şirketi aracılığıyla bir yıl içinde yapmış olduğu yurt içi akaryakıt toptan satışı bir önceki yıl gerçekleşen Türkiye tüketiminin % ...'ini geçemez. Geçmesi halinde Kurul durumu düzeltmek için yapısal yükümlülükler getirmeye yetkilidir.

Rafinerici kendi dağıtım şirketine tanıdığı şartları kendisinden akaryakıt talep eden diğer dağıtıcılara da kategoride bazında tanımak zorundadır."

veya

"Madde 5

Rafinerici lisansı sahipleri...

b) Sahip olacağı (kontrolü altında olan) dağıtım şirketi ile akaryakıt dağıtım faaliyetlerinde de bulunabilir. Şu kadar ki; bir rafinericinin, dağıtıcı şirketi aracılığıyla bir yıl içinde yapmış olduğu yurt içi akaryakıt toptan satışı bir önceki yıl gerçekleşen Türkiye tüketiminin %'ini geçemez. Geçmesi halinde Kurul durumu düzeltmek için yapısal yükümlülükler getirmeye yetkilidir.

Rafinerici kendi dağıtım şirketine tanıdığı şartları kendisinden akaryakıt talep eden diğer dağıtıcılara da kategori bazında tanımak zorundadır."

3. Üst Kurul ile Rekabet Kurulu Arasındaki İlişkiler

Tasarının 10 uncu maddesinin 14 üncü fıkrasında şu hüküm yer almaktadır:

"Ancak petrol piyasasında faaliyetleri veya **rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin** piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde 2 ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir."

Koyu renkle işaretlenmiş olan bölümde yer alan hususlar 4054 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde yer alan hükümlerle paralellik göstermektedir. Esas itibarıyla, gerek rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların gerekse yukarıdaki hükümde yer almayan hakim durumdaki teşebbüslerin bu hakim durumlarını kötüye kullanmasına ilişkin eylemlerinin tespiti, 4054 sayılı Kanun kapsamında Rekabet Kurulu tarafından yapılmaktadır ve Tasarının kanunlaşmasından sonra da Rekabet Kurulu'nun bu alanlarda soruşturma yapmaya ve nihai kararlar almaya devam edeceği açıktır. Bu durumda, aynı eylem için, Üst Kurul'un ve Rekabet Kurulu'nun birbirleriyle çelişen kararlar alması piyasalarda güvensizlik ortamı yaratacağı gibi çeşitli hukuki sakıncalar da doğurabilecektir. Bu nedenle, Tasarıda yer alan hükümde belirtilen özellikle rekabet ihlallerinin tespiti hususunda Rekabet Kurulu'nun münhasıran yetkili olduğu kabul edilmeli, söz konusu ihlallerin petrol piyasalarında tedbir alınmasının gerektiği durumlarda ise, Rekabet Kurulu'nun nihai kararı veya geçici tedbir kararı ile birlikte, alınacak tedbirlerin iki Kurul arasında gerçekleştirilecek işbirliği çerçevesinde belirlenmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda söz konusu maddenin şu şekilde kaleme alınmasının daha uygun olacağı söylenebilir:

"Ancak petrol piyasasında faaliyetlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde 2 ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir."

Ayrıca, Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen rekabet ihlallerine ilişkin Rekabet Kurulu tarafından alınan nihai karar veya tedbir kararlarında fiyat tespitine veya diğer hususlara ilişkin petrol piyasasında alınacak tedbirler, Kurul ve Rekabet Kurulu'nun birlikte çıkaracağı yönetmeliklerle (kılavuzlar, Tebliğler) oluşturulacak işbirliği çerçevesinde belirlenir."

4. Serbest Kullanıcı Kavramına İlişkin Değerlendirmeler

Yasa Tasarısında yeni bir tanımlama yapılarak, Elektrik Piyasası Kanununda yer alan 'Serbest Tüketici'ye benzer bir şekilde 'Serbest Kullanıcı' kavramının petrol piyasası için öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Elektrik piyasasının yapısına bakıldığında, dağıtım ve iletim hatlarının doğal tekel niteliğine sahip olmasından dolayı sağlayıcısını seçme şansı bulunmayan müşterilerin, sağlayıcılarını seçme hakkı kazanmalarını sağlamaya yönelik düzenlemelerin bir parçası olarak serbest tüketici tanımının ortaya çıktığı görülmektedir.

Tasarının tamamına bakıldığında serbest kullanıcının, bayilerin satış yapabileceği kesim ile dağıtıcılar ve toptancıların satış yapabileceği kesimi birbirinden ayırmak amacıyla tanımlandığı söylenebilir. Bu hali ile serbest kullanıcı kavramı tüketicilerin seçme şansı kısıtlanmaktadır. Örneğin, çok daha uygun şartla bir dağıtıcıdan ya da toptancıdan alım yapabilecek olan müşteri, belli kriterleri taşımadığı için bayiden alım yapmak zorunda kalabilecektir. Mevcut yapıya bakıldığında böyle bir sınırın olmadığı ve zaman zaman bayi ile dağıtım firmasının toptan satışlarda birbirine rakip haline geldikleri görülmektedir. 'Serbest Kullanıcı' tanımlaması ile tüketicilerin gruplara ayrılması bir ölçüde bayileri korumaya yarasa da, bu ayrımın rekabetçi piyasa şartları içinde kendi kendine oluşmasının daha sağlıklı bir yöntem olacağı söylenebilir. Tasarının yeni tanımlar getirerek karmaşık bir piyasa yapısını ortaya çıkarmasını da önlemek amacıyla, serbest kullanıcı kavramının tasarıdan çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

5. Dağıtıcılara Getirilen % 15 Sınırı

Tasarının 7. maddesinin 6. fıkrasında "*Dağıtıcıların kendi işlettiği istasyonlar aracılığı ile yaptığı satış, dağıtıcının toplam yurt içi pazar payının % 15'inden fazla olamaz...*" hükmü yer almaktadır. Esas itibarıyla bu hükmün Tasarıda yer alışı amacı tam olarak anlaşılmamış olmakla birlikte, rekabetçi ve serbest bir piyasada dağıtım şirketlerinin bayilik ağıyla bütünleşmesine ilişkin bu çeşit kısıtlamalar getirilmesinin gerekli olmadığı ve bu kısıtlamanın Tasarıdan çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

6. Madde 30/H Bendinde Yer Alan EPDK ile Rekabet Kurulu İlişkisi

"Piyasada gerçekleştirilecek ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi kapsamına giren birleşme ve devralmalarda Rekabet Kurulunun izin verme yetkisi saklıdır."

Yukarıdaki şekilde olan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 8 inci maddesinin (b) fıkrasının (3) numaralı bendinin, Tasarıda aşağıdaki gibi değiştirilmiş olduğu görülmektedir:

"Piyasada gerçekleştirilecek ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi kapsamına giren birleşme ve devralmalarda Rekabet Kurulunun izin verme yetkisi saklıdır. Ancak Rekabet Kurulu, elektrik piyasasına ilişkin olarak yapacağı inceleme ve tetkiklerde ve birleşme ve devralmalara ilişkin olarak vereceği tüm kararlarda, öncelikle kurumun görüşünü ve kurumun yapmış olduğu genel düzenleyici işlemleri dikkate alır."

Tüm ürün ve hizmet piyasalarında rekabetin korunmasından sorumlu olan Rekabet Kurumu ile elektrik ve doğal gaz piyasalarındaki düzenlemelerden sorumlu olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun elektrik ve doğal gaz piyasalarına ilişkin uygulamalarda işbirliği yapmalarının gerekliliği kaçınılmazdır. Fakat elektrik ve doğal gaz piyasalarına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında olmasına rağmen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun yetki alanının dışında olan uygulamalar bulunmaktadır. Örneğin hakim durumun kötüye kullanılması şeklinde olan rekabet ihlalleri sadece Rekabet Kurumu'nun yetki alanına girmektedir. Bazen de elektrik ve doğal gaz piyasası genel başlığı altında yapılan bir birleşme veya devralma işleminin söz konusu piyasalarda yapılan düzenlemelerden bağımsız olarak incelenmesi gerekebilmektedir (Örneğin, elektrik kabloları üreten iki şirketin birleşmesi elektrik piyasalarında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun yapmakta olduğu düzenlemeler kapsamında değildir).

Başbakanlığın 1998 ve 2001 tarihli genelgeleri uyarınca, mal veya hizmet piyasalarındaki rekabet koşullarını etkileyebilecek hükümler içeren kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ gibi mevzuat çalışmaları ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarının Rekabet Kurumu'nun uygun görüşünü almaları gerekmektedir.

Dolayısıyla söz konusu maddenin aşağıdaki gibi değiştirilmesi yerinde olacaktır:

“Piyasada gerçekleşen/gerçekleştirilecek ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamına giren rekabet ihlallerinde, birleşme ve devralmalarda Rekabet Kurulunun izin verme yetkisi saklıdır.

Piyasaya ilişkin olarak, hem 4054 sayılı Kanun kapsamına girerek Rekabet Kurumu’nun yetki alanına giren hem de 4628 sayılı Kanun kapsamına girerek Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun yetki alanına giren hususlarda söz konusu iki kurumun nasıl bir işbirliğine gireceği ikincil mevzuat çalışmaları ile düzenlenecektir.”

3.2.11. Tüketim Maddeleri ve İhtiyaç Maddeleri Satışıyla İştigal Eden Büyük Mağazaların Kurulmasının İzne Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

Ülkemizde kökeni 1950’li yıllara dayanan büyük ölçekli gıda perakendeciliğinin 1990’lı yıllarda hızla gelişmesi bir takım ekonomik ve sosyal sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu sorunların başında küçük ölçekli gıda perakendecileri olarak da nitelenebilecek bakkalların, en azından bir kısmının, söz konusu mağazaların açılmasıyla birlikte pazardan çekilme ve işi tasfiye etme zorunluluğuyla karşı karşıya kalması gelmektedir. Bunun nedeni ise, çok genel çerçevede, küçük işletmeler olan bakkalların büyük işletmelerle rekabet edememesi olarak görülmektedir. Bu bağlamda söz konusu küçük işletmeler konumundaki bakkalların korunmasına yönelik olarak “Tüketim Maddeleri ve İhtiyaç Maddeleri Satışıyla İştigal Eden Büyük Mağazaların Kurulmasının İzne Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı” gündeme getirilmiştir. Söz konusu taslağa ilişkin olarak hazırlanan Kurum Görüşü aşağıda sunulmuştur.

Tasarının 4’üncü maddesinde öngörüldüğü şekliyle zincir market veya hipermarket adı altında kurulacak olan 400 metre karenin üzerinde satış alanına sahip perakende satış birimlerinin kuruluş iznine tabi kılınmasının sağlıklı sonuçlar doğurmayacağı, pazara giriş engeli yaratacağı sonuçta tüketicilerin bu yapılanmadan zarar göreceği düşünülmektedir.

Tasarının 5 inci maddesinde yer alan izin kriterlerinin bazıları muğlaklık arz etmektedir. Bununla birlikte söz konusu kriterler içinde sayılan; “faaliyet gösterilecek yerdeki ticaret ve sanat türleri arasındaki rekabet şartları,” unsurunun tespiti başlıbaşına uzmanlık gerektirmektedir. Ayrıca, anılan madde hükmünde sayılan kriterler tâdadi nitelik arz etmekte, ikinci fıkrada yer alan “gibi kriterler” ifadesiyle, anılan kriterlerin yanısıra İzin Kurulu tarafından farklı kriterlerin de dikkate alınabileceği vurgulanmaktadır. Bu durum perakende sektörüne yatırım yapacak olan, özellikle yabancı, teşebbüsler bakımından belirsizlik ortamı yaratmakta, böylece mevcut rekabet şartlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer yandan, eğer bu izin şartı olmazsa olmaz olarak değerlendiriliyor ise, işbu Taslak Yasa’nın 13’üncü maddesinde öngörülen uygulama yönetmeliğinde daha ayrıntılı açıklamalara yer verilmesinde yarar olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, bu izin prosedürünün taslak yasada belirli bir süreye bağlanması uygulamada ortaya çıkabilecek belirsizlikleri önleme açısından önem arz etmektedir.

Tasarıda yer alan bazı hükümlerin tasarıyla elde edilmek istenen toplumsal amaçlar ile çeliştiği düşünülmektedir. Tasarının, “İstisnalar” başlıklı 8 inci maddesi hükmünce, satış alanı itibarıyla 400 metre kareyi aşmayan büyük mağazalar, kapsam dışı tutulmuştur. Bu durumda, bakkallar ve diğer küçük sanatkarların, satış alanı 400 metre karenin üzerinde olan zincir marketlerin rekabetinden korunması amacının gerçekleşmeyeceği öngörülmektedir. Zira, zincir marketler özellikle son dönemde, büyük şehirlerde çok sayıda, satış alanı 400 metre karenin altında olan indirim mağazaları kurma stratejisini benimsemiştir. Bu durumda, ilgili mağazalarda satılan ürünler, yine son derece yüksek satınalma gücüne sahip olan zincir marketlerin merkezleri tarafından gerçekleştirilecek, böylece küçük esnaf, zincir marketlerin rekabetine maruz kalmaya devam edecektir.

Tasarının "Ödemeler" başlıklı 9 uncu maddesinde büyük perakendecilerin satın aldıkları ürüne ilişkin ödeme sürelerine sınırlama getirilmektedir. Bilindiği üzere zincir marketlerin sahip

oldukları alım gücü sayesinde satın aldıkları ürün bedelini sağlayıcılara uzun vadelerle ödemektedir. Söz konusu hüküm bu açıdan değerlendirildiğinde, zincir marketlerin sağlayıcılar üzerindeki pazarlık güçlerini sınırlayıcı etki doğuracağı, böylece sağlıklı bir pazar yapısının oluşmasına zemin hazırlayacağı düşünülmektedir.

Diğer yandan “Yasaklar” başlıklı 10'uncu madde çerçevesinde belirtilen ve “büyük mağazaların piyasaya olan hakimiyetlerini aşırı fiyat, aşırı düşük fiyat gibi uygulamalarla kötüye kullanılmayacağı” belirtilmektedir. “Hakim Durum” kavramı Rekabet Hukuku'nun temel kavramlarından biridir. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hakim durum; “belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleme gücü” olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede herhangi bir teşebbüsün hakim durumunu kötüye kullanması halihazırda 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi hükmü ile yasaklanmış durumdadır. Bununla birlikte aynı Kanun'da söz konusu hükme aykırı edimlerde bulunan teşebbüsler hakkında ağır yaptırımlar öngörülmüştür.

Öte yandan hakim durum kavramı hukuki bağlamda olduğu kadar iktisadi bağlamda da değerlendirilmesi gereken bir kavramdır. Bu alanda köklü bir geçmişe sahip bulunan ABD Adalet Bakanlığı ve AB Komisyonu'nun bu konuya ilişkin kararları incelendiğinde, hakim durumun aksak rekabet piyasalarında gözlenen bir olgu olduğu dikkat çekmektedir. Halen pazarın önemli bir kısmına bakkallar ve marketlerin hakim olduğu, zincir marketlerin pazar payını artırmak için birbirleriyle kıyasıya bir rekabete içinde bulunduğu ve yoğun olarak giriş ve çıkışların gözlemlendiği Türkiye perakende ticaret pazarında, herhangi bir teşebbüsün iktisadi ve/veya hukuki açıdan hakim durumda bulunduğunu ileri sürmek olanaklı görülmemektedir. Bu unsurlar dikkate alındığında anılan hükmün Kanun tasarısında yer almasının ilgili pazarın düzenlenmesi açısından önem taşımadığı düşünülmektedir. Bu noktada zincir marketlerin alım gücünün sınırlandırılması için, ilgili madde hükmünde büyük marketlerin, *satınalma güçlerini kötüye kullanmaları* yasaklanmalıdır. Ancak bu noktada alım gücü kavramının son derece muğlak bir kavram olduğu, bir başka ifadeyle, alım gücünün tespit edilmesi ve ölçülmesinin teknik açıdan son derece zor olduğu vurgulanmalıdır.

10'uncu maddede ayrıca büyük mağazalara, indirimli satış uygulamaları için uygulama öncesinde bağlı buldukları odadan izin alma zorunluluğu getirilmektedir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet kavramı rekabeti tanımlanırken teşebbüslerin özgürce karar alması hususuna vurgu yapılmaktadır. Bu kapsamda teşebbüslerin piyasa koşullarını bozacak veya bu koşulları olumsuz yönde etkileyecek eylemleri anılan Kanun kapsamında değerlendirilebilecektir. Dolayısıyla belirtilen şekliyle getirilecek bir düzenleme, teşebbüslerin pazar yapısına zarar vermeyecek hususlarda özgürce karar alabilmesini engelleyebilir. Bir başka deyişle, indirimli satışa ilişkin olarak getirilmesi önerilen bu düzenleme söz konusu teşebbüslerin dinamik bir şekilde rekabet etmelerinin önünde bir engel olarak değerlendirilebilecektir. Büyük mağazalar piyasa ekonomisi koşullarında elde ettiği fırsatlar ile maliyet ve etkinlik avantajlarını indirimli satış yapmak suretiyle kullanmaları doğal olarak karşılanmalıdır. Bu satış stratejisinin izne bağlanması özel sektörün ayırıcı niteliği olan dinamizmi ortadan kaldırma riskini barındırabilir. Üstelik bu indirimlerden tüketicilerin de fayda sağladığı gerçeğinin göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

3.2.12. Elektronik Haberleşme Yasa Tasarısı Hakkında Kurum Görüşü Özeti

Elektronik Haberleşme Yasa Tasarısı hakkında hazırlanan Kurum Görüşü'nde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un amacı ve kapsamı göz önüne alınarak özellikle,

- Rekabet Kurulu ile Telekomünikasyon Kurulu arasındaki işbirliği ve görev paylaşımı,
- telekomünikasyon sektöründe yapılacak yetkilendirmeye ilişkin düzenlemelerin mehz Avrupa Birliği düzenlemelerinin örnek alınarak yeniden ele alınması ve

- mevcut yasalarda yer alan tekel hakları ile görev ve imtiyaz sözleşmelerinin akıbeti hakkında daha açık ve kesin düzenlemelerin yapılması

gibi konulara odaklanılmıştır.

Bu çerçevede öncelikle Tasarı'nın "*Kapsam*" başlıklı 2 nci maddesinde "*sektöre ilişkin yapılacak düzenlemelerde rekabetçi piyasa yapısını sağlamak hedefinin gözetileceğinin*" vurgulanması gerektiği belirtilmiştir.

Tasarının amacı ve kapsamının daha net olarak anlaşılabilmesi için "*elektronik haberleşme*" kavramının tanımının yeniden yapılması önerilmiştir.

Tasarı incelendiğinde, "*yapılacak düzenlemelere muhatap işletmecilerin tespitine*" ilişkin olarak iki farklı kriterin; "*hakim durum*" ve "*etkin piyasa gücü*", birarada kullanıldığı görülmektedir. Muhatapların belirlenmesinde kullanılacak kriterin *ilgili düzenlemenin esaslarından* birini teşkil etmesi nedeniyle

- hangi kriterin,
- hangi gerekçeler ile kabul edildiği ve
- bu gerekçelere göre "*hangi tip piyasa aksaklıklarının tespitinin ve giderilmesinin amaçlandığının*"

son derece önem arz ettiğine değinilmiştir.

Sektörde rekabetin seviyesi ve serbestleşmenin derecesi gibi gerekçeler ile 1998 (eski) ve 2002 (yeni) AB düzenlemelerinde "*etkin piyasa gücü kavramı*"nın farklılaşmış olması hususları dikkate alınarak ülkemizde etkin piyasa gücü ve hakim durum gibi iki farklı kavramın kullanılmış olmasının "gerekçelendirilmesi" gerektiği üzerinde durulmuştur.

Bu çerçeve, Tasarı'da piyasa aksaklığının tesbitine ilişkin iki farklı kriter getirilmiş olsa da,

- bu kriterler arasındaki ayırdedici özelliklerin neler olduğu,
- bu ayırımın bir politika tercihi dayanıp dayanmadığı,
- eğer dayanıyorsa bunun gerekçelerinin neler olduğunun açıklanması gerekliliği

ifade edilmiştir.

Ayrıca, Rekabet Kurumu olarak bu konuda tek bir kriter kullanılmasının ve bu kriterin AB 2002 düzenlemelerinde benimsenen şekliyle "*etkin piyasa gücü*" kavramı olmasının uygun olacağını benimsendiği belirtilmiştir.

Tasarı'da genel olarak kabul edildiği öngörülen, "*teşebbüsler tarafından tarifelerin serbestçe belirlenmesi*" ilkesine daha açık ve kesin olarak yer verilmesinin yerinde olacağı ve hangi istisnai hallerde bu ilkedен vazgeçilebileceğinin açıklığa kavuşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, bugüne kadarki uygulama çerçevesinde, "*mevcut yasalardaki belirsizlik ya da karmaşıklık sebebiyle çeşitli sıkıntılara yol açtığı gözlenen Rekabet Kurulu'nun (Kurum) telekomünikasyon sektöründeki görev ve yetkileri ile Kurul'un (Kurum) Telekomünikasyon Kurulu (Kurum) ile ilişki ve işbirliği konuları hakkındaki hükümlerin*", bu sorunları tümüyle ortadan kaldırmaya hizmet edebilmesi için yeniden ele alınması gerekliliği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, özellikle Rekabet Kurulu'nun sektördeki rolünü belirleyen 5/e hükmünün açıklığa kavuşturulması ve Tasarı'nın 20. ve 28. maddelerinin Rekabet Kurulu'nun yetkilerinin saklı tutulduğunu açıkça gösterir biçimde yeniden ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

İlaveten, Rekabet Kurulu ve Telekomünikasyon Kurulu arasında işbirliğini düzenleyen m.8/18 ve m.8/20 gibi hükümlerin daha açık olarak ele alınması ve sözü edilen işbirliğinin kapsamının ve yönteminin belirginleştirilmesi önerilmiştir.

Cihaz satış ve üretiminin, teknik standartların tespiti haricinde, “rekabete açık bir alan olması ve bu konuda herhangi bir kısıtlama getirilmesine gerek bulunmaması” sebepleriyle, Telekomünikasyon Kurulu’nun görev ve yetkilerinin belirlendiği m. 8/10 kapsamı dışına alınması önerilmiştir.

Tasarının “Yetkilendirme” başlıklı 2. Kısım I. Bölümü hakkında ise Kurum Görüşünde genel bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Bu kapsamda,

- Avrupa Birliği’nde elektronik haberleşme şebeke ve hizmetlerinin sağlanmasında “genel yetkilendirme ilkesinin” esas alındığına,
- yetkilendirmeler çerçevesinde teşebbüslerin sahip olacağı asgari hakların ve teşebbüslere yüklenecek azami koşul ya da yükümlülüklerin net bir şekilde ortaya konulduğuna,
- bireysel kullanım haklarının sadece radyo frekansları ve numaralar için tahsis edilebileceğinin kabul edildiğine,
- zararlı erişim tehlikesi gözönünde bulundurarak söz konusu kaynaklar için kullanım hakkı şartı getirilip getirilmeyeceğinin üye ülkelerin ihtiyarına bırakıldığına,
- bununla birlikte, AB Yetkilendirme Direktifi ile bu kullanım haklarının ancak radyo frekanslarının etkin kullanılması için gerekli olduğu durumlarda sınırlandırılacağı hükmünün getirildiğine

değnilmiştir. Bu çerçevede, Tasarı’nın yetkilendirmeye ilişkin hükümleri hakkında,

- Taslak ve AB düzenlemeleri arasında temel farklılığı, “kullanım hakkının verilir verilmeyeceği” ya da “bu hakların sayısının ne şekilde ve hangi kriterler gözönüne alınarak kısıtlanacağı” konularının Telekomünikasyon Kurumu’na bırakılmış olmasının teşkil ettiği,
- Dolayısıyla Taslak’ın 17. maddesinde ve kullanım hakkı tanımında radyo frekansları ve numaralar gibi kriterlerin tahdidi olarak sayılmasının uygun olacağı,
- Sadece 16. maddede “zararlı erişim tehlikesi kriterine” muğlak bir şekilde yer verildiği ancak bu düzenlemenin, hem içinde yer aldığı madde hem de içeriği itibariyle belirsizliği artırdığı,
- Bu hakların sayısının sınırlandırılmasında ne gibi kriterlerin esas alınacağı belirtilmediği,
- Tasarı’nın genel yetkilendirme ve kullanım hakları için getirilecek yükümlülükleri tek bir başlıkta toplamak suretiyle, “kullanım hakkı sahiplerinin hangi ek yükümlülükleri yerine getireceği” konusunda belirsizlik yarattığı

ifade edilmiş, dolayısıyla, Kanun Taslağında yer alan ve yukarıda belirtilen belirsizlikleri ortadan kaldıracak şekilde;

1. Genel koşulların neler olduğu,
2. Hangi tip hizmetlerin genel koşullara, hangilerinin ise kullanım hakkı verilmesine konu olduğuna dair ayırımın yapılmasına olanak tanıyacak kriterlerin tahdidi olarak sayılması,
3. Kullanım hakkı sayısının hangi hallerde ve hangi kriterler kullanılarak sınırlandırılacağı

hususlarının açıklığa kavuşturulması gerektiği belirtilmiştir.

Son olarak, 406 sayılı Kanun’un Türk Telekomünikasyon AŞ’nin tekel haklarına ve görev sözleşmesine ilişkin 2. maddesi ile yetkilendirmelerde Ulaştırma Bakanlığı’nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu’nu onay makamı olarak öngören Ek m. 27’nin uygulamalarının devam edeceğini

düzenleyen Tasarı'nın 69. maddesinin Tasarı'dan çıkarılması gerektiği belirtilerek imtiyaz ve görev sözleşmelerinin akibetinin netleştirilmesi önerilmiştir.

3.2.13. Telekomünikasyon Kurumunun "Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği" ve "Hakim Konumda Bulunan veya Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" Taslaklarına İlişkin Rekabet Kurumu Görüşü

4054 sayılı Kanunun "*Başkanlığın Görev ve Yetkileri*" başlıklı 30'uncu maddesinin (f) fıkrasında yer alan, "*Rekabet politikası ile ilgili olarak alınacak kararlar ve ilgili mevzuat hakkında görüş bildirmek*" hükmü uyarınca, "*Erişim ve Arabağlantı Yönetmelik Taslağı*" ve "*Hakim Durumda Bulunan veya Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ Taslağı*" birlikte incelenmiş, ulaşılan görüş ve değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

I.1. Erişim ve Arabağlantının Sektörde Rekabetin Tesisi için Önemi

12.5.2001 tarihli ve 4673 sayılı Kanunun 2 nci maddesi uyarınca, Türk Telekomünikasyon AŞ'nin (TTAŞ) halihazırda sahip olduğu ses tekelinin 31.12.2003 tarihinden itibaren son bulacak olması ile ülkemizde telekomünikasyon piyasalarına ilişkin yasal giriş engelleri ortadan kalkacak, ilgili hizmet piyasalarının rekabete açılması konusunda önemli bir adım atılmış olunacaktır.

Ses tekelinin kalkmasını öngören söz konusu Kanun ile sektörün rekabete açılması bakımından önemli bir adım sayılmakla birlikte, esasen 31.12.2003 tarih itibarıyla genel olarak telekomünikasyon sektöründe rekabetin tesisi için ikinci bir aşamaya girilecektir. Bu aşama, sektörde rekabetin tesisi için yalnızca kağıt üzerindeki sınırlamaların kalkmasının yeterli olamayacağı dikkate alındığında, gerçek anlamda rekabetin tesisi için hayati önem taşıyan bir dönemin başlangıcını teşkil etmektedir.

Arabağlantı ve erişimin sağlanmasına ilişkin sorunlar pazara girişlerin önünde engel teşkil etmekte, bu alanlara ilişkin yapılacak düzenlemeler aracılığı ile bu engellerin ortadan kaldırılması ve bu alanlarda oluşan piyasa aksaklıklarının en aza indirgenmesi gereklilik arz etmektedir. Bu çerçevede Telekomünikasyon Kurumu tarafından konuya ilişkin bir düzenleme hazırlığında bulunulması çok olumlu karşılanmaktadır. Ancak amacını aşan bir düzenlemenin bizatihi kendisinin pazara giriş engeli teşkil edebileceği dikkate alındığında, düzenlemeler aracılığı ile piyasalara yapılacak müdahalelerin *gerekli haller* ile sınırlı tutulmasının, piyasaya yeni girecek ve halihazırda piyasalarda faaliyette bulunan teşebbüslere ek maliyetler getirilmemesi ve hukuki belirliliğin sağlanması açısından önem arz ettiği bilinmektedir.

Dolayısıyla, serbest rekabet ortamının tesisi amacına ulaşılabilmesi için yapılacak düzenlemelerin, eksik rekabet koşullarına yol açan piyasa aksaklıklarının tespit edildiği haller ile sınırlandırılması, ancak bu nitelikte bir durumun varlığının tespiti halinde düzenleme yoluna gidilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu çerçevede hangi hallerde eksik rekabet koşullarının varlığından bahsedilebileceği, yapılacak düzenlemelerin *nirengi* noktasını teşkil etmektedir.

Eksik rekabet koşullarının varlığının tespitinde izlenen yöntem, doğal olarak pazarların rekabete açıldığı *başlangıç aşamaları* ile pazarlarda *belirli seviyelerde rekabetin tesis edildiği* dönemler arasında farklılaşabilmektedir. Teknoloji yoğun bir alan olan telekomünikasyon sektörü doğal olarak teknolojik gelişmelerden doğrudan etkilenmekte, yeni teknolojilerin ve buna paralel olarak yeni hizmet türleri ve ürünlerin ortaya çıkması ile birlikte pazarlarda rekabetin seviyesi değişmektedir. Bu bağlamda, getirilen düzenlemelerin belirli aralıklar ile gözden geçirilmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Telekomünikasyon sektörünün rekabete açılmaya başlandığı 90'lı yılların başında getirilen AB düzenlemeleri ile belirli “alanlarda” payları % 25'i geçen işletmecilere arabağlantı sağlama gibi *ex-ante* yükümlülükler getirilmiş, bu işletmelerin sahip oldukları pazar güçlerini sektörde rekabetin gelişmesini engellemek amacıyla kullanmalarının önüne geçilmesi ve sektöre yeni girecek işletmecilerin haklarının teminat altına alınması amaçlanmıştır.

Dolayısıyla eksik rekabet koşullarının bu nitelikte (*etkin pazar gücüne sahip*) teşebbüslerin varlığı durumunda oluştuğundan hareket edilmesi suretiyle sektörde yapılan düzenlemelerde *yalnız* bu teşebbüslere *ex-ante* yükümlülükler getirildiği görülmüştür.

Ancak ilgili sektörlerin 1998 yılı itibarıyla *tamamen* rekabete açılması, teknolojik gelişmeler nedeniyle tüketicilere sunulan hizmet çeşitliliğinin artması ve hizmetlerin sunum yöntemlerinde önemli değişikliklerin meydana gelmesi ile birlikte, düzenleyici yapının zorunlu olarak yeniden ele alınması ve eksik rekabet koşullarının devam edip etmediğinin (dolayısıyla getirilen yükümlülüklerin gerekliliğini koruyup korumadığının) gözden geçirilmesi ihtiyacı doğmuştur.

2002 yılında yürürlüğe giren yeni direktifler ile düzenlemelerde *nirengi* noktası olarak kabul edilen hangi durumlarda eksik rekabet koşullarının (ya da etkin pazar gücüne sahip teşebbüslerin) varlığından söz edilebileceği konusunda köklü değişiklikler yapılarak, önceki düzenlemelere hakim olan “*belirli alanlarda % 25 paya sahip işletmeci*” kriteri terk edilmiş ve “*rekabet kuralları çerçevesinde belirlenmiş pazarlarda hakim durumda bulunma*” kriteri getirilmiştir.

Piyasaların rekabete açıldığı *ilk* ve belirli seviyede rekabetin tesisinin sağlandığı *ikinci* döneme ilişkin yapılan düzenlemeler karşılaştırıldığında, ilk dönemde, henüz ilgili piyasaların oluşumunda başlangıç seviyesinde olunması nedeniyle rekabet kuralları çerçevesinde ilgili pazar tanımları yerine, (rekabet kurallarının uygulanması açısından ilgili pazar sayılmayabilecek) önceden tespit edilmiş belirli alanların esas alındığı görülmektedir.

Bununla beraber ilk dönemde, *ex-ante* yükümlülüklerin muhatabının, rekabet kuralları çerçevesinde *hakim durumda olmayabilecek ancak ilgili alanlarda belirli eşikleri aşan* teşebbüsleri kapsadığı, rekabetin seviyesinin gözle görülür bir biçimde arttığı ikinci dönemde ise *ex-ante* yükümlülüklere tabi işletmelerin rekabet kurallarına dayalı *hakim durum analizi yapılmak suretiyle* belirlendiği anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla arabağlantı ve erişim konularında yapılacak düzenlemelerin en önemli noktası olan, hangi hallerde eksik rekabet koşullarının varlığından bahsedilebileceğine ilişkin kriterlerin AB hukukunda *pazarlardaki rekabetin seviyesine göre* farklılaştığı, ve bu yaşanan gelişme sürecinin getirdiği *teknolojik koşullar* ile önemli bir etkileşim içinde olduğu görülmektedir.

I.2. Etkin Piyasa Gücü ve Hakim Konum Kavramları

Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan taslakta hangi hallerde eksik rekabet koşullarının varlığından bahsedilebileceği konusunda belirleyici bir unsur olarak “Etkin Piyasa Gücü” kavramının getirildiği görülmektedir. Ancak yukarıda özetle değinilen çerçevede yapılan inceleme sonucunda,

- ilgili telekomünikasyon pazarı kavramının açıklanmamış olması,
- ilgili pazar analizinin ne şekilde yapılacağı belirtilmemesi,
- *Etkin Pazar Gücü* kavramı ile *Hakim Durum* kavramı arasındaki farkın ifade edilmemiş olması

nedenleriyle söz konusu kavramın, ilgili düzenlemelerin *kapsamının* ve *muhatabının* belirlenmesi konusunda, gerekli açıklığa sahip olmadığı düşünülmektedir.

Bu başlıkların tek tek incelenmesinin, bu konuda yapılan değerlendirmenin kapsamı bakımından önem arz etmesi nedeniyle aşağıda daha detaylı bir incelemeye yer verilmektedir.

Taslağın,

“**Madde 7**-Kurul, ilgili telekomünikasyon pazarında hakim konuma ve/veya etkin pazar piyasaya gücüne sahip işletmecileri belirler. İlgili telekomünikasyon pazarında hakim konuma veya etkin piyasaya gücüne sahip işletmecilerin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar tebliğle düzenlenir.

Bu yönetmelik uyarınca, hakim konumda bulunan işletmeciler, etkin piyasaya gücüne sahip işletmecilere getirilen yükümlülüklerle tabidir.

şeklindeki “*Hakim Konum ve/veya Etkin Piyasaya Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesi*” başlıklı 7 nci maddesinden hakim konum ve etkin piyasaya gücü kavramları ile iki farklı durumun işaret edildiği görülmektedir.

Hakim durum analizinden farklı, hakim duruma ulaşılmadığı bir hal teşkil eden *Etkin Piyasaya Gücü* kavramına ilişkin Tanımlar başlıklı 4 üncü maddeye bakıldığında kavramın,

Etkin Piyasaya Gücü: İlgili telekomünikasyon pazarında, bir veya birden fazla işletmecinin diğer işletmeci ve kullanıcılara sunduğu hizmetlerin alım ya da satım fiyatını, arz ya da talep miktarını, piyasa şartlarını ve telekomünikasyon hizmetlerini vermek için kullanılan ana telekomünikasyon şebekesi unsurlarını ve kullanıcılara erişimi kontrol etme gibi ekonomik parametreleri *etkileyebilme* gücü

olarak tanımlandığı görülmektedir.

Bu çerçevede öncelikle, Etkin Piyasaya Gücünün, Hakim Durum kavramından farklı bir durumu ifade etmesi nedeniyle, *kavramın yorumlanmasında gerek Türk rekabet hukuku uygulamalarında gerekse AB rekabet hukuku içtihatlarında şekillenen hakim durum kavramından faydalanılmasının mümkün görünmediğinin* belirtilmesi faydalı olacaktır.

Benzer bir şekilde yapılacak yorumlarda AB uygulamasında, 2002 düzenlemeleri öncesinde geçerli olan Etkin Piyasaya Gücü (*Significant Market Power*) kavramının % 25 pazar payı esasına dayalı olması dolayısıyla bu kavramdan da yararlanılamayacağı; 2002 düzenlemeleri çerçevesinde yapılan *yeni* Etkin Piyasaya Gücü (*Significant Market Power*)⁴ kavramının rekabet kuralları çerçevesinde geçerli hakim durum kavramına dayalı olması nedeniyle, bu düzenlemeler çerçevesinde alınan kararların/yapılan belirlemelerin de örnek alınamayacağı, ifade edilmesi gereken diğer bir noktayı oluşturmaktadır.

Kavramın, Türk hukuku açısından yeni bir kavram olması ve yerleşik uygulamalara dayanmaması nedeniyle yoruma açık olduğu düşünülmektedir. Bununla beraber, 2002 öncesi AB düzenlemelerine paralel bir şekilde, Etkin Piyasaya Gücü kavramının yeni bir kavram olarak hukukumuza getirilmesi mümkün ise de, bu kavramın *unsurlarının* (hangi koşulların değişmesi halinde bu durumun değişebileceğinin) ve *muhatabının* (kimlerin etkin piyasaya gücüne sahip sayılabileceğinin) net olmaması nedeniyle, taslağın *nirengi* noktasını teşkil eden kavramın bu haliyle işletmeler açısından hukuki belirsizliğe yol açabileceği ve bu kavrama dayanarak yapılacak uygulamalarda kavramın içinin doldurulmasına ilişkin hukuki ihtilaflar yaşanabileceği düşünülmektedir.

⁴ Etkin Piyasaya Gücü (*Significant Market Power*) kavramına ilişkin olarak bkz. "Directive 2002/21/EC of The European Parliament and of The Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services" (Framework Directive), ve "Directive 2002/19/EC of The European Parliament and of The Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities" (Access Directive).

Bu aşamada, söz konusu kavram konusunda yaşanabilecek belirsizliğin “*Hakim Konumda Bulunan veya Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ Taslağı*” ile giderilip giderilmediği konusuna da değinilmesi yerinde olacaktır.

Bahsi geçen taslak tebliğde “*Etkin Piyasa Gücü*”,

Madde 5- Bir işletmeci tek başına ya da diğer işletmecilerle birlikte üstün bir konuma ve yeni rakipler, müşteriler ile son kullanıcılardan fark edilir derecede bağımsız hareket etmeye yeterli ekonomik güce sahip bir durumda ise, söz konusu işletmecinin etkin piyasa gücüne sahip olduğuna hükmedilebilir.

Bir işletmecinin belirli bir pazarda etkin piyasa gücüne sahip olması, pazar yapıları nedeniyle yakın ilişkili olduğu diğer pazarda etkili bir faaliyet yürütmesi ve bu sayede pazar gücünü artırması sonucunu doğuruyorsa, söz konusu işletmenin yakın ilişkili olduğu diğer pazarda da etkin piyasa gücüne sahip olduğuna hükmedilebilir.

olarak tanımlanmaktadır. Aynı taslak tebliğin “*Hakim Konum ve/veya Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecinin Belirlenmesi*” başlıklı 6 ncı maddesinde ise hangi koşulların dikkate alınması sonucunda etkin piyasa gücünün varlığına kanaat getirileceğine yer verilmektedir.

Bu tanım dikkate alındığında, taslak tebliğ ile de söz konusu belirsizliğin ortadan kalkmadığını söylemek mümkündür.

Hakim durum ile Etkin Piyasa Gücü kavramlarının farklı kavramlar olmasına karşın, taslağın 6. maddesinden her iki kavramın da aynı kriterler çerçevesinde ele alındığı görülmektedir. Ancak aynı koşullar dikkate alınacak olmasına rağmen, bu koşulların hangi kalitatif veya kantitatif değerlendirmeler sonucunda uygulayıcıyı birbirinden farklı sonuçlara ulaştırdığının (hangi durumlarda bu kriterlerin hakim durumun varlığı, hangi hallerde ise etkin piyasa gücünün varlığı sonucunu doğurduğunun) açıklamamış olması, söz konusu belirsizliğin artmasına yol açmaktadır.

1.3. İlgili Telekomünikasyon Pazarı

Taslak tebliğin 6 ncı maddesinde yer alan unsurların hakim konum ve etkin piyasa gücü için de geçerli olmaları ve bunların ilkinin *pazar payının* teşkil etmesi, etkin pazar gücünün tespitinde kullanılacak temel bir kavram olan *ilgili pazardan* ne anlaşılması gerektiğini daha da önemli kılmaktadır.

Bu soruya verilecek cevap, en az Etkin Piyasa Gücü kavramından ne anlaşılması gerektiği sorusuna verilecek cevap kadar önem arz etmektedir. Nitekim, bu konu AB hukukunda ilgili düzenlemelerde 2002 yılında yapılan değişikliklerin en önemli başlığını teşkil etmiştir.

AB hukukunda 2002 yılı öncesinde, ilgili pazar olarak *önceden belirlenmiş alanlar* yaklaşımı⁵ benimsenmiş iken, 2002 yılında yayınlanan yeni düzenlemeler ile bu durum değiştirilmiş, *ilgili pazar kavramının rekabet kuralları çerçevesinde belirlenmesi* yaklaşımı kabul edilmiştir.

Ne var ki, arabağlantı ve erişime ilişkin taslak yönetmelikte bu denli anahtar bir kavram olan ilgili pazar kavramı yeterli derecede açıklanmamaktadır. Taslak yönetmelik ile, ilgili pazar tanımı yapıldığını çağrıştıracak madde 19’da yer alan *sabit telekomünikasyon şebekesi işletmecileri* ve *mobil telekomünikasyon işletmecileri* ifadeleri haricinde, ilgili pazara ilişkin, 2002 yılı öncesi AB düzenlemelerinde geçerli olduğu üzere, sınırlı sayıda alan çizilmemektedir. Bununla beraber, taslaktan, pazarların rekabet kuralları çerçevesinde belirleneceği de net olarak anlaşılmamaktadır. taslak tebliğin tanımlar maddesinde yer alan,

⁵ Komisyon tarafından yeni düzenlemelere ilişkin yayınlanan tavsiye metninden de anlaşılacağı üzere, eski düzenlemelere hakim "önceden belirlenmiş alanlar" kavramı rekabet kuralları çerçevesinde belirlenen "ilgili pazar" kavramından farklıdır.

Telekomünikasyon Pazarı: Telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren işletmecilerin oluşturduğu piyasayı,

ifadesi de belirsizliği ortadan kaldırmamaktadır.

Pazar tanımının rekabet kuralları çerçevesinde yapılacak olması beraberinde çok çeşitli ilgili ürün/hizmet pazarlarının tespitini getirecek, bu duruma ilişkin netliğin sağlanmaması halinde her olay bazında ilgili pazarın tespiti konusunda taslak yönetmelik, muhatapları ve uygulayıcısı açısından önlenemez karışıklıklara yol açabilecektir. Bu durum, etkin piyasa gücü konusunda yukarıda yer verilen açıklamalar ile birlikte ele alındığında, taslak Yönetmeliğin en önemli iki unsurunun hukuki ihtilaflara yol açacak surette yoruma açık olduğu izlenimini doğurmaktadır.

I.4. İlgili Pazar Analizi

Taslak yönetmelik, erişim ve arabağlantıya ilişkin getirilen düzenlemeler ile *esasen* ilgili piyasalarda oluşabilecek/mevcut piyasa aksaklıklarının olumsuz etkiler doğurmasının engellenmesi amacıyla *ex-ante* düzenlemeler getirilmesinin hedeflendiğini açık bir şekilde belirtmemektedir. Bu hali ile taslak yönetmelik, ilgili pazarlarda etkin rekabetin bulunup bulunmadığı ekseninde analizlerin yapılmasının öngörüldüğü ve yapılacak bu değerlendirmeler ile eksik rekabetin mevcut olduğunun tespiti halinde ancak *ex-ante* yükümlülükler getirilmesinin öngörüldüğü bir düzenleme olmaktan uzak görünmektedir.

Taslakta, ilgili pazarlarda etkin rekabetin bulunup bulunmadığı analizinin nasıl yapılacağına ilişkin yol gösterici açıklamalara yer verilmemektedir.

Taslağa göre pazar tanımının (ilgili ürün/coğrafi pazar) ve etkin piyasa gücünün (hakim durum varsayıldığında) rekabet hukuku çerçevesinde yapılacağı kabul edilse bile, ilgili piyasalarda *ex-ante* yükümlülüklerin tespitinde izlenecek pazar tanımı ve pazar gücü analizlerinin *ex-post* rekabet hukuku ile her zaman uyuşmayabileceği, dikkat edilmesi gereken bir husustur.

Rekabet kuralları uygulamasında geçmişte gerçekleştirdiği eylemlerden dolayı hakim durumunu kötüye kullanmaktan sorumlu bulanabilecek bir işletme, yapılacak düzenlemeler çerçevesinde etkin pazar gücüne sahip olduğu veya hakim durumda bulunduğu bahisle *ex-ante* yükümlülükler tabi olmayabilecek iken, benzer şekilde *ex-ante* yükümlülükler tabi bir işletmenin de yapmış olduğu eylemler hakim durumun kötüye kullanılması sayılmayabilecektir.

Geleceğe yönelik olarak, *ilgili düzenlemelerin olmaması durumunda* pazardaki rekabetçi yapının ne şekilde etkilenebileceği dikkate alınarak yapılacak *ex-ante* analizlerde izlenecek yol ve kullanılacak kriterlerin belirlenmesi, yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde önem taşımaktadır.

I.5. Etkin Piyasa Gücünün Belirlenmesi Konusunda Yapılan Tercih

AB hukukuna ilişkin yukarıda yer verilen açıklamalar dikkate alındığında, hangi hallerde eksik rekabet koşullarının varlığından bahsedilebilecek olmasına ilişkin belirlenen kriterlerin *pazarlardaki rekabetin seviyesine göre* farklılaştığı ve bu durumun *içinde bulunulan teknolojik koşullar* ile önemli etkileşim içinde olduğu görülmektedir.

Bahsedilen koşullardaki (pazarların tam rekabete açılması, teknolojinin hızlı gelişimi ve tüketicilerin talep yapısının 90'lı yılların başlarına oranla çok farklılık göstermesi) değişiklikler neticesinde 2002 yılında rekabet kuralları çerçevesinde yapılacak analizlere dayalı yeni sisteme geçilmiş, bu çerçevede düzenleyici yapının değişen piyasa koşullarına uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Yapılan incelemede taslak Yönetmeliğin, AB hukukuna ilişkin her iki düzenleyici yapı modelini de benimsenmediği görülmektedir. Bir yandan ilk model örneğinde olduğu gibi önceden belirlenmiş alanlarda belirli eşiklere göre belirlenmiş teşebbüslere *ex-ante* yükümlülükler

yüklenmesi yaklaşımı kabul edilmez iken diğer yandan rekabet kuralları çerçevesinde pazar analizlerine dayalı yeni AB düzenlemeleri de benimsenmemektedir.

Türkiye'nin içinde bulunduğu durum, AB hukukunun düzenleyici yapısının geçirdiği evreler incelendiğinde iki açıdan dikkat çekici bulunmaktadır. Ülkemiz bir yandan *pazarların rekabete yeni açılması* nedeniyle 90'lı yılların başındaki AB üyesi ülkeler ile benzer koşullara sahip iken *çinde bulunulan teknolojik koşullar* bakımından ise yeni düzenlemeler çerçevesinde 2003 yılı itibarıyla AB üyesi ülkelerin içinde bulunduğu koşullar ile benzer bir konumdadır.

Özellikle ses tekelinin kaldırılmasının ardından önem kazanacak olan arabağlantı ve erişim konularında her ne kadar kesin bir tercih yapılmamış olduğu anlaşılrsa da, taslağın AB hukukunda 2002 yılında yürürlüğe giren, rekabet kuralları çerçevesinde yapılacak pazar tanımına dayalı yeni düzenlemelere daha yakın durduğu görülmektedir.

Rekabete yeni açılacak çok önemli bir sektör olan sesli iletişim hizmetleri konusunda niçin pazar analizine dayalı modelin benimsendiğinin gerekçelerine ilişkin daha detaylı açıklamalara yer verilmesi, piyasada var olan ve yeni girecek aktörler için hukuki belirliliği sağlayacak olması nedeniyle bu çerçevede önem arz etmektedir.

II. MADDELERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Yönetmeliğin geneline ilişkin görüşlere bu şekilde yer verildikten sonra, bu bölümde taslak Yönetmeliğin bazı maddeleri hakkında ilk bakışta göze çarpan hususlara aşağıda yer verilecektir. Ancak, maddelere ilişkin görüşler Yönetmeliğin geneli hakkındaki belirsizlik nedeniyle sınırlayıcı olmayıp, bu aşamada sadece örnekler bazında verilmektedir.

Taslağın *Amaç* başlıklı bölümünde, "*kullanıcıların makul ücret karşılığında telekomünikasyon hizmetlerinden ve altyapısından azami ölçüde yararlanmasının sağlanması*"ndan bahsedilmektedir.

Bu ifadeye ilişkin ilk başta dikkat çekici noktayı *makul ücretin* iktisadi açıdan anlamı konusundaki belirsizlik oluşturmaktadır. Bununla beraber, "*uzun vadede kullanıcıların yararına olacak rekabetçi altyapılara yatırımların desteklenmesi*" ifadesi, *Amaç* maddesinde yer alan diğer hükümlerle beraber incelendiğinde, Yönetmeliğin üretici ve tüketici rantlarını dengeli bir biçimde maksimize ederek toplumsal refahın artırılması yerine kullanıcı faydasına yönelik bir amaç taşıdığı izlenimini doğurmaktadır.

Son olarak, maddede iktisadi etkinliğin sadece bir yönünü oluşturan verimliliğe (üretimde etkinlik) yer verilirken, kaynakların etkin dağılımının ve teknolojik ilerlemeyi sağlayacak dinamik etkinliğin rolüne değinilmediği görülmektedir.

Amaç maddesinin öncelikle bu hususlar konusunda açıklığa kavuşturulmasının, bahsi geçen maddenin Yönetmeliğin tamamının yorumunda belirleyici bir rol üstleneceği dikkate alındığında önem taşıdığı düşünülmektedir.

Bununla beraber, aynı maddede yer alan "*telekomünikasyon hizmetlerinden ve altyapısı*" ifadesinden, bu yönetmelik taslağının sadece TTAŞ'ın ve mevcut GSM operatörlerinin sahip olduğu altyapıya erişimi düzenlediği izlenimi doğmaktadır. Ancak telekomünikasyon sektöründe varolan altyapıların, sadece ana operatörün elinde bulunan telekomünikasyon altyapısı ve GSM operatörlerinin elinde bulunan GSM altyapısından ibaret olmadığı, üzerinden ses, veri, görüntü, vs taşınabilen her türlü altyapının *iletişim altyapısı* olarak tanımlandığı dikkate alındığında, yönetmelikte yer alan *telekomünikasyon altyapısı* ifadesinin ve erişimin kapsamının bütün iletişim altyapılarını kapsayacak şekilde yeniden tanımlanması gerektiği düşünülmektedir⁶.

⁶ Avrupa Birliğinde yeni düzenleme paketinde erişim konusu bu çerçevede ele alınmakta ve iletişim altyapısının kapsamı teknolojik olarak sınırlandırılmamaktadır. Bu doğrultuda, AB yeni "Erişim ve

Yönetmelik taslağının *Tanımlar* başlıklı bölümünün de bazı hususlarda daha fazla açıklığa kavuşturulması gerektiği düşünülmektedir.

Bu konuda ilk olarak, *Erişim Şebekesi*'nin tanımında yer alan *trafiğe duyarlı olmayan* nitelendirmesinin kablo TV şebekesi gibi trafiğe duyarlı şebekeler dikkate alınarak metinden çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, taslakta kullanılan *işletmeci* tanımı düzenlemeye tabi tutulacak ekonomik birimin hukuki yapısını (sermaye şirketi) esas alınırken, 4054 sayılı Kanunun *Tanımlar* başlıklı 3. maddesinde yer alan *teşebbüs* tanımı bağımsızlık ve ekonomik birim kavramından hareket etmekte, bu iki kavramın uyumlaştırılmasının esasen düzenlemelerin kapsamından değil, ancak lafızdan kaynaklanabilecek olası ihtilafların giderilmesi için önemli olduğu düşünülmektedir⁷.

Yerel Ağa Paylaşımlı Erişim tanımında *sadece ses harici bandın kullanılmasına izin verecek* ifadesinde bakır kablunun 0-4 Khz'lik düşük frekans alanının ses bandı olarak ifade edilmesinin, yakın gelecekte yüksek frekans alanından VoIP teknolojisi ile ses iletişimine başlanması durumunda karışıklığa yol açabileceği düşünülmektedir.

Erişim Yükümlülüklerinin Belirlenmesi başlığı altında benimsenen usulün teşebbüs hürriyetinin esas olması gerektiği prensibinden⁸ hareketle, piyasa aksaklığının kalıcı olduğu⁹ durumlara yönelik düzenleme yapılmaması, yapılacak inceleme neticesinde ancak piyasa aksaklığının kalıcı olduğu sonucuna ulaşıldığı takdirde, ihtiyaca göre en hafifinden en ağırına¹⁰ kadar gerekli *ex-ante* düzenleme yapılmasını ortaya koyacak biçimde yeniden ele alınması gerektiği düşünülmektedir. AB'de 2002 yılında yürürlüğe giren yeni düzenleyici çerçevede öngörülen bu süreç özellikle telekomünikasyon sektöründe faaliyette bulunmayı düşünen potansiyel yatırımcılar için önemli ölçüde öngörülebilirlik sağlamaktadır. Taslağın mevcut halinin muhafaza edilmesi durumunda, sektöre yönelik yatırım kararlarında tereddütlerin oluşacağı ve çalışılabilir rekabet ortamının sağlanamayacağı düşünülmektedir.

Türk telekomünikasyon sektöründe bazı hizmetlerin imtiyaz/görev sözleşmesi imzalanarak yürütüldüğü, Telekomünikasyon Kurumu'nun bu sözleşmelerde değişiklik yapma yetkisinin bulunmadığı, bu sebeple sözleşmenin imzalanması sırasında işletmeciye tanınan hak ve getirilen yükümlülüklerde sözleşmenin geçerli olduğu dönemde (ki bu dönemler oldukça uzun olmaktadır) değişiklik yapılmasının idare hukuku açısından ancak karşı tarafın rızası veya tazminat yoluyla mümkün olabileceği görülmektedir. Dolayısıyla düzenleyici bir kurumun piyasa koşullarına bağlı olarak piyasa aktörlerinin davranışlarına müdahale edebilmesi gereken bir sektörde, bazı parametrelerin uzun süreli olarak sözleşmelerle belirlenmesinin ve değişiklikler yapılamamasının çarpıklıklara yol açabileceği görülmektedir.

Bu çerçevede, Telekomünikasyon Kurumu tarafından daha önce imzalanmış sözleşmelerde öngörülen hak ve yükümlülüklerde doğrudan veya dolaylı değişiklik öngören düzenlemelerin bu sözleşmelerle ilgili hukuki ihtilaflara (uluslararası tahkim vb.) neden olabileceği, "*Numara Taşınabilirliği ve Taşıyıcı Seçimi*" başlıklı maddenin bu duruma örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir. Taslakta, imtiyaz sözleşmesi imzalamış teşebbüslere, bu sözleşmelerle tanınan

Arabağlantı Direktifi"nde erişimin kapsamı sabit, mobil, kablo TV, karasal yayıncılık, uydu haberleşme ve internet şebekelerinin tümü olarak belirlenmiş ve bu şebekelerin tümüne erişim bu Direktif çerçevesinde düzenlenmiştir.

⁷ AB yeni düzenleyici çerçevesinde yer alan Erişim Direktifinde de (*Access Directive*) "undertaking" ifadesi rekabet hukuku anlamında "teşebbüs" olarak kullanılmaktadır.

⁸ Serbestinin esas, müdahalenin istisna olması.

⁹ Piyasa aktörlerinin davranışlarından kaynaklanan ve rekabet kuralları uygulanarak giderilebileceği için kalıcı olmayan piyasa aksaklıkları haricinde

¹⁰ Erişim koşullarının ilanı, erişimde ayrımcılık yapılmaması, muhasebelerin ayrıştırılması, özel erişim olanaklarının sağlanması, erişim fiyatının regülasyonu gibi.

numaraların başka işletmeciler tarafından kullanılmasının öngörölmüş olması, yukarıda izah edilen tarzda bir uyuşmazlığa neden teşkil edebilecektir.

Bununla beraber, söz konusu maddede yalnızca taşıyıcı seçiminin düzenlenmiş olduğu dikkate alındığında, taşıyıcı ön seçiminin (*carrier pre-selection*) de düzenlemeye konu edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Avrupa ve Amerika'da uygulama alanı bulmuş “*Uzun Dönem Artan Maliyet Yöntemi*”nin Türkiye’de de uygulamaya geçilecek olması önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu fiyatlandırma modelinin Türkiye’de uygulanmasına geçilmesi aşamasında AB’deki gelişmelerin (AB’de benimsenen yeni yaklaşım ile maliyet bazlı tarifeler yalnız etkin pazar gücüne sahip operatörler üzerine bir yükümlülük olarak getirilmiştir¹¹.) de göz önünde bulundurulması yerinde olacaktır.

Yönetmelik taslağında çok sayıda ikincil düzenlemelerin yapılacağıının öngöröldüğü dikkate alındığında, söz konusu düzenlemelere ilişkin bir takvim verilmesinin hukuki belirliliğinin sağlanması açısından gerekli olduğu düşünülmektedir.

Son olarak, taslağın genelinde özellikle etkin piyasa gücüne sahip işletmelere yönelik getirilen yükümlülükler konusunda, yalnızca mevcut piyasa aksaklığının giderilmesine yönelik ihtiyaç duyulan yükümlülüğün getirilmesinden ziyade etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin tümüne yönelik, bu işletmeciler arasında örneğin sabit telekom operatörü, mobil operatör gibi farklılıklar dikkate alınmadan, genel bir yükümlülük getirilmesi yönteminin benimsenmesinin bazı durumlarda işletmecilere yönelik ihtiyaç duyulmamasına rağmen yükümlülükler getirilmesi riskini barındırmaktadır.

III. SONUÇ

Sonuç olarak, Telekomünikasyon Kurumu tarafından erişim ve arabağlantı konularında yapılan yönetmelik çalışması tarafımızdan çok olumlu karşılanmasına rağmen, yönetmelik taslağı üzerinde yapılan incelemeler neticesinde, sektörün rekabete açılma sürecini olumsuz etkileyecek hukuki ihtilaflara ve sektörde faaliyet gösteren veya yeni girecek teşebbüsler açısından hukuki belirsizliklere yol açabilecek hususların bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu hususlar arasında *Etkin Piyasa Gücü* kavramının kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Bununla beraber, bizatihi bu kavram konusundaki belirsizliğin Yönetmeliğin tek tek maddelerinin tümü hakkında görüş verilmesini de engellediği düşünülmektedir. Bu nedenle, ancak yukarıda ifade edilen belirsizliklerin ortadan kaldırılmasının ardından, yönetmelik hakkında daha sağlıklı bir görüş oluşturulmasının mümkün olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çerçevede, sektördeki rekabetin tesisi ve gelişiminde anahtar rol oynayacak erişim ve arabağlantı konusunda Telekomünikasyon Kurumu ile Kurumumuz arasında daha yoğun bir görüş alışverişine olanak tanyacak şekilde gerekli girişimlerde bulunulmasının önem taşıdığı düşünülmektedir.

¹¹ Access Directive.

3.3. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Rekabet Kurumu temsilcileri, Rekabet Hukuku ve Politikası alanında ulusal rekabet otoriteleri ve ilgili uluslararası kuruluşlarla işbirliği çerçevesinde, sorumluluk ve ilgi alanına giren konularda toplantılara, konferanslara ve seminerlere katılmakta, istenilen konularda bilgi notları hazırlamakta ve görüş vermektedir. Bu kapsamda, 2003 yılında Rekabet Kurumu'nun yürüttüğü uluslararası faaliyetler aşağıdaki gibidir:

A) AVRUPA BİRLİĞİ

- Türkiye-AB ilişkileri kapsamında mevzuat uyumunu takip eden teknik alt komitelere Kurumumuzca katılım sağlanmaktadır. Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren komitelerden, halihazırda takip edilen komite veya çalışma grupları şunlardır: Ticaret, Sanayi ve AKÇT Ürünleri Alt Komitesi, Avrupa Birliği BEST Çalışma Grubu, Tek Pazar, Dış Ticaret ve Rekabet Alt Komitesi. Söz konusu komite ve çalışma gruplarının toplantılarına ve bu toplantılar öncesi hazırlık ve koordinasyon toplantılarına iştirak edilmekte, bilgi notları hazırlanıp sunuşlar yapılmaktadır. Katılım sağlanması öngörülen komiteler ise, sınırlandırıcı eylemler ve hakim durumlar danışma komitesi, ulaştırma sektöründe sınırlandırıcı eylemler ve hakim durumlar danışma komitesi, deniz taşımacılığı sektöründe sınırlandırıcı eylemler ve hakim durumlar danışma komitesi, hava taşımacılığı sektöründe sınırlandırıcı eylemler ve hakim durumlar danışma komitesi, teşebbüsler arası yoğunlaşmalar danışma komitesi, devlet yardımları (muafiyet) danışma komitesi ile devlet yardımları (usul) danışma komitesidir.
- Avrupa Birliği'nin Türkiye için hazırladığı Katılım Ortaklığı Belgesi'ni güncelleştirmesinin ardından, 'Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Ulusal Program'ın güncelleştirme çalışmalarına Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) koordinatörlüğünde başlanmış ve hazırlık çalışmalarına Kurumumuz da katılmıştır. Ulusal Program'ın 'Rekabet Politikası' başlıklı bölümü Kurumumuzca hazırlanmıştır.
- 2003 yılı Mevzuat uyum çalışmaların çerçevesinde Ulusal Program'da Kurumumuz sorumluluk alanına giren konularda gerçekleştirilen mevzuat uyumu ve kurumsal yapılanma tedbirlerine ilişkin gelişmeler ABGS'ye düzenli olarak bildirilmiştir. Ulusal Program'da taahhüt edilen ancak öngörülen tarihlerde gerçekleştirilemeyen tedbirlerin gerekçelerini açıklayan bilgi notları hazırlanmıştır. Avrupa Birliği (AB) müktesebatına uyum çalışmaları ve mevcut durum hakkında izleme formları doldurulmuş ve Ulusal Program'ın uygulanmasının izlenmesi amacıyla ABGS tarafından geliştirilen 'ulusal veri tabanı'na veri girişi yapılmıştır.
- AB'nin, tam üyelik yolunda ülkemizin kaydettiği gelişmeleri değerlendirdiği '2003 Yılı İlerleme Raporu'nun hazırlık aşamasında Kurumumuz da yer almıştır. Ülkemizce hazırlanan ve söz konusu Rapora katkı niteliğini taşıyan '2003 Yılı Düzenli İlerleme Raporu'na Türkiye Katkısı' isimli belgenin rekabetle ilgili bölümü Kurumumuz tarafından hazırlanmıştır. 2003 yılı İlerleme Raporu'nun yayımlanmasından sonra da Kurum içi bilgi notları hazırlanmıştır.
- Diğer yandan Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü'ne bağlı Teknik Destek ve Bilgi Değişim Ofisi (TAIEX) tarafından, Kurumumuz'da, 23.07.2003 tarihinde 'Deniz Taşımacılığında Rekabet Kurallarının Düzenlenmesi' ve 24.07.2003 tarihinde 'Hava Taşımacılığında Rekabet Kurallarının Düzenlenmesi' konularında çalışma toplantıları yapılmıştır. Toplantılar, deniz ve hava taşımacılığına uygulanan rekabet kurallarını düzenleyen AB ikincil mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi almak ve uygulamaya ilişkin sorunlar konusunda görüş alışverişinde bulunmak amacıyla yapılmıştır. Rekabet Kurumu meslek personeli, deniz ve hava taşımacılığı sektörleriyle ilişkili olan Ulaştırma

Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, TCDD Genel Müdürlüğü, İstanbul Deniz Ticaret Odası, İstanbul Üniversitesi ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden katılımcılar ile TAİEX tarafından davet edilen ve sunuşları gerçekleştiren yabancı konuklar, söz konusu toplantılara katılım sağlamışlardır. Çalışma toplantılarının ilk gününde, Amsterdam Antlaşması'nın 81 inci ve 82 nci maddelerindeki rekabet kurallarının uygulanması hakkındaki 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü, bu Tüzüğün üye ülkelere ilişkin teknik ve hukuki yönleri, 4054 sayılı Kanun ve bu Kanun'da yapılması düşünülen değişiklikler, Avrupa Birliği'nde devlet yardımları, deniz taşımacılığına dair rekabet kuralları ve bu çerçevede de özellikle 4056/86 sayılı ve 823/2000 sayılı Tüzükler ve bazı örnek olaylar ele alınmıştır. İkinci günde ise hava taşımacılığına dair rekabet kuralları ele alınmış ve bu bağlamda, 3975/87, 3976/87 ve 1617/93 sayılı Tüzükler'e değinilmiştir.

- 1-3 Ekim 2003 tarihlerinde Brüksel'de Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen V. Uluslararası Karteller Atölye Çalışması'na Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. AB üyesi ülkeler, AB'ye aday ülkeler ile ABD, Japonya, Kanada, Avustralya ve Endonezya gibi ülkelerin rekabet otoriteleri ve mahkemelerinden yetkililerin katıldığı atölye çalışması, üç genel oturumdan ve beş grup çalışmasından oluşmuştur. 'Avrupa Rekabet Ağı' başlıklı birinci genel oturumda yapılan sunuşlarda, 17/62 sayılı Tüzük'ün yerini alacak olan 'Modernizasyon Tüzüğü' ile AB çapında merkezdeki bazı yetkilerin üye ülkelerin otorite ve mahkemelerine kaydırılmasının öngörülmesiyle ortaya çıkan işbirliği gereksinimi ele alınmıştır. 'Rekabet Otoriteleri Arasında Bilgi Alışverişi' başlıklı ikinci genel oturumda gayri resmi bilgi alışverişinin faydaları üzerinde durulmuş, 'Ekonomik Krizler ve Karteller' başlıklı üçüncü genel oturumda ise Endonezya ve Brezilya Rekabet Otoriteleri ile Komisyon'dan birer konuşmacı yer almıştır.
- Avrupa Birliği'ne katılım öncesi mali izleme süreci çerçevesinde hazırlanan ve aday ülkelerin AB'ye üyelik yönünde gerçekleştirmeyi öngördükleri ekonomik reformları içeren, Katılım Öncesi Ekonomik Program'ın 2003 yılı hazırlık çalışmalarına Kurumumuz da katılmış olup, çeşitli bilgi notları hazırlanmış ve taslak hakkında görüş ve önerilerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, Kurumumuzun rekabet hukuku alanında kanun düzeyinde yapılması düşünülen değişiklik ve iyileştirmeler ile hazırlıkları süren ikincil mevzuata ilişkin bilgi verilmiştir. Rekabet kurallarına ilişkin ülkemizin taahhütlerine ve Kurumumuzun faaliyete geçtiği Kasım 1997 tarihinden 31.12.2002 tarihine kadar Kurumumuza yapılan başvurular ve sonuçlandırılan dosyalara ilişkin tablolar hazırlanmıştır.
- 1995 yılında Barselona'da gerçekleştirilen Avrupa-Akdeniz Konferansı'nda, Avrupa ile Akdeniz bölgesi arasında ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi, 2010 yılında mallar için bir serbest ticaret alanı oluşturulması ve hizmetler sektöründe de serbestleşmenin ilerletilmesi ihtiyaçları üzerinde durulmuş ve Avrupa-Akdeniz Ortaklık Anlaşması'nın kabul edilmesi kararlaştırılmıştı. Bu çerçevede hazırlanan MEDA projesi, rekabeti de içeren sekiz konuda atölye çalışmasının yapılmasını, eğitim programlarının düzenlenmesini ve ülkelerarası bilgi ağı oluşturulmasını içermekteydi. Bu bağlamda, rekabet politikaları konusunda 2003 yılında iki atölye çalışması yapılmıştır. 26-28 Mayıs 2003 tarihlerinde, Berlin'de düzenlenen birinci atölye çalışmasına Avrupa Komisyonu'ndan ve EIPA'dan katılan uzmanların yanısıra, 'Avrupa-Akdeniz Ortakları' olarak bilinen ülkeler grubunun AB üyesi olan bölümünden Almanya, Fransa, İtalya, İspanya ve Belçika'dan gelen yetkililer ile Türkiye, Mısır, Ürdün, Tunus, Fas, Cezayir, Malta, İsrail, Güney Kıbrıs, Lübnan ve Filistin Ulusal Otoritesi heyetleri katılmışlardır. Atölye çalışmasının başlıca amacı, rekabet kuralları açısından AB mevzuatıyla

uyumlaştırılması gereken kanun, mevzuat ve prosedürlere ilişkin düzenleme alanlarının belirlenmesi, bilgi alışverişinin sağlanması ve rekabetin korunmasıyla ilgili kurumların ya da departmanların güncel bilgilerle donatılmasıdır. ‘Avrupa-Akdeniz Ortaklığı Rekabet Politikası’ çerçevesinde yapılacak çalışmalar, “rekabeti kısıtlayıcı eylemler ve hakim durumun kötüye kullanılması”, “devlet yardımlarının denetimi”, “ticari nitelikteki devlet tekellerinin durumu”, “idari işbirliği ve tek taraflı eylemler” konuları üzerinde yoğunlaşmıştır. Söz konusu başlıklara ilişkin yapılan toplantılarda, Kurumumuz temsilcileri tarafından Türk Rekabet Kanunu’nu ve Kurumumuzu tanıtan bir sunuş yapılmış ve örnek davalara ilişkin bilgiler verilmiştir.

İkinci atölye çalışması, 30.11-04.12.2003 tarihlerinde Barselona’da gerçekleştirilmiş olup, ‘Devlet Yardımları ve Rekabete Aykırı Uygulamalar’ başlığını taşımaktadır. Birinci toplantıda kurulmuş olan ikili ve çok taraflı idari işbirliğinin daha da geliştirilmesi, Kanunların yakınlaştırılması ve usullerin uyumlaştırılmasını gerektiren düzenleyici alanların belirlenmesi, rekabet kuralları alanında bir taslak eylem planının hazırlanması ile bilgi ve tecrübenin değişiminin teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Akdeniz ülkelerinin yaptığı sunumlar kapsamında Kurumumuz temsilcisi de kurumsal yönetimin ele alındığı oturumda bir sunuş gerçekleştirmiştir. Rekabet Kurumu’nun kurumsal yapısının anlatıldığı bu sunumun önemli bir kısmı Rekabet Kurumu’nun meslek personeli için yürüttüğü eğitim ve öğretim politikasına ayrılmıştır. Türk Rekabet Kurumu’nun kurumsal yapısı, idari ve mali özerkliği, ve Kurumun izlemiş olduğu eğitim politikası katılımcı ülke temsilcilerinin büyük ilgisini çekmiştir. Diğer katılımcılar tarafından, Kurumumuzun tecrübelerinden daha yakından yararlanabilmek için ikili ilişkilerin geliştirilmesi gerektiğine ilişkin temenniler dile getirilmiş ve Kurumumuzun bir model oluşturabileceği hususunun altı çizilmiştir.

Kurumumuz temsilcisinin son gün sunuşunda şu hususlar vurgulanmıştır: ‘Rekabet kurallarını yeni uygulamaya başlayan ve kurumsal yapılarını henüz tamamlamamış ülkeler, kurumsallaşmalarında kendi ülke büyüklüklerini ve ihtiyaçlarını dikkate almak zorundadır. Bu ülkelerin hemen hemen hepsi gelişmekte olan ülke olup, bu ülkelerde özellikle özelleştirme işlemleri başta olmak üzere devletin piyasaları etkileyen tüm uygulamalarında Rekabet Kurumları sıkı bir rekabet savunuculuğu rolü üstlenmek zorundadır. Ülkeler rekabet kurallarının uygulanması sırasında çok dikkatli olmalıdır. Aksi takdirde başarılı firmalar cezalandırılıp başarısız firmalar ödüllendirilebilir. Ülkeler rekabet uygulamalarında, doğru sonuçlara ulaşmak için, rekabet iktisadına önem vermek zorundadır. Bu bağlamda eğitim çok önemlidir. Rekabet uygulaması konusunda tecrübeli olan ülkeler, görece az tecrübeli olan ülkelere, çok taraflı veya iki taraflı platformlarda yardımcı olabilir ve MEDA, platformların oluşturulmasında öncü bir rol üstlenebilir.’

- Avrupa-Akdeniz Serbest Ticaret Alanının etkin bir şekilde hayata geçirilebilmesini teminen oluşturulan çalışma gruplarına Kurumumuz da katkıda bulunmuştur. Kurumumuz, Hizmetler Ticareti Hazırlık Grubu’nda yer almakta ve toplantılara katılıp görüş bildirmektedir.
- TAIEX Ofisi tarafından, 3-4 Nisan 2003 tarihlerinde Brüksel’de düzenlenen telekomünikasyon ve enerji sektörlerinin ele alındığı seminere Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Seminerin ilk bölümünde ‘Telekomünikasyon Sektöründe Rekabet Politikalarının Uygulanmasında Yeni Gelişmeler’ konusu ele alınmıştır. Sektör spesifik düzenleyici işlemlerin, pazarın serbestleşmesinde ve kalıcı rekabet ortamının sağlanmasındaki önemine değinilmiştir. Rekabet kurallarının telekomünikasyon sektörüne uygulanırken sektörün özelliklerinin dikkate alınmasının, sürdürülebilir rekabet ortamının tesisinde önemli olduğu belirtilmiştir. Seminerin ikinci bölümünde, enerji piyasalarında rekabet konusunda iki kısa sunum yapılmıştır. Bu sunumların bazı bölümlerinde, Avrupa Topluluğu çapında tek enerji pazarına geçilmesi konusu tartışılmış ve üye ülke enerji politikalarının uyumlaştırılması değerlendirilmiştir. Bu kapsamda,

ulusal enerji tekellerinin oluşumu değil, rekabetçi tek bir Avrupa enerji pazarının oluşması fikri benimsenmiştir.

Telekomünikasyon sektörü, seminerin büyük kısmını oluşturmuş, AB’de yaşanan gelişmelerin Türkiye’deki sorunlarla büyük benzerlik teşkil ettiği kanaatine varılmıştır. Türkiye’de rekabet sorunları ve bunlara ilişkin olarak gerek Rekabet Kurumu’nun gerekse de Telekomünikasyon Kurumu’nun yaklaşımları seminere katılan ülke ve Komisyon yetkililerine aktarılmış ve yaklaşımların, Komisyon’un bakış açısıyla büyük oranda örtüştüğü, semineri gerçekleştiren yetkililerce de kabul görmüştür.

- Avrupa Komisyonu Rekabet Genel Müdürlüğü ile TAIEX tarafından 13-14 Mart 2003 tarihleri arasında, Bükreş’te düzenlenen “Genel Ekonomik Konularla İlgili Hizmetler” konulu atölye çalışmasına Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Atölye çalışması, beş oturumda tamamlanmıştır. İlk oturumda, Avrupa’da genel ekonomik fayda sağlayan hizmetlerin kavramsal ve tarihsel boyutlarına değinilmiştir. İkinci ve üçüncü oturumlarda genel ekonomik fayda sağlayan hizmetlerin telafisi ile devlet yardımlarına ilişkin kontrol arasındaki ilişki ele alınmıştır. Dördüncü oturumda ise devlet yardımları, liberalizasyon, şebeke endüstrileri ve kamu alımları arasındaki bağlantı hakkında Avrupa Komisyonu Rekabet Genel Müdürlüğü ve Ulaştırma ve Enerji Genel Müdürlüğü yetkilileri görüşlerini bildirmişlerdir. Son oturum, Yunanistan’ın ilgili konudaki tecrübesine ilişkin bir örnek olayın incelenmesinin ardından, katılımcı ülkelerin sorularıyla son bulmuştur.
- TAIEX Ofisinin AB’ye katılım sürecinde aday ülkelere verdiği kısa süreli teknik destekten yararlanmak için Kurumumuz dört proje hazırlamıştır. İlk proje, Rekabet Hukuku’nun serbest meslek faaliyetlerinde uygulanmasına ilişkin atölye çalışmasıdır. İkinci proje, Topluluk muafiyet rejiminin esasları konusunda atölye çalışmasıdır. Üçüncü proje, Motorlu Taşıtların Dağıtımı ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyet Tebliği’nin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin uzman ziyaretini içermektedir. Dördüncü proje, denizcilik sektöründe konferans ve konsorsiyumlara muafiyet tanınmasının hukuki esaslarının incelenmesine yönelik çalışma ziyaretini içermektedir.
- Ülkemiz ile AB arasında hizmetler ve kamu alımlarının serbestleştirilmesine yönelik müzakereler sonucunda ortaya çıkan taslak metin, Kurumumuzun görev alanı itibariyle incelenmiş ve görüş bildirilmiştir. Taraflar, diğer tarafın şirketlerine, vatandaşlarına veya şirket kollarına; kendi vatandaşlarına, şirketlerine, şirket kollarına uyguladıklarından daha az avantajlı uygulamalarda bulunamayacaklarını taahhüt etmektedirler. Hizmetlerin serbestleştirilmesinde olduğu gibi kamu alımlarında da taraflar, ihalelere girişte Kararın yürürlüğe girdiği günde var olandan daha ayrımcı uygulamalarda bulunmamayı taahhüt etmektedirler. Taraflar, diğer tarafın tedarikçilerinin, hizmet sağlayıcılarının veya yüklenicilerinin sözleşme akit sürecine kamu ihale kurallarına göre katılımının, kendi tedarikçilerine, hizmet sağlayıcılarına veya yüklenicilerine sağlanandan daha az avantajlı olmayacağını taahhüt etmişlerdir.
- Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu’nun destekleriyle, 9 Aralık 2003 tarihinde, İtalyan Rekabet Otoritesi tarafından, ‘Rekabet Günü’ vesilesiyle, Roma’da düzenlenen Rekabet Konferansı’na katılım sağlanmıştır. Konferans, ‘liberalizasyon, rekabet ve ekonomik büyüme’, ‘Avrupa’daki antitröst uygulamaları: yeni sorunlar’ ve ‘rekabet odaklı düzenleyici reform: politik bir uzlaşma var mı?’ ana başlıklarından oluşmuştur. Rekabet politikasının gerek tüketiciler, gerek teşebbüsler, gerekse ülkelerin ekonomik büyümesi açısından sahip olduğu yaşamsal önem vurgulanmış, yaşanan tecrübelerle ilgili olarak verilen örnekler, yasal düzenlemeler ve piyasaların rekabete açılması bakımından yol gösterici olmuştur.

- Avrupa Komisyonu'nun rekabetten sorumlu üyesi Mario Monti ve Avrupa Komisyonu Rekabet Genel Müdürü Philip Lowe ile 9 Aralık 2003 tarihinde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, Kurumumuz ve çalışmaları hakkında kısa bir bilgi verilerek, Rekabet Hukuku alanında yaşanan gelişmeler aktarılmış, bu konuda ikincil mevzuat da dahil olmak üzere ülkemizde AB mevzuatına uyumun sağlandığı ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, uygulamanın AB içtihatları doğrultusunda gerçekleştiği, Rekabet Kurumu ile diğer düzenleyici kurumlar arasındaki koordinasyonun mevcut olduğu ifade edilmiş, bu bağlamda, Telekomünikasyon Kurumu'yla yapılan Protokolden bahsedilmiştir. Mario Monti ve Philip Lowe tarafından Rekabet Hukuku alanında Türkiye'de yaşanan gelişmelerin Avrupa Komisyonu'na takdirle karşılandığı, bu alanda bazı eksikliklerin halen mevcut olduğu, fakat bunların üye ülkelerde dahi söz konusu olup giderilebilecek türden eksiklikler olduğu dile getirilmiştir.
- 10 Aralık 2003 tarihinde, Roma'da, İtalyan Rekabet Otoritesi tarafından düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır. Bu toplantıda, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuş, Türk ve İtalyan Rekabet Otoriteleri'nce yaşanan tecrübeler paylaşılmış, ortak sorunların bulunduğu ifade edilerek iki ülkenin Rekabet Otoritelerinin işbirliği içinde bulunmalarının faydaları dile getirilmiştir. İtalyan Rekabet Otoritesi Başkanı Giuseppe Tesaro tarafından AB üyesi olup da halen rekabet alanında birçok eksikliği bulunan ülkelerin mevcudiyetine dikkat çekilmiş, bu bakımdan Türkiye'nin çok başarılı gelişmeler yaşadığının değerlendirildiği ifade edilmiştir.
- Avrupa Birliği'nin aday ülkelere yönelik katılım öncesi mali yardımları çerçevesinde, 'Türkiye'de Rekabet Hukuku ve Politikasının Etkin Uygulanması ve Rekabet Kültürünün Yerleştirilmesi' başlıklı bir proje hazırlanmıştır. Projenin amacı, özellikle kamu teşebbüslerine yönelik olarak, rekabet kurallarının etkin uygulanmasını sağlamak ve rekabet kültürünü yerleştirmektir. Bilindiği üzere, 4054 sayılı Rekabet Kanunu uyarınca, rekabet kuralları kamu ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın, ülkemiz sınırları içerisinde, mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren bütün teşebbüslere uygulanmaktadır. Ancak kamu veya imtiyazlı teşebbüsler, kendi kuruluş kanunları ya da diğer özel kanunlarla verilen özel veya inhisari hakları kullandıklarında, genel bir kanun olan Rekabet Kanunu ile özel kanun çatışmakta ve özel kanunun genel kanun karşısında öncelikle uygulanması ilkesi uygulanmaktadır. Dolayısıyla, rekabet kuralları bu teşebbüslere uygulanamamakta ve Rekabet Kanunu'yla hedeflenen amaçların tam olarak gerçekleşmemesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu noktadan hareketle, Rekabet Hukuku ve Topluluk rekabet kurallarıyla açık bir şekilde çelişen mevzuatın listesini çıkarmak, çıkarılan bu listedeki mevzuatın değiştirilmesi için destek almak, projenin ilk bölümünün amacıdır. Projenin ikinci bölümünde ise rekabet kültürünün yerleştirilmesi planlanmaktadır. Buna göre, kamu kurumlarına ve özel sektöre yönelik eğitim faaliyetlerinde bulunulacaktır. Bu kapsamda, kısa, orta ve uzun dönemli mesleki eğitim programları düzenlenecek, bir Rekabet Akademisi ya da Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezi kurulacak ve Rekabet Kurumu'nun personeli için kısa dönemli çalışma ziyaretleri düzenlenecektir.
- AB müktesebatına uyum kapsamında, ABGS koordinatörlüğünde hazırlanan 'Devlet Yardımlarının Çerçevesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı' hazırlık çalışmalarına Kurumumuz aktif olarak katılmıştır. Ayrıca, DPT bünyesinde kurulan 'Devlet Yardımlarını Değerlendirme Özel İhtisas Komisyonu' toplantılarına da Kurumuzdan katılım sağlanmıştır. Kurumumuz, rekabet perspektifinden ele alınması gereken bu görevin, esasen mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde oluşup gelişmesi için kurulan ve konuya ilişkin tecrübe ve bilgi birikimine sahip olan Kurumumuzca yerine getirilmesinin uygun olacağı; 4054 sayılı Kanun'un verdiği yetkiler çerçevesinde, yasada bir değişiklik yapılmaksızın idari yapılanmada

gerekli değişiklikleri yaparak söz konusu görevi yerine getirebilecek durumda olduğu ve Kurulun 4054 sayılı Kanun'dan kaynaklanan yetkisiyle siyasi otoriteye rekabet politikalarıyla ilgili olarak görüş verme olanağı düşünöldüğünde, tevdi edilecek göreve uyum sağlamakta herhangi bir sorun yaşamayacağı görüşündedir.

B) DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ

- Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üye ölkelerin ticari mevzuat ve uygulamalarında daha fazla şeffaflık ve anlaşılabilirlik sağlanması yoluyla, üye ölkelerin çok taraflı ticaret anlaşmaları ile getirilen kural, düzenleme ve taahhütlere bağlılığını artırmak ve böylece, daha düzgün işleyen bir çok taraflı ticaret sistemine ulaşılmasına katkı sağlamak amacıyla ticaret politikalarını gözden geçirme mekanizması (*Trade Policy Review Mechanism-TPRM*) düzenlenmiştir¹².

Ölkemizin TPRM incelemesi, dört yılda bir yapılmakta olup, ilki 1994, ikincisi 1998 yıllarında yapılmış, üçüncü inceleme ise 17-19 Aralık 2003 tarihlerinde yapılmıştır. Üçüncü incelemeye ilişkin Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından koordine edilen hazırlık çalışmalarına Kurumumuz da katılmıştır. Türkiye incelemesi için hazırlanacak olan raporda kullanılmak üzere, Kurumumuzun sorumluluk alanına giren mevzuat hakkında ayrıntılı bir bilgi notu Müsteşarlığa iletilmiştir. Bu kapsamda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve çıkarılan ya da hazırlık çalışmaları yürütölen ikincil mevzuat hakkında özet bilgi verilmiştir. Ayrıca, devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi hakkında kanun tasarısına ilişkin olarak Kurumumuz görüşü de eklenmiştir.

Bunun dışında, yine 17-19 Aralık 2003 tarihlerindeki Türkiye İncelemesi kapsamında DTÖ Sekreteryası'nın hazırlayacağı raporda kullanılmak üzere, Sekreteryaya tarafından hazırlanan bir anket formunun Kurumumuz görev ve sorumluluk alanına giren sorularına cevap verilmiştir. Yine bu kapsamda, DTÖ Sekreteryası'nca hazırlanan rapor taslağı gerekli güncelleştirmelerin yapılması ve ölkemiz değerlendirmelerinin alınması amacıyla bölümler halinde ölkemize iletilmiş ve gözden geçirme ve düzeltme çalışmaları başlatılmıştır. Bu çerçevede, taslak raporun 'Çerçevesi ve Amaçları İtibariyle Ticaret Politikası' başlıklı ikinci bölümü ile 'Ticaret Politikaları ve Uygulamalarına İlişkin Tedbirler' başlıklı üçüncü bölümlerinin Kurumumuz görev alanına giren hususlarında önerilerde bulunulmuş ve bilgiler güncellenmiştir.

- DTÖ bünyesinde 2001 yılı Kasım ayında Katar'ın başkenti Doha'da başlatılan yeni müzakere süreciyle dünya ticaretinin daha da serbestleştirilmesi, mevcut kural ve disiplinlerin güçlendirilerek, ihtiyaç duyulan bazı alanlarda ilave disiplinler getirilmesi amaçlanmıştır. Doha Bakanlar Konferansı'nın Sonuç Deklarasyonu rekabetle ilgili hükümler de içermekte olup, Deklarasyonun 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci paragrafları "Rekabet ve Ticaret Politikası arasındaki İlişki" başlığını taşımaktadır. Söz konusu paragraflarda, gelişmekte olan ölkelerin teknik işbirliği ve kapasite artırımına yönelik ihtiyaçlarını da dikkate alan çok taraflı bir çerçeve rekabet anlaşmasına hazırlık amaçlanmıştır. Bu kapsamda; 2003 yılındaki Cancun V. Bakanlar Konferansı'na kadar, şeffaflık, ayrımcı olmama, prosedürel eşitlik (adil usul kuralları) ve açık (*hard-core*)

¹² Bu incelemeye göre, üye ölkelerin ticaretle bağlantılı mevzuat ve uygulamaları ile bunların çok taraflı ticaret sistemi üzerindeki etkilerinin izlenebilmesi amacıyla bu ölkeler, dünya mal ve hizmet ticaretinden aldıkları paya göre saptanan belirli aralıklarla ticaret politikasını gözden geçirme mekanizması kapsamında incelemeye tabi tutulmaktadır. Söz konusu TPRM incelemeleri, DTÖ Sekreteryası'nın, kendi sorumluluğu kapsamında hazırladığı detaylı bir rapor ile gözden geçirilen üye ölkeler tarafından hazırlanan iki ayrı rapor temelinde yürütölür. Sekreteryaya rapor; bir özet bölüm, genel ekonomik durum çerçevesi ve amaçları itibariyle ticaret politikaları, ticaret politikaları ve uygulamalarına ilişkin tedbirler, sektörel ticaret politikaları ve uygulamaları başlıklarını taşıyan dört ana bölümden oluşmaktadır. Ölkemiz tarafından hazırlanan rapor ise, ölkemiz ticaret politikalarının temel hedef ve amaçlarını ileriye dönük bir perspektif içinde vermeyi amaçlamakta olup, söz konusu rapor çerçevesinde ekonomik durum, temel eğilimler ve problemler ile yabancı pazarlarda karşılaşılan sorunların özeti de yer alabilmektedir.

karteller gibi temel prensipler, gönüllü işbirliği şekilleri ve gelişmekte olan ülkelerin rekabet kurumlarının kapasite yaratılması yoluyla güçlendirilmesi gibi konuların açıklığa kavuşturulması hedeflenmiştir. Bu düşünceden hareketle, DTÖ bünyesinde Ticaret ve Rekabet Politikası Çalışma Grubu'nun çalışmalarında bulunması öngörülmüş ve bu çalışmalardan sonra Meksika'daki V. Bakanlar Konferansı'nda müzakerelerin usullerine ilişkin açık uzlaşmaya varılması halinde, anılan çok taraflı bir çerçeve rekabet anlaşmasına yönelik müzakerelerin başlayabileceği ifade edilmiştir.

Doha'da kabul edildiği üzere çalışmalarda bulunan Ticaret ve Rekabet Politikası Çalışma Grubu'nun, 2003 yılı içinde yaptığı 20-21 Şubat 2003 tarihli 21 inci ve 26-27 Mayıs 2003 tarihli 22 nci toplantılarına Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Toplantılar sonrasında yapılan Kurum içi çalışmalarda, özellikle AB, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Hindistan'ın çok taraflı bir rekabet anlaşmasına ilişkin ülke görüşleri derlenmiştir. Şeffaflık, ayrımcı olmama, usul kuralları, açık karteller gibi temel prensipler, bu prensiplerin bağlayıcılığı, anlaşmanın özellikle gelişmekte olan ülkelere yönelik esneklik ve aşamalı ilerleme gibi unsurlara sahip olması ve teknik yardım, kapasite yaratma ve işbirliği gibi hususlara yer vermesi konularında Kurum görüşü hazırlamak üzere çalışmalara başlanmıştır.

Doha'da başlayan sürece yönelik olarak, Başbakanlık tarafından yayımlanan 13.09.2002 tarih ve 2002/39 sayılı Genelgeyle, öncelikle, müzakereye açılan konulara yönelik ulusal hazırlıklarda etkin ve verimli bir eşgüdüm sağlanabilmesi ve ülkemiz görüşlerinin kapsamlı olarak belirlenebilmesi amacıyla, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı veya gerekli görülen durumlarda Dış Ticaret Müsteşarı başkanlığında "Dünya Ticaret Örgütü Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Anılan Kurulun ilk toplantısı, 12.03.2003 tarihinde yapılarak teknik alt çalışma grupları oluşturulmuş ve her grubun ilki Nisan ayı sonunda olacak şekilde, konuyla ilgili bir pozisyon belgesi hazırlaması, söz konusu belgeyi üç ayda bir gözden geçirmesi ve sekretaryaya hizmetini yerine getiren Dış Ticaret Müsteşarlığı kanalıyla, değerlendirilmek üzere Dünya Ticaret Örgütü Koordinasyon Kuruluna sunması kararlaştırılmıştır. Bu toplantıda, DTÖ bünyesinde ticaret ve rekabet konusyla ilgili bir çerçeve anlaşmaya yönelik net bir teklifin ortaya çıkmadığı ifade edilmiştir. Kurumumuz temsilcisi tarafından, açık kartelleri inceleyen, temel prensipler çerçevesinde gelişen, fazla detaya girilmeden yapılacak bir çok taraflı çerçeve anlaşmaya olumlu bakılacağı yönünde görüş bildirilmiş ve net bir teklifin oluşması durumunda, bunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'la karşılaştırılarak irdelenebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda, açık karteller konusunda mevcut mevzuat düzenlemelerine değinilmiştir. İthalat ve ihracat kartellerinin de Türkiye sınırları içinde mutlak surette etkisi olacağından hareketle, bunların da Kanun kapsamında olduğuna değinilerek, 4054 Sayılı Kanun'un konuya ilişkin tanımlama açısından bir eksiği olmadığı ifade edilmiştir. Birinci toplantıda alınan karar uyarınca, DTÖ bünyesinde olası bir rekabet çerçeve anlaşmasına yönelik olarak, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı temsilcilerinin bulunduğu Ticaret-Rekabet Alt Çalışma Grubu'nda ele alınmak üzere Rekabet Kurulu görüşü oluşturulmuştur.

C) OECD

- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Rekabet Hukuku ve Politikaları Komitesi ve komiteye bağlı Çalışma Grupları ile aynı komitenin çalışmalarını yürüttüğü Küresel Rekabet Forumu toplantıları 10-14 Şubat 2003 ve 12-16 Mayıs 2003 tarihlerinde yapılmış ve söz konusu toplantılara Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Bu toplantılarda rekabet otoritelerinin optimal dizaynı konusu tartışılmış ve bazı ülke incelemeleri yapılmıştır. Ayrıca, 'şeffaflık', 'ayrımcı olmama' ve 'prosedürel hakkaniyet' temel ilkeleri, rekabete aykırı kartellere karşı etkin önlem, Rekabet Hukuku alanında gönüllü işbirliği, rekabet kurumlarının güçlendirilmesi ile ticaret ve rekabet bağlamında uyum mekanizmaları görüşülmüştür. Ayrıca, uluslararası soruşturmalarda işbirliğinin geliştirilmesi ve bilgi paylaşımı konuları üzerinde durulmuştur.

- OECD tarafından hazırlanan Türkiye Düzenleyici Reform Raporu'nda yer alan politika tekliflerinden, Kurumumuz görev alanına girenler hakkında görüş bildirilmiştir. Hazırlanan görüşte söz konusu politika tekliflerinden hayata geçirilen, üzerinde çalışılan veya ülkemiz şartlarında uygulanmaya imkan bulunmayanlar hususunda bilgi verilmiş ve önerilerde bulunulmuştur. Raporla, OECD tarafından önerilen politika tekliflerinin bir kısmı şu başlıklar altındadır: devlet tekelleri, rekabete aykırı korumalar, rekabete aykırı devlet yardımlarının denetlenmesi, rekabet savunuculuğunun ve rekabet politikasının rolünün güçlendirilmesi, birleşme bildirimlerinin sadeleştirilmesi ve karar sürecinin daha verimli hale getirilmesi, şeffaflığın artırılması ve sektörel düzenleme organlarıyla istişarelerin sağlanması. Ayrıca, elektrik, gaz, bankacılık, telekomünikasyon, karayolu taşımacılığı sektörlerine ilişkin OECD tarafından yapılan politika teklifleri hakkında da görüş bildirilmiştir.
- 26-27 Mayıs 2003 tarihlerinde 'Reform, Yatırım, Bütünlük ve Büyüme için Güneydoğu Avrupa Anlaşması İstikrar Paketi' kapsamında OECD bünyesinde 'Rekabet Politikası Oluşturmada Kaydedilen Gelişmeler' konulu bir toplantı yapılmış ve bu toplantıya Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Toplantının amacı, Güneydoğu Avrupa ülkelerinde rekabet kurumlarının kuvvetlendirilmesi yoluyla ekonomik performansın artırılması; rekabet kanunlarının daha etkin bir şekilde uygulanmasının temini; gayri resmi uluslararası işbirliği yoluyla kurumların birbirlerine destek olmalarıdır. Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Makedonya, Moldova, Romanya, Sırbistan ve Karadağ, Türkiye rekabet kurumlarının temsilcileri ile İtalya, Slovenya, OECD Sekreteryası ve Avrupa Komisyonu uzmanları biraraya gelerek Güneydoğu Avrupa bölgesinde Rekabet Hukuku ve politikası alanlarında meydana gelen gelişmeleri tartışmışlar, bölge ekonomilerinin rekabete ilişkin sorunlarını değerlendirmişler ve yapılması gerekenleri tespit etmişlerdir. Bu değerlendirmelerin sonunda şu sonuçlar çıkarılmıştır:

Toplumun tüm kesimlerine nüfuz etmesi gereken, güçlü bir rekabet kültürünün eksikliği, tüm Güneydoğu Avrupa'da rekabetçi piyasaların gelişmesi önündeki en önemli engeldir. Rekabet kültürünün oluşturulması için ulusal ve/veya bölgesel programlar başlatabilmelerini sağlamak üzere, rekabet otoritelerinin özerk bünyeye kavuşabilmeleri ve hem siyasi seviyede hem de uluslararası seviyede-kaynaklar da dahil olmak üzere- desteklenmesi gerekmektedir.

Mevcut kaynaklarını rekabet ihlallerine tahsisinde zorluklar yaşayan rekabet kurumlarının sorunları nedeniyle, çoğu Güneydoğu Avrupa ülkesinde rekabetçi piyasaların oluşmasında henüz arzulanan düzeye gelinememiştir. Hükümetler, rekabet politikası alanında kurumsal kapasitede gereksinilen iyileştirmenin farkına varmalı ve varolan kaynakların uygun önceliklere yöneltilmesini desteklemelidir.

Piyasalarda rekabet ortamının tesisinde, AB'nin mevcut yaklaşımı gerekli caydırma ve uygulama prosedürleriyle desteklenmelidir. Teknik ve sürece ilişkin sorunların belirmesi halinde, soruşturma ve yaptırım yetkilerinin tam anlamıyla kullanımını sağlamak amacıyla, bu yönde gereken güçlendirme sağlanmalıdır.

Rekabet kurumları arasında işbirliği, en iyi uygulamanın ortaya konması, rekabet kurumlarının kapasitelerinin güçlendirilmesi, deneyimlerin paylaşılması açısından önem taşımaktadır. Bu tür bir işbirliği, özellikle bölgesel ve uluslararası boyuta sahip rekabet sorunlarının belirmesi halinde daha da vazgeçilmez bir hal almaktadır. Bu amaçla, Güneydoğu Avrupa rekabet yetkililerinin katıldıkları düzenli toplantılar yapılmalı, bölge ülkeleri arasında rekabet konusunda işbirliğinin daha fazla geliştirilmesi hedeflenmelidir.

Geçiş dönemi ekonomilerinin iktisadi gelişme sağlaması ve refah düzeylerini artırması için en önemli unsurlardan biri de rekabet kurumlarının görevlerini bağımsızlık temelinde yerine

getirmeleridir. Halihazırda bağımsız rekabet otoriteleri olmayan çoğu bölge ülkesinin zaman kaybetmeden bu konuda çalışmalara başlamaları gerekmektedir. Bu kurumların Rekabet Hukuku'nu uygulamada ve rekabetçi reformları aktif şekilde gerçekleştirmelerinde, onları her türlü politik veya özel çıkar gruplarının baskısından uzak tutacak kurumsal ve düzenleyici koşullar sağlanmalıdır.

Bu tespitler ışığında toplantıya katılan liderler, bölge ülkelerin rekabet kurumları arasında bir ağ oluşturulması yönünde çağrıda bulunmuşlardır. Ağın başkanı, katılımcı ülkelerden seçilecek olup temel görevleri :

- bölgede rekabet hukuku ve politikası uygulamalarında meydana gelen gelişmeleri değerlendirmek üzere toplantılar yapmak,
- eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, rekabet konularında ve hukuki uygulamalarında atölye çalışmaları düzenlemek,
- katılımcı ülkelerin fikir ve deneyim alışverişinde bulunabilecekleri, işbirliği yapabilecekleri bir platform oluşturmaktır.

Katılımcılar, toplantı sonunda alınan bu kararları onaylamaları için, yasal prosedürleri gereği gerek duyan rekabet otoritelerinin hükümetlerine sunmaları kararlaştırmışlardır. Ağın kurulmasına destek sağlaması için Yatırım Anlaşması'na davette bulunulmuştur. Bunun yanı sıra yukarıda belirtilen kararlara destek için OECD ülkelerine ve uluslararası teşkilatlara da çağrıda bulunulmuştur.

D) DİĞER

- Ülkemiz ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında ortak ekonomik alan kurulması çerçevesinde iki ülke arasında bir gümrük birliği anlaşmasının imzalanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından hazırlanan 'Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Gümrük Birliği Anlaşması'nın rekabet politikasıyla ilgili bölümüne ve bu Anlaşma'nın ekinde yer alan Hizmetlerin Serbest Dolaşımına İlişkin Protokol Taslağı'na Kurumumuz tarafından görüş bildirilmiştir. Anlaşma'ya göre, KKTC, Anlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir yıl içinde rekabet, devlet yardımları, damping, sübvansiyon önlemleri ile korunma önlemlerine ilişkin Türkiye'nin mevzuatını üstlenecektir. Anlaşma'nın imzalanması amacıyla görüşmelerde bulunmak üzere KKTC yetkilileriyle yapılan hazırlık toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- Türkiye ile AB arasında gümrük birliğinin tesis edilmesi hakkında 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca ülkemiz, AB'nin ticaret politikasına uyum sağlamaktadır. Bu çerçevede, Mısır Arap Cumhuriyeti'yle bir serbest ticaret anlaşması imzalanmasına yönelik görüşmeler 1998 yılı sonunda başlamış, 1999 yılındaki üçüncü tur toplantıların ertesinde kesintiye uğramıştır. Anlaşma'nın müzakere süreci 21-23 Mayıs 2003 tarihlerinde Ankara'da yapılan dördüncü tur toplantılarla tekrar başlamıştır. Söz konusu taslak anlaşma metni Kurumumuzun görev alanına giren konular itibarıyla incelenmiş ve Kurumumuz görüşü oluşturulmuştur. Bu kapsamda Anlaşma'nın rekabet politikasıyla ilgili esas ve usule ilişkin maddeleri hakkında önerilerde bulunulmuştur.
- 2-4 Temmuz 2003 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) Rekabet Hukuku ve Politikası Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu Beşinci Toplantısı'na Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Toplantıda, sanayi politikası karşısında rekabet politikası, gelişmekte olan ülkelerde ve geçiş ekonomilerinde ihtiyaç duyulan kapasite artırımı ve teknik yardım konuları ele alınmıştır. Toplantı, iki ayrı panel şeklinde yapılmıştır. İlk panelde 'sanayi politikası karşısında rekabet politikası', ikinci panelde ise 'gelişmekte olan ülkelerde Rekabet Hukuku'nun

optimal tasarımı ve uygulanması' konuları tartışılmıştır. UNCTAD Sekreteryası'ndan, hükümetlerarası grubun gelecek toplantısında değerlendirmek üzere, kapasite artırımı ve teknik yardım konularının güncellenmesi, model rekabet kanununun gözden geçirilmiş ve güncellenmiş versiyonunun yayımlanması ve son dönemdeki önemli rekabet davalarına (özellikle birden fazla ülkeyi kapsayan) ilişkin bir bilgi notu hazırlanması talep edilmiştir.

- Dünya Bankası ile Avrupa Komisyonu tarafından, 17-23 Ekim 2003 tarihlerinde, Kahire'de düzenlenen 'Altyapı Alanında Rekabet ve Regülasyon: Akdeniz Bölgesi için Yaklaşımlar' konulu seminere Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. Seminerin temel amacı, altyapı sektörlerinin düzenlenmesi konusunda, Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde çalışan kamu çalışanlarına konuya ilişkin eğitim vermek ve bölgede anahtar role sahip aktörler arasında deneyimlerin paylaşılmasının sağlamaktır. Seminere, Kuzey Afrika ve Ortadoğu bölgelerinden Cezayir, Mısır, İsrail, Ürdün, Lübnan, Malta, Fas, Suudi Arabistan, Tunus ve Yemen ülkeleri ile ülkemiz adına Kurumumuz temsilcileri katılmışlardır. Seminer, 'Altyapıda Rekabet ve Regülasyon: Akdeniz Bölgesi için Yaklaşımlar' ve 'Regülasyon Politikasında Finansal Modelleme' başlıklı iki bölümden oluşmuştur. Sunumların ardından yapılan soru cevap bölümlerinde ülkemizdeki uygulamaya ilişkin sorular cevaplandırılmıştır. Seminer, katılımcı ülkelerdeki yapısal, yönetsel ve hukuki eksikliklerin yanısıra piyasa aksaklıkları nedeniyle diğer sektörlerden ayrı ele alınması gereken altyapı sektörlerinde yapılacak düzenlemeler ve bu düzenlemeler sonucunda söz konusu piyasaların serbestleşerek rekabete açılması konularında genel bir perspektif vermiş ve AB'de yaşanan tecrübelerle yol gösterici olmuştur.
- Özbekistan Cumhuriyeti Tekellerin Kaldırılması ve Rekabetin Geliştirilmesi Devlet Komitesi ve UNCTAD tarafından 5-6 Haziran 2003 tarihlerinde Taşkent/Özbekistan'da düzenlenen "Rekabet Politikası ve Tüketici Haklarının Korunması" konulu uluslararası konferansa Kurumumuzdan katılım sağlanmış ve bir sunuş yapılmıştır. Geçiş sürecindeki ülkeler için rekabet politikasını konu alan konferans, ticaret ve kalkınmanın teşvik edilmesinde rekabetin rolü; doğal tekeller hakkındaki mevzuat ve uygulamadaki deneyimler; uluslararası işbirliği ve rekabet konusunda olası çoktarafli çerçeve; geçiş sürecindeki ülkeler: ihtimaller, seçenekler ve uluslararası işbirliği alanındaki gelişmeler ana başlıklarından oluşmuştur. Kurumumuz temsilcisinin yaptığı, ticareti ve kalkınmayı teşvik etmede rekabetin rolünü konu alan sunuşun ilk bölümünde, rekabet politikasından ne anlaşıldığı ve ne amaçlandığı üzerinde durulmuş, ardından rekabet politikasının araçlarına değinilmiştir. Bu kapsamda, rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların ve hakim durumun kötüye kullanılmasının engellenmesi ile birleşme ve devrakmaların kontrolünden bahsedilmiştir. Rekabet poltikası ile diğer politikalar arasındaki ilişki bağlamında; 'rekabet politikası ve kalkınma politikası', 'rekabet politikası ve liberal ticaret rejimi', 'rekabet politikası ve özelleştirme', 'rekabet politikası ve doğrudan yabancı yatırımlar' konularına değinilmiştir.

3.4. SEMPOZYUM, PANEL ve KONFERANSLAR

3.4.1. Enerji Hizmetlerinin Rekabete Açılması: Fransa Örneği

16 Ocak 2003 tarihinde Rekabet Kurumu tarafından "Enerji Hizmetlerinin Rekabete Açılması: Fransa Örneği" konulu perşembe konferansı düzenlenmiştir. Oturum başkanlığını Doç. Dr. Ali Ulusoy'un yaptığı konferansa konuşmacı olarak Linklaters&Alliance Hukuk Bürosu Avukatı Dr. Henri Courivaud katılmıştır.

Konferansta genel olarak, Fransa'da enerji hizmetlerinin hukuksal rejimi, bu enerji hizmetlerinin rekabete açılması süreci, Avrupa Birliği'nin etkisi ve Fransız kamu şirketlerinin rekabete açılma sürecinde nasıl bir seyir izlediği değerlendirilerek, Fransız Rekabet Konseyiyle Fransız Enerji Otoritesi arasındaki bağlantılar, yetki paylaşımı, yetki çatışmaları ve bunların nasıl çözümlendiği konularına değinilmiştir.

3.4.2. Rekabet Politikası ve Yoğunlaşmaların (Birleşme ve Devralmaların) Kontrolü Sempozyumu

4 Mart 2003 tarihinde Ankara'da Rekabet Kurumu tarafından "Rekabet Politikası ve Yoğunlaşmaların (Birleşme/Devralmaların) Kontrolü" konulu sempozyum düzenlenmiştir. Açılış konuşmalarını Rekabet Kurumu Başkanı Prof. Dr. M. Tamer Müftüoğlu, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Çoşkun ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener yapmışlardır.

Başkanlığını Dr. Ercan Kumcu'nun yaptığı I. oturumda White&Case LLP, Brüksel'den Av. Gönenç Gürkaynak, "Niçin Yoğunlaşmaların Kontrolü?" konulu tebliği sunmuştur. Tebliğde yoğunlaşmaların kontrolünün amacının ne olması gerektiği detaylıca ele alınarak öncelikle rekabet sürecinin korunması yoluyla iktisadi etkinliğin korunmasının gerekliliği ve bu gibi konular üzerinde durulmuştur. Dr. Serdar Dalkır (Micra Inc. Washington DC) ve Rekabet Uzmanı Yaşar Tekdemir konuyu tartışarak, bilgi ve görüşlerini dile getirmişlerdir.

II. Oturumda ise Rekabet Uzmanı İlmütlühan Selçuk'un "Mukayeseli Olarak AB ve ABD'de Yoğunlaşmaların Kontrolü" konulu tebliğinde, Avrupa Birliğinde ve ABD'de yoğunlaşmaların kontrol mekanizmaları ayrı ayrı ele alınmış, örneklerle incelenmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır. Bunu takiben Ticaret ve Sanayi Danışma Üyesi Korkmaz İlkokur ve Bilkent Üniversitesi Araştırma Üyesi Doruk Utku tebliğle ilgili görüşlerini dile getirerek konuyu tartışmışlardır.

Rekabet Uzmanı Cenk Gülergün, III. oturumda sunduğu "Türkiye İçin Nasıl bir Yoğunlaşma Kontrolü Politikası" konulu tebliğinde hakim durum testi ile rekabet testinin karşılaştırılması ışığında Türkiye için yoğunlaşma kontrolü modeli önerileri üzerinde durmuş, ardından Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ünal Zenginobuz ve Rekabet Çalışma Grubu Üyesi Necati Arıkan tebliği tartışmışlardır.

3.4.3. Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu

4 Nisan 2003 tarihinde Kayseri'de Erciyes Üniversitesi tarafından Rekabet Kurumu ile işbirliği içerisinde düzenlenen "Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu"nda açılış konuşmalarını, Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. A. Zeki Yılmaz, Erciyes Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. M. Ali Bilginoğlu ve Rekabet Kurumu Başkan Yardımcısı İsmail Hakkı Karakelle yapmışlardır. Sempozyumun ilk oturumunda; Uludağ Üniversitesi İİBF Ticaret Hukuku Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. İ. Yılmaz Aslan "Rekabet Kurumunun Telekomünikasyon Alanında Kararları ve Yetkisi", Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Cem Budak "Rekabet Hukukunda Deliller ve İspat", Rekabet Kurulu İkinci Başkanı Dr. Kemal Erol "Devlet Yardımları ve Rekabet (Türkiye'deki Devlet Yardımı Rejiminin Avrupa Birliği Modeli Işığında Değerlendirilmesi)" konularında tebliğlerini sunmuşlardır.

İkinci ve son oturumda; Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Osman Berat Gürzumar "2002/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği Çerçevesinde Dikey Anlaşmalar", Erciyes Üniversitesi İBBF Öğretim Üyesi Doç. Dr. İsmail Kayar "Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalarda Kontrol Olgusu", Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cem Pekmen "Radyo-Televizyon Yayıncılığında Rekabet ve Mülkiyetin Yasal Çerçevesi ve Uygulama", Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi Kerem Cem Sanlı "Türk Rekabet Hukukunda Haksız Fiil Sorumlusu" konularını ele almışlardır.

3.4.4. Rekabet: Düzenlemeler ve Politikalar Kongresi

25-26 Eylül 2003 tarihinde, Muğla Üniversitesi Kongre Merkezinde düzenlenen "Rekabet: Düzenlemeler ve Politikalar Kongresi"nde açılış konuşmasını Rekabet Kurumu Başkanı Mustafa Parlak yapmıştır. Kongrenin açılış bildirilerinde, Muğla Üniversitesi İİBF İktisat Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ömer Gürkan "Rekabet Kurumunun Telekomünikasyon Alanında Kararları ve Yetkisi", Rekabet Kurumu Başkan Yardımcısı İsmail Hakkı Karakelle "Pazara Giriş Engellerine Karşı Rekabet Hukuku ve Politikası", Muğla Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak "Piyasaya Giriş Engelleri ve Rekabet: Bankacılık Sektörü Üzerine Bir Analiz" konularında tebliğ sunmuşlardır.

"Piyasa Yapısı ve Rekabet" konulu ilk oturum, Rekabet Kurulu İkinci Başkanı Tuncay Songör başkanlığında yapılmıştır. Oturumda Ege Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Osman Aydoğuş ve Yrd. Doç. Dr. N. Oğuzhan Atalay "Türk Bankacılığında Rekabet", Muğla Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Selahattin Bekmez ve Araş. Gör. Necla Ayaş "Türk Telekomünikasyon Sektöründe Yeni Ekonomi ve Rekabet: Bir Uygulamalı Oyun Teorisi Yaklaşımı", Rekabet Kurumu Araştırma Dairesi Başkan Vekili Dr. Murat Şahin Öcal "Teknolojik Değişim ve Rekabetin Evrimi" konularında tebliğ sunmuşlardır.

Oturum başkanlığını Prof. Dr. Sıtkı Karahan'ın yaptığı ikinci oturum "Türkiye Ekonomisinin Rekabet Yapısı" üzerine olmuştur. Muğla Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. C. Yenal Kesbiç ve Yrd. Doç. Dr. İbrahim Tokathoğlu "Uluslararası Rekabet Gücü Ölçüm Problemi ve Önemi: Türkiye İçin Bir Model Denemesi", İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Yavuz Ege "Türk İmalat Sanayinin Rekabet Gücündeki Gelişmeler ve Piyasaların Rekabet Yapısı", Rekabet Kurulu Üyesi Prof. Dr. Nurettin Kaldırım "Rekabet ve Yönetim İlişkisi" konularında sunum yapmışlardır.

Son oturum "Yeni Rekabet Stratejileri ve AB" konusunda Prof. Dr. İnan Özer başkanlığında yapılmıştır. Akdeniz Üniversitesinden Prof. Dr. Erdal Türkkan'ın "Firmaların Rekabet Stratejileri ve Rekabet İhlalleri" konulu sunumunun ardından, Rekabet Kurumu I No'lu Daire Başkanı Mehmet Akif Ersin "AB Rekabet Hukuku ve Politikasında Son Gelişmeler", İzmir Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Çınar Özen "Dünya Düzeni, Rekabet Stratejileri ve Rekabet İhlalleri", Muğla Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi Doç. Dr. Edip Örucü "Bir Rekabet Aracı Olarak İş Gören Performansını Değerlendirme: KİT'ler için AB'ye Uyumlu Bir Model Önerisi" konularında tebliğ sunmuşlardır.

3.4.5. AB'ye Tam Üyelik Sürecinde Rekabet Politikasının Rolü ve Önemi Sempozyumu

5 Kasım 2003 tarihinde Rekabet Kurumu tarafından "AB'ye Tam Üyelik Sürecinde Rekabet Politikasının Rolü ve Önemi" konulu sempozyum düzenlenmiştir. Açılış konuşmalarını Rekabet Kurumu Başkanı Mustafa Parlak, Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Çoşkun, Devlet Bakanı Abdülatif Şener, AB komisyonu Rekabet Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Yetkilisi Johannes Gorkosh ve OECD Rekabet Birimi Sorumlu Yöneticisi Lennart Göranson yapmışlardır.

Üç oturumun gerçekleştiği sempozyumun ilk oturumunda; Bilkent Üniversitesinden Çağla Ökten "Özelleştirme ve Rekabet" konulu tebliği sunmuş, ARGE Danışmanı Dr. Yılmaz Argüden ve Rekabet Uzmanı Bülent Gökdemir tartışmacı olarak konuyu değerlendirmişlerdir. "Kamu Tekelleri, Münhasır Haklar ve Rekabet" konulu tebliği ikinci oturumda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Ali Ulusoy sunmuştur. Kısaca, AB'nin konuya yaklaşımı, Türk hukukundaki durum ve özellikle Türk Rekabet Kurumunun kamu kurumlarına rekabet kurallarını uygulamadaki yaklaşımının değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur. Boğaziçi Üniversitesinden Doç. Dr. Ünal Zenginobuz ve Rekabet Uzmanı Murat Çetinkaya konuyu tartışarak, görüşlerini belirtmişlerdir. Üçüncü ve son oturumda "Devlet Yardımları ve Rekabet" konulu tebliği Bilgi Üniversitesinden Yrd. Doç. Dr. Burak Oder sunmuştur. ODTÜ'den Yrd. Doç. Dr. Gamze Öz ve Rekabet Kurumu Araştırma Dairesi Başkan Vekili Dr. Murat Şahin Öcal konuyla ilgili fikirlerini dile getirerek tartışmışlardır.

3.5. BASIM ve YAYIN FAALİYETLERİ

Rekabet Dergisi

“Rekabet Dergisi”, öncüllerine uygun bir işlevi Rekabet Kurumu adına Türkiye’de gerçekleştirmek amacıyla yayın hayatına başlamış ve 2003 yılında 4 sayısı yayınlanmıştır. Dergi; Rekabet Kurulu kararlarının düzenli olarak yayınlandığı “Kararlar” bölümü, Kurul kararlarına ilişkin değerlendirmeler başta olmak üzere, konuyla ilgili alanları içeren inceleme yazıları bölümü ve uluslararası gelişmelere ilişkin bölüm olmak üzere üç temel bölümden oluşmaktadır. Rekabet Kurulu Kararları ile piyasalarda rekabetin korunması ve genel olarak rekabet politikasını ilgilendiren sorunları hukuk ve/veya iktisat açısından ele alan inceleme yazıları, yapılan ön eleme sonrasında Yayın Komisyonu tarafından belirlenmiş bir ya da daha fazla sayıda hakemin de görüşü alınarak yayınlanmaktadır. Hakemler, hukuk ve iktisat alanlarında Türkiye’nin önde gelen akademisyenleri arasından, yazının konusuyla ilgili uzmanlık alanı dikkate alınarak seçilmiştir. 2003 yılında yayınlanan sayılar aşağıda belirtilmiştir:

Rekabet Dergisinin 11 inci sayısında; Rekabet Kurulu’nun ikisi soruşturma, biri devralma ve biri de muafiyet olmak üzere dört kararı, nihai karar özetleri ve uluslararası gelişmelerin yanı sıra dört makale yer almıştır. “İktisadi Politikalar Bağlamında Hukuki Düzenleme (Regülasyon) Üzerine Düşünceler” başlıklı birinci makalede, “Türkiye’de Düzenleyici Reformlar” başlıklı çalışma sonuçlarından hareketle; ‘düzenleme’ ya da ‘regülasyon’ kavramının anlamı, tarihsel süreç içerisinde geçirdiği değişimler irdelenmiş, “Tarımsal Reform ve Rekabet Politikası” başlıklı ikinci makalede böylesine çetrefil, üzerinde çok az kalem oynatılan bir konuda oldukça bilgi verilmiş ve “Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Gelişmeler, Yansımalar ve Piyasaların Yeniden Düzenlenmesi” başlıklı üçüncü çalışmada öncelikle Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) ne olduğu, sektörün ABD, AB ve Türkiye açısından önemi, ülkelerin BİT yapılanmalarındaki konumları, sektörde kamu kesiminin ve IMF ve Dünya Bankasının rolleri ele alındıktan sonra; stratejik BİT planlamasının iktisadi gelişmeye olan katkıları tartışılmıştır. En son çalışma olan dördüncü makalede ise AB rekabet hukukunda ‘kontrol’ ve ‘belirleyici’ etki kavramlarını ele alan yazarlar, ortak girişimlerde ‘ortak kontrol’ kavramını irdelenmişlerdir.

Rekabet Dergisinin 12 nci sayısında; “4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmüne aykırı bir sözleşmenin geçersizliği butlan mıdır? Eğer bu geçersizliğin “emredici hükme aykırılık nedeniyle butlan” oluşturduğu kabul edilirse, bu sözleşmenin muafiyetten yararlanması halinde hüküm ve sonuç doğurması ve böylece de tarafları borç altına sokması nasıl açıklanabilir?” şeklindeki soruları ortaya koyan ve bu soruların cevabına geçmeden önce, ‘anlaşma’ ve ‘sözleşme’ kavramlarının Kanun karşısındaki konumuna değinmek suretiyle cevapların hangi zeminde aranması gerektiği konusuna açıklık getiren “4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine Aykırı Sözleşmelerin Tabi Olduğu Geçersizlik Rejimi” başlıklı bir makale, içerisinde “Ciro Tebliği”nin tam çevirisi yer alan detaylı bir inceleme olan “Birleşme ve Devralmaların Kontrolüne İlişkin Düzenlemeler Bağlamında Ciro Kavramı” başlıklı ikinci bir makale, uluslararası gelişmeler, nihai karar özetleri ve biri soruşturma, biri devralma, biri de ortak girişim olmak üzere Rekabet Kurulu kararlarından üç karar yer almıştır.

Rekabet Dergisinin 13 üncü sayısında; uluslararası gelişmeler, Rekabet Kurulunun bir kararı, farklı tükenme rejimlerine bir göz atan ve marka hakkının tükenmesi ilkesi çerçevesinde paralel ithalatla ilgili ortaya çıkabilecek sorunlara Türkiye açısından bir çözüm arayan “Marka Hakkının Tükenmesi İlkesi ve Paralel İthalat Sorununa İktisadi Bir Yaklaşım” başlıklı bir makale, batan teşebbüsün (failing firm) devralınmasını ve böyle bir devrin bir rekabet otoritesi tarafından nasıl değerlendirmesi gerektiğini konuyla ilgili ekonomi literatüründen yararlanarak inceleyen “Batmakta Olan Bir Teşebbüsün Devralınması: Literatür Taraması ve Örnek Olay Çalışması” başlıklı diğer bir makale ve nihai karar özetleri yer almıştır.

Rekabet Dergisinin 14 üncü sayısında; özellikle son dönemde 4054 sayılı Kanun'da yapılması gerekli değişikliklere ilişkin yaşanan tartışmalar ekseninde gündeme gelen bir konuyu incelemekte ve gerek bu tartışmalarda, gerek 4054 sayılı Kanun'un mevcut 4 üncü maddesi uygulamasında gündeme gelen "yasaklayıcı hükmün kapsamı", "hükmün amacı" ve bu amaç çerçevesinde "ispat standartları" konularını mukayeseli hukuk bakımından ele alan başlıklı bir makale, 4054 sayılı Kanunun usul hükümlerinin uygulanış şekline ilişkin eleştiriler getiren "4054 Sayılı Kanun'un Soruşturma Sürecine İlişkin Usul Hükümlerinin Uygulanış Şekli Hakkında Eleştiri ve Öneriler" başlıklı ikinci bir makale yer almaktadır. Son olarak "İngiltere Çay Pazarındaki Rekabetin Yoğunluğunun Ölçülmesi: Bir Dinamik Hata Düzeltme Yaklaşımı" başlıklı üçüncü bir makale, Rekabet Kurulunca karara bağlanan ve Resmi Gazete'de yayımlanan iki adet gerekçeli karar, uluslararası gelişmeler ve nihai karar özetleri yer almıştır.

Kitaplar

Lisansüstü Tez Serisi

Rekabet Hukuku ve İktisadı alanında hazırlanan ve Kurumumuz Yayın Komisyonunca belirlenmiş bir ya da daha fazla sayıda hakemin de görüşü alınarak basımına karar verilen ve 2003 yılında yayımlanan Lisansüstü Tez Serimiz:

Lisansüstü Tez Serisi No: 10, Rekabet Uzmanı Oğuzkan GÜZEL'e ait "AT Rekabet Hukuku Kurallarının Bankacılık Sektöründe Uygulanması" başlıklı yüksek lisans tezidir.

Uzmanlık Tezleri Serisi

Rekabet Kurumu Uzmanlarının Uzmanlıklarını alabilmek üzere hazırlamış oldukları "Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri" serimiz:

1. DÖNEM

1	E. Cenk	GÜLERGÜN	Topluluk Rekabet Hukuku Işığında Birleşme-Devralmalarda Yan Sınırlamalar
2	Yaşar	TEKDEMİR	AT Rekabet Hukukunda Anlaşma Yapmayı Reddetme Sorunu ve Zorunlu Unsur Doktrini: Anlaşma Yapma Yükümlülüğü veya Sözleşme Serbestisinin Sınırları
3	Tarkan	ERDOĞAN	Rekabet Hukuku Açısından Perakende Sektöründe Alım Gücü
4	Murat	ÇETİNKAYA	İlgili Pazar Kavramı ve İlgili Pazar Tanımında Kullanılan Nicel Teknikler
5	Lerzan	KAYIHAN	Rekabet Hukuku Uygulamalarında Ortak Girişimler
6	İlmutluhan	SELÇUK	AT Anlaşması'nın 86. Maddesi Çerçevesinde Münhasır Münhasır Haklar ve Özel Haklar Türk Rekabet Hukukuna Etkileri
7	Barış	EKDİ	Gümrük Birliği Çerçevesinde Damping ve Yıkıcı Fiyat Uygulamaları
8	Ali	ILICAK	Sherman Antitröst Yasasının Ortaya Çıkışı Yanılsamalar ve Gerçekler
9	Aydın	ÖZTUNALI	Yatay Yoğunlaşmalarda Tek Teşebbüs Hakimiyeti, 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve AB Mevzuatı Uygulamaları
10	Aydın	ÇELEN	Oligopolistik Pazarlarda Gözlenen Paralel Davranışların Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi: Uyumlu Eylem ve Birlikte Hakim Durum

11	İsmail Atalay	YOLCU	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Yer Verilen Soruşturma Prosedürünün ve Uygulamada Karşılaşılan Usul Sorunlarının AB Hukuku Bağlamında Değerlendirilmesi
12	Kemal Tahir	SU	Rekabet Hukukunda Teşebbüslerin Hakim Durumunun Belirlenmesinde Pazar Gücünün Ölçülmesi
13	Şahin	YAVUZ	Amerikan Antitröst Hukukunda Yeniden Satış Fiyatının Belirlenmesi Sorunu: "Per Se" veya "Rule of Reason"
14	M. Ömür	PAŞAOĞLU	Doğal Tekellerde Regülasyon ve Rekabet
15	Yüksel	KAYA	Hakim Durumun Kötüye Kullanılması ve Fikri Mülkiyet Hakları
16	Özge	İÇÖZ	Telekomünikasyon Sektöründe Regülasyon ve Rekabet
17	Süleyman	CENGİZ	Alman Hukuku Işığında Pazarda Göreli Güçlü Teşebbüs Kavramı ve Teşebbüsler Arasında Bağımlılık İlişkisi
18	Alper Fevzi	KARA	Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Aracı Olarak Yıkıcı Fiyat Uygulaması (ABD ve AT Uygulamalarından Dersler)
19	Mehmet	YANIK	Rekabet Hukukunun Hakim Durum ve Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Uygulamalarında Piyasa Giriş Engelleri

2. DÖNEM

20	Ali	DEMİRÖZ	Yeni Ekonomide Rekabet Kuralları
21	H. Gökşin	KEKEVİ	Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Birlikte Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasında Kolaylaştırıcı Eylemler
22	Ferhat	TOPKAYA	Telekomünikasyon Sektöründe Erişim Sorunları
23	Orçun	SENYÜCEL	Rekabet İktisadında Ampirik Uygulamalar
24	Meltem	BAĞIŞ AKKAYA	Gizli Anlaşma: Oyun Teorisi Yaklaşımı
25	Serpil	ÇINAROĞLU	Rekabet Hukukunda Dikey Birleşmeler: Etkinlik ve Rekabet
26	Ali İhsan	ÇAĞLAYAN	Rekabet Hukukunda Pazar Gücünün Önemi ve Ölçülmesi
27	Hasan Hüseyin	ÜNLÜ	Rekabet Hukuku Soruşturmalarında Taraf Kavramı ve Tarafların Hakları
28	Cihan	AKTAŞ	Gelişmekte Olan Ülkelerde Rekabet Politikası: Bir Çerçeve Çalışması
29	M. Haluk	ARI	Patent Lisansı Anlaşmalarında Münhasırlık ve Bölgesel Sınırlamalar
30	Oğuzkan	GÜZEL	Rekabet Hukukunda Teşebbüs ve Teşebbüs Birlikleri
31	F. Yeşim	AKCOLLU	Elektrik Sektöründe Rekabet ve Regülasyon
32	Ümit	GÖRGÜLÜ	Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Kapsamında Fiyat Ayrımcılığı Uygulamaları
33	Hakan Suat	ÖLMEZ	Rekabet Hukukunda Zorunlu Unsur Doktrini ve Uygulaması
34	Pelin	UYANIK	Rekabet Hukuku Açısından Delil
35	Derya	YENİŞEN	Şebeke Dışsallıkları ve Rekabet

36	Şebnem	KULAKSIZOĞLU	Rekabet Hukukunda Yatay Birleşmeler: Antirekabetçi Etkileri ile Öne Sürülen Savunma ve Yararlar
37	Ilgaz	SARIOĞLU	Dijital Ücretli TV Yayıncılığı ve Rekabet Hukuku
38	Ebru	ÖZTÜRK	Türk İdare Sisteminde Rekabet Kurumu'nun Yeri ve Diğer Bağımsız İdari Otoritelerle Karşılaştırılması
39	Kürşat	ÜNLÜSOY	Rekabet Hukukunda Bağlama Anlaşmaları
40	Hakan	SABUNCU	Birlikte Hakimiyet Kavramının Birleşme ve Devralmalar Açısından Değerlendirilmesi
41	K.Oğuz	KARAKOÇ	Rekabet kurallarının Uluslararasılaşma Süreci ve Uluslararası Örgütlerin Politikaları
42	Murat	AYBER	Marka İçi ve Markalar Arası Rekabetin Dengelenmesi Gereken Hallerde Rekabet Otoritelerinin Yaklaşımları
43	Cengiz	SOYSAL	Rekabet Perspektifinden Türkiye Akaryakıt Sektörü
44	Hilal	YILMAZ	Yenilik (İnovasyon) Yeni Ekonomi ve Rekabet İlişkisi
45	Abdülgani	GÜNGÖRDÜ	AT ve Türk Rekabet Hukukunda Yoğunlaşmaların Kontrol Unsuru
46	Mehmet Akif	KAYAR	Rekabet Hukuku Uygulamalarında Yatay İşbirliği Anlaşmaları: Ortak Girişimler Açısından Bir Değerlendirme

Özgün Eserler

Rekabet hukuku ve iktisadı alanında hazırlanan ve Kurumumuz Yayın Komisyonunca belirlenmiş bir ya da daha fazla sayıda hakemin de görüşü alınarak basımına karar verilen eserlerdir.

Avukat Gönenç GÜRKAYNAK'a ait "Türk Rekabet Hukuku Uygulaması için 'Hukuk ve İktisat' Perspektifinden 'Amaç' Tartışması" başlıklı çalışmadır.

Perşembe Konferansları

Perşembe Konferansları; rekabet hukuku ve rekabet ekonomisi alanında yapılan çalışmalara ulaşmak ve bu alandaki çalışmaları özendirmek amacıyla Rekabet Kurumunca 1999 yılı Ekim ayından itibaren uygulamaya konulmuştur. Düzenli olarak kitap haline dönüştürülen ve 2003 yılı içerisinde yayınlanan Perşembe Konferanslarımız şu şekildedir:

17 no. 'lu Perşembe Konferansları Kitabı: Kasım 2001,
Mayıs-Haziran-Ekim-Kasım 2002

4. Yıllık Faaliyet Raporu

Rekabet Kurumu'nun 2002 yılında yaptığı çalışmalar ile aynı yıl içindeki görev alanına giren durum ve gelişmeleri kapsamaktadır. Rapor dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Rekabet Hukukunun tarihsel gelişimi, 4054 sayılı Kanun'un kısa bir açıklaması ve genel değerlendirme, ikinci bölümde rekabet kurallarının uygulanmasına ilişkin çalışmalar, üçüncü bölümde örnek kararlar, dördüncü bölümde 2002 yılında yürütülen diğer çalışmalar yer almaktadır. Bu bölümleri takiben Rapor'un ekleri olarak mevzuat listesi, organizasyon şeması, personel sayısı ve dağılımı, 2002 yılı kesin hesap rakamları ile Kurul Kararlarına karşı açılan davalar listesine yer verilmiştir.

Sempozyum Kitapları

- Kamu Teşebbüsleri, Yasal Tekeller ve Rekabet Sempozyumu

05 Mart 2002 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilen “Kamu Teşebbüsleri, Yasal Tekeller ve Rekabet” başlıklı sempozyumun kitaba dönüştürülmüş şeklidir. Bu konu üzerine gerçekleştirilen panel ve tartışmalar yer almaktadır.

- Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-I

04 Nisan 2003 tarihinde Kayseri’de gerçekleştirilen “Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-I” başlıklı sempozyumun kitaba dönüştürülmüş şeklidir. Rekabet Kurumunun Telekomünikasyon Alanında Kararları ve Yetkisi, Rekabet Hukukunda Deliller ve İspat, Devlet Yardımları ve Rekabet, 2002/2 Sayılı Rekabet Kurulu Tebliği Çerçevesinde Dikey Anlaşmalar, Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalarda Kontrol Olgusu, Radyo-Televizyon Yayıncılığında Rekabet ve Mülkiyetin Yasal Çerçevesi ve Uygulama, Türk Rekabet Hukukunda Haksız Fiil Sorumluluğu başlıklı konular ve bu konuların özet bir şekilde sonuçları yer almaktadır.

Kurul Kararları Kitapları

- 2001 yılında Resmi Gazete’de Yayınlanan Rekabet Kurulu Kararları (Cilt I-II)

2001 yılında Resmi Gazete’de yayınlanan Rekabet Kurulu Kararlarını içermektedir.

- 2002 yılında Resmi Gazete’de Yayınlanan Rekabet Kurulu Kararları (Cilt I-II)

2002 yılında Resmi Gazete’de yayınlanan Rekabet Kurulu Kararlarını içermektedir.

Broşürler

- Rekabet Kurumu Yayınları Broşürü

Mevzuata İlişkin Yayınlar, Yıllık Rapor, Resmi Gazete’de Yayınlanan Kurul Kararları, Rekabet Dergisi, Perşembe Konferansları, Lisansüstü Tez Serisi ve Sempozyum Kitapları başlıklarından oluşan bu broşür, yayınlarımızı ön kapak görüntüleri ve kısaca açıklamalarıyla birlikte teker teker tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır.

3.6. 2003 YILI EĞİTİM FAALİYETLERİ

- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ile yapılan görüşmeler neticesinde, AB Koordinasyon Daire Başkanlığı Uzmanı Şenol ARSLAN tarafından 4-7 Şubat 2003 tarihlerinde Kurumumuzda Avrupa Birliği'nin Proje Yönetimi yaklaşımını içeren "AB Proje Yönetimi Eğitimi" verilmiştir.

- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonu altında *Ankara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)* nin bünyesinde düzenlenen eğitim programları kapsamında 1 Ekim 2003-12 Ocak 2004 tarihlerinde gerçekleştirilen *33 üncü Dönem "AB ve Uluslararası İlişkiler Temel Eğitimi"*ne Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır.

- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Avrupa Çalışmaları Merkezi'nin düzenlediği 18 Şubat 2003 tarihi itibarıyla başlayan ve 10 hafta süren "Türkiye ve Avrupa Birliği: Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci ve Türkiye'nin Adaylığı" konulu sertifika programına Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır.

- *Ankara Üniversitesi Fikri ve Sınai Haklar Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Türk Patent Enstitüsü*'nün işbirliğiyle 3 Mart 2003-2 Nisan 2003 tarihlerinde düzenlenen "Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları, Ulusal ve Uluslararası Uygulamalar" konulu eğitim programına, Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır.

- Avrupa Birliği Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü Jean Monnet Projesi çerçevesinde Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Tuğrul ARAT tarafından yürütülen ve 7 Nisan ve 27 Haziran 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen "AB Müktesebatı Çevirisinde ve Uygulanmasında Görev Alacak Kamu ve Özel Sektör Personelinin AB Hukuku Konusunda Eğitimi" konulu sertifika programına Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır.

- *Ankara Barosu Başkanlığının*, Rekabet Hukuku ile ilgili "*Meslek İçi Eğitim Sertifikası Programı*"nı Kurumumuz ile birlikte gerçekleştirme istekleri doğrultusunda, 26-30 Mayıs 2003 tarihlerinde "Türk Rekabet Hukuku" konulu Sertifikalı Eğitim Programı düzenlenmiştir. Rekabet Kurumu yetkililerinin, "Rekabet Hukukunun Tarihsel Gelişimi ve Temel Prensipleri", "Rekabet Politikasının İktisadi Temelleri", "Yeni Ekonomi, Regülasyon ve Rekabet", "Kartel Anlaşmaları", "Muafiyet Menfi Tespit Rejimi", "Birleşme ve Devralmaların Kontrolü", "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması", "Usul Hukuku", "Rekabet Hukukunun Avrupa Birliği'nde Uygulanması" konularındaki sunumları ve örnek olay anlatımları ile AB ve Türkiye'deki uygulamalara yer verilmiş, sonrasında yapılan "3 Yıllık Uygulamanın Işığında Türk Rekabet Politikası" konulu konuşma ile program sona ermiştir. Programın ardından ise eğitimin değerlendirilmesi yapılmış, Baro yetkilileri ve katılımcıların memnuniyetleri izlenmiştir.

- Türkiye Kalite Derneği (KALDER) tarafından 12-13 Haziran 2003 tarihlerinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde düzenlenen "Kamuda Etkili İnsan Kaynakları Yönetimi" konulu 4 üncü Kamu Kalite Sempozyumuna Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır.

- Stanshope Centre Open Society Institute ve Markle Foundation tarafından Budapeşte'de AB Hukuki düzenlemeleri ile regülasyon ve deregülasyon süreçlerini konu alan ve 17-29 Ağustos 2003 tarihlerinde 25 Orta ve Doğu Avrupa ülkesinden seçilen 25 katılımcı ile gerçekleştirilen "ICT-Information and Communication Technologies-Policy" eğitim seminerine bir Rekabet Uzmanı burslu olarak katılmıştır.

- Eğitim Komisyonunun 25.06.2003 tarih 2003/14 sayılı tutanağı ile belirlenen Rekabet Kurumu Staj Usul ve Esasları ile Staj Komisyonunun hazırladığı program doğrultusunda üniversite öğrencileri için üç dönem halinde sertifikalı staj programları düzenlenmiştir:

1. Dönem’de, 11 kişilik bir gruba, 07 Temmuz-25 Temmuz 2003 tarihlerinde eğitim verilmiştir.
 2. Dönem’de, 16 kişilik bir gruba, 18 Ağustos-05 Eylül 2003 tarihlerinde eğitim verilmiştir.
 4. Dönem’de, 14 kişilik bir gruba, 08 Eylül-26 Eylül 2003 tarihlerinde eğitim verilmiştir.
- Kurulun 12.03.2003 tarih, 02-14/155 sayılı ve 26.03.2002 tarih, 02-16/199 sayılı kararları ile 2003 yılında 9 Rekabet Uzmanı Yurtdışına yüksek lisans eğitimi için gönderilmişlerdir.

EKLER

- **Mevzuat**
- **Organizasyon Şeması**
- **Kurum Personeli Sayısı ve Dağılımı**
- **Yayınlarımız**
- **2003 Yılı Kesin Hesabı**
- **Kurul Kararlarına Karşı Açılan Davalar Tablosu**
- **İlgili İnternet Adresleri**

REKABET MEVZUATI

KANUNLAR

SIRA NO	SAYISI	KONUSU	RG TARİHİ	RG SAYISI
1	4054	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (K.T. : 7.12.1994)	12/13/94	22140
2	4971	4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda değişiklik yapan, 01/08/2003 tarih ve 4971 sayılı "Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	15.08.2003	25200
TEBLİĞLER				
1	97/1	Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ	12.08.1997	23078
2	97/2	Anlaşmaların, Uyumlu Eylemler ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Kanununun 10 uncu Maddesine Göre Bildiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği	12.08.1997	23078
3	97/3	Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	04.09.1997	23100
4	97/4	Tek Elden Satın Alma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	09.09.1997	23105
5	97/5	Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulduğuna İlişkin Tebliğ	04.11.1997	23160
6	97/6	Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulmasından Sonra Teşebbüslerin ve Teşebbüs Birliklerinin 4054 Sayılı Kanun'dan Doğan Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Tebliğ	11.11.1997	23167
7	97/7	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16 ncı ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının, 1997 Bütçe Yılı Sonuna Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırımına İlişkin Tebliğ	15.11.1997 21.11.1997 (Düzeltilme)	23171
8	98/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16 ncı ve 17nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının, 1998 Bütçe Yılı Sonuna Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ	19.01.1998	23235
9	98/2	Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkındaki 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 4 üncü Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	26.03.1998	23298
10	98/3	Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	01.04.1998	23304
11	98/4	Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ	12.09.1998	23461
12	98/5	Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde Ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ	18.11.1998	23527

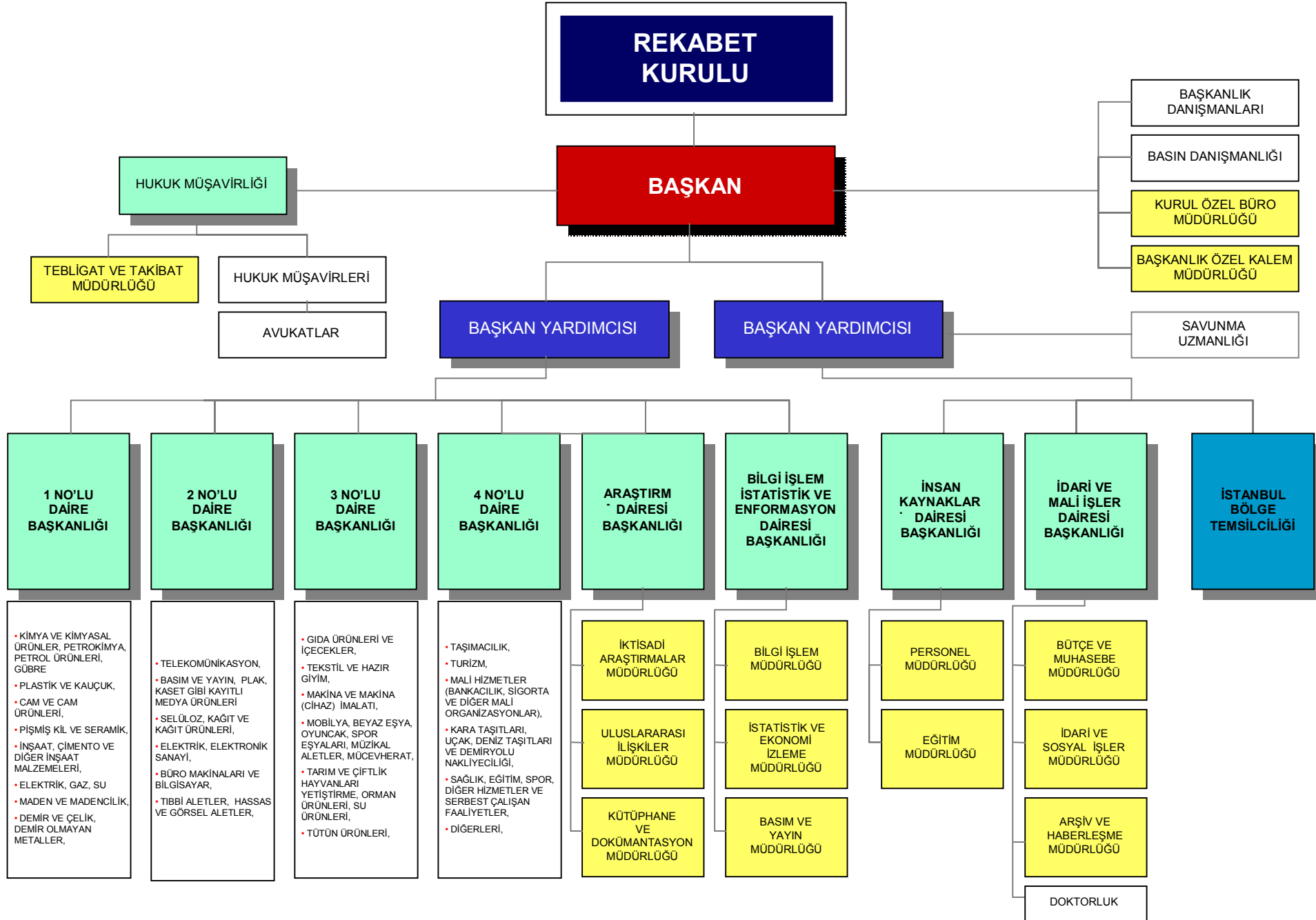
13	98/6	Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ	18.11.1998	23527
14	98/7	Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	16.12.1998	23555
15	99/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/1999 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ	28.08.1999	23800
16	99/2	Franchise Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	21.10.1999	23853
17	00/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2000 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ	04.04.2000	24010
18	00/2	1997/1 Sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"de ve 1997/2 Sayılı "Anlaşmaların, Uyumlu Eylemler ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Kanunun 10 uncu Maddesine Göre Bidiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği"nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	21.08.2000	24147
19	00/3	1998/3 Sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	04.10.2000	24190
20	01/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2001 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ	09.02.2001	24313
21	02/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2002 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ	07.02.2002	24664
22	02/2	Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	14.07.2002	24815
23	03/1	4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2003 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığının Duyurulmasına İlişkin Tebliğ	25.02.2003	25031
24	03/2	Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği	27.08.2003	25212
25	03/3	2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	18.09.2003	25233

REHBER

1	03-46/ 540-M	2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Rekabet Kurulu Kararı	09.08.2003	25194
---	-----------------	--	------------	-------

YÖNETMELİKLER

1	Personel Yönetmeliği	13.06.1997	23018
2	Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	21.06.1997	23026
3	İhale Yönetmeliği	30.07.1997	23065
4	Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği	07.08.1997	23073
5	Meslek Personeli Seçme, Yetiştirme ve Yükseltme Yönetmeliği	20.07.2001	24468

**KURUL ÜYELERİ ve KURUM PERSONELİ
SAYISI ve DAĞILIMI**

Kurul Başkan ve Üyeleri	11
Yönetici Personel	19
Meslek Personeli	84
Rekabet Uzmanı	64
Rekabet Uzman Yardımcısı	20
Avukat, İnceleme Uzmanı ve Araştırma Uzman Yardımcısı	15
Bilişim Personeli	8
Memur	148
Teknisyen	4
Yardımcı Personel	34
Genel Toplam	321

SIRA NO	YAYIN NO	YAYIN ADI	ISBN NO
1	0001	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun	ISBN 975-8301-01-2
2	0002	Turkish Competition Law	ISBN 975-8301-00-4
3	0003	Türk Rekabet Hukuku ve Rekabet Kurumunun AB ve AB'ye Üye Ülkelerle Mukayesesi	ISBN 975-8301-02-0
4	0016	Avrupa Topluluğu Rekabet Hukuku Mevzuatı - 1998	ISBN 975-8301-03-9
5	0018	5-6 Ekim (Sempozyum)	ISBN 975-8301-04-7
6	0019	October 5-6 Ekim (Symposium)	ISBN 975-8301-05-5
7	0030	Rekabet Hukuku ve Yargı	ISBN 975-8301-07-1
8	0033	Rekabet Politikası ve Özelleştirme Sempozyumu - 5 KASIM 1999	ISBN 975-8301-09-8
9		Rekabet Dergisi - Sayı 1	ISSN 1302-552X
10	0039	Perşembe Konferansları - Ekim 99	ISBN 975-8301-10-1
11	0040	Perşembe Konferansları - Kasım 99	ISBN 975-8301-11-Y
12	0041	Perşembe Konferansları - Aralık 99	ISBN 975-8301-12-8
13		Rekabet Dergisi - Sayı 2	ISSN 1302-552X
14	0047	1. Faaliyet Raporu	ISBN 975-8301-17-9
15	0048	Rekabet Kurallarının Ülke Dışı Uygulanması Kemal EROL	ISBN 975-8301-15-2
16	0049	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Öngörülen Yasaklayıcı Hükümler ve Bu Hükümlere Aykırı Sözleşme ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Geçersizliği Kerem Cem SANLI	ISBN 975-8301-13-6
17	0050	Teşebbüsün Alıcılarına Ayrımcılık Yaparak Hakim Durumunu Kötüye Kullanması İbrahim GÜL	ISBN 975-8301-14-4
18	0051	Avrupa Topluluğu ve Türk Rekabet Hukukunda Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Gamze ÖZ	ISBN 975-8301-16-0
19	0055	Perşembe Konferansları - Ocak 2000	ISBN 975-8301-19-5
20	0056	Perşembe Konferansları - Şubat 2000	ISBN 975-8301-19-5

21	0057	Perşembe Konferansları - Mart 2000	ISBN 975-8301-19-5
22	0058	Perşembe Konferansları - Nisan 2000	ISBN 975-8301-19-5
23	0059	Perşembe Konferansları - Mayıs 2000	ISBN 975-8301-19-5
24	0060	Perşembe Konferansları - Haziran 2000	ISBN 975-8301-19-5
25		Rekabet Dergisi - Sayı 3	ISSN 1302-552X
26		Rekabet Dergisi - Sayı 4	ISSN 1302-552X
27	0061	Uluslararası Rekabet Sempozyumu	ISBN 975-8301-22-5
28	0062	Rekabetin Yatay Kısıtlanması Dr. Ateş AKINCI	ISBN 975-8301-20-9
29	0063	Türk Rekabet Hukukunda Rekabeti Sınırlayıcı Antlaşmalar (Uyumlu Eylem ve Kararlar) Emel BADUR	ISBN 975-8301-21-7
30	0064	Rekabeti Kısıtlayan Teşebbüsler Arası İşbirliği Davranışları ve Hukuki Sonuçları Yrd. Doç. Dr. Metin TOPÇUOĞLU	ISBN 975-8301-24-1
31	0065	Perşembe Konferansları - Ekim 2000	ISBN 975-8301-19-5
32	0066	Perşembe Konferansları - Kasım-Aralık 2000	ISBN 975-8301-19-5
33	0067	Perşembe Konferansları - Ocak 2001	ISBN 975-8301-19-5
34	0068	Perşembe Konferansları - Şubat-Mart 2001	ISBN 975-8301-19-5
35		Rekabet Dergisi - Sayı 5	ISSN 1302-552X
36	0069	2. Faaliyet Raporu	ISBN 975-8301-25-X
37		Rekabet Dergisi - Sayı 6	ISSN 1302-552X
38		Rekabet Dergisi - Sayı 7	ISSN 1302-552X
39	0071	Perşembe Konferansları - Nisan 2001	ISBN 975-8301-19-5
40	0072	Perşembe Konferansları - Mayıs 2001	ISBN 975-8301-19-5
41	0073	Perşembe Konferansları - Haziran 2001	ISBN 975-8301-19-5
42	0074	Resmi Gazetede Yayınlanan Kurul Kararları 1997-1998-1999	ISSN 1303-362X
43	0075	Resmi Gazetede Yayınlanan Kurul Kararları 2000	ISSN 1303-362X

44	0076	Avrupa Topluluğu ve Türk Rekabet Hukuku Çerçevesinde Kamu Teşebbüsleri ve İhissari Haklar Tunay KÖKSAL	ISBN 975-8301-27-6
45	0077	Doğal Tekeller ve Düzenleyici Kurumlar, Türkiye için Düzenleyici Kurum Modeli Şahin ARDIYOK	ISBN 975-8301-26-8
46		Rekabet Dergisi - Sayı 8	ISSN 1302-552X
47		Rekabet Dergisi - Sayı 9	ISSN 1302-552X
48	0078	AB Rekabet Hukukunda Son Gelişmeler ve Türk Rekabet Hukukuna Muhtemel Yansımaları (6 Kasım 2000)	ISBN 975-8301-29-2
49	0079	3. Faaliyet Raporu	ISBN 975-8301-31-4
50	0080	Bağımsız İdari Otoriteler (5 Kasım 2001)	ISBN 975-8301-28-4
51	0081	Regülasyon ve Rekabet (15-16 Mart 2001)	ISBN 975-8301-30-6
52		Rekabet Dergisi - Sayı 10	ISSN 1302-552X
53		Niçin Rekabet?	ISBN 975-8301-32-2
54	0082	Kamu Teşebbüsleri, Yasal Tekeller ve Rekabet (5 Mart 2002)	ISBN 975-8301-33-0
55	0083	E. Cenk GÜLERGÜN Topluluk Rekabet Hukuku Işığında Birleşme-Devralmalarda Yan Sınırlamalar	ISBN 975-8301-52-7
56	0084	Yaşar TEKDEMİR AT Rekabet Hukukunda Anlaşma Yapmayı Reddetme Sorunu ve Zorunlu Unsur Doktrini	ISBN 975-8301-51-9
57	0085	Tarkan ERDOĞAN Rekabet Hukuku Açısından Perakende Sektöründe Alım Gücü	ISBN 975-8301-50-0
58	0086	Murat ÇETİNKAYA İlgili Pazar Kavramı ve İlgili Pazar Tanımında Kullanılan Nicel Teknikler	ISBN 975-8301-49-7
59	0087	Lerzan KAYIHAN Rekabet Hukuku Uygulamalarında Ortak Girişimler	ISBN 975-8301-48-9
60	0088	İlmutluhan SELÇUK AT Anlaşması'nın 86. Maddesi Çerçevesinde Münhasır Haklar ve Özel Haklar Türk Rekabet Hukukuna Etkileri	ISBN 975-8301-47-0

61	0089	Barış EKDİ Gümrük Birliği Çerçevesinde Damping ve Yıkıcı Fiyat Uygulamaları	ISBN 975-8301-46-2
62	0090	Ali ILICAK Sherman Antitröst Yasasının Ortaya Çıkışı Yanılsamalar ve Gerçekler	ISBN 975-8301-45-4
63	0091	Aydın ÖZTUNALI Yatay Yoğunlaşmalarda Tek Teşebbüs Hakimiyeti, 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve AB Mevzuatı Uygulamaları	ISBN 975-8301-44-6
64	0092	Aydın ÇELEN Oligopolistik Pazarlarda Gözlenen Paralel Davranışların Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi: Uyumlu Eylem ve Birlikte Hakim Durum	ISBN 975-8301-43-8
65	0093	İsmail Atalay YOLCU 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Yer Verilen Soruşturma Prosedürünün Ve Uygulamada Karşılaşılan Usul Sorunlarının AB Hukuku Bağlamında Değerlendirilmesi	ISBN 975-8301-42-X
66	0094	Kemal Tahir SU Rekabet Hukukunda Teşebbüslerin Hakim Durumunun Belirlenmesinde Pazar Gücünün Ölçülmesi	ISBN 975-8301-41-1
67	0095	Şahin YAVUZ Amerikan Antitröst Hukukunda Yeniden Satış Fiyatının Belirlenmesi Sorunu: "Per Se" veya "Rule Of Reason"	ISBN 975-8301-40-3
68	0096	M. Ömür PAŞAOĞLU Doğal Tekellerde Regülasyon ve Rekabet	ISBN 975-8301-39-X
69	0097	Yüksel KAYA Hakim Durumun Kötüye Kullanılması ve Fikri Mülkiyet Hakları	ISBN 975-8301-38-1
70	0098	Özge İÇÖZ Telekomünikasyon Sektöründe Regülasyon ve Rekabet	ISBN 975-8301-37-3
71	0099	Süleyman CENGİZ Pazarda Görelî Güçlü Teşebbüs Kavramı ve Teşebbüsler Arasında Bağımlılık İlişkisi	ISBN 975-8301-36-5

72	0100	Alper Fevzi KARA Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Aracı Olarak Yıkıcı Fiyat Uygulaması (ABD ve AT Uygulamalarından Dersler)	ISBN 975-8301-35-7
73	0101	Mehmet YANIK Rekabet Hukukunun Hakim Durum ve Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Uygulamalarında Piyasa Giriş Engelleri	ISBN 975-8301-34-9
74		Rekabet Nereye Kadar? Nasıl? (Gazi Üniversitesi+Rekabet Kurumu)	ISSN 1-300-1868
75		Rekabet Dergisi - Sayı 11	ISSN 1302-552X
76	0102	Resmi Gazetede Yayınlanan Kurul Kararları 2001 (Cilt 1-2)	ISSN 1303-362X
77	0103	Resmi Gazetede Yayınlanan Kurul Kararları 2002 (Cilt 1-2)	ISSN 1303-362X
78	0104	Perşembe Konferansları Kasım 2001-Kasım 2002	ISBN 975-8301-19-5
79	0105	Akın ÇAKMAKÇI Teknolojik Gelişme ve Rekabet	ISBN 975-8301-71-3
80	0106	Ali DEMİRÖZ Yeni Ekonomide Rekabet Kuralları	ISBN 975-8301-70-5
81	0107	H. Gökşin KEKEVİ Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Birlikte Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasında Kolaylaştırıcı Eylemler	ISBN 975-8301-63-2
82	0108	Ferhat TOPKAYA Telekomünikasyon Sektöründe Erişim Sorunları	ISBN 975-8301-74-8
83	0109	Orçun SENYÜCEL Rekabet İktisadında Ampirik Uygulamalar	ISBN 975-8301-62-4
84	0110	Meltem Bağış AKKAYA Gizli Anlaşma: Oyun Teorisi Yaklaşımı	ISBN 975-8301-76-4
85	0111	Serpil ÇINAROĞLU Rekabet Hukukunda Dikey Birleşmeler: Etkinlik ve Rekabet	ISBN 975-8301-61-6
86	0112	Ali İhsan ÇAĞLAYAN Pazar Gücünün Ölçülmesi	ISBN 975-8301-60-8
87	0113	Hasan Hüseyin ÜNLÜ AT ve Türk Rekabet Hukuku Soruşturmasında Tarafların Hakları	ISBN 975-8301-58-6

88	0114	Cihan AKTAŞ Gelişmekte Olan Ülkelerde Rekabet Politikası: Bir Çerçeve Çalışması	ISBN 975-8301-59-4
89	0115	M. Haluk ARI AB Rekabet Hukukunda Patent Lisansı Anlaşmalarında Münhasırlık ve Bölgesel Sınırlamalar	ISBN 975-8301-57-8
90	0116	Oğuzkan GÜZEL Rekabet Hukukunda Teşebbüs ve Teşebbüs Birlikleri	ISBN 975-8301-56-X
91	0117	F. Yeşim AKCOLLU Enerji Sektöründe Rekabet ve Regülasyon	ISBN 975-8301-77-2
92	0118	Ümit GÖRGÜLÜ Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Kapsamında Fiyat Ayrımcılığı Uygulamaları	ISBN 975-8301-67-5
93	0119	Hakan Suat ÖLMEZ Rekabet Hukukunda Zorunlu Unsur Doktrini ve Uygulaması	ISBN 975-8301-66-7
94	0120	Pelin UYANIK Rekabet Hukuku Açısından Delil	ISBN 975-8301-65-9
95	0121	Derya YENİŞEN Şebeke Dışsallıkları ve Rekabet	ISBN 975-8301-78-0
96	0122	Şebnem KULAKSIZOĞLU Yatay Birleşmelerin Antirekabetçi Etkileri İle Öne Sürülen Savunma ve Yararların Bir Bütün Olarak Değerlendirilmesi	ISBN 975-8301-69-1
97	0123	İlgaz SARIOĞLU Dijital Yayıncılık ve Rekabet Hukuku	ISBN 975-8301-79-9
98	0124	Ebru ÖZTÜRK Türk İdare Sisteminde Rekabet Kurumu'nun Yeri ve Diğer Bağımsız İdari Otoritelerle Karşılaştırılması	ISBN 975-8301-68-3
99	0125	Kürşat ÜNLÜSOY ABD Antitröst Hukukunda Bağlayıcı Anlaşmalar	ISBN 975-8301-64-0
100	0126	Hakan SABUNCU Birlikte Hakimiyet Kavramının Birleşme ve Devralmalar Altında Değerlendirilmesi	ISBN 975-8301-80-2
101	0127	K. Oğuz KARAKOÇ Rekabet Kurallarının Uluslararasılaşma Süreci ve Uluslararası Örgütlerin Politikaları	ISBN 975-8301-55-1

102	0128	Murat AYBER Marka İçi ve Markalar Arası Rekabetin Dengelenmesi Gereken Hallerde Rekabet Otoritelerinin Yaklaşımları	ISBN 975-8301-72-1
103	0129	Cengiz SOYSAL Rekabet Perspektifinden Türkiye Akaryakıt Sektörü	ISBN 975-8301-54-3
104	0130	Hilal YILMAZ Yenilik (İnovasyon) Kavramı ve Rekabet İlişkisi	ISBN 975-8301-73-X
105	0131	Abdülgani GÜNGÖRDÜ AT ve Türk Rekabet Hukukunda Yoğunlaşmalarda Kontrol Unsuru	ISBN 975-8301-75-6
106	0132	Mehmet Akif KAYAR Rekabet Hukuku Uygulamalarında Yatay İşbirliği Anlaşmaları Ortak Girişimler Açısından Bir Değerlendirme	ISBN 975-8301-82-9
107	0133	4. Faaliyet Raporu	ISBN 975-8301-82-9
108	0134	Türk Rekabet Hukuku Uygulaması için "Hukuk ve İktisat" Perspektifinden Amaç Tartışması Av. Gönenç GÜRKAYNAK	ISBN 975-8301-81-0
109		Rekabet Dergisi - Sayı 12	ISSN 1302-552X
110	0135	Mustafa Mehmet ÖZKARABÜBER Avrupa Birliği ve Türkiye'de Devlet Yardımlarının Kontrolü	ISBN 975-8301-53-5
111	0136	Oğuzkan GÜZEL AT Rekabet Hukuku Kurallarının Bankacılık Sektöründe Uygulanması	ISBN 975-8301-84-5
112	0137	Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-I Kayseri	ISBN 975-8301-85-3
113		Rekabet Dergisi - Sayı 13	ISSN 1302-552X
114		Rekabet Dergisi - Sayı 14	ISSN 1302-552X
115	0138	Kamu İhaleleri ve Rekabet (5 Kasım 2002)	ISBN 975-8301-87-X

2003 YILI KESİN HESABI

GİDER		GELİR	
Malzeme Giderleri	121.875.460.975	4077 Sayılı Kanunun 29. maddesine Göre Alınan Pay	29.658.962.185.500
Memur Ücret ve Giderleri	9.335.305.926.343	Kesilen Cezalardan Gelirler	176.877.720.000
Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	1.175.261.686.654	Faiz Gelirleri	24.860.876.050.412
Çeşitli Giderler(*)	2.543.273.170.746	Faaliyetlerle İlgili Diğer Gelirler	586.236.327.164
Vergi, Resim ve Harçlar	110.742.329.220	Diğer Olağandışı Gelirler	1.000.645.739.287
Amortisman ve Tükenme Payları	365.644.010.000	Dönem Net Gider Fazlası	29.941.586.435.297
Karşılık Giderleri	73.081.873.722		
Kurum Giderleri	13.725.184.457.660		
Toplamı			
Maliye Bakanlığı'na Aktarılan	72.500.000.000.000		
TOPLAM	86.225.184.457.660	TOPLAM	86.225.184.457.660

(*) *Çeşitli Giderler Kalemi*; 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu uyarınca sivil savunma hizmetleri katılım payı için ödenen 544.695.909.495.-TL., Emekli Sandığı'na aktarılan % 4 Ek Karşılık Giderleri ve Emekli Sandığı Genel Yönetim Giderleri Katkı Payı olan 311.092.680.000.-TL. ile Kurumumuz faaliyet giderlerinden oluşmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun (15.08.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ile değişik) 39 uncu maddesinde, Kurum gelirlerinin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine konulacak ödenek, yayın ve sair gelirler olduğu belirtilmiştir.

Kurul'ca verilen para cezalarının % 25'inin Kurum geliri olacağına ilişkin hükmün yukarıda anılan yasa ile değiştirilmesi sebebiyle Rekabet Kurulu'nun verdiği cezalardan dolayı Kurum'a bundan sonra herhangi bir gelir aktarımı olmayacaktır.

Diğer taraftan Kurumun oluşturulmasından bu yana Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine Kurumumuzla ilgili olarak ödenek konulmamış ve genel bütçenin transfer tertibinden ödenek alınmamıştır.

Yine bilindiği üzere, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun (06.03.2003 tarih ve 4822 sayılı Kanunla değişik) 29 uncu maddesinde ise, yeni kurulacak olan anonim ve limited şirket statüsündeki tüm ortaklıkların sermayelerinin ve sermaye artırımını halinde artan kısmın binde biri nispetinde yapılacak ödemelerin T.C. Merkez Bankası veya muhabiri olan T.C. Ziraat Bankası nezdinde açılacak hesapta toplanacağı, bu hesapta toplanan paraların yüzde kırkının Rekabet Kurumu hesabına her ay sonunda aktarılacağı belirtilmiştir. Yukarıdaki tablonun tetkikinden de görüleceği üzere Kurumumuz gelirlerinin hemen hemen tamamına yakın kısmı bu kaynaktan sağlanmaktadır.

KURUL KARARLARINA KARŞI AÇILAN DAVALAR

Sıra No	M. No	Mahkeme	Esas No	Karar No	Davacı	Davalı	Konu 1	Konu 2 (madde)	Karar	Son Aşaması	Devam Hitam	Açılış Tarihi	Aleyhine Dava Açılan Kurul Kararı
1	03/01	Danıştay 10. Daire	01/2703		SS40 İst.K.Bakkalköy Gümrük Antrepoları Motorlu Taşıyıcılar Koop.	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	13/01/2003	26/04/2001;01-21/191-49
2	03/04	Danıştay 10. Daire	02/6056	02/4133	Asım Başar ve Arkadaşları	RK	Teknik (4.dai)	Madde 6	Karar Lehte		Hitam	03/02/2003	Zımnî Red İşleminin İptali
3	03/06	Danıştay 10. Daire	02/6874		Çukurova Elektrik	RK	Teknik (1.dai)	Madde 15-17/d			Devam Ediyor	03/02/2003	16/05/2002; 02-29/340-M
4	03/10	Danıştay 10. Daire	02/4887		Jim Nafez ZAZA	RK	Teknik (3.dai)	Madde 4-6			Devam Ediyor	07/04/2003	29/02/2000; 00-9/89-44
5	03/11	Danıştay 10. Daire	02/4888		Mehmet Emin BURAT	RK	Teknik (3.dai)	Madde 4-6			Devam Ediyor	07/04/2003	29/02/2000; 00-9/89-44
6	03/12	Danıştay 10. Daire	02/4889		Hatice Ümran BEBA	RK	Teknik (3.dai)	Madde 4-6			Devam Ediyor	07/04/2003	29/02/2000; 00-9/89-44
7	03/15	Danıştay 10. Daire	02/7613		Fenni Gözlükçü Dernekleri (13 adet)	RK	Teknik (2.dai)	Madde 4, 16/2			Devam Ediyor	05/05/2003	31/08/2001; 01-42/424-107
8	03/17	Danıştay 10. Daire	03/1255		Bandırma Gübre Fab. A.Ş.	RK	Teknik (1.dai)	Madde 4,16/1c, 16/3			Devam Ediyor	20/05/2003	14/05/2002; 02-28/315-130

Sıra No	M. No	Mahkeme	Esas No	Karar No	Davacı	Davalı	Konu 1	Konu 2 (madde)	Karar	Son Aşaması	Devam Hitam	Açılış Tarihi	Aleyhine Dava Açılan Kurul Kararı
9	03/18	Danıştay 10. Daire	03/1256		Recep GENÇER ve arkadaşları	RK	Teknik (1.dai)	Madde 4,16/1c, 16/3			Devam Ediyor	20/05/2003	14/05/2002; 02-28/315-130
10	03/19	Danıştay 10. Daire	02/4890		Dilek DOĞRUL	RK	Teknik (3.dai)	Madde 4-6			Devam Ediyor	04/06/2003	29/02/2000; 00-9/89-44
11	03/20	Danıştay 10. Daire	03/975		1-Teleon A.Ş. 2-StarTvA.Ş. 3-Boyut Produks. A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Kapsam Dışı			Devam Ediyor	04/06/2003	23/10/2001; 01-51/514-126
12	03/21	Danıştay 10. Daire	02/7513		Türk Telekom A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 17/a			Devam Ediyor	09/06/2003	31/10/2001; 01-53/528-M
13	03/25	Danıştay 10. Daire	03/2745		Narin İnşaat Ltd. Şti	RK	Teknik (1.dai)	Madde 5			Devam Ediyor	30/06/2003	02-36/399-167
14	03/26	Ank.10. İdare Mah.	03/898	03/1070	Işıklar Holding	RK	Teknik (1.dai)	Madde 17/d	Görev Red		Devam Ediyor	30/06/2003	13/07/1999; 99-35/334-205
15	03/34	Danıştay 10. Daire	03/2564		Şehir Plancıları Odası	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	16/07/2003	22/01/2002; 02-04/40-21
16	03/35	Danıştay 10. Daire	03/2111		1-Peugeot Otomotiv Paz. A.Ş 2-Peugeot Otomotiv A.Ş	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	16/07/2003	17/04/2003; 866 sayılı işlem

Sıra No	M. No	Mahkeme	Esas No	Karar No	Davacı	Davalı	onu 1	Konu 2 (madde)	Karar	Son Aşaması	Devam Hitam	Açılış Tarihi	Aleyhine Dava Açılan Kurul Kararı
17	03/37	Danıştay 10. Daire	03/2857		Teleon Reklamcılık ve Filmcilik San.ve Tic.A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 6			Devam Ediyor	11/08/2003	06/02/2001; 01-07/62-19
18	03/38	Danıştay 10. Daire	03/2705		Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve 14 Yönetim Kurulu Üyesi	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	11/08/2003	22/01/2002; 02-04/40-21
19	03/40	Danıştay 10. Daire	03/2781		Birleşik Basın Dağıtım A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	01/09/2003	06/11/2002; 02-68/821-333
20	03/41	Danıştay 10. Daire	03/2690		Yaysat A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	01/09/2003	06/11/2002; 02-68/821-333
21	03/42	Danıştay 10. Daire	03/2691		Biryay A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	01/09/2003	06/11/2002; 02-68/821-333
22	03/43	Danıştay 10. Daire	03/2778		Yibitaş Holding A.Ş.	RK	Teknik (1.dai)	Madde 7			Devam Ediyor	01/09/2003	02/06/2003; 1363 sayılı işlem
23	03/44	Danıştay 10. Daire	03/2759		Mais Motorlu Araçlar A.Ş.	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	01/09/2003	02/11/2000; 00-42/453-247
24	03/47	Danıştay 10. Daire	03/3222		1- Dinç Bilgin 2-Sabah Yay. A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 7			Devam Ediyor	12/09/2003	04/12/2001; 01-58/601-156
25	03/48	Danıştay 10. Daire	03/3363		1- Dinç Bilgin 2-Sabah Yay. A.Ş	RK	Teknik (2.dai)	Madde 7			Devam Ediyor	12/09/2003	23/10/2001; 01-51/512-125
26	03/49	Danıştay 10. Daire	03/3461		Borusan Loj. Dağ.Dep. A.Ş	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	23/09/2003	17/06/2003; 03-43/495-215
27	03/50	Danıştay 10. Daire	03/3672		Hipokrat Tıbbi Malzemeler A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Kapsam Dışı			Devam Ediyor	23/09/2003	26/06/2003; 03-45/527-233

Sıra No	M. No	Mahkeme	Esas No	Karar No	Davacı	Davalı	onu 1	Konu 2 (madde)	Karar	Son Aşaması	Devam Hitam	Açılış Tarihi	Aleyhine Dava Açılan Kurul Kararı
28	03/51	Danıştay 10. Daire	03/3187		Beyaz İletişim Sist. A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Madde 6			Devam Ediyor	23/09/2003	29/05/2001; 01-25/238-61
29	03/52	Danıştay 10. Daire	03/3960		Ersin EKEN	RK	Teknik (4.dai)	Madde 7			Devam Ediyor	06/10/2003	21/05/2002; 02-30/344-140
30	03/53	Danıştay 10. Daire	03/4003		MTM Haber Yatırım A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Madde 16/b			Devam Ediyor	06/10/2003	23/10/2001; 01-51/512-125
31	03/54	Danıştay 10. Daire	03/3060		SSK	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	10/10/2003	06/06/2002; 02-36/396-164
32	03/55	Danıştay 10. Daire	03/4309		İATA Seyahat Acenteleri Derneği	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	10/10/2003	01/08/2002; 02-46/564-230
33	03/56	Danıştay 10. Daire	03/3462		Bodrum Çarşı Esnafı Derneği	RK	Teknik (4.dai)	Madde 6			Devam Ediyor	20/10/2003	Zımnı Red İşleminin İptali
34	03/58	Ankara 3. İdare Mah.	03/1671		1- Servet Ünsal 2-Servet ÜnsalSağlık Hizm.Ltd.Şti	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	12/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296
35	03/59	Danıştay 10. Daire	03/5375		Özel Yeni Anıl Polikliniği	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	14/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296
36	03/60	Danıştay 10. Daire	03/5376		Umar Uzman Doktorlar Tıp Merkezi	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	14/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296
37	03/61	Danıştay 10. Daire	03/4298		İlkiz Sağlık Hizm. Ltd. Şti.	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	17/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296
38	03/62	Danıştay 10. Daire	03/4444		Tolunay Sağ. Hizm. Ltd. Şti. (Özel Yeni Dışkapı Pol.)	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	17/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296

Sıra No	M. No	Mahkeme	Esas No	Karar No	Davacı	Davalı	onu 1	Konu 2 (madde)	Karar	Son Aşaması	Devam Hitam	Açılış Tarihi	Aleyhine Dava Açılan Kurul Kararı
39	03/63	Danıştay 10. Daire	03/4443		Ehliyet Sağlık Hizm. Ltd. Şti.	RK	Teknik (4.dai)	Madde 4			Devam Ediyor	17/11/2003	13/08/2003; 03-55/645-296
40	03/64	Danıştay 10. Daire	03/3984		Türkcell İletişim Hizm. A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Madde 4,6			Devam Ediyor	17/11/2003	01-35/347-95
41	03/67	Danıştay 10. Daire	03/4015		MTM Haber Yatırım A.Ş.	RK	Teknik (2.dai)	Madde 16/b			Devam Ediyor	15/12/2003	04/12/2001; 01-58/601-156
42	03/68	Danıştay 10. Daire	03/4947		Lafarge Beton A.Ş	RK	Teknik (1.dai)	Madde 16-17			Devam Ediyor	22/12/2003	17/06/2003; 03-43/485-207

İLGİLİ İNTERNET ADRESLERİ

Australia

www.accc.gov.au/

Canada

- [Canadian Antitrust Law](http://www.mcbinch.com/antitrust/) www.mcbinch.com/antitrust/
- [Strategis](http://strategis.ic.gc.ca/sc_mrksv/engdoc/homepage.html) http://strategis.ic.gc.ca/sc_mrksv/engdoc/homepage.html

European Union Commission

www.europa.eu.int/comm/

Italy

www.agcm.it/eng/

New Zealand

www.govt.nz/com/

OECD

www.oecd.org/

United Kingdom

- [The Office of Fair Trading](http://www.oft.gov.uk/) www.oft.gov.uk/
- [Department of Trade & Industry](http://www.dti.gov.uk/) www.dti.gov.uk/

United States Government Sites

- [Department of Justice](http://www.usdoj.gov/) www.usdoj.gov/
 - [Antitrust Division](http://www.usdoj.gov/atr) www.usdoj.gov/atr
- [Federal Trade Commission](http://www.ftc.gov) www.ftc.gov

United States Sites

- [ABA Section of Antitrust Law](http://www.abanet.org/antitrust/) www.abanet.org/antitrust/
- [Antitrust Law & Economics Review](http://www.webpages.metrolink.net/) www.webpages.metrolink.net/
- [Antitrust Policy](http://www.antitrust.org) www.antitrust.org
- [The Antitrust Homepage](http://www.stolaf.edu/people/becke/antitrust/) www.stolaf.edu/people/becke/antitrust/

Diğer

- [Uluslararası Rekabet Ağı](http://www.internationalcompetitionnetwork.org/) www.internationalcompetitionnetwork.org/
- [Worlds Biggest AntiTrust Site List](http://www.clubi.ie/competition/compframesite/WorldsBiggestAntiTrustSitesList) www.clubi.ie/competition/compframesite/WorldsBiggestAntiTrustSitesList

Antitrust Listeleri

- [Findlaw - Antitrust & Trade Law](http://www.findlaw.com/01topics/01antitrust) www.findlaw.com/01topics/01antitrust
- [Cornell ILL - Antitrust](http://www.law.cornell.edu/topics/antitrust) www.law.cornell.edu/topics/antitrust

Türkiye`deki Siteler

- [T. C. Cumhurbaşkanlığı](http://www.cankaya.gov.tr) www.cankaya.gov.tr
- [Türkiye Büyük Millet Meclisi](http://www.tbmm.gov.tr) www.tbmm.gov.tr
- [T. C. Başbakanlık](http://www.basbakanlik.gov.tr) www.basbakanlik.gov.tr
- [Başbakanlık - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı](http://www.oib.gov.tr) www.oib.gov.tr
- [Başbakanlık - Devlet Personel Başkanlığı](http://www.basbakanlik-dpb.gov.tr) www.basbakanlik-dpb.gov.tr
- [Başbakanlık - Hazine Müsteşarlığı](http://www.treasury.gov.tr) www.treasury.gov.tr
- [Başbakanlık - Basın Yayın Genel Müdürlüğü](http://www.byegm.gov.tr) www.byegm.gov.tr
- [Başbakanlık - Dış Ticaret Müsteşarlığı](http://www.foreigntrade.gov.tr) www.foreigntrade.gov.tr
- [Die Haber Bültenleri](http://www.die.gov.tr/hbultenleri) www.die.gov.tr/hbultenleri
- [Die Haber Bültenleri Kamuoyuna Açıklama-Yayımlama Takvimi](http://www.die.gov.tr/yayin/HBTakvim) www.die.gov.tr/yayin/HBTakvim
- [Devlet Planlama Teşkilatı](http://www.dpt.gov.tr) www.dpt.gov.tr
- [T. C. Gümrük Müsteşarlığı](http://www.gumruk.gov.tr) www.gumruk.gov.tr
- [T. C. Merkez Bankası](http://www.tcmb.gov.tr) www.tcmb.gov.tr
- [T. C. Milli Eğitim Bakanlığı](http://www.meb.gov.tr) www.meb.gov.tr
- [T. C. Dışişleri Bakanlığı](http://www.mfa.gov.tr) www.mfa.gov.tr
- [T. C. İçişleri Bakanlığı](http://www.icisleri.gov.tr) www.icisleri.gov.tr
- [İçişleri Bakanlığı - Nüfus ve Vatandaşlık İşleri](http://www.nvi.gov.tr) www.nvi.gov.tr
- [İçişleri Bakanlığı - Sivil Savunma Genel Müdürlüğü](http://www.ssgm.gov.tr) www.ssgm.gov.tr
- [İçişleri Bakanlığı - Emniyet Genel Müdürlüğü](http://www.egm.gov.tr) www.egm.gov.tr
- [İçişleri Bakanlığı - Mahalli İdareler](http://www.mahalli-idareler.gov.tr) www.mahalli-idareler.gov.tr
- [T. C. Maliye Bakanlığı](http://www.maliye.gov.tr) www.maliye.gov.tr
- [Maliye Bakanlığı- Gelirler Genel Müdürlüğü](http://www.gelirler.gov.tr) www.gelirler.gov.tr
- [Maliye Bakanlığı- Muhasebat Genel Müdürlüğü](http://www.muhasibat.gov.tr) www.muhasibat.gov.tr
- [Maliye Bakanlığı- Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü](http://www.bumko.gov.tr) www.bumko.gov.tr
- [Rekabet Kurumu](http://www.rekabet.gov.tr) www.rekabet.gov.tr
- [Sermaye Piyasası Kurulu](http://www.spk.gov.tr) www.spk.gov.tr
- [Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu](http://www.bddk.gov.tr) www.bddk.gov.tr
- [Kamu İhale Kurumu](http://www.ihale.gov.tr) www.ihale.gov.tr
- [Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu](http://www.epdk.gov.tr) www.epdk.gov.tr
- [Telekomünikasyon Kurumu](http://www.tk.gov.tr) www.tk.gov.tr
- [Türk Eximbank](http://www.eximbank.gov.tr) www.eximbank.gov.tr
- [T. C. Adalet Bakanlığı](http://www.adalet.gov.tr) www.adalet.gov.tr
- [Adalet Bakanlığı - Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü](http://www.adli-sicil.gov.tr) www.adli-sicil.gov.tr
- [Yargıtay](http://www.yargitay.gov.tr) www.yargitay.gov.tr
- [Danıştay](http://www.danistay.gov.tr) www.danistay.gov.tr
- [Sayıştay](http://www.sayistay.gov.tr) www.sayistay.gov.tr

- [T. C. Kültür Bakanlığı](http://www.kultur.gov.tr) www.kultur.gov.tr
- [T. C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı](http://www.sanayi.gov.tr) www.sanayi.gov.tr
- [T. C. Orman Bakanlığı](http://www.orman.gov.tr) www.orman.gov.tr
- [Orman Genel Müdürlüğü](http://www.ogm.gov.tr) www.ogm.gov.tr
- [T. C. Milli Savunma Bakanlığı](http://www.msb.gov.tr) www.msb.gov.tr
- [Milli Savunma Bakanlığı - Savunma Sanayi Msteşarliğı](http://www.ssm.gov.tr) www.ssm.gov.tr
- [T. C. Sağlık Bakanlığı](http://www.saglik.gov.tr) www.saglik.gov.tr
- [Milli Istihbarat Teşkilatı](http://www.mit.gov.tr) www.mit.gov.tr
- [T. C. Ulaştırma Bakanlığı](http://www.ubak.gov.tr) www.ubak.gov.tr
- [T. C. Turizm Bakanlığı](http://www.turizm.gov.tr) www.turizm.gov.tr
- [T. C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı](http://www.tarim.gov.tr) www.tarim.gov.tr
- [T. C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı](http://www.menr.gov.tr) www.menr.gov.tr
- [T. C. Çevre Bakanlığı](http://www.cevre.gov.tr) www.cevre.gov.tr
- [T. C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı](http://www.calisma.gov.tr) www.calisma.gov.tr
- [T. C. Bayındırlık ve İşkan Bakanlığı](http://www.bayindirlik.gov.tr) www.bayindirlik.gov.tr